

တရားမရှိစေကြွေး

၁၆၃၂

ရှင် ဘုရား ဝိဇ္ဇာဝိသုဒ္ဓိ

စိရိဇ္ဇာဝိသုဒ္ဓိ ဝိသုဒ္ဓိ

ဗုဒ္ဓ ဘာသာ တို့၏ လက်သုံး

ဝိသုဒ္ဓိဝိသုဒ္ဓိ

၁၆ ရွှေ

ဘုရားကို စေ့စေ့ စပ်စပ် သေသေ ချာချာဖတ်ပါ။
ဏှာ ဏှာ နားလည်သည်ထိ ဖတ်ပါ။
နားမလည် မချင်း ဖတ်ပါ။
နားလည်မှ ကိုယ်ကျိုးရ ဖြစ်မည်။

၁၉၁၅-ခု၊ နယုန်လ

ကျိုးကြောင်းပေး

ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော် ကဲ့သို့
သတ္တဝါ အများကို တရားမှန် သို့
သိအောင် ဟောပြောတော်မူခြင်း ဂုဏ်
သည် ဆုံးဆ ပိုင်းခြား မရှိသော ကောင်းကင် ပြင်ကြီး မျက်နှာ
လား ကြီးမား ကျယ်ပြန့်လှ၏။ ထိုသည့် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်
တော် ကျေးဇူးတော်ဖြင့်ပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘဝပေါင်း အသေချာ
မရမတွက်နိုင်သော ကာလပတ်လုံး အဆုံး အပိုင်း အခြား
ရှိသော ဆင်းရဲ အစားစားမှ လွတ်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်း
အထွေထွေကို မရမတွက် နိုင်အောင် မြောက်မြားစွာ
ချုပ်ဆိုမှာ ခံစား ရရှိခဲ့ကြ၏။

တရားမှန် ဟူသည် အဘယ်အရာနည်း? ဤလောက
၌သည် ချမ်းသာ တည်ရာမဟုတ်။ ဆင်းရဲဘုံကြီး ဆင်းရဲ
ဘုံကြီး ဥဌာန ဒေသကြီးတည်း။ လောကသူ အများသည်လည်း
ဆင်းရဲကိုသာ ခံစားနေကြသည်။ ထိုသို့သော ဆင်းရဲဘုံ
နှင့် ဆင်းရဲသော လူ နတ် အဖြစ်ကိုလည်း မိမိတို့ ကြိုက်
မည်သက် လိုလားကြ၍ ပင် ရရှိကြကုန်၏။ ၎င်းအလိုကို ပယ်
နှုတ်ကြမှု ထိုသည့် ဆင်းရဲမှ လွတ်ကင်းသည် ဟူသော
တရားမှန်ကို ပေါ်ပြလေသည်။

ဤသည့် ဘုရားရှင်၏ ကျေးဇူးတော်သည် ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်
၌ အဆုံး အဆ အပိုင်း အခြား မရှိသော ကောင်းကင် ပြင်
ကြီးပမာ လွန်စွာ ကျယ်ပြန့်လှ၏။ ထိုမျှ များပြားသော

၂။ ဒုတိယခဏ်း- ရုဏ်တောင်နှင်းသရဏာဂုံ ပဋ္ဌာန	၂၅-၃၉
(၇) ဘုရားဂုဏ်တော်	၂၇-၂၈
(၈) တရားဂုဏ်တော်	၂၉-၃၀
(၉) သံဃဂုဏ်တော်	၃၀-၃၂
(၁၀) ရတနတ္ထယ ဗဏာမ	၃၂
(၁၁) ငါးပါးသီလဆောက်တည်နည်း	၃၃-၃၇
(က) သရဏာဂုံ သီလတောင်း-	၃၃
(ခ) ဗုဒ္ဓပုဏ္ဏာမ-	၃၃
(၁၂) သရဏာဂုံ ကိုးကွယ်ရိုး	၃၃-၃၅
(၁၃) ငါးပါး ပဉ္စသီ	၃၅-၃၇
(၁၄) တရားမှန်တော်ကြီး	၃၇-၃၉
၃။ တတိယခဏ်း- သီလနှင့်ကျင့်သုံးနည်း	၄၁-၅၈
(၁၅) ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်နည်း	၄၃-၄၆
(က) သရဏာဂုံ သီလတောင်း-	၄၃
(ခ) ဗုဒ္ဓပုဏ္ဏာမ-	၄၃
(ဂ) သရဏာဂုံ ကိုးကွယ်ရိုး-	၄၃-၄၅
(ဆ) ရှစ်ပါး ပဉ္စသီ-	၄၅-၄၆
(၁၆) ဥပုသ်ကျင့်သုံးနည်း	၄၆-၅၁
(၁၇) နဝရိုးပါသထသီလဆောက်တည်နည်း	၅၁-၅၃
(၁၈) ဒသင်္ဂ သီလဆောက်တည်နည်း	၅၄-၅၅
(၁၉) အပါယ်လွတ် သီလဖြစ်မြောက်ရေး	၅၆-၅၈
၄။ စတုတ္ထခဏ်း- ဒုန္တရိဘိသုခရိဘိ နှင်း လင်	၅၉-၇၃
(၂၀) ဒုစ္စရိတ် ဆယ်ပါး	၆၁-၆၂
(က) ကယကပ် ၃ မျိုး-	၆၁
(ခ) ဝစီကပ် ၄ မျိုး-	၆၁-၆၂
(ဂ) မနောကပ် ၃ မျိုး-	၆၂

တ ရာ ၊ မှ နိ ဇ တ န် ကြီး

ဒုတိယ-ဂ-တွဲ

မဇတ္တိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဒြ။ သံတိပုဋ္ဌာန်ပွားများရေး		၁၄၇-၁၆၈
(၄၁) အကျဉ်းချုပ်မှတ်ဖွယ်	၁၄၇-၁၄၈
(၄၂) ကာကာနုပဿနာ	၁၄၉-၁၅၅
(က) ဣရိယာပိုတ်		၁၅၁-၁၅၂
(ခ) အသိဉာဏ်		၁၅၂-
(ဂ) စက်ဆုပ်ဖွယ်		၁၅၂-
(ဃ) ဓါတ်		၁၅၃-
(င) အသေကောင်		၁၅၄-
(စ) အရိုးစု		၁၅၄-၁၅၅
(၄၃) ဝေဒနာ နုပဿနာ	၁၅၆-
(၄၄) စိတ္တာ နုပဿနာ	၁၅၆-
(၄၅) ဓမ္မာ နုပဿနာ	၁၅၇-၁၆၁
(က) နိဝရဏ		၁၅၇-
(ခ) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ		၁၅၇-၁၅၈
(ဂ) အတွင်းအပြင်အာယာဏန		၁၅၈-၁၅၉
(ဃ) ဗောဇ္ဈင်		၁၅၉-၁၆၀
(င) သစ္စာ		၁၆၀-၁၆၁
(၄၆) သတိပုဋ္ဌာန် စိစစ်ချက်	၁၆၁-၁၆၃
(၄၇) လောကီယသတိပုဋ္ဌာန်ပွားနည်း	၁၆၄-၁၇၀
(က) မြဟူစိုရ်		၁၆၄-၁၆၅
(ခ) ဘုရားဂုဏ် ၃၆ ပါး		၁၆၅-၁၇၀

၁၀၁ ဒသဓမ္မစာလိက:-သဗ္ဗပုဏ်နိဗ္ဗာန်ပုဂ္ဂိုလ်များရေး ၁၇၃-၁၉၁

(၄၈) သဗ္ဗပုဏ်နိ သရုပ်အဓိပ္ပာယ်..... ၁၇၃-၁၇၄

(၄၉) မဖြစ်သေးသောအကုသိုလ်မဖြစ်ရေး ၁၇၅-၁၇၇

(၅၀) ဖြစ်ပွားပြီး အကုသိုလ်ပယ်စွန့်ရေး ၁၇၈-၁၈၁

(၅၁) ကုသိုလ်ဖြစ်ပွားရန်အားထုတ်ရေး ၁၈၁-၁၈၃

(၅၂) ဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်ပွားစီးရေး ၁၈၄-၁၈၈

(၅၃) လောကီယသဗ္ဗပုဏ်နိဗ္ဗာန်ပွားများနည်း - ၁၈၈-၁၉၁

(က) ကုသိုလ်ပွားစီးရေး ၁၈၈-၁၉၀

(ခ) တရားတော်ဂုဏ် ၁၀ ပါး ၁၉၀-၁၉၁

၁၁၈ ကောသလဓမ္မစာလိက:-အတ္တိပေါဒ်ပုဂ္ဂိုလ်များရေး ၁၉၅-၂၁၈

(၅၄) အတ္တိပေါဒ် သရုပ်အဓိပ္ပာယ် ၁၉၅-၁၉၆

(၅၅) အတ္တိပေါဒ် ပွားများနည်း ၁၉၇-၁၉၈

(၅၆) ဝိတ္တိပေါဒ် ပွားများနည်း ၁၉၉-၂၀၁

(၅၇) ဝိရိယိပေါဒ် ပွားများနည်း ၂၀၂-၂၀၄

(၅၈) ဝိမုသိပေါဒ် ပွားများနည်း ၂၀၅-၂၀၇

(၅၉) အတ္တိပေါဒ်လေးပါး ပွားများနည်း - ၂၀၈-၂၁၂

(၆၀) လောကီယအတ္တိပေါဒ်ပွားများနည်း ၂၁၃-၂၁၄

(က) သံဃာတော်ဂုဏ် ၂၁၅-၂၁၆

၁၂၈ ဇာရသဓမ္မစာလိက:-အုန္တရနိဗ္ဗာန်ပုဂ္ဂိုလ်များရေး ၂၂၁-၂၄၀

(၆၁) အုန္တရ သရုပ်အဓိပ္ပာယ် ၂၂၁-၂၂၃

(၆၂) သဒ္ဓိန္တရ ပွားများနည်း ၂၂၃-၂၂၅

(၆၃) ဝိရိယိန္တရ ပွားများနည်း ၂၂၆-၂၂၇

(၆၄) သတိန္တရ ပွားများနည်း ၂၂၈-၂၂၉

(၆၅) သမာဓိန္တရ ပွားများနည်း ၂၃၀-၂၃၁

(၆၆) ပညိန္ဒြေ ပွားများနည်း	၂၃၂-၂၃၃
(၆၇) ခိုလ် ပွားများနည်း	၂၃၄-၂၃၇
(၆၈) လောကီယဏ္ဍုန္ဒြေနှင့်ခိုလ်ပွားနည်း		၂၃၇-၂၄၀
၁၃။ တေရသမဇဏ်း-မောဇ္ဈင်ဌားများရေး		၂၄၃-၂၆၀
(၆၉) မောဇ္ဈင် သရုပ်အဓိပ္ပာယ်	၂၄၃-၂၄၅
(က) မောဇ္ဈင်- ၇ ပါး		၂၄၅
(၇၀) သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ပွားနည်းများ	၂၄၆-၂၄၉
(၇၁) မောဇ္ဈင်ခြောက်ပါးပွားနည်း	၂၅၀-၂၅၁
(၇၂) ရောဂါနှင့်မောဇ္ဈင်	၂၅၂-၂၅၅
(က) သညာ ၁၁ ပါး		၂၅၂-
(၇၃) လောကီယ မောဇ္ဈင်ပွားများနည်း		၂၅၆-၂၆၀
၁၄။ ဓုဒ္ဓသမဇဏ်း-မဂ္ဂင်ဌားများရေး		၂၆၃-၂၈၀
(၇၄) မဂ္ဂင် သရုပ်အဓိပ္ပာယ်	၂၆၃-၂၆၆
(က) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး		၂၆၆-
(၇၅) ဒေသနာက္ကမ ပွားများနည်း	၂၆၇-၂၇၀
(၇၆) ဗတိပတ္တိက္ကမ ကျင့်နည်း	၂၇၁-၂၇၂
(၇၇) သီလလုပ်ငန်း	၂၇၃-၂၇၄
(၇၈) သမာဓိလုပ်ငန်း	—	၂၇၅-၂၇၇
(က) အဘညာဉ်ငါးပါး		၂၇၇-
(၇၉) ပညာလုပ်ငန်း	၂၇၈-၂၈၀
၁၅။ ပဋိရသမဇဏ်း-ဈာန်အဘိညာဏ်		၂၈၃-၃၀၀
(၈၀) ဈာန်အခြေခံတရားစု	၂၈၃-
(က) ကသိုဏ်း ၁၀ ပါး		၂၈၃-
(ခ) အသုဘ ၁၀ ပါး		၂၈၄-

(ဂ) အနုဿတိ ၁၁ ပါး	၂၀၄-
(ဃ) မြဟ္မဝိဟာရ ၄ ပါး	၂၀၅-
(င) သညာ ၂ ပါး	၂၀၅-
(စ) အာရပ္ပလေးပါး	၂၀၅-
(၈၁) ဈာန်အခြေခံ ပွားများနည်း	၂၀၆-
(က) ကသိုဏ်း ပွားနည်း	၂၀၆-
(ခ) အသုဘ ပွားနည်း	၂၀၇-
(ဂ) အနုဿတိ ပွားနည်း	၂၀၇-၂၉၀
(ဃ) မြဟ္မဝိဟာရ ပွားနည်း	၂၉၀-၂၉၁
(င) သညာ ပွားနည်း	၂၉၁-၂၉၃
(စ) အာရပ္ပ ပွားနည်း	၂၉၃-၂၉၄
(၈၂) ဈာန်လုပ်ငန်း	၂၉၅-၂၉၈
(၈၃) အဘိညာဏ်	၂၉၉-၃၀၀
၁၆။ သောဠသမဓဏ်း-လောကဆုံးနိဗ္ဗာန်	၃၀၃-၃၂၃
(၈၄) အချိုး နိဒါန်း	၃၀၃-၃၀၆
(၈၅) သုဒ္ဓဒ္ဓသ သုတ်	၃၀၇-
(၈၆) ဒုက္ခနိရောဓ သုတ်	၃၀၈-
(၈၇) လောကဿန္တ သုတ်	၃၀၉-၃၁၀
(၈၈) ပဒီပေါပမ သုတ်	၃၁၁-
(၈၉) အယောဃန သုတ်	၃၁၂-၃၁၃
(၉၀) အနိဿိတ သုတ်	၃၁၄-၃၁၅
(၉၁) ဝိညာဏနိရောဓ သုတ်	၃၁၆-၃၁၈
(၉၂) ဗာဟိယ သုတ်	၃၁၈-၃၂၃
၁၇။ နိဂုံးကမ္မတ်	၃၂၅-၃၄၀
(က) အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အတ္ထုပ္ပတ္တိ	၃၂၆-၃၃၆
(ခ) အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ဆုတောင်း	၃၃၆-၃၄၀

(၂၁) သုစရိတ် ဆယ်ပါး	၆၂-၆၃
(က) ကာယကံ ၃ မျိုး-		၆၂-၆၃
(ခ) ဝနီကံ ၄ မျိုး-		၆၃
(ဂ) မနောကံ ၃ မျိုး-		၆၃
(၂၂) ကမ်ဝေဖန်ချက်	၆၄-၆၇
(၂၃) ကမ်၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်		၆၈-၇၀
(၂၄) သမ္ပတ္တိနှင့် ဝိပုတ္တိ	၇၁-၇၃
၅။ ပဉ္စမခဏ်း-ယုတ္တကြိယာ-ဒါနသီလဘာဝနာ		၇၅-၉၂
(၂၅) ယုတ္တကြိယာ ဆယ်ပါး	၇၇-၇၈
(၂၆) ရှုရေး တာန်းမှု	၇၈-၈၀
(၂၇) စောင့်ထိန်း ကျင့်ဆောင်မှု	၈၁-၈၃
(၂၈) စိတ် ပွါ စီးရေးလုပ်ငန်း	၈၄-၈၇
(၂၉) ဗုဒ္ဓဘာသာ ရေစက်ချနည်းများ		၈၈-၉၂
(က) သာမည ရေစက်ချ-		၈၈-၈၉
(ခ) သမ္မာသမ္ဗောဓိ ရေစက်ချ-		၈၉-၉၀
(ဂ) ပဇ္ဇေကဗေဒိ ရေစက်ချ		၉၀
(ဃ) အဂ္ဂသာဝက ရေစက်ချ		၉၁
(င) မဟာသာဝက ဗေဒိ ရေစက်ချ		၉၁-၉၂
၆။ ဆဋ္ဌမခဏ်း ခန္ဓာ ယထာန ဓါတ် သစ္စာ		၉၃-၁၁၀
(၃၀) ကိုယ်အစု ငါးမျိုး	၉၅-၁၀၅
(က) ရုပ်အစု		၉၅-၉၇
(ခ) ဝေဒနာ အစု		၉၇
(ဂ) သညာ အမှတ်အစု		၉၈
(ဃ) သင်္ခါရ အစု		၉၈-၁၀၀
(င) ဝိညာဉ် အစု		၁၀၁-၁၀၅
(၃၁) အာယတနနှင့်ဓါတ်	၁၀၅-၁၀၇
(၃၂) အရိယာတို့ အမှန်တရား	၁၀၈-၁၁၀

(ဂ) အနုဿတိ ၁၁ ပါး	၂၀၄-
(ဃ) မြဟ္မဝိဟာရ ၄ ပါး	၂၀၅-
(င) သညာ ၂ ပါး	၂၀၅-
(စ) အာရပ္ပလေးပါး	၂၀၅-
(၈၁) ဈာန်အခြေခံ ပွားများနည်း ၂၀၆-
(က) ကသိုဏ်း ပွားနည်း	၂၀၆-
(ခ) အသုဘ ပွားနည်း	၂၀၇-
(ဂ) အနုဿတိ ပွားနည်း	၂၀၇-၂၉၀
(ဃ) မြဟ္မဝိဟာရ ပွားနည်း	၂၉၀-၂၉၁
(င) သညာ ပွားနည်း	၂၉၁-၂၉၃
(စ) အာရပ္ပ ပွားနည်း	၂၉၃-၂၉၄
(၈၂) ဈာန်လုပ်ငန်း	... ၂၉၅-၂၉၈
(၈၃) အဘိညာဏ် ၂၉၉-၃၀၀
၁၆။ သေဝဠသမဓဏ်း-လောကဆုံးနိဗ္ဗာန်	၃၀၃-၃၂၃
(၈၄) အချိုး နိဒါန်း ၃၀၃-၃၀၆
(၈၅) သုဒ္ဓဒ္ဓသ သုတ် ၃၀၇-
(၈၆) ဒုက္ခနိရောဓ သုတ် ၃၀၈-
(၈၇) လောကဿန္တ သုတ်	— ၃၀၉-၃၁၀
(၈၈) ပဒီပေါပမ သုတ် ၃၁၁-
(၈၉) အယောဃန သုတ် ၃၁၂-၃၁၃
(၉၀) အနိဿိတ သုတ် ၃၁၄-၃၁၅
(၉၁) ဝိညာဏနိရောဓ သုတ် ၃၁၆-၃၁၈
(၉၂) မာဟိယ သုတ် ၃၁၈-၃၂၃
၁၇။ နိဂုံးကဋ္ဌာန်	၃၂၅-၃၄၀
(က) အရှင်အာဒိစ္စဝံသ အတ္ထုပ္ပတ္တိ	၃၂၆-၃၃၆
(ခ) အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ဆုတောင်း	၃၃၆-၃၄၀

(၂၁) သုစရိတ် ဆယ်ပါး	၆၂-၆၃
(က) ကာယကံ ၃ မျိုး-	၆၂-၆၃
(ခ) ဝစီကံ ၄ မျိုး-	၆၃
(ဂ) မနောကံ ၃ မျိုး-	၆၃
(၂၂) ကမ်ဝေဖန်ချက်	၆၄-၆၇
(၂၃) ကမ်၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်	၆၈-၇၀
(၂၄) သမ္ပတ္တိနှင့် ဝိပုတ္တိ	၇၁-၇၃
၅။ ပဉ္စမဇာတိ-ပုညကြိယာ-ဒါနသီလဘာဝနာ	၇၅-၉၂
(၂၅) ပုညကြိယာ ဆယ်ပါး	၇၇-၇၈
(၂၆) ဂျှရား တာန်းမှု	၇၈-၈၀
(၂၇) စောင့်ထိန်း ကျင့်ဆောင်မှု	၈၁-၈၃
(၂၈) စိတ် ပွါ စီးရားလုပ်ငန်း	၈၄-၈၇
(၂၉) ဗုဒ္ဓဘာသာ ရေစက်ချနည်းများ	၈၈-၉၂
(က) သာမည ရေစက်ချ-	၈၈-၈၉
(ခ) သမ္မာသမ္မေဓိ ရေစက်ချ-	၈၉-၉၀
(ဂ) ပစ္စေကဗေဓိ ရေစက်ချ	၉၀
(ဃ) အဂ္ဂသာဝက ရေစက်ချ	၉၁
(င) မဟာသာဝက ဗေဓိ ရေစက်ချ	၉၁-၉၂
၆။ ဆဉ္စမဇာတိ ခန္ဓာ ယတာန ဓါတ် သစ္စာ	၉၃-၁၁၀
(၃၀) ကိုယ်အစု ငါးမျိုး	၉၅-၁၀၅
(က) ရုပ်အစု	၉၅-၉၇
(ခ) ဝေဒနာ အစု	၉၇
(ဂ) သညာ အမှတ်အစု	၉၈
(ဃ) သင်္ခါရ အစု	၉၈-၁၀၀
(င) ဝိညာဉ် အစု	၁၀၁-၁၀၅
(၃၁) အာယတနနှင့် ဓါတ်	၁၀၅-၁၀၇
(၃၂) အရိယာတို့ အမှန်တရား	၁၀၈-၁၁၀

၃။ သတ္တမဇာတိ:-ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဝေဖန်ချက် ၁၁၀-၁၂၈

(၃၃) ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အကျဉ်း ၁၁၃-၁၁၆

(က) ပါဠိနှင့်မြန်မာ ၁၁၄

(ခ) သံသရာစက် ၁၁၅-၁၁၆

(၃၄) ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အကျယ် ၁၁၆-၁၂၈

၁။ အင်္ဂုဏ် ပုစ္ဆယာ သင်္ခါရာ ၁၁၆-၁၁၇

၂။ သင်္ခါရ ပုစ္ဆယာ ဝိညာဏံ ၁၁၈

၃။ ဝိညာဏ ပုစ္ဆယာ နာမရူပံ ၁၁၈-၁၂၀

၄။ နာမရူပ ပုစ္ဆယာ သဠာယဘနံ ၁၂၀

၅။ သဠာယန ပုစ္ဆယာ ဖဿော ၁၂၁

၆။ ဖဿပုစ္ဆယာ ဝေဒနာ ၁၂၁-၁၂၂

၇။ ဝေဒနာ ပုစ္ဆယာ တဏှာ ၁၂၂

၈။ တဏှာ ပုစ္ဆယာ ဥပါဒါနံ- ၁၂၃-၁၂၄

၉။ ဥပါဒါန ပုစ္ဆယာ ဘဝေါ- ၁၂၄-၁၂၅

၁၀။ ဘဝ ပုစ္ဆယာ ဇာတိ ၁၂၅

၁၁။ ဇာတိ ပုစ္ဆယာ ဇယာ ဓရဏံ - ၁၂၅

(၃၅) သံသရာစက်ပြတ်ရေး ၁၂၆-၁၂၈

၄။ အဋ္ဌမဇာတိ:-ဘုံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ချမ်းသာဆင်းရဲ ၁၂၆-၁၄၄

(၃၆) ဘုံနှင့်ပုဂ္ဂိုလ် ၁၃၁-၁၃၃

(၃၇) ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စိတ် ၁၃၄-၁၃၅

(၃၈) ပတိသန္ဓေနှင့်ကမ် ၁၃၅-၁၃၈

(၃၉) ဘုံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အသက် ၁၄၈-၁၃၉

(၄၀) ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲ ၁၃၀-၁၄၄

၎င်းတို့ကို-စစ်မဖြစ်မီ-၁၃၀၂-ခုနှစ် မှစတင်၍ ရန်ကုန်မြို့ မအူကုန်း-ဝိဇယ ပုံနှိပ်တိုက်မှ တတွဲစီ-တတွဲစီ ၆-တွဲ အထိ ရိုက်နှိပ်ပြီးစီးခဲ့လေပြီ။ ၎င်းနောက် အရှင်ပညာဇောတ က ၇-တွဲ ၈ တွဲအထိ ဆက်လက် ရိုက်နှိပ် ခဲ့လေသည်။

၎င်းနောက် စစ်ပြီးခေတ်တွင် ရွှေမြို့တော် ပုံနှိပ်တိုက်မှ ၁၆-တွဲအထိ ရိုက်နှိပ်ပြီး စီးခဲ့လေပြီ။

သို့သော်လည်း ရှေ့ပိုင်း စာအုပ်သစ်များကို ရိုက်စဉ် နောက်ပိုင်းစာအုပ်များက ကုန်ပြန်နောက်ပိုင်းစာအုပ်များကို ထပ်မံရိုက်နှိပ်စဉ် ရှေ့ပိုင်း စာအုပ်များက ကုန်ပြန် ဖြစ်နေ ရသောကြောင့် အစဉ်အလိုက် တရုတ်ရုံးတည်း ကြည့်ရှုလို ကြောင်း အပေါင်းသော တကာတို့ တောင်းပန်ချက် အရ ၁၃၁၄-ခု၊ တပို့တွဲလတွင် အရှင် အာဒိန္ဒဝံသကျောင်းတိုက်၊ တိုက်အုပ်ဆရာတော် - အရှင် ပညာဇောတသည် ပထမတွဲ မှ- အဋ္ဌမတွဲထိ ၈-တွဲကို တပေါင်းတည်း ပြု၍ ရိုက်နှိပ် အပ်ပါသည်။ ၎င်းနောက်-သောဠသမတွဲအထိ-၁၆- တွဲကို တပေါင်းတည်း ပြု၍ ရွှေမြို့တော် - ပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ် အပ်ပါသ တည်း။

သို့ ရိုက်နှိပ်ရာ၌၊ အရှင်အာဒိန္ဒဝံသ အရှင်မြတ် မူလ ရေးသားခဲ့သောစကားချီး ကျမ်းစာပျိုး အခန်း (၁) မှာ မူရှာမတွေ့၊ ပျောက်ဆုံးနေပါသဖြင့် ထည့်သွင်းပုံနှိပ်ခြင်းမပြု ရသည်ကို ဝမ်းနည်းပါသည်။ မူကွဲလက်ခံရှိနေသမျှသည် ထိုပျောက်ဆုံးနေသော တရားမှန်တော်ကြီး ကျမ်းဦးစကား ချီး ကျမ်းစာပျိုးကို နောက်အကြိမ် ထည့်သွင်းရိုက်နှိပ်နိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ပေးပို့ပါကများစွာ ကျေးဇူး တင်ပါမည်။

(ဥ)

နိဂုံး ကမ္မတ် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အတ္ထုပ္ပတ္တိ နှင့်
ဆုတောင်း ကြိုးကိုလည်း ဤစာအုပ် နောက်ဆုံး ပိုင်းတွင်
ဗဟုသုတလိုလားသူတို့အလို၌ ထည့်သွင်းပုံနှိပ် ထားအပ်
ပါသတည်း။

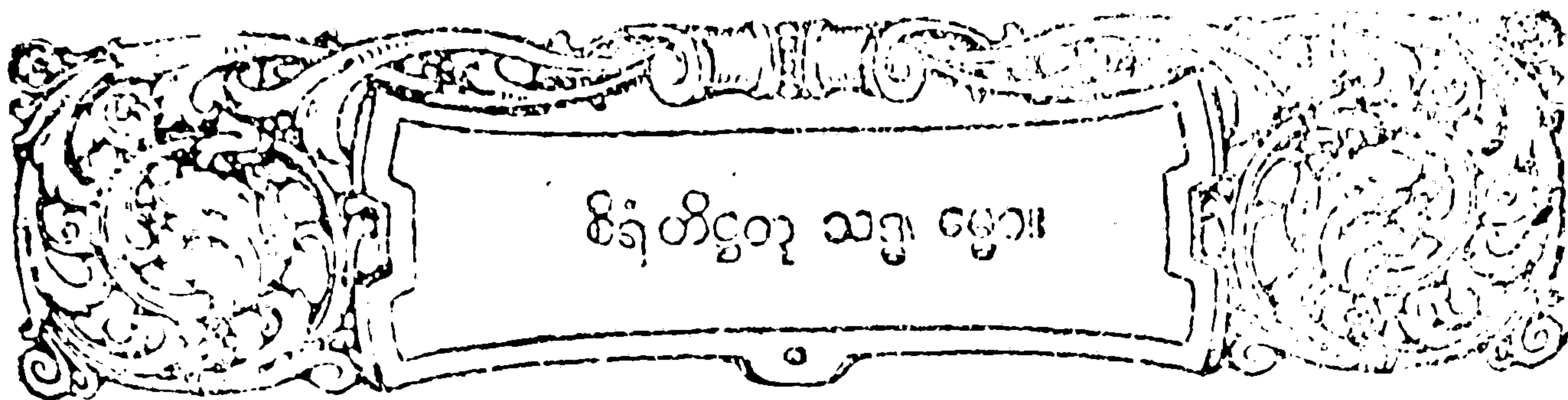
အလုပ်သမား လူငယ်များ ပေါ့လျော့ လစ်ဟင်း၍
ဤစာအုပ်တွင် အမှားအယွင်းများ ပါရှိနေသည့်ကို သည်းခံ
ခွင့်ပြု ပြင်ဆင်ကြည့်ရှုကြရန် တောင်းပန်ပါသည်။

ဦးစိုးလှိုင်

အမှတ် ၁၅၀၊ မိုလ်ချပ်လမ်း၊

ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၁၅ ခု၊ ကဆုန်လဆန်း ၅ ရက်။

တော့ပဇော်နည်း။

၁။ ညွှန်ကြားချက်

ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်တွင် တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ် အပေါ်
၂။ ခန္ဓတဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်က လွန်ကြ။ ပြစ်မှား မိသော်
ထို အပြစ်ကို ဝန်ချခြင်း၊ အပြစ်ဟု ဝန်ခံခြင်း၊ မှားမိပါသည်
ဟု ကံတော့ခြင်း အလေ့အထသည် များစွာ ကောင်းမွန်
သော နည်းနာ တခု ဖြစ်လေသည်။ ဤလောက၌ တဦးနှင့်
တဦး တစုံ တခုသော ကိစ္စဖြင့် ဆက်စပ် ဆုံစည်းမိရာတွင်
ကိုယ် နှုတ် စိတ် လွန်ကြ။ ပြစ်မှား ချက်များ ဖြစ်တတ်လေ
သည်။ ထိုသို့သော အပြစ် များမှာ ဆေးငယ် လှသည်ငင်
ဖြစ်စေကာ၊ ပြစ်မှား လွန်ကြ။ ပေါ် များလတ်သော် အလွန်
အကြီး ခံရသူမှာ သည်းမခံနိုင် ဖြစ်ရလေသည်။ သည်း မခံ
နိုင်၍ ခုခံ ပြောဆိုသော် အချင်းချင်း ပညာ မညွတ် ဖြစ်တတ်
လေသည်။ ယင်းသို့ အားဖြင့် လင်နှင့် မယား၊ ဆေးသို့နှင့်
မိဖုရား၊ ဆရာနှင့် တပည့်၊ သခင်နှင့် ကွန်၊ အလုပ်သမား နှင့်
အလုပ်သမား အချင်းချင်းတို့တဦးနှင့် တဦး တွေ့ မြင် ငြင်းခုံ
ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွား ကြသည်မှာ အလွန် အကြီး တဦးဦးက
လွန်ကြ။ ပြစ်မှားမိ၍ ထိုသည့် အပြစ်ကို ထုချေရှင်း
လင်းပုံ နေရာ မကျ၍ ငင် ဖြစ်ရလေသည်။

ထို့ကြောင့် အပြစ်ကို လွန်ကြူးထတ်ခြင်း၊ ထိုအပြစ်ကို ထုချေပုံ နေရာမကျခြင်း၊ သို့မဟုတ် အပြစ်ကို အပြစ်ဟု ဝန် မခံတတ်ခြင်းကို ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားကြောင်းဟု စစ်စစ် မှတ် သင့်၏။ ထို့ပြင် လွန်ကြူး သည်ကို ခံရသူ ဖက်မှလည်း သည်းခံရေး ညံ့ဖျင်းခြင်း၊ အဝေ အကြော အပြော အဆို နေရာ မကျခြင်း ဤနှစ်မျိုး ကြောင့်လည်း ခိုက်ရန် ငြင်းခုံ ဖြစ်ပွားနိုင်လေသည်။ ယင်းသို့ အားဖြင့် နှစ်ဦး နှစ်ဖက် ညီညွတ်ခြင်း မဖြစ်မူ၍ ကွဲပြား ကြရသည်မှာ အမှန် အားဖြင့် အပြစ်ကို အပြစ်ဟု ဝန်မခံ ထတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အကြောင်းကား လောကနေသူ လူမှန်သမျှ အပြစ်ကိုလွန် ကြူး ကြသည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်လေသတည်း။ သို့ဖြစ် သောကြောင့် အပြစ်ကို အပြစ်ဟု ဝန်ခံရန် မှားမိပါသကဲ့ ဝန်ချရန် ဦးမလေး သူချားသာ ဖြစ်သင့် လေသည်။ အားဖြင့် အပြစ်ကို ဝန်ခံ ကံတော့ ခဲ့လျှင် ပြစ်မှား ခံရသ ကြေနပ် နိုင်ရ ပေမည်။ ယင်းသို့ အပြစ် ကြေနပ် နိုင်တတ် ဖြစ်ရန်လည်း အရေး ကြီးသေးသည်။ သို့ဖြစ်ခဲ့မူ အပြစ်လွန် ကြူးမိသော် ဝန်ချ ကံတော့ခြင်း၊ ကံတော့ ခံရသော်ကြေ နပ် တတ်ခြင်း၊ နှစ်မျိုးကို အချင်းချင်း ညီညွတ်ကြောင်းဟု သိမှတ်ရမည်။

ထင်ရှား စေဦးအံ့။ အပြစ်ကို လွန်းကြူးမိခဲ့သော် မှား ပါ ဖြီဟု ဝန်ချခြင်းသည် ပစ္စက္ခ ဝန်သာ ကြေကုန်၍ ကြီး ပွားကြောင်း ဖြစ်သည်မဟုတ် သံသရာ၌လည်း အပြစ်ကင်း လွတ်ရေး စစ်စစ် ဖြစ်လေသည်။ ဤလောက၌ အချို့ ကြီး ပွားဖြစ်ထွန်း ထိုက်သည့် ရူပ နိကာယ၊ သဒ္ဓ နိကာယရှိ

ပုဉ်းသျှင်၊ ကမိသျှင်ထို့ဆည် ဆုရား၊ ထရား၊ သံဃာ၊ ဆရာ၊
ပိပ စသည် မပြစ်မှား ထိုက်သူ တို့ဆား ပြစ်မှား ထားကြ
သဖြင့် ပစ္စက္ခ ထွင်ပင် မကြီးပွားပဲ ဖြစ်ကြရကုန်၏။

မရ ထိုက်သော ရောဂါ ရခြင်း၊ မကျခံသင့်သော မင်း
ဗြိတ် မင်းဒါဏ် သင့်ခြင်း၊ မဆုံးရှုံး သင့်သော ဥစ္စာ စီးပွား
ဆုံးရှုံး ရခြင်းစသည်ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ညာရှိသူထင်ကောင်း
တို့ကလည်း အပြစ် လွန်ကြူး ကျင့်ကြံ ထတ်သူကို ဆိုးဝါး
သူဟု မှတ်ထင်ကြခြင်းထက် အပြစ်ကို ဝန်ခံချသူ အပေါ်၌
ပိုထွန်၍ အပြစ် ထင်ထတ်ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် အပြစ်ဝန်ခံ
ထတ်သူကို အထူး ကြွေးပ နှစ်သိမ့် ကြကုန်၏။ အရိယာ
သုစင် သူမြတ် တို့ကား လွန်ကြူးမိသော အပြစ်ကို သတ်
အခါမှ ပုံးမိ၍ မထားတတ် ကြကုန်။ ထုတ်ပေါ် ပြောကြား
ထတ်ကြကုန်၏။

ယင်းသို့သော အကြောင်းများကြောင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်
တို့မှာ ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးမျိုးဖြင့် မကောင်းမှုကို ပြုမိ
စေကုန်ကာမူ၊ ၎င်း ထွန်ကြူးမှု အထွက် အပါယ်ကျ ပြစ်မှု
ကင်းလွတ် ကြကုန်၏။ ဂုဏ်ဇွန်မျှ ဖြစ်သေးသော အဇာထ
သတ် မင်းသည် အဓ သတ်မှု ဟူသော ကြီးမားစွာသည့်
အပြစ်ကြီးကိုပင် ဘုရားအဋ္ဌာန်၌ မှားမိကြောင်း ဝန်ခံ ကံ
ထော့သောကြောင့် တကပ္ပါလုံး အစိစိ၌ ကျခံထိုက်သော
အပြစ်မှကင်းလွတ်၍ လောဟကုမ္ဘီ ဇရိ၌ ထကြိမ်ရပ်ရုံမျှ
ထောက်သာ ခံရတော့ကြောင်း ဆရာ ဆရာတို့ ဆိုကြ
ကုန်၏။

ဘုရားရှင်ကလည်း ခုန့်ဟော'သာမဟာရာ အရိယသမ္မာသိနဇယော၊ ယော အတ္တယံ အတ္တယတော ဒိသ္မာ ပတိကာရောတိ၊ အို-မင်းမြတ်၊ အပြစ်ကို အပြစ်အတိုင်း ရှုမြင်၍၊ ဝန်ချကံတော့ ကုစားခြင်းသည် အရိယ အဆုံးအမ၌ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်လေသည့်ဟု ဟောထော်မှုလေသည်။

ဘုရား ဩဝါဒ မင်္ဂရ ဒိုလ်ရောက် ခဏ်း၌ပင် ကြီးပွားထိုက်ခဲ့ပါသော် လောကဆိုင်ရာ၌ ကြီးပွား ထိုက်ကြောင်းမှာ ယုံမှားပဲ့ ဖြစ်သင့်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် အပြစ်ကို အပြစ်ဟု ဝန်ခံတတ်သူများ ဖြစ်ကြကုန်စို့။

၂။ ဩကာသ စီစစ်ချက်။

ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ကးဃကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ၊ သဗ္ဗဒေါသ ခပ်သိမ်းသော အပြစ်ထို့ကို ပျောက်ပါစေခြင်းအကျိုးငှါ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ရတနာသုံးပါးတို့ကို အရိ အသော အလေး အမြတ် လက်အုပ်မိုး၍၊ ရှိခိုး ပူဇော် မူးရွှေ့မောနံရွှေ့ခွ ကံတော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ကံတော့ရသော အကျိုး.....အပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုးငါးပါး၊ ပိပတ္တိတရား လေးပါးတို့ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ် ငြိမ်းသည် ဖြစ်၍၊ မင်္ဂတရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ တရားတော်မြတ်ကို ရလိုပါ၏၊ အရှင်ဘုရား။

ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင် ဖြန့်ခွဲ ထုတ်ဖော်သော သဗ္ဗညုဇ္ဈာန်
 ဩကာသ ဆေးရိုးကြီးထည်း၊ ဤမူကား ရှေး ပုဂံတော်ကြီး
 တပါးညွန့်မှ နှုတ်ထပ် ကူးယူချက် - နှုတ်သံထွက် မှ အမျိုး
 မျိုး ကွဲပြား၏။ အချို့မူ၌ “ကာယကံ၊ ဝရိကံ၊ မနောကံ၊
 ဤ သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော ကံဖြင့် ဖြစ်ပွားပါသည် မှီ
 သော်” ဟုရှိ၏။ အချို့မူ၌ “ကာယကံ၊ ဝရိကံ၊ မနောကံ
 ဤကံသုံးပါး တို့တွင် တပါးပါးသော ကံကဲ့ ဖြစ်ပွားပါသည်
 မှီသော်” ဟုရှိ၏။

ဧရိယ ဂိုဏ်းဝင်တို့က “ကာယဧရိယ၊ ဝရိယဧရိယ၊ မနောဧရိယ
 သုံးပါး တို့တွင် တပါးပါးသော ဧရိယဖြင့် ဖြစ်ပွားပါသည် မှီ
 သော်” ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ကံဖြင့် ကိုယ်လည်း အမှားထင်လျက်
 ဧရိယဖြင့်လည်း မဆိုနိုင် သူတို့က ကာယဗ္ဗ.ကာယ၊ ဝရိယကာ
 မ၊ မနောပဏာမဖြင့် အရိယသေ အမြတ်တနိုး ရှိရိုးပူဇော်”
 စသည် ဆိုကြကုန်၏။

မည်သို့ပင် မှားသည် မှန်သည်ဟု ဆိုကြစေကာ မူလ
 က မှားပြီးဖြစ်ခဲ့သော ဩကာသကား အမှန်သို့ပင်မရောက်
 နိုင် ဖြစ်လေသည်။ မှန်ဖွယ်၊ ဤဩကာသကဲ့ ဆုရား ရှိရိုး
 ဟု ခေါ်ကြည့်လော့? သို့မဟုတ် ရတနာသုံးပါးကဲ့ ရှိရိုး
 ပူဇော်ချက်ဟု ဆိုကြမည်လော့? သို့မဟုတ် အပြစ် ဝန်ချ
 ကံတော့နည်း ဟု ခေါ်ဆိုကြမည်လော့? အထက် ညွှန်ပြ
 ခဲ့ပြီး ဩကာသ အလိုကို ကြည့်ရှုခြင်း အားဖြင့် ရှိရိုးပူဇော်
 ခြင်း ဟု ဆိုရထော့ မယောင် ထင်ရ၏။ သို့ ဆိုရထော့
 မယောင် ရှိသော်လည်း “မာန်လျှော့ ကံတော့ပါ၏” ပါနေ
 ပြန် သောကြောင့် ကျောက်သေး ဖြစ်နေပြန်၏။ “သဗ္ဗဒင်္ဂါသ

ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့ကို ပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှါ” ဆိုသည်ကို ထောက်ကာ ကံတော့ ဝန်ချ ချက်ဟု ဆိုဖွယ် ရှိ၏။

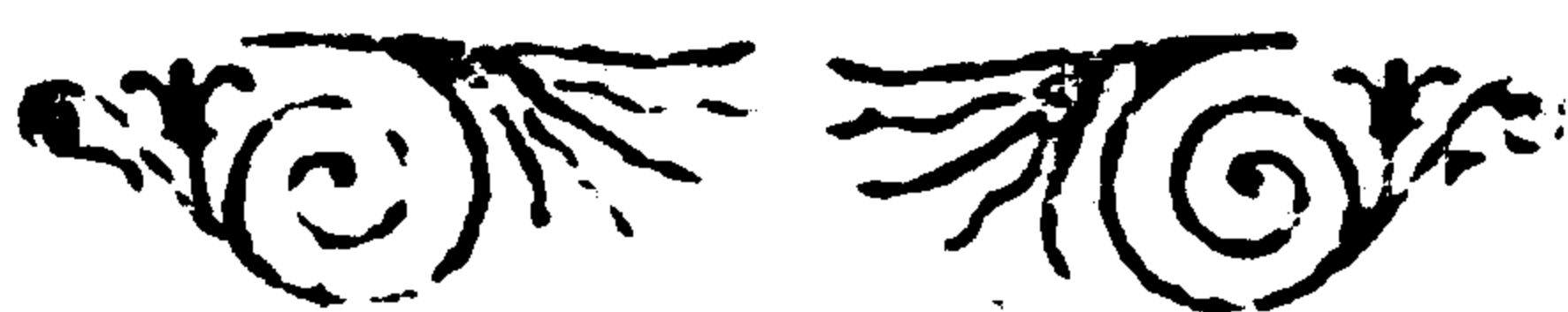
ယင်းသို့ ဖြစ်ခဲ့မှု “ကံတော့ရသော အကျိုး” စသည်ဆို၍ ဆုတောင်း ဆုယူ ပြုချက် ပါနေပြန်သောကြောင့်မသင့်မတော် ဖြစ်ပြန်၏။ လောက၌ အပြစ် ရှိသူက ကံတော့ ဝန်ချ၍ ဤသို့ ဆုတောင်းလျှင် သင့်နိုင်ရန် မရှိချေ။

ဥပမာ “အဖေခင်ဗျား၊ ကျွန်တော် အဖေကို မလိင်မစ၍ ဤသို့ ဤသို့ ဖြစ်မှားမိပါသည်။ ထိုအပြစ်ကို ကျွန်တော် ဝန်ချ ကံတော့ပါသည်။ ထိုသို့ ကံတော့ ရသည့် အကျိုး ငွေတရာ ပေးပါ ခင်ဗျား” ဟု ဆိုခဲ့လျှင် အလွန် ရယ်စရာ ကောင်းပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် ဤ ဩကာသ ဆေးရိုးကြီးကား ဤထက်ပင် ဆိုးဝါးလျက် အူတက် ဖျို့ အန်သည်အထိ ရယ်စရာ ကောင်းစေသည်။ ထင်ရှားပါလတ္တံ့။ စင်စစ် ဆိုဘွယ်ကား၊ - ဤသည့် ဩကာသ ဆေးရိုးကြီးသည် ဘုရားရှိခိုး ယောင်ယောင်၊ ပူဇော် ယောင်ယောင်၊ ကံတော့ ယောင်ယောင်၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ ဆေးရိုးကြီး ပင် ဖြစ်၏။ ဘယ်ဟာသာရမျှ ဆုံးဆုံး ဖြတ်ဖြတ် မမှတ်သားသင့်ချေ။ အမှန် ဆိုလိုက ဆိုနိုင်သည်ကား ဤဩကာသ သည် ဩကာသ အစိမ်း ဩကာသ ကြမ်းမျှ ဖြစ်လေသည်။ ကျက်အောင် နှုတ်ဖွယ် နှုတ်ဖွယ် ရှိသေး၏။

ဤဩကာသမှာ ရှိသိုး ရိုးရိုးဖြစ်စေ၊ နှိပ်ချ ပူဇော်ဖြစ်စေ၊ ကံထော့ ဝန်ချ ဖြစ်စေ ဆုထောင်း ထည့်ခြင်းကား စင်းစင်း မသင့်ဖြစ်၏။ “အို မြတ်စွာဘုရား တပည့်ထော် အရှင် မြတ်ကုရိုသိုးပါသည်။ ဤအတွက် တပည့်တော်အား သေဋ္ဌေး အဖြစ်ကို မစထော်မူပါ။ ဟူ၏သို့ ငိုး၊ အို-မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော် နှိပ်ချ ရိုကျိုး မြတ်နိုးစွာ ပူဇော် ပါသည်။ ထိုသို့ ပူဇော်မှု အတွက် ဤသည့် နှောင်ဆွင်း အကျဉ်း ကျခံရခြင်း မှ လွတ်ပါလို၏၊ သို့မဟုတ် လွတ်အောင် မစ ထော်မူပါ။ ဟူ၏သို့ ငိုး၊ အို မြတ်စွာဘုရား၊ တပည့်ထော် ဤဆွမ်းခဲးဖွယ် ကုသကံကပ် ပူဇော်ပါသည်။ ၎င်း အတွက် တပည့်ထော် အား နတ်တို့ ဩဇာအယုသကို ပေးသနား တော်မူပါ ဟူ၏ သို့ငှါး တည်း။”

ကံထော့ ဝန်ချ အတွက် ဆုတောင်း၍ အရပ် ဆိုးပုံကို ဥဒါဟရုဏ် ပြခဲ့ပြီ။ ခရစ္ဆယန်း၊ မဟာဗျေဒင်၊ မြာဟွထ ဝါဒ တို့၌ကား ဆုတောင်းရိုးရှိကုန်၏။ ဆုတောင်းတိုင်း ပြည့်စုံ သည့် ဟုလည်း ဆိုကြကုန်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝါဒကား ယင်း သို့သော ဆုတောင်းစား ဝါဒမဟုတ်။ အရပ် ကိစ္စ အလိုက် ထိုက်တန်သော အကျိုးရ ဝါဒသာ စင်စစ်ဖြစ်လေသတည်း။

၃-ဩကဝသ အဖြေကျဉ်း။

အတက် ညွှန်ကြားခဲ့သော အမှားများ ထင်ရှား၍ အများသိ ဖြစ်နိုင်ရန် ၎င်းအဓိပ္ပါယ်ကို အဖြေကျဉ်း နှင့် တကွ သိမှတ်အပ်၏။

ဩကဝသ ကား အခွင့်တောင်း ကောင်းတည်း၊ ခွင့်ပြုပါဟု ဆိုလို၏။

ကသယကံ = ကိုယ်မှု၊

ဝဇီကံ = ရှုစိတ်မှု၊

မနောကံ = စိတ်မှု၊

သဗ္ဗဒေါသ = ခပ်စိမ်းသော အပြစ်၊

ရတနာ = နှစ်သက်ခြင်း၊ ကိုဖြစ်စေတတ်သော ပစ္စည်း၊ နှစ်သက် အပ်ရာ ရွှေငွေ စသည့် လောကီရတနာ များကို ဆို၏။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ သုံးမျိုးကို ဤသို့ ဆိုလို၏။

စိုခိုး = ဦးညွှတ် နှိမ်ချခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း၊

မူခဇာ = ချိုးကျူးခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်း၊ ရှိသေခြင်း၊

မိုးဈေး = ကြည့်ရှုမှူးမြင်ခြင်း၊ တွေ့ဆုံခြင်း၊

မခန့်လျှော့ = ကိုယ်စိတ် နှိမ်ချခြင်း၊

ကံတော့ = လွန်ကြူး ပြုမှားသော ကံကို တော့ တန့်စေခြင်း၊ ကံကို ရပ်တန့်အောင် လုပ်ခြင်း၊

ကံတော့ရသေခ အကျိုး = ကံတော့ခြင်း အကြောင်း ကံအတွက် ရ ယူလိုသော အကျိုး တရား များကား ဆိုလတ္တံ့ အတိုင်းဖြစ်၏။

အပါယ်လေးပါး* = ၁- ငရဲ၊- တိရိစ္ဆာန်၊ ၃- ပြိတ္တာ
 ၄- အသုရကားယံသို့တွင်ဖြစ်ရသည်မှ ကင်းလွတ်လို၏။
 ကပ်သုံးပါး† = ၁-အနာရောဂါရခြင်း၊ ၂- လက်နက် တေး
 သင့်ခြင်း၊ ၃- ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးခြင်း တို့မှ ကင်း
 လွတ်လို၏။

အရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး‡ = လောက၌ ဘုရားပွင့်၍ နိဗ္ဗာန် တရား
 ညွှန်ပြစဉ် ၁- ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်း၊ ၂- တိရိစ္ဆာန် ဖြစ်ခြင်း
 ၃- ပြိတ္တာ ဖြစ်ခြင်း၊ ၄- အသညသတ်နှင့် အရှု၊
 ပြိတ္တာ ဖြစ်ခြင်း၊ ၅- ရဟန်းတော် စသည့် မရောက်
 လွယ်သော နယ်ခွန်နယ်များ လူရှိသောသို့ ဖြစ်ခြင်း။
 ၆- အယူအစွဲ မှားယွင်းသူဖြစ်ခြင်း၊ ၇- ပြောစကားကို
 နားမသည့်တတ်သည့် အဆွံ့ အအံ့ ပညာမဲ့ဖြစ်ခြင်း၊
 ၈- ဘုရားမဖြစ်ပွင့်၍ နိဗ္ဗာန် ရောက်ရေးတရားသုဉ်း
 နေရိကံ မဏ္ဍိမတွင် ပညာရှိ ဖြစ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့မှလည်း
 ကင်းလွတ်လို၏။

ရန်သူမျိုးငါးပါး † = ၁- ရေ၊ ၂- မီး၊ ၃- ခင်း၊ ၄- မိုးသူ၊
 ၅- မချစ် မနှစ်လိုအပ်သော အမွေခံသို့မှ လည်း ကင်း
 လွတ်လို၏။

* အပါယ် လေးပါးကား ဒုစရိုက်ကံတို့၏ အကျိုးပြဆင်းရဲတည်း။
 † ကပ်သုံးပါးကား ပစ္စက္ခ အကြောင်းကြောင့် ခံစားရတတ်သည့်ဆင်းရဲ
 တည်း။
 ‡ အရပ်ပြစ် ရှစ်ပါး၏ ဆိုလိုရင်းကား ဘုရားတရားတော်ကို ကျင့်ခွင့်အခါ
 မဟုတ် ခေတ်ရှစ်မျိုး ဟု ဆိုလို၏။
 † ရန်သူမျိုးငါးပါးမှာ ဥစ္စာဖျက်ဆီးတတ်ရာ ငါးမျိုး ဟု ဆိုလို၏။

ဝိပုတ္တိ^၁တရားလေးပါး*။ ၁-ဂတိ=သားရောက်ရာအရပ်ဒေသ ဆိုးဝါးခြင်း။ ၂ ကာလ=အခါကာလဆိုးဝါးချို့တဲ့ခြင်း။ ၃-ဥပဓိ= ရှစ်ဆင်းအင်္ဂါ ချို့တဲ့ခြင်း။ ၄-ပယောဂ=လုံ့လထုတ်ဖိုက် ညံ့ဖျင်းခြင်း ထို့မှလည်း ကင်းလွတ်လို၏။ ကင်းလွတ်လို၏ ဆိုစေကာမူ သာမညမဟုတ်၊ အခါခပ်သိမ်းကင်းလွတ်လို၏၊ လွတ်ငြိမ်းလို၏။ ဤသို့ချည်း ဘေးလွတ် ရန်ငြိမ်း နေထိုင် ပြီးမှ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ တရားတော် ဖြစ်ကုန် ရပေလို၏-ဟူသတည်း။

ယခုအခါ အဓိပ္ပါယ် အတိအကျ သိပြီး ဖြစ်လေ ရကား ထိုဆုတောင်း များကို တောင်းသင့်လေသလား ? မတောင်းသင့်သလား? တောင်း၍ ရနိုင်မည်လား? မရနိုင်ပူးလား? ဆုတောင်းအတွက် တောင်းသူမှာ လူရိုက် ဖြစ်သလား? ထူလိမ္မာဖြစ်သလား? စသည့် စိစစ် စောကြောကြပါစို့။

ဤသို့ဆုတောင်းသင့်သလား? တောင်း၍ ရနိုင်မည်လား? ဘုရားမြေချက်- ဒုစိတကာ သေဋ္ဌေးကြီး၊ လိုလား နှစ်မြှိုက်အပ်သော အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ အခြံအရံ၊ နတ်ရွာ သုတေ ဤငါးမျိုးကို လောက၌ လိုလားတိုင်းမရနိုင်၊ ၎င်းများကို တောင်းရန်ခြင်း၊ တောင့်တခြင်း များကြောင့် ရနိုင်သည်ဟု ငါဘုရားမဆို။ ဒုစိတဋ္ဌေးကြီး၊ ၎င်းများသည် အကယ်ဆုတောင်းခြင်း၊ တောင့်တခြင်းအတွက် ပြည့်စုံမည်ဖြစ်ခဲ့ပါမူ၊ ဤလောကတွင် မည်သူ

*ဝိပုတ္တိတရား လေးပါးကား ကမ်တို့အကျိုးပေးခွင့် ပျက်တတ် ရာကို ဆိုလို၏။

တစုတယောက်မှာ မညှိသည့်အရာပစ္စုပ္ပန် မည်သူတတ်စုံ
ယေဘုယျအားဖြင့် ယုတ်လျော့ လေတော့အံ့နည်း။ ဒိုသေဌေး
ကြီး၊ ဤငါးမျိုးကို ရယူလိုလျှင် ရရောက်ကြောင်း လုပ်ငန်း
ကို လုပ်ကိုင်ကျင့်ဆောင်ရမည်။

(ဤပစ္စုပ္ပန်ရှိ ပထမ ပဏ္ဏာသက - ပစ္စုပ္ပန် မုဏ္ဍရာဇဝင် ဒုတိယသုတ်)
ဤသို့ အနာတပိဏ္ဍိတ သေဌေးကြီးအား ဟောတော်မူ၏။

မတောင်း သင့်ကြောင်း၊ တောင်း၍ မရကြောင်း
ကားထင်ရှားပြီ။ ၎င်းဖြင့်ပင် ဆုတောင်းသူမှာ လူချိက် မဖြစ်
လည်း ခပ်ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်၏။ သို့သော် နီးနီး ကပ်ကပ်
တတ်အပ်နုစားကျ ယုတ္တိရ ဖြစ်ကြအံ့စို့။

လောကကြီး အတွင်း၌ လူနတ် စသည့် လိုအပ်ရာ၌
သာ ဖြစ်နိုင်ရိုးမရှိကြောင်းကား ထင်ရှားပြီးပင်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်
၍ အပါယ်လေးပါးမှ ကင်းမည်ဟုမည်သူ ဆိုနိုင်မည်နည်း။
အရိယာ ဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်မှ ကင်းလေမည်။ ကပ်သုံးပါးမှ ကင်း
သော လောက တယ်မှာနည်း။ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ပင် ရောဂန္ဓရ
မငြိမ်း၊ အနိစ္စ ဖြစ်၍ ဒုက္ခ ရုပ်နာမ် အဖြစ် ထင်ရှား သော
ကြောင့်တည်း။ အရင်ဖြစ် ရှိပါးမှ လွတ်ကင်းသော ဒေသ
နှင့် ကပ်လက် ရှာ၍ တွေ့ပါမည် လား။ “ဘုရား ပွင့်ချိက်
ပညာရှိ ဖြစ်လို၏၊ ဘုရား မပွင့်ချိက် ပညာရှိ မဖြစ်လို” ဟု
အရပ်ငြိမ်ငြိမ်ပဲ ၏ အချုပ် ဆိုလိုရင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်သော်
ဘုရားခေတ်၌ ပညာရှိချည်းကား များမဖြစ်နိုင်၊ ဘုရားခေတ်
မဟုတ်ရာတွင် လူချိက်ဖြစ်ရန် ဆုတောင်းနေခြင်း စင်စစ်ဖြစ်
နေ၏။ မူလ ရေးရင်း ဩကာသ ဆရာကလေး မှား သလား၊
အဓိပ္ပါယ်အယူအဆကလေး မှားသလား၊ စဉ်းစားကြပါကုန်။

ဩကာသဆရာက ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာများ နောက်သား
 နောက်လာ ဩကာသ လက်ကိုင် ရှိသူ ဟူသမျှကို လူမိုက်
 ချည်း ဖြစ်နေကြကား ဆိုလိုရင်း မဟုတ်ပေရာ၊ သို့ရာတွင် မ
 တောင်းသင့်ရာကို တောင်းထား ခြင်းဖြင့်ပင် ငါ့လို မစဉ်း
 စား လူယောင်ဝါး ဘယ်မျှရှိသနည်း? စုံစမ်းရန် ရေးသားခဲ့
 ယန်တူသည့်ဟု ဆိုရမည်လည်း မခက်တောင်း။ ရန်သူမျိုး
 ငါးပါး ကင်းသောနေရာ အတယ်မှာ ရှိမည်နည်း? ဖြစ်ဟော့
 မှာပင် မင်းရှိနေ၏။ မင်းမဲ့ရာကို ရှာလျှင် ပိုးကောင်၊ မွှား
 ကောင်နှင့် တောသား သမင်ရိုင်း ဖြစ်အောင် ဆုတောင်းရ
 မလိုဖြစ်နေ၏။ ဝိပဿီ တရားကား ဆုရားဖြစ်မှပင် အားလုံး
 လွတ်တင်းရာ၏။ ဤသို့သည့် နိုးကပ်စွာ စဉ်းစားလျှင်
 ထိုသို့ ဆုတောင်းသူကို လူမိုက်မဖြစ်ပါပူးဟု ထောက်ခံနိုင်
 ရန် ခက်ပီတောင်း။ ယင်းသို့ စဉ်းစားကြည့်သော် ဤဩကာ
 သကို နှုတ်ရရှိ၍ လုပ်ငန်းဝင်နေသူ ဟူသမျှ အသက်ရှူ မရ
 နိုင်မည့်တေးခုကွ ကပ်ဆိုးသင့်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်
 ကား ဤဩကာသကို ရဟန်း† ငါးဝါတ်ရမှစ၍ စွန့်ပစ်ခဲ့ပြီ။
 ဤသို့ညွှန်ပြတိုင်း အသိဉာဏ်ရောက်သူတို့လည်း မိမိကို ဆိုး
 ဝါးအောင် ဂျောက်ချသော ဩကာသကို စွန့်ပစ်ကြ ပါကုန်
 ဟု တိုက်တွန်းလိုသတည်း။

† အရှင် အာဒိစ္စဝံသကား ထိုစဉ်အခါက သူတပါးကို ပြောစွမ်း နိုင်သော
 အစွမ်းမရှိသေး၊ ပြောစကားပါးစပ်ကိုအတင်းပိတ်ကြမည်။ ဝါသ်
 ၃၀-ရမှ ပါးစပ်ဟုရ၏။ ထိုအခါပင် ပါးစပ်ပိတ်သူ များစွာထွက်
 ပေါ်၏။ မြန်မာတို့ ကမ်ကောင်း ထောက်မချင်တော့ ပကာသနီယ
 ကမ်က အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ပါးစပ်ကို အတင်း ဖွင့်ပေးလေ၏။

၄-ကံတော့ ပူဇော်နည်းများ။

(က) ရတနာသုံးပါး ရှိခိုးပူဇော်။

သကာသ၊ ဩကာသ၊ ဩကာသ၊ ဂုဏ္ဏဝရန္တိ၊ ဝဿဝရန္တိ
ဂုဏ်အားဖြင့် ရှိခိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်း မြတ်နိုးခြင်း လေး
စားခြင်း ကျိုးနွံခြင်း နှိမ်ချခြင်း၏ တည်ရာ ဖြစ်တော်မူသော
ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးတို့ကို အကျွန်ုပ် နှိမ်ချ
မှုကျိုး ရှိခိုး ပူဇော်ပါ၏၊ မြတ်နိုးပါ၏၊ လေးစားပါ၏။

ကျောင်းဦးဘုရား စေတီရုပ်ပွားစသည်သို့ ရောက်တိုင်း အစ
ကန္တားဦး လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးပူဇော်ရန်ဝတ်၊ သံဃာတော်များ
ဌာနဝင်ရောက်ရာ၌လည်း ၎င်းကိုသုံးစွဲလေ။

(သို့ရာတွင် အရုပ်ကို ရှိမခိုးမိရန် သတိပြုပါ။)

(ခ) ရတနာသုံးပါး အပြစ် ယုံမှားကံတော့။

အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရှိသောမြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော်
ဖူးရွှေ့ခြင်း ဌာသော ထိုက်တော်မူသော ဘုရား၊ တရား၊ သံ
ဃာ ရတနာသုံးပါးတို့ကို ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးပါးတို့တွင် တ
ပါးပါးဖြင့် ဖြစ်မှား လွန်ကြူးခဲ့သော်- ထိုသို့ အားဖြင့် မသိ
မိက်မှား လွန်ကြူးမိသော အပြစ်များကို အပြစ်အတိုင်း သိ
မြင်ဝန်ချ တောင်းပန်ပါသည်။ တပည့်တော် မိက်မှား လွန်
ကြူးမိသော ထိုသည့် အပြစ်များကို သည်းခံ တော်မူပါအ
ရှင်ဘုရား။

(ရုပ်ပွား ဆင်းတု စေတီဗုဒ္ဓိများနှင့် မဆိုင် ဟု မှတ်)

(ဂ) ဆရာမိဖ စသည် အပြစ် ယုံမှား ကံတော့။

ဂုဏ်ရရှိ၊ ဝယ်ရရှိ ဂုဏ်ဆူးရှိ၍ အရိယသမ္မာသမ္ဘုဒ္ဓိတရား ရှိသိုး ပူဇော်ရန်သာ ထိုက်တန် သော အနန္တ ဂိုဏ်းဝင် * (ဆရာမိဖ) တို့ကို ကျွန်တော် မသိမိက်မှားမိသဖြင့် ကိုယ် နှုတ်မိတ် သုံးမျိုးတွင် တမျိုးမျိုးဖြင့် ပြစ်မှား လွန်ကြူး မိခဲ့ သော်- ထိုသို့သော အပြစ်များကို အပြစ် အတိုင်း အပြစ်ဟု ဝန်ချ ကံတော့ပါသည်။ ထိုသို့ လွန်ကြူး ပြစ်မှား မိသော အ ပြစ်များကို ကျွန်တော် အား သနား ချီးမြှောက်၍ သည်းခံ ထော်မူပါ ခင်ဗျား။

အပြစ် ထင်ရှား မသိ မမှတ်မိရာ၌ မှန်းဆရည်ရှယ်၍ သင်္ကြန် သိတင်းကျွတ် အခါကြီးများ၌ ကံတော့ရန်။

(ဃ) ဆရာသမား အပြစ် ယုံမှား ကံတော့။

အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် မသိ တွေ့ဆုံ မိက် မှားမိ၍ အရှင်ဘုရား အပေါ်၌ ကိုယ် နှုတ်မိတ် သုံးမျိုး ထို့ တွင် တမျိုးမျိုးဖြင့် ပြစ်မှား လွန်ကြူး မိခဲ့သော်- ထိုသို့သော အပြစ်တို့ကို အပြစ် အတိုင်း အပြစ်ဟု သိ၍ ဝန်ချ ဘောင်း ပန်ပါသည်။ ထိုသည့် တပည့်တော် လွန်ကြူး ပြစ်မှားမိသော အပြစ်တို့ကို သည်းခံထော်မူပါ ဘုရား။

အထက်(ဂ) အတိုင်း ရဟန်းတော် ဆရာသမား အပေါ်၌ မှန်း ဆ ကံတော့နည်း ဤနည်းသုံးမျိုးကို မှီသဖြင့် နည်းပေါင်း များစွာကိုချ ဖွင့်ကံတော့တတ်ပါစေ။

* ဤနေရာ၌ ကံတော့ခံသူ တဦးကိုသာ ထုတ်ဖော်၍ဆိုသေ။

(င) ရတနာ သုံးပါး အဖြစ် ဝန်ချ ကံတော့။

အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးပါးစုံဖြင့် ရှိခိုးပူဇော် မှူးမျှော်နှိမ်ချခြင်းငှါသာ ထိုက်သော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးပါးကို *(ဤသို့ ဤသို့ ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့်) မသိ မမြင် မဆင်ခြင် မပူးစား မိုက်မှား လွန်ကြူး စော်ကားမိပါသည်။ ထိုသို့ အားဖြင့် တပည့်တော် လွန်ကြူး ပြစ်မှားမိသော အပြစ်များကို သည်းခံတော်မူပါ၊ အရှင်ဘုရား။

(စ) ဆရာသမား ဖြစ်မှား ဝန်ချ ကံတော့။

အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော် မသိ ခိုးနား မိုက်မှား တွေဝေသည့် အတိုင်း ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးမျိုး တို့ဖြင့် ကျိုးနွံ နှိမ်ချပူဇော်ရရန်သာ ထိုက်သော ဆရာသမားကို*(ဤသို့ ဤသို့ ကိုယ် နှုတ် စိတ်) သုံးမျိုးတို့ဖြင့် လွန်ကြူး ပြစ်မှားမိပါသည်။ ထိုသို့ အားဖြင့် တပည့်တော်လွန်ကြူး ပြစ်မှားမိသော အပြစ်တို့ကို အပြစ်အတိုင်း အပြစ်ဟု သိရှိ၍ ဝန်ချ ကံတော့ပါသည်။ တပည့်တော်၏ ထိုသည့် မိုက်မှား ပြစ်များကို တပည့်တော်အား သနားချီးမြှောက် တော်မူသဖြင့် သည်းခံတော်မူပါ၊ ဘုရား။

လူဆရာဖြစ်ခဲ့သော် “အရှင်ဘုရား” နေရာ၌ “ဆရာ” ခင်များဟု ဆို “တပည့်တော်” နေရာ၌ “ကျွန်တော်ဟူ၍ ဆိုလေ။

* ဤနေရာ၌ ပြစ်မှားလွန်ကြူးသော အပြစ်ကို ဖော်ပြ၍ဆိုလေ။

(ဆ) ဆရာမိဖ အပြစ် ဝန်ချ ကံတော့။

ဂုဏ်ရရှိ၊ ဝယရရှိ ဂုဏ်ထူးရှိ၍ အနန္တ ဂိုဏ်းဝင် ကျေးဇူးသျှင် ဆရာ *အပ် အဖ ထို့အား နှိမ်ချ ကော်ရော် ပူဇော်ဖြတ် နိုး ရှိခိုး၊ ချိုးနွံ ရန်သာထက်သည်ကို မသိရိက်မှား မိ၍၊ †(ဤသို့ ဤသို့)ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် အကျွန်ုပ်လွန်ကြူး ပြစ်မှားမပါသည်၊ ထိုသို့လွန်ကြူး ပြစ်မှားမိသောအပြစ်ကို အပြစ်အတိုင်း အပြစ်ဟု သိ၍၊ အပြစ်ဟု ဝန်ခံကံတော့ ပါသည်။ အကျွန်ုပ်၏ ထိုသည့် မသိရိက်မှား လွန်ကြူး မိသော အပြစ်ကို သည်းခံတော်မူပါ၊ ခင်ဗျား။

* ဆရာတဦးတည်းအမိဟဦးတည်း အဖ တဦးတည်း ဖြစ်ရာတို့၌ ဆိုတတ်စေရမည်။

† ဤသို့ ဤသို့ ဆိုရာ၌ လွန်ကြူးဖို့ အပြစ်ကို ထင်စွာ ပြရမည်။

ယင်းသို့ အားဖြင့် ရှိခိုး ပူဇော်နည်း၊ ကံတော့ ဝန်ချ နည်းများကို သိမှတ်၍၊ မိမိထံ လွန်ကြူး ပြစ်မှားချက် များကို ကျိုးကျိုးနွံ နွံ ကံတော့ဝန်ချတတ်သူ၊ ကံတော့ဝန်ချနိုင်သူ၊ ပိုသွင်နှုတ်တတ်သူ၊ လိုလျှင်ဖြည့်တတ်သူ၊ မှားလျှင်ရုပ်သိမ်း တတ်သူများ ဖြစ်ကြရန် နှလုံးထားကြ၊ လေးစားကြ ပါကုန်။

၅-ကံတော့ ပူဇော် ဆုပေးနည်း။

(က) ရှိခိုး ပူဇော် ဆုပေး၊

အထို ဟိဒန- သီလိယ၊
 နိစ္ဆိဂ္ဂုဗ္ဗါ'-မဝာယိနော၊
 စတ္တာပော ဓမ္မာ ဝေဒိန္တ၊
 အာယု ဝေတ္တာ သုခံ ဗလံ။

ဟူသော ပါဠိတော်အရ၊ အသက်အယူယံအားဖြင့်၎င်း၊
 သီလ အကျင့် စသော ဂုဏ်အားဖြင့်၎င်း၊ ကြီးမားမြင့်မြတ်
 သော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ဆရာမိဖ အဖိုးအဖွားတို့ကို
 အရှိအသေ အလေး အမြတ် နှိမ်ချရုံကျိုး ရှိခိုး ပူဇော် သူတို့
 အား ထိုသို့ နှိမ်ချ ရုံကျိုး ရှိခိုး ပူဇော်ရသော မဟာကုသလ
 ဉာဏသမ္ပယုတ် ဥက္ကဋ္ဌ စေတနာကြောင့် ဤပစ္စက္ခ ဘဝ
 အတွက် ဒိဋ္ဌဓမ္မ ကိုယ်ချက်ထိန်းမြှင့်မြတ်သော ကောင်းကျိုး
 ကို၎င်း၊ ထိုသို့နုတ်ယ တမလွန် စသည်အတွက် ကိုယ်ရ
 ကုယ်စိုး မြှင့်မြတ်သော ကောင်းကျိုးကို၎င်း ခံစားရရောက်
 ထိုက်သက် သင့်တန်ကုန်၏။

ထိုသို့ အားဖြင့် ရသင့်ရထိုက်သော ကောင်းကျိုးများ
 အနက် မဉ္ဇဘိယယွင်း ရထိုက်သော အကျိုးများကား-

၁- သူ့ဘဝါးထက် ပိုလွန်၍ အသက်ရှည်ခြင်း၊

၂- အဆင်း လခြင်း၊

၃- ကိုယ် စိတ်နှစ်ခြာ ချမ်းသာခြင်း။

၄- ခွန်အား ကြီးမားခြင်း ဤလေးမျိုး ဖြစ်၏။

ဤသို့ ဘုရားဗျာဒိတ်တော်ရ ကောင်းကျိုးကို ဤပစ္စက္ခ
ဘဝတွင်၎င်း၊ ထိုထိုဘဝတို့၌၎င်း အစဉ်မပြတ် အပြည့်အစုံ
ရရှိခံစားရကြ ကုန်၏။ ဘုရား အရိယာတို့သာ ခံစားနိုင်ခွင့်
ရှိသော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ တို့ကို အစဉ် ရရောက်
မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြစေကုန်သတည်း။

(ခ) ပူဇော် နှိမ်ချ ဆုဒပး။

ပူဇာ စ ပူဇာ နေယျာနံ၊
တေ မဂ်လ' ပုတ္တဝံ။

ပူဇနေယျာနံ—ပူဇော်ထိုက်သူတို့အား၊ ယဒပူဇာစ—
အကြင် ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း၊ အတ္တိ—တစ် တဦးမှာ ထင်
စွာရှိ၏။ တေ—ဤသည့် ထင်ရှားသော ပူဇော်ခြင်း သည်၊
ပုတ္တဝံ—အမြတ်ဆုံးသော၊ ဝါ—အညစ် အကြေးမှ စင်ကြယ်
သော၊ မဂ်လံ—ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်၏။

ဤသို့ ဘုရား ဟောညွှန် တော်မူသည့်အတိုင်း ဂုဏ်
အဆက် နှစ်မျိုး နှစ်စားဖြင့် ကြီးမား မြင့်မြတ် သူတို့အား
ကြည်ဖြူ လေးစားစွာ ရှိခိုး ပူဇော် ကော်ရော် နှိမ်ချရသော
ပဏာမဏုသိုလ်စေတနာကြောင့် ဤပစ္စက္ခဘဝ၌ပင် အသက်
ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းစွာခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်း၊
ခွန်အားဗလ ကြီးမားခြင်း ဟူသော အကျိုးလေးပါးကို ရရှိ
ခံစားထိုက်လေသည်။ ထိုထိုတမလွန် ဘဝ၌လည်း ထို အတူ
ရရှိ ခံစား ထိုက်လေသည်။

ထိုအရာ၌ အသက်ရှည်ခြင်းဟူသည် ဂုဏ်ပစ္စည်း ဂုဏ်ဖြင့် ရအပ်သော အသက်ရှည်ခြင်းဖြစ်ရကား သာမည အသက်ရှည်ခြင်းမျိုးကို မလိုအပ်၊ စင်စစ် လူကောင်း နတ် ကောင်း အဖြစ်မျိုး၌ ကောင်းကျိုးရ၍ အသက် ရှည်ရမည် ကိုသာ လိုအပ်လေသည်။

အဆင်းလှခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်း၊ ခွန် အားဗလ ကြီးမာခြင်း အကျိုးများမှာလည်း လူကောင်း နတ် ကောင်းအဖြစ်မျိုးတို့၌ ရထိုက်သော ကောင်းကျိုးများကိုသာ လိုအပ်လေသည်။

ယင်းသို့ ရသင့် ရထိုက်သော ကောင်းကျိုး တို့ကို အစဉ်မပြတ် အပြည့်အစုံရရှိ၍ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ ဘေးဒုက္ခကြီးငလးပါးမှင်း သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမ နဿ၊ ဥပါယာသ ဘေးဒုက္ခကြီး ငါးပါးမှင်း၊ ရင်းများ၏ အကြောင်းရင်းကြီး ဖြစ်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တရားကြီးတို့မှင်း၊ ကင်းရာ လွတ်ရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာ အသစ်တခါတ် နိဗ္ဗာန်မြတ်ကို ချက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါ စေကုန်။

(ဂ) အပြစ်ဝန်ချ ကံတော့ဆုပေး။

ဂုဋ္ဌိတေ' သာ မဟာရာဇ၊ အနိယဿဝိနယော၊ ယော အစ္စယံ အစ္စယကောဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပထိကရေတိ၊ အာ ယတိ' စ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။

မဟာရာဇ=အဇာတသတ်မင်းမြတ်၊ ယော=အကြင် သူသည်၊ အစ္စယံ= အပြစ်ကို၊ အစ္စယကော=အပြစ် အတိုင်း

အပြစ်ဟူ၍၊ ဒိသွာ=ရှုမြင်လျက်၊ ယထာဓမ္မံ= တရားအတိုင်း တရားနှင့် အညီ၊ ပတိကရောတိ= ကုသား၏၊ အာယတိံစ=နောင်အခါ၌လည်း၊ သံဝရံ= စောင့်စည်း ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ=ရောက်၏၊ သော=ဤသို့အပြစ် ဝန်ချ ကံတော့ ခြင်းသည်၊ အရိယဿ ဝိနယေ= ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ တော်၌၊ ရုဒ္ဓိဟိ=ကြီးပွားသည်သာ ဖြစ်သတည်း။

ဤသို့ဘုရားရှင် ညွှန်ပြသည်နှင့်အညီ ယခုမိမိတို့လွန်ကြူးမိသောအပြစ်ကဲ့ အပြစ်ဟု သိမြင်၍ ကံတော့ ဝန်ချ၏။ ထိုသို့ဝန်ချသဖြင့် ဘုရားအဆုံးအမ ကြွေးဟူသော သာသနာတော်၌ ကြံ့ထိုက် ပွားထိုက်လေသည်။ ကြီးထိုက်ပွားထိုက်ဟူသည် မဂ် ဖိုလ်ရထိုက်သည်ဟု ဆိုလို၏။ ယင်းသို့ အပြစ် ဝန်ချ ကံတော့၌ ဧရိယိကံပင် ရထိုက် ခဲ့သော် လောကကောင် ကျိုးဖြစ်သော ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမန္ဒာတ် နတ်ခင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းအဖြစ်နှင့် ၎င်းစည်းစိမ်များမှာ ဆိုဗ္ဗယ် မရှိ၊ ပြည့်စုံနိုင်မည်ကို သိအပ်လေသည်။

ယင်းသို့ အားဖြင့် အပြစ်ကို ကံတော့ ဝန်ချသူတို့ ရထိုက်သော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မဂ်လာတို့ကို ယခုပစ္စက္ခ ဘဝ၌ဖြစ်စေ၊ ထိုထိုဘဝလွန်ဘဝများ၌ဖြစ်စေ၊ အဆုတ် အဆိုင်းမရှိ အပြည့်အစုံ ရောက်ကြ ပါစေသတည်း။

လူကြီး လူ့ကောင်း အရာမိဖလှယ်သူတို့သည် ဤဆုပေးနှစ်မျိုးကို နှုတ်ဆောင် ထားရမည်။ ၎င်း၏ သဘောသွားအတိုင်း ကလေး သူငယ်များပြည့်စုံစေရန် နည်းနာညွှန်ပြရမည်။ လူကြီးပေါ်လောမဖြစ်ရန် လူငယ်တို့လမ်းကောင်းညွှန် ဖြစ်ရန် ဝရုစိုက်ကြပါကုန်။

၆-ကံတော့ပူဇော်နည်းညွှန်

ကံတော့ဝန်ချခြင်း၊ ပူဇော် နှိပ်ချခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်
 မှာ ဗမိကိုယ်ကို မိမိညံ့ဖျင်းအောင်၊ နိမ့်ကျအောင်၊ လုပ်ခြင်း
 မဟုတ်၊ မြင့်မြတ်အောင်၊ ပို၍ ကံကြီးမားအောင်၊ လူကောင်း
 ဇာတ်မှန် ဖြစ်အောင် လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ပစ္စက္ခ တမလွန် နှစ်မျိုး
 တွင် အထက်တန်စား ယင်ကျေးသူ ဖြစ်သည်ကို ပြခြင်း
 ယင်ကျေးသူဖြစ်အောင် လုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဘဝတိုင်း ဘဝ
 သူတောင်းစား ဖြစ်အောင် လုပ်ခြင်း မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်
 ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆုတောင်းလိုခဲ့လျှင် မြင့်မြတ်ရေးဆုတောင်း
 ဈာန်ကို တောင်းကြရမည်။ ဆုတောင်း ဟူသည် ရည်ရွယ်
 ချက် အဓိဋ္ဌာန်ကိုသာ လို၏။ ပါးစပ်မှ လိုရာ ဆုတောင်းနေ
 ၍ ရသည်ဟု မမှတ်ရ၊ အလုပ်သာ လိုရင်းတည်း။ အလုပ်
 ရှိလျှင် အလုပ်၏ အကျိုး ဥစ္စာရ၏။ ရည်ညွှန်းတိုင်း ပြီး၏။
 ထို့ကြောင့် မိမိလိုချင်ကြောင်း၊ ယုတ်ချော့ကြောင်း၊ ညံ့ဖျင်း
 ကြောင်း ဖော်ပြသော မြည်တမ်းကာမျှ ဆုတောင်း ဈာန်ကို
 မပြုလုပ်ကြပါကုန်လင့်။ ၎င်း ဈာန်ကို သုတောင်းစား လမ်း
 ညွှန်ဟူသာ မှတ်ကြပါကုန်။ ဤနေရာ၌ အောက်တွင် ဆု
 တောင်း အမျိုးမျိုးကို ပြထား၏။ အကောင်အသိုးကို သတ်
 မှတ်၍ လူကောင်းဖြစ်အောင် ဆုတောင်း ဆုယူ ပြုကြပါကုန်။

၁။ ကျွန်ုပ်၏ ဤကောင်းမှုကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာ
 ဈာန်ကို မိတ်ဆာချည်မျှင် မျက်ပင် ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ် မပေးဘဲ
 မရယူနိုင်စေသတည်း။

ကံတော့ပူဇော်နည်း
 အလွန်

အဘိဇ္ဈာအားကြီးကြောင်း၊ တသင်္ကေလွန်းကြောင်း၊ လက်
မလွှတ်လိုကြောင်း ပေါ်လွင်၏။

၂။ ကျွန်ုပ်သည် ဤကုသိုလ်ဖြင့် ဓမ္မဒိဋ္ဌိ တကျွန်း
လုံးကို ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ နိုင်လို၏။ ကျိုကိုလုပ်၍ မိုးကောင်း
ကင်သို့ မော်ကြည့်သော် သလေးမိဗ်း ရွာသွန်းစေသတည်း။
မေတ္တာက ဆုတောင်းဟူ၏။ ရှေ့ပိုင်းကောင်း၏။ နောက်ပိုင်း
ကား လိုချင်ကြောင်းပေါ်ပြ၏။

၃။ ကျွန်ုပ်သည် ဤကောင်းမှုကြောင့် ဘဝတိုင်း ဘ
ဝတိုင်း ဤအသျှင်သခင် တို့နှင့်သာ မကွဲမကွာဖြစ်ရလို၏။
ထွန်သွား တချောင်းတပ်၍ ထွန်သော် ခုနစ်ချောင်း တာဝန်
ကို ပြီးနိုင်စေသတည်း။ မေတ္တာက သေဠေး ကျွန် ပုဏ္ဏ၏ ဆု
တောင်းဟူ၏။ ရှေ့ပိုင်းက မိမိကိုနိမ့်ကျစေ၏။ နောက်ပိုင်းက
ပျင်းကြောင်း ထင်ရှား၏။

၄။ ကျွန်ုပ်သည် ဤကောင်းမှုဖြင့် နောင်အခါ မရှိဟူ
သောစကား၊ ပေးပါဟူသော စကားကို မကြား ရလို၊ အ
ရှင်အနုရုဒ္ဓါဆုတောင်းဟူ၏။ ဤဆုတောင်းမှာ ဆင်ရဲ၊ မွေးတေ
သူ မဖြစ်ရလိုဟု ဆိုလိုသော်လည်း သူတောင်းစားကို မတွေ့
ရလိုဟု အဓိပ္ပါယ် ထွက်ပေါ်နေ၏။

၅။ ကျွန်ုပ်သည် အသက် စွန့်၍ ပြုလုပ်သော ဤ
ကောင်းမှုကြောင့် အလုံးစုံ ခုသိနိုင်သော ဉာဏ်ကြီးရှင် ထ
ဦး ဖြစ်လို၏။ သတ္တဝါအများကိုသံသရာမှ ကယ်တင် လို၏။
ဤကောင်းမှုသည် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်၏ အထောက် အပံ့
ဖြစ်စေသတည်း။ ဘုရားအလောင်းတော်များ၏ ဆုတောင်း
ဟူ၏။ အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။

ဤသို့ ညွှန်ပြခဲ့သော ဆုတောင်းခံစာများ ရည်ရွယ်ချက် များ ဖြင့် သိအပ်သည်ကား- ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤကုသိုလ်ဖြင့်အဆင်း လှလို၏၊ အသံသာလို၏၊ အမျိုးမြတ် လို၏၊ သေဌေး ခြစ်လို ၏၊ မင်းဖြစ်လို၏၊ ဤသို့သော နတ်ဖြစ်လို၏- စသည်ကား လောဘသံပါ၏၊ လိုချင်မှုန်း သိသာ၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤ ကောင်းမှုကြောင့် ယောက်ျားတိုင်းမြင်သျှင် ယိမ်းယိုင် မူးရူး ရလောက်အောင် အဆင်း လှလို၏။ သူတပါးကို နှိပ်နင်း လို ၏။ သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲလို၏ စသည်ကား အပြစ်ဒေါသ ပါ၏။ ယင်းသို့စသည် ဆုတောင်းများအတွက်မိမိကိုယ်တိုင် လူဆိုးအဖြစ် ထင်ရှားအောင်၊ တစ်ခက်အားကြီးသူ အဖြစ် ထင်ရှားအောင် မပြုလုပ် ဆင် ဟု ဆိမ့်တတ်ကြပါ ကုန်။ အမှန် မူကား ပြည့်စုံရန် လိုသားခဲ့လျှင် ပြည့်စုံလိုသော အချက်၊ အတွက် ရည်ရွယ်၍ အလုပ်လုပ်ရမည်။ အလုပ်မရှိ ပိုက်ဆံ မရှိ အလုပ်ရှိ ပိုက်ဆံရှိ ကို သတိပြုကြပါကုန်။

ကံတော့ပူဇော်နည်းပြီး၏။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ
 ပြန်မာပြန်ဆိုရေးသားအပ်သော
 ဗုဒ္ဓဝါဒ - မြန်မာပိဋကတော်

ဘုရားဟော
 နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကမှ
 မဇ္ဈိမနိကာယ်
 မူလပဏ္ဏာသက
 သုတ်ပေါင်းငါးဆယ်ကို
 စာဘတ်သူတိုင်းနားလည်နိုင်အောင်
 တကယ်ကျကျနုနု-ပြန်ဆို ရေးသား
 ထားပါသည်။

အဘိုးတအုတ်-၅၈-

တ ရာ ။ မှ နှိ ဝေ တ န် ကြီး

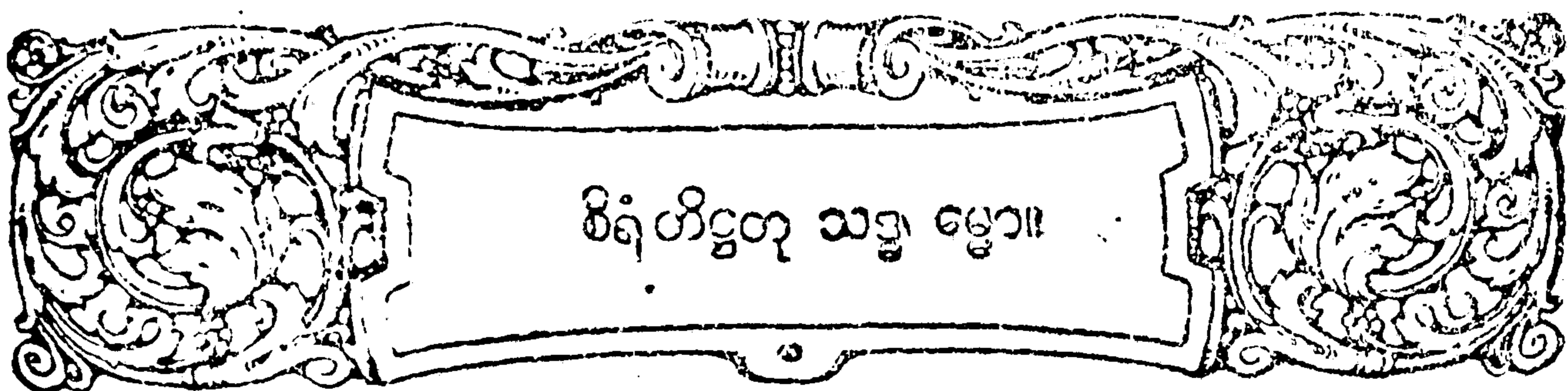
ဒုက္ခိယခဏ်း

ဂုဏ်တော်နှင့် သရဏာရုံ ပဉ္စသီ

ဂုဏ်တော်နှင့် သရဏာဂုံ ပဉ္စသိ

၇- ဘုရား ဂုဏ်တော် ပါဠိနိဿယ	၂၇-၂၈
၈- တရား ဂုဏ်တော် " 	၂၉-၃၀
၉- သံဃ ဂုဏ်တော် " 	၃၀-၃၂
၁၀- ရတနတ္ထရ ပဏာမ 	၃၂
၁၁- ငါးပါးသီလဆောက်တည်နည်း	၃၃
၁၂- သရဏာဂုံ ကိုးကွယ်ရိုး 	၃၃-၃၅
၁၃- ငါးပါးပဉ္စသိ 	၃၅-၃၇
၁၄- တရားမှန်တော်ကြီး 	၃၇-၃၉

ဂုဏ်တော်နှင့် သရဏာဂုံ ပဉ္စသိ

၇-ဘုရားဂုဏ်တော်

ဣတိ'ပိ သောဘဂဝါ အရဟံ, သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ဗုဒ္ဓော, သုဂတော, လောကဝိဒု, အနုတ္တရော, ပုရိသဒမ္ဗသရထိ, သတ္ထာစေတ- မနုဿာနံ, ဗုဒ္ဓေါ, ဘဂဝါ, ဣတိ ဣမေဟိ ဂုဏေဟိ † သမန္နာဂတံ တထာဂတံ သိရသံ အဟံ ဝန္တာမိ။

ဣတိဝိ=ဤသို့ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သောဘဂဝါ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်တော်ကြီးသခင် ဘုရားရှင်သည်- အရဟံ=၁ ပူဇော်ဖွယ် အထူးထူးကို ခံတော်မူလိုက်၏။

၂- သံသရာခရီး အကန့်ကို ဖျက်ဆီးတော်မူ၏။

၃- ကိသေသာရန်ကို သတ်ဝတ်ဖျက်ဆီး တော်မူ၏။

၄- မကောင်းမှု ဒုစ္စရိတ်ကို အလျှင်း ပယ်တော်မူ၏။

သမ္ဗာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ=၄- ကံလယ်တော်တိုင် တရား အားလုံးကို မှန်ကန်စွာ သိမြင်တော်မူ၏။

ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ဗုဒ္ဓော=၅-မဂ်ဖိုလ် ရရောက်ကြောင်း ဉာဏ် ပညာတော် အကျင့်သီလတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

သုဂတော=၆- ကောင်းမွန် မှန်ကန်သော နိဗ္ဗာန်လမ်းသို့ ဆိုက်ရောက် တော်မူ၏။

† သံ အနုအဂတံပုဒ်မှ သမနာဂတံ သမန္နာဂတံ ၂ ပုဒ်သာ ဖြစ်နိုင်၏။

၇-ထောင်းမွန် မှန်ကန် သော နိဗ္ဗာန် လမ်းခရီးညွှန်
တရားကိုဟောကြားတော်မူ၏။

လောကဝိဒ္ဓ-၈- သတ္တဝါတို့ နေထိုင်ရာ လောကကို၎င်း။

၉-လောကနေသူသတ္တဝါ အထူးထူးကို၎င်း။

၁၀-ထိုလိုလောကသို့ ရရောက်ကြောင်း အကျင့်
တရားကို၎င်း။

၁၁-ထိုလိုလောကမှလွတ်ကြောင်းအကျင့်တရား၎င်း

၁၂-ထိုလိုလောကသူတို့၏ အလိုအဇ္ဈာသယကို၎င်း၊
သိတော်မူ၏။

အနုတ္တရော-၁၃- သီလ သမာဓိ ပညာဂုဏ် အားဖြင့်
အတုခွဲ ဖြင့်မြတ်တော်မူ၏။

ပုရိသဒမ္မသာရထိ-၁၄- ဆုမွန်ထိုက်သူကို ခွေးချယ် ဆုမွန်
တော်မူ၏။

သတ္တဝါဒေဝ-မနုဿာနံ-၁၅- နတ်နှင့် လူတို့၏ ဆုမွန်ကြံငြာဒ်
ပေးဆရာ တဆူ ဖြစ်တော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓေါ-၁၆- ကိုယ်တော် အလား သတ္တဝါ အမျှားအားလည်း
တရားမှန်ကို သိစေတော်မူ၏။

ဘဂဝါ-၁၇-အသရေချွင် ပျဉ်းတော်ကြီး သခင်ဖြစ်တော်
မူ၏။

အုတိဇ္ဈမေဟိ ဂုဏေဟိ-ဤသို့သော ဂုဏ်တော် တို့
နှင့်၊ သမန္တာဂတံ-ပြည့်စုံတော်မူသော၊ တထာဂတံ-လမ်း
မှန်ရောက် သခင် ဆုရားရှင်ကို၊ သိရသာ- ခြီးထိပ် ဖြင့်၊
အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝဒ္ဓာမိ-ဂုဏ်တော်နှစ်ကို စင်စစ်
မြတ်နိုး ကြည်ယုံကိုး၍၊ ခိုခိုးပါ၏ဆုရား။

ဂ-တရားဂုဏ်တော်

သွားကွာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော-သန္နိဋ္ဌိကော၊ အကာ
လိကော၊ ဖေဟိပဿိကော၊ ဩပနေယျိကော၊ ပစ္စတ္တံဝေ
ဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ၊ ဣတိဣဗေဟိ ဂုဏေဟိ- သမန္နာဏတံ
ဓမ္မံ သိရသာ အဟံ ဓန္ဒာမိ။

ဘဂဝတာ = ပုဉ်းတော်ကြီး သခင် ဆုရားရှင်သည်။
သွားကွာတော = ကောင်းစွာ ညွှန်ပြ ဟောကြား တော်မူအပ်
သော၊ ဓမ္မော = မင်္ဂလာ နိဗ္ဗာန် ပရိယာဘိ တရားတော်သည်-
သန္နိဋ္ဌိကော = ဝ-မျက်မှောက် အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

၂- ကိုယ်တိုင် ကိုယ်တွေ့ အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

၃- ထင်ရှားသော အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

အကာလိကော = ၄- အခါမှ အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

၅- ကာလမခြားသော အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

ဖေဟိပဿိကော = ၆- လာ၊ ဩဠာဗုဠာဟု ပြသနိုင်သော
အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

ဩပနေယျိကော = ၇- အနီးကပ်၌ သိအပ်သော အကျိုးကို
ဖြစ်စေ၏။

၈- အနီးကပ်၍ ဆောင်ပို့သော အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

(အနီးကပ်၍ အမြီးမပြတ် အကျိုးကို ဆောင်နိုင်သည် ဟူလို)

ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ = ၉- ပညာရှိထို ကံယံသိ
မျက်မှောက် ခံစားအပ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

၁၀- ကိုယ်လုပ် ကိုယ်ရ ခံစားအပ်သော ကောင်း
ကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

ဣတိ ဣမေဟိ ဂုဏေဟိ=ဤသို့သော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်၊
သမန္တာဂတံ=ပြည့်စုံတော် မူသော၊ ဓမ္မံ=မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်
ပရိယတ်၊ တရားတော်တို့ကို၊ သိရသာ=ဦးထိပ်ဖြင့်၊ အဟံ
အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဒာမိ=ဂုဏ်၌ကြည်ညို သဒ္ဓါကိုယ်ဖြင့် ရို
သေစွာ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

၉- သံဃာ ဂုဏ်တော်

သုပ္ပတိပဇ္ဇော ဘဂဝတော သာဝက - သံဃော
ဥဇုပ္ပတိပဇ္ဇောဘဂဝတောသာဝက သံဃော၊ ဤသုပ္ပတိပဇ္ဇော
ဘဂဝတော သာဝက သံဃော သာမိဝိပ္ပတိပဇ္ဇော ဘဂဝ
တော သာဝက- သံဃော၊ ယဒိဒံစက္ကာရိ ပုရိသာ ယုဂါနိ
အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ သေ' ဘဂဝတော သာဝကသံဃော
အာဟုနေယျော၊ ပါဟုနေယျော၊ ဒက္ခိဏေယျော၊ အဉ္စလိကာ
ရဏီယော၊ အနုတ္တရံ ပုညဓမ္မာ လောကဿ၊ ဣတိဣမေ
ဟိ ဂုဏေဟိ သမန္တာဂတံ သံဃံ သိရသာ အဟံ ဝန္ဒာမိ။

ဘဂဝတော=ပုဉ်းတော်ကြီး သခင် ဘုရားရှင်၏၊
သာဝကသံဃော=ဘပည့်သားသံဃာတော်သည်-

သုပ္ပတိပဇ္ဇော= ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ကျင့်တော် မူ၏၊
ကောင်းမွန်မှန်ကန်အောင် ကျင့်တော်မူ၏၊ ကောင်း
မွန်မှန်ကန်သော တရား၌ ကျင့်တော်မူ၏။

ဥဇုပ္ပတိပဇ္ဇော= ဖြောင့်မတ် တည့်မှန်စွာ ကျင့်တော်မူ၏၊
ဖြောင့်မတ် တည့်မှန်အောင် ကျင့်တော်မူ၏၊ ဖြောင့်
မတ် တည့်မှန်သော တရား၌ ကျင့်တော်မူ၏။

ဤယပ္ပတိပဋ္ဌော=သင့်တင့် ညီညွတ်စွာ ကျင့်တော် မူ၏။
သင့်တင့် ညီညွတ်အောင် ကျင့်တော်မူ၏။ သင့်တင့်
ညီညွတ်သော တရား၌ ကျင့်တော်မူ၏။

သာမိပ္ပတိပဋ္ဌော= ရှိသေ လေးစားစွာ ကျင့်တော် မူ၏။
ရှိသေ လေးစားအောင် ကျင့်တော်မူ၏။ ရှိသေလေး
စားသောတရား၌ ကျင့်တော်မူ၏။

(အကြောင်းဂုဏ် ၄-မျိုး ကျင့်ဝတ် ၁၂ မျိုး)

ယဒိဒံ စတ္တဒရိ ပုရိသယုဂါနိ =လေးဦးသောပုဂ္ဂိုလ် အစုံ
တို့ဖြစ်ကုန်၍၊ အဋ္ဌပုရိသပုဂ္ဂလာ =ပုဂ္ဂိုလ်ဦးရေ ရှစ်ယောက်
ဖြစ်ကုန်၏။(သံဃသရဏ)

ဘဂဝထော =ပုဉ်းတော်ကြီး သခင် ဘုရားရှင်၏။ ဧသ၊
သာဝကသံဃော =ဤ တပည့်သား သံဃာထော်သည်-
အဒဟုနေယျော =ရှေးရှုကော်ရော်- ပူဇော်သည်ကို ခံတော်
မူထိုက်၏။

ပါဟုနေယျော =အထူးသုံးပြုလုပ်၍ ရှေးရှုကော်ရော် ပူဇော်
သည်ကို ခံယူတော်မူထိုက်၏။

ဒက္ခိဏေယျော =ရှိသေစွာပြုလုပ်ပူဇော်သည်ကို ခံယူတော်
မူထိုက်၏။

အဉ္ဇတိကရဏိယော = တက်အုပ်ချိမ်း ရှိခိုး ပူဇော် သည်ကို
ခံယူတော်မူထိုက်၏။

ဇေတိကသ =နတ်, လူ, ဗြဟ္မာဟူသော ဇေတိကသားအပေါင်း
၏။ အနုတ္တရံ =အတုမဲ့ အမြတ် ထွက် ဆုံးသော၊
ပုညဓမ္မံ =ကောင်းမှုပြုလုပ်ပူဇော်ရာ လာယံသာမြေ
ကောင်းသွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ (အကျိုးဂုဏ်တော် ၅-မျိုး)

အုတ်အုတ်မေဟိ ဂုဏ်တော်= ဤသို့သော ဂုဏ်တော်တို့နှင့်
 သမန္တကတ=ပြည့်စုံတော်မူသော၊သံဃံ= မဂ္ဂဋ္ဌာန်-ဗလဋ္ဌာန်
 ရှစ်တန်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် အမှူးရှိ သံဃာတော်ကို
 သိရသာ=ဦးထိပ်ဖြင့်၊ အဟံ=အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓာမိ= ဂုဏ်
 တော်မြတ်ကို ယုံမှတ်ရိုးင်း ရှိရိုးပါ၏ ဘုရား။

၁၀-ရတနတ္ထယ ပဏာမ

ဩကာသ၊ ဩကာသ ဂုဏ်သုခိ ဝယသုခိ ဂုဏ်အားဖြင့်
 ရှိရိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်း မြတ်နိုးခြင်း လေးစားခြင်း ကျိုးနွံခြင်း
 နှိမ်ချခြင်း၏ တည်ရာဖြစ်တော်မူသော ဘုရား တရားသံဃာ
 ရတနာ မြတ်သုံးပါးတို့ကိုအကျွန်ုပ် နှိမ်ချ ရိုက်နှိပ် ပူဇော်
 ပါ၏၊ မြတ်နိုးပါ၏၊ လေးစားပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဤသို့ ရှိရိုးရ ပူဇော်ရ မြတ်နိုးရ လေးစားရသော ပဏာမ
 ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့ကြောင့် ထိုသို့ပြုသော သူတို့ ရသင့်
 ရထိုက်သော ပစ္စက္ခကောင်းကျိုး တမလွန် ကောင်းကျိုး
 နိဗ္ဗာန်အမြတ် ပရမတ်ကောင်းကျိုးတို့ကို အပြည့်အစုံ မျက်
 မှောက်ပြုရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

၁၁-ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်နည်း။

သရဏဂုံသီလဘေဒင်း- အဟံ၊ ဘန္တေ၊ တိသရဏေန သဟ၊ ပစ္စသီလံ ဓမ္မယာစာမိ အနုဂ္ဂဟံကတ္တာ သီလံဒေသ မေဘန္တေ။ အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်တောင်းပန်ပါ၏။ သရဏ ဂုံနှင့်တကွ ငါးပါးသောသီလတော်မြတ်ကို ပေးသနားတော် မူပါ ဘုရား။

ဗုဒ္ဓဗ္ဗဏာမ- နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ပူဇော်ဖွယ် အထူးထူးကို ခံတော်မူထိုက်၍ တရားအပေါင်းကို မှန်ကန် စွာ ကိုယ်စောင့်တိုင် သိတော်မူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တော် ကြီး သခင် ဘုရားရှင်အား နှိမ့်ချရိုကျိုး ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

မှတ်ချက်။ အထက်ပါ စကားမျိုးသည် လိုရင်းမတုတ် ရှေးဆရာစဉ် သမားစဉ်ဆိုရိုးမျှဖြစ်၏။ ရဟန်းများက သရဏဂုံကို ပေးနိုင်သည်သဘော မျိုး ပေး၍ မရကောင်း၊ ဆောက်တည်သူ၏ အလိုဆန္ဒသာ ပြဋ္ဌာန်း၏။

၁၂-သရဏဂုံ ကိုးကွယ်ရိုး

သရဏဂုံ- ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃာံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ကိုယ် တော်တိုင် ဆင်းရဲကင်းကြောင်း ဝင့်လွတ်ကြောင်း တရား ကို သိမြင်တော်မူ၍ ကိုယ်တော် အလား သတ္တဝါ အများ အားလည်း တရားမှန်သိစေတော်မူသော ဘုရားရှင်ကို ကိုး

ကွယ်ပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ခြံခိုပါ၏၊ ပစ္စက္ခ ကောင်းကျိုး
တမလွန် ကောင်းကျိုးနိဗ္ဗာန်အမြတ်မရမတ် ကောင်းကျိုးကို
ပေးစွမ်းနိုင်သည် ဟူ၍ ယုံကြည်ပါ၏၊ ကိုးစားပါ၏၊ ခြံခိုပါ
၏၊ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပင်လည်း မပျက်
မကွက် မပစ်မပယ် မဖယ်မလွှဲ အမြဲကိုးစားပါ၏၊ အခြား
နတ် သစ်ပင် ဥယျာဉ် တော တောင် နေ လ နက္ခတ်စသည်
တို့ကို ရိုးကိုး ပူဇော် ကော်ရော်ပသခြင်း အလျင်းမပြု အတု
မဲ့ ဘုရားရှင်ကိုသာ ကိုးစားပါ၏၊ ခြံခိုပါ၏၊ ဘုရား။

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ပုဉ်းတော်ကြီး သခင်
ဘုရားရှင် ညွှန်ပြ ဟောကြား ဆုံးမထားတော်မူသော မဂ်
ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ပရိယတ်တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ပါ၏၊ ဆည်း
ကပ်ပါ၏၊ ခြံခိုပါ၏၊ ပစ္စက္ခ ကောင်းကျိုး တမလွန်ကောင်း
ကျိုး နိဗ္ဗာန်အမြတ် မရမတ်ကောင်းကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်
ဟူ၍ ယုံကြည်ပါ၏၊ ကိုးစားပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ခြံခိုပါ၏၊
အသက် ဟူသောကြောင်း ကြောင့်ပင်လည်း မပျက်မကွက်
မပစ်မပယ် မဖယ်မလွှဲ အမြဲ ကိုးစားပါ၏။

အခြား နတ် ဗေဒင် နက္ခတ် တာရာ စသည် ဗာဟိရ
ပညတ်တရားတို့ကို ရိုးကိုးပူဇော် ကော်ရော် လေးနာခြင်း
အလျင်း မပြု အတုမဲ့ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကိုသာ ကိုး
စားပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ခြံခိုပါ၏ ဘုရား။

အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပုဉ်းတော်ကြီးသခင် ဘုရား
ရှင်၏ တပည့်သားတော် ဖြစ်၍ ကောင်းကျင့် ကောင်းကြံ
နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မဂ္ဂဇ္ဇာန် ဗလဇ္ဇာန် ရှစ်တန်သော
အရိယ သံဃာတော် မဂ် ရောက် ဖိုလ် ရ ဖြစ်ထိုက်သော

အကျင့်ရှိ သံဃာထော်ကို ကိုးကွယ်ပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊
 ခြံရံပါ၏။ ပစ္စက္ခကောင်းကျိုး တမလွန် ကောင်းကျိုး နိဗ္ဗာဏ
 အမြတ် ပရမတ်ကောင်းကျိုးကိုပေးစွမ်းနိုင်သူ ဟူ၍ ယုံကြည်
 ပါ၏၊ ကိုးစားပါ၏၊ ခြံရံပါ၏။ အသက်ဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်ပင်လည်းမပျက်မကွက် မပစ်မပယ်မပယ်မလွှဲအမြဲ
 ကိုးစားပါ၏။ အခြားသော နတ်အစေခံ တိတ္ထိယ တပည့်
 စသည်တို့ကို ရိုးကုံး ပူဇော် ကော်ခေါ် ခယခြင်း အလျင်း
 မပြု အတုမဲ့ ဘုရား၏၊ တပည့်သား သံဃာ ထော်ကိုသာ
 ကိုးစားပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ခြံရံပါ၏ ဘုရား။

မှတ်ချက်။ သဗ္ဗန္ဓင်္ဂ ပဟာနင်္ဂ နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သရဏဂုံမှသာ
 မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်၍ ဓါးမဦးကျ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
 အစစ် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သတိပြုပါ။

၁၃- ငါးပါး ပဉ္စသီ

- ၁- ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဓိယာမိ။
- ၂- အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဓိယာမိ။
- ၃- (ကာမေသု ဗိစ္ဆာဓာရာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာ
ဓိယာမိ)

(ဒိဋ္ဌိထောင် ရှိသူတို့အဖို့) အ ဗြဟ္မ စရိယာ ဝေရမဏိ
 သိက္ခာပဒံ သမာဓိယာမိ။

- ၄- မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဓိယာမိ။
- ၅- ဘုရာမေရယ မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ
သမာဓိယာမိ။

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် မိမိ အသက် ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ လာဘ်သက္ကာရကြောင့်ဖြစ်စေ-

၁- သူ့အသက်ကို ကိုယ်တိုင်လည်း မသတ်ပါ၊ သူတပါးကို လည်း မတိုက်တွန်းပါ။ သူတပါးသတ်ခြင်း သည် ကိုလည်း အခွင့်မပြုပါ၊ ဝမ်းမမြောက်ပါ။

၂- သူ့ဥစ္စာကို ကိုယ်တိုင်လည်း မခိုးယူပါ၊ သူတပါးကို လည်းမတိုက်တွန်းပါ၊ သူတပါးခိုးယူသည့်ကိုလည်း အခွင့်မပြုပါ၊ ဝမ်းမမြောက်ပါ။

၃- (သူ့အင်္ဂုလိကို ကိုယ်တိုင် လည်းမဖျက်ဆီးပါ၊ သူတပါးကိုလည်း မတိုက်တွန်းပါ၊ သူတပါးတို့ ဖျက်ဆီးသည်ကိုလည်း အခွင့်မပြုပါ၊ ဝမ်းမမြောက်ပါ။) မေထုန် အကျင့်ကို ကိုယ်တိုင်လည်း မပြုကျင့်ပါ၊ သူတပါးကိုလည်း မတိုက်တွန်းပါ၊ သူတပါးတို့ ပြုကျင့်သည်ကိုလည်း အခွင့်မပြုပါ၊ ဝမ်းမမြောက်ပါ။

၄- မမှန်မုသား စကားကို ကိုယ်တိုင်လည်း မပြောပါ၊ သူတပါးကိုလည်း မတိုက်တွန်းပါ၊ သူတပါးတို့ ပြောဆိုသည်ကိုလည်း အခွင့်မပြုပါ၊ ဝမ်းမမြောက်ပါ။

၅- သေအရက်၊ မိန်းကဇာတ်၊ လှော်ဇာ၊ ဆေးချောက်တို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်း မသောက်စား မရှုရှိုက်ပါ၊ သူတပါးကိုလည်း မတိုက်တွန်းပါ၊ သူတပါး သောက်စား ရှုရှိုက်သည်ကိုလည်း အခွင့်မပြုပါ၊ ဝမ်းမမြောက်ပါ။

ဤ ဝါဒါး၊ ဝပ.ပါး၊ ဝ.၅ ပါးသော အင်္ဂါရှိ သီလတို့ကို ထုံခြုံစွာ ဆောက်တည်ပါ၏။ ဤသီလ၌ မိမိ ကိုယ်စိတ်ကို ထားပါ၏။ မိမိစိတ်၌ ဤသီလတို့ကို တည်စေပါ၏။ ဤသီလကို

လောကရေး လောကစည်းစိမ်: ချမ်းသာကို ထောင့်ထ
၍၊ မစောင့်ထိန်းပါ။ လောကဆင်းရဲ: ကုန်ဆုံးရန်သာ ကျင့်
ဆောင်ပါ၏။ ထိုသို့လ၌ တစ်စုံတရာ ငါ့ဟာ၊ ငါ၊ ငါပိုင် မစွဲး၊
လမ်းပါ။ စိတ်စင်ကြယ်ရေးအတွက်သာ ကျင့်ဆောင် ပါ၏
ဘု ။

မှတ်ချက်။ ဤဗြဟ္မစရိယ ပဉ္စမ သီလကို လူပျို၊ မိန်းမပျို မုဆိုးဖို
မုဆိုးမ စသည် အိမ်ထောင်မဲ့သူ အာ လုံး ဆောက်တည် နိုင်ခွင့်ရှိ၏။
ကားမသုခိန္ဒာစာရ ပဉ္စမသီလကို အိမ်ထောင်ရှိသူအားလုံး ကျင့်သုံး
ခွင့်ရှိ၏။

၁၄-တရားမှန် တော်ကြီး။

အို-အာနန္ဒာ၊ ဤ သာသနာတော် ဝင်းအရိယာ တပည့်
တော်သည် ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညို၏။ ဘုရား တရား
ထော်၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညို၏၊ သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ်
ကြည်ညို၏ အရိယာတို့ နှစ်ယောက်အပ်လျက် မကျိုး မပေါက်
မပြောကံမကျားစေမူ၍ လောကကို ဖော်လှန်သဖြင့် ဉာဏ်
ပညာရှိတို့ ချီးကျူးထိုက်လျက် အစွဲ အလမ်း ကင်းစင်သဖြင့်
တည်တန့်ရေးကို ဖြစ်စေလောက်သည့် သီလအကျင့် ရှိ၏။
ဤအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခဲ့သော မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ငါ
သည် ငရဲဒိဋ္ဌိကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ဒိဋ္ဌိကုန်ပြီ၊ ဒုရတိသို့ မသွားရ
သုဂတိ၌သာမြဲ၏၊ သောတာပန် ဖြစ်ပြီ၊ မြဲမြံ တည်တန့်စွာ
အထက် မဂ်ဖိုလ် ရရောက်ဖွယ် ရှိပြီ၊ ဟု ဗျာဒိတ် ကြားပေ
ရာ၏။ (ဒိဃာနိကာယ်၊ မဟာဝဂ် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)

ထုရား၌မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းဆိုသည်ကား-အရဟံ အစရှိသောဂုဏ်ထောင်အတိုင်း သိမှတ် ယုံကြည်ခြင်းတည်း။

တရား၌ မတုန်မလှုပ်ယုံကြည်ခြင်းဆိုသည်ကား-သဒ္ဓိဋ္ဌိက စသော ဂုဏ်တော် အတိုင်း သိမှတ် ယုံကြည်ခြင်း၊ တရား ကျင့်သူမှာ သဒ္ဓိဋ္ဌိက စသောအကျိုးများ ဖြစ်ပေါ် သည်ဟု ကိုယ်သိမြင်ခြင်းတည်း။

သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်ခြင်းဆိုသည်ကား- သုပ္ပတိပန္နအစရှိသော ဂုဏ်တော်အတိုင်း သိမှတ်ယုံကြည် ခြင်း၊ သုပ္ပတိပန္န စသော ကျင့်ဝတ်များနှင့် ပြည့်စုံသော သံဃာကို သိမြင်ခြင်း တည်း။

အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ် ဆိုသည်ကား- ပြည့်စုံခြင်း၊ တဝတဏှာကင်းခြင်း၊ ကပ်စွဲ ကင်းခြင်း အင်္ဂါ ၃-ပါး ရှိ မက်ထိုက် ဖိုလ်ထန် သီလကို ဆိုသတည်း။

မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားဟူသည်ကား-ပဉ္စသီလ ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို ဆို၏။

ဝေသာနာကို တော်ငှန် ဆိုသည်ကား-လူ နတ် အဖြစ်နှင့် ၎င်းတို့စည်းစိမ်ကို အတတ်အမတ် ကင်းခြင်းတည်း။ ငါးပါး သီလအထွက် လူ နတ်မဖြစ်လိုခြင်း၊ ၎င်းတို့ စည်းစိမ်ကို မတောင့်တခြင်း တည်း။

ဉာဏ် ပညာရှိ ဟူသည်-မဂ်ဖိုလ်ရရေး ကံသို့၊ မဂ်ဖိုလ် ဉာဏ်ဖို့ ရှိသူ တည်း။ ချီးကျူးထိုက် ဟူသည်- ဤသို့သော မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ရှိသူတို့ ချီးကျူးသင့်သော သီလကို ဆိုသည်။

အစွဲ အလင်းကင်းစင်ပေသည်ကား-ဤကုသိုလ်ဖြင့် ဤသို့ သော နတ်ဖြစ်အံ့၊ လူဖြစ်အံ့၊ နတ်မင်းဖြစ်အံ့၊ လူမင်းဖြစ်အံ့ဟု

အစွဲကင်းသည်ကို ဆို၏။ ဤစကားဖြင့် မိမိပိုင် ပြုလုပ်ပြီး အတိတ်ကပ် အပေ၍ အစွဲအလမ်း ကင်းရမည်ကို ညွှန်ပြ၏။

တည်တန့်ရေး ဟူသည်- စိတ်တည်တန့်ရေး သမာဓိကို ကို ဆို၏။

ထိုသို့သော သမာဓိကို ဖြစ်နိုင်သောသီလ ဟူသည်ကား ဤနေရာ၌ ငါးပါးသီလကိုဆို၏။ အင်္ဂါ ၄-ပါး ဟူသည်- (၁) ဘုရား၌ (၂) တရား၌ (၃) သံဃာ၌ မတုန်မရွပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် (၄) ဆိုခဲ့သောပစ္စည်းကိုဆို၏။ သုဂတိ၌သစ္စာဖြင့် ဆိုသော စကားဖြင့် ထိုသို့သောသူမှာ သောတာပန် နှင့် အခြားအနားမရှိသည်ကိုဆို၏။ မဂ်ဖိုလ်ကိုရပြီဟုထားမဆိုရ။ သို့ရာတွင် ထိုမျှအခြေ၌ တည်ရှိပြီးသူသည် သဒ္ဓါနုသာရီ ဓမ္မာနုသာရီ ဟူသောအောက်တန်းသောတာပန် ၂-မျိုးသို့ တက်ရောက်ပြီဖြစ်၍ စင်စစ် မဂ်ဖိုလ် ရောက်ထိုက်သူ ဖြစ်လေပြီ။ ထိုတွင် သဒ္ဓါနုသာရီ ဆိုသည်ကား မဂ်ဖိုလ်ကို ယုံကြည်ရေးသဒ္ဓါသို့ အစဉ်လိုက်သူဖြစ်လေသည်။ ၎င်းသဒ္ဓါကို မှီ၍၊ ဝိရိယ သတိ သမာဓိ ပညာအစဉ်သို့ ရောက်နိုင်သူဟု ဆိုလို၏။ ဓမ္မာနုသာရီ ဟူသည်ကား-ဤသည့် ဣန္ဒြေတရား ငါးပါးတို့ကို များစွာပွားစီးပြီး ရှိသူကို ဆို၏။ ယင်းသို့သော သူများမှာ အကယ်၍ ကား သောတာပန် အစစ် မဟုတ်သေး၊ သို့ရာတွင် ဓမ္မသောတ တရားအယဉ်အားဖြင့် မဂ်ဝင်ဖိုလ်ဆိုက် ဖြစ်လေပြီ။ တရားကား ၎င်းကို သောတာပန် ဂုဏ်အဆင့်အတန်းသို့ မြှင့်တင်လိုက်ပြီဟု ဆိုလိုသတည်း။

နိကာယ် ငါးရပ် ပိဋကတွင်

မဇ္ဈိမ နိကာယ်၌

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူအပ်သော

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန် ပါဠိတော်ကို

ဘုရားအလိုတော်ကျ

အလုပ်သမားများ နားလည်နိုင်အောင်

ထွက်ပေါ်ရေးသားရှိန်နှိပ်ထုတ်ဝေပြီးစာအုပ်များနှင့်လုံးဝမတူ

တမူခြား၍ မြန်မာစကား အသုံး အနှုံးဖြင့်

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ မထေရ်သည်

သူမတူအောင် ရေးသားထားသော

လုပ်ငန်း အကျယ်ပြ

မဟာ သတိပဋ္ဌာန် အဖွင့် ကျမ်း

နှိပ်နှိပ် နေပါပြီ

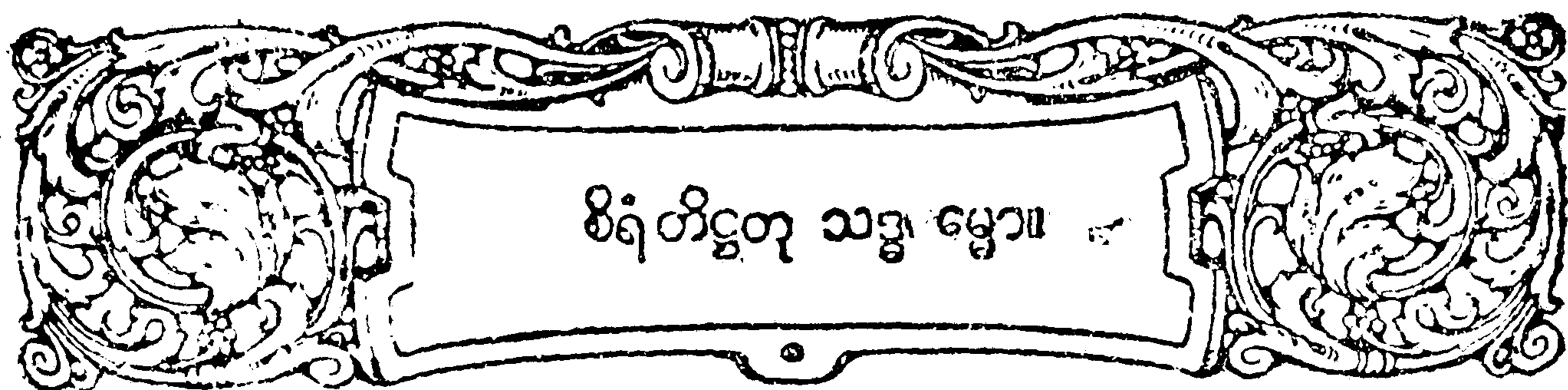
တရားမှန်ကန်ကြီး

တတိယခဏ်း

သီလနှင့်ကျင့်သုံးနည်း။

သီလ နှင့် ကျင့်သုံးနည်း။

- ၁၅- ရှစ်ပါးသီလဆောက်တည်နည်း။ ၄၃-၄၆
- ၁၆- ဥပုသ်ကျင့်သုံးနည်း။ ၄၆-၅၁
- ၁၇- နဝဂိုပေါသထသီလဆောက်တည်နည်း။ ၅၁-၅၃
- ၁၈- ဒသင်္ဂီသီလ ဆောက်တည်နည်း။ ၅၄-၅၅
- ၁၉- အပါယ်လွတ်သီလ ဖြစ်မြောက်ရေး။ ၅၆-၅၈

စိရံတိဋ္ဌတု သဒ္ဓါ မွေ့။

သီလ နှင့် ကျင့်သုံးနည်း

၁၅-ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်နည်း။

သရဏာရုံသီလတောင်း၊—အဟံ၊ ဘန္တေ၊ တိသရဏေန သဟံ အဋ္ဌင်္ဂိ သမန္တာဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံကတွာ သီလံဒေသ မေ၊ ဘန္တေ၊— အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တောင်းပန်ပါ၏၊ သရဏဂုံနှင့်တကွ ရှစ်ပါးသီလ တော်မြတ်ကို ပေးသနားတော်မူပါ ဘုရား။

ဗုဒ္ဓဗ္ဗဏာဝဓေ၊—နမော တဿဘာဝတော အရဟတော သမ္မာသဗ္ဗဒ္ဓဿ၊—အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ပူဇော် ဖွယ် အထူးထူးကို နတ်တော်မူထိုက်၍ တရား အပေါင်းကို မှန်ကန်စွာ ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တော် ကြီးသခင် ဘုရားရှင်အား နှစ်ချစ်ကိုး နှိပ်ပါ၏ဘုရား။

သရဏာရုံ၊—ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃာံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။—အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ကိုယ် တော်တိုင် ဆင်းရဲ ကင်းကြောင်း ဝေဒလွတ်ကြောင်း တရား ကို သိမြင်တော်မူ၍ ကိုယ်တော် အလား သတ္တဝါအများ အားလည်း တရားမှန် သိပေတော် မူသော ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ်ပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ခြံခိုပါ၏၊ ဝစ္ဆက္ခ နေတောင်း ကျိုး တမလွန်ကောင်းကျိုး နိဗ္ဗာန် အမြတ်ပရမတ်ကောင်း ကျိုးကိုပေးစွမ်းနိုင်သည်ဟူ၍၊ ယုံကြည်ပါ၏၊ ကိုးစားပါ၏၊ ခြံခိုပါ၏၊ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပင်လည်း

မပျက်မကွက် မပစ်မပယ် မဖယ်မလွှဲ အမြီး ကိုးစားပါ၏။ အခြား နတ် သစ်ပင် ဥယျာဉ် တောတောင် နေ့လ နက္ခတ် စသည်တို့ကို ရိုးကိုးပူဇော် ကော်ရော်ပသခြင်းအလျှင်းမပြု အတုမဲ့ဘုရားရှင်ကိုသာ ကိုး စား ပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဖြိုခိုပါ၏ဘုရား။

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ပုဉ်းတော်ကြီး သခင် ဘုရားရှင် ညွှန်ပြဟောကြား ဆုံးမထားတော် မူသော မင် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပရိယတ် တရားတော်ကို ကိုးကွယ် ပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဖြိုခိုပါ၏။ ပစ္စက္ခ ကောင်းကျိုး တမလွန် ကောင်းကျိုး နိဗ္ဗာန်အမြတ် ပရမတ် ကောင်းကျိုးကို ပေး စွမ်းနိုင်သည်ဟူ၍ ယုံကြည်ပါ၏၊ ကိုးစားပါ၏၊ ဆည်းကပ် ပါ၏၊ ဖြိုခိုပါ၏။ အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပင် လည်း မပျက်မကွက် မပစ်မပယ် မဖယ်မလွှဲ အမြီးကိုးစား ပါ၏။ အခြား နတ် ဗေဒင် နက္ခတ် တရား စသည် ဗာဟိရ ပညတ်တရားတို့ကို ရိုးကိုးပူဇော် ကော်ရော် လေးနာခြင်း အလျှင်းမပြု အတုမဲ့ဘုရားရှင်၏ ထရားတော်ကိုသာ ကိုးစား ပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဖြိုခိုပါ၏၊ ဘုရား။

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ပုဉ်းတော်ကြီးသခင်ဘုရား ရှင်၏ တပည့်သားတော်ဖြစ်၍ ကောင်းကျင့် ကောင်းကြံနှင့် ပြည့်စုံ ထော်မူသော မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဗလဋ္ဌာန် ရှစ်တန် သော အရိယ သံဃာတော် မင်ရောက် ဖိုလ်ရ ဖြစ်ထိုက် သော အကျင့်ရှိ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဖြိုခိုပါ၏။ ပစ္စက္ခကောင်းကျိုး တမလွန်ကောင်းကျိုး နိဗ္ဗာန် အမြတ် ပရမတ် ကောင်းကျိုးကို ပေးစွမ်း နိုင်သူဟူ၍

ယုံကြည်ပါ၏၊ ကိုးစားပါ၏၊ မြီခိုပါ၏။ အသက်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ပင်လည်း မပျက်မကွက် မပစ်မပယ်
မဖယ်မလွှဲ အမြီးကိုးစားပါ၏။ အခြားသော နတ် အစေခံ
တိတ္ထိယ တပည့်စသည်တို့ကို ရိုးကိုးပူဇော် ကော်ရော် ခယ
ခြင်းအလျှင်းမပြု အတုမဲ့ဘုရား၏ တပည့် သားသံဃာတော်
ကိုသာ ကိုးစားပါ၏၊ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ မြီခိုပါ၏ဘုရား။

ရှစ်ပါး အဋ္ဌိကံ

- ၁-ပါဏာတိ ပါတာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၂-အဒိန္နာဒါနာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၃-အဗြဟ္မ စရိယာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၄-မုသာဝါဒါဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၅-သုရာမေရယ- မစ္ဆပ္ပဓာ ဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ။
- ၆-ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၇-နစ္စ-ဂိတ-ဝါဒိတ ဝိသုကာ-ဇဿန- မာလာဂန္ဓ- ပိလေပန-
ဓာရဏ- မဏ္ဍုန- ဝိသုသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာ
ပဒံ သမာဒိယာမိ၊
- ၈-ဥစ္စာသယန- မဟာသယနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ၊

အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် မိမိ အသက်ဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ လာက် ပူဇော်သက္ကာရ အ
ကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ- ၁-သူ့ အသက်ကိုမသတ်ပါ။

၂-သူ့ဥစ္စာကို မခိုးပါ။

၃-မမြတ်သော ရွာသူတို့၏ မေထုန်အကျင့်ကို မလျင့်ပါ။

၄-မမှန်မှသာမညောသိပါ။

၅-ကုသိုလ်တရား၌ မေ့လျော့ ယစ်မှားကြောင်း သေ အရက်
မိန်း ကဇော် ထောင်စာ ဆေးချောက်တို့ကိုမသေဘဲ
မစား မရှု မရှုက်ပါ။

၆-နေမွန်းလွှဲအခါ အစားအစာကို မစားသောက်ပါ။

၇-က သိတီးမှုတ်ခြင်း ၎င်းတို့ကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ ပန်း နံ့သာ
လိမ်းခြင်း တန်းဆာ ဆင်ခြင်း၊ အတင့် အတယ်
ပြုလုပ်ခြင်းအို့မှ ကြဉ်ရှောင်ပါ၏။

၈-မြင့်မြတ် ကောင်းမွန်သော နေရာ ထိုင်ခင်းတို့၌ မနေထိုင်
မအိပ်စက်ပါ။

ဤရှစ်ပါးသီလကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားအောင်
ယုံချုပ်စွာ ဆောက်တည်ပါ၏၊ ဤရှစ်ပါးသီလ၌ မိမိကိုယ်
စိတ်ကို ထားပါ၏၊ မိမိကိုယ်စိတ်၌ ဤရှစ်ပါး သီလကို
တည်စေပါ၏။

၁၆ ဥပုသ်ကျင့်သုံးနည်း

အို-ကျောင်းအမ ဝိသ္ဓာခါ၊ ဥပုသ် ကျင့်သုံးနည်းသည်
ခွားကျောင်းသား ဥပုသ်သုံးနည်း၊ နိဂဏ်း ရဟန်းတို့ ဥပုသ်
သုံးနည်း၊ အရိယာတို့ ဥပုသ် သုံးနည်းဟု ၃-မျိုး ရှိ၏။

ခွားကျောင်းသားတို့သည် ညနေချမ်းအခါ ခွားသျှင်တို့
အား ခွားတို့ကို အပ်နှံပြီးသော်၊ ယနေ့ကား ခွားတို့ကို ဤ
မည်သော စားကျက်၌ ထိန်းကျောင်းခဲ့၍၊ ဤမညသော ဆိပ်
၌ ရေတိုက်ခဲ့ပြီ၊ နက်ဖြန် မည်သည့် စားကျက်၌ ထိန်း
ကျောင်း၍ မည်သည့်ဆိပ်၌ ရေတိုက်ရ ပါအံ့နည်းဟု စိတ်

ကုန်းကုန်၏။ ဤနည်းတူပင် ဥပုသ် သုံးသုသည်လည်း ယနေ့ ဤမည် ဤမည်သော နေရာ၌ ဤမည် ဤမည်သော အစာကို စားရပြီ၊ နက်ဖြန် မည်သည့်မည်သည့် အစားကို စားသုံးရ ပါအံ့နည်း? ဟု ကြံစည်စိတ်ကူး၏ ထိုသို့အားဖြင့် ထိုဥပုသ် သည် ထိုသို့ တသ်မက် စွဲလမ်းသော အဘိဇ္ဈာ ဝိတ်ဖြင့် နေ့ကို ကုန်လွန်စေလေသည်။ ဤသို့သော နွားကျောင်းသား ဥပုသ်မျိုးသည် အကျိုးအာနိသံသ မကြီးကျယ် အစွမ်းတ ခိုးမရှိ၊ မပွားစီး မတိုးတက်ချေ။

နိဂဏ်းရဟန်းတို့သည် မိမိ တကာ တို့အား၊ သင်သည် အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် အရပ်လေးဖက် ယူဇနာ တရာ အတွင်းရှိ သတ္တဝါတို့ အသက်ကို မသတ်ပုတ် မညှဉ်းဆဲးလင့်-ဟု ဆောက်တည်စေကုန်၏။ ဤသို့အားဖြင့် သတ္တဝါအချို့ကို မသနား မစောင့်စည်းရန် ဆောက်တည် စေလေသည်။

ထိုနိဂဏ်း ရဟန်းတို့သည် ဥပုသ်နေ့၌ မိမိ တကာများ အား သင်သည် ရန်အားလုံးကိုပယ်စွန့်လေ့၊ ငါသည်တစုံ တရာ၌ တစုံတဦးအား တစုံတရာ တွယ်တခြင်းမရှိ၊ ငါ့ အား တစုံတရာ၌ တစုံတဦးအပေါ်၌ တစုံတခု စွဲလမ်းခြင်း မရှိဟု ဆိုလေ့ဟု ဆိုစေကုန်၏။ ထိုသို့ ဥပုသ်သုံးသူ အစား ၎င်း၏ မိဖ ဆွေမျိုး မိတ်သက်ဟာဘို့က ဤသူကား ငါတို့သား တည်း စသည်သိကုန်၏။ ၎င်းကလည်း ထိုသူတို့ကို ဤသူ တို့ကား ငါ၏အမိအဖတို့ဟည်း စသည် သိ၏။ ဤသို့အား ဖြင့် အမှန်ကို ဆောက်တည် ရမည့်အခါ၌ မမှန်မကန် ဆောက်တည်စေကုန်၏။ ဤကား မုသားထည်း။

ထိုဥပုသ် သုံးသုသည် ညဉ့်လွန်၍- ဥပုသ် ထွက်သော်
ထိုသည့် ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို သူမပေးကမ်းပဲပင် သုံးဆောင်
၏။ ဤကား အဒိန္နဒါန်တည်း။

ဤသို့သော နိဂဏ်း ဥပုသ်မျိုးသည် အကျိုး အာနိသံသ
မကြီးကျယ် အဖွမ်းတန်ခိုးမရှိ၊ မပွားစီး မတိုးတက်ချေ။

အရိယာတို့ ဥပုသ်ဆောက်တည်နည်းကား- ဤသာသနာ
တော်က အရိယာ၏ ဘမညတကားသည်-

ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် ဖုဉ်းတော်သခင် ဘုရား
ရှင်သည်ပူဇော်ဖွယ် အထူးထူးကို ခံယူတော် မူထိုက်၏။ †
စသည် ဘုရား ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။

ထိုဘုရားရှင် ညွှန်ပြဟောကြားအပ်သော တရားတော်
သည် မျက်မှောက်ဒိဋ္ဌ အကျိုးရ ဖြစ်စေ၏- စသည် တရား
ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။

ဘုရားရှင်၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်း
မွန်စွာကျင့်တော်မူ၏။ စသည် သံဃာဂုဏ်တော်ကိုအဖန်ဖန်
အောက်မေ့၏။

ငါ၏ သီလသည် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျား စင်
ကြယ်၏၊ သီလသည် လောက၌ တစုံတရာကို တောင့်တ
လိုလား မရှိ၊ ပညာရှိအရိယာတို့ ချီးကျူးထိုက်၏၊ တဏှာ
မာန ဒိဋ္ဌိ- အစွဲကင်း၏၊ ထည်တန့်ရေးကိုဖြစ်စေ၏၊ စသည်
မိမိ သီလကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။

† ဒုတိယခဏ်း မျက်နှာ ၂၇-မှစ၍ ၃၁ ထိ ဆိုထားသောဘုရား တရား
သံဃာဂုဏ်တော်များအတိုင်း အောက်မေ့ ဆင်ခြင်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။

စာတုမဟာရာဇ် စသောနတ်၊ ပထမဈာန်စသောဗြဟ္မာ
တို့သည် သဒ္ဓါယုံကြည်ရေး အကျင့်သီလ စသည် ကြောင့်
ပင် ထိုထိုနတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြကုန်၏။

ငါ့မှာလည်း ၎င်းတို့နှင့် တူမျှသော သဒ္ဓါ သီလ သုတ
စာဂ ရှိ၏ဟု အပန်ပန် အောက်မေ့၏။ အရိယာ တို့သည်
အသက်ထက်ဆုံး သူ့ အသက်ကို မသတ်ဖြတ်ကုန်၊ ငါသည်
လည်း ဤနုဗ္ဗိညဉ့်များ၌ ဤသို့သော အကျင့်သီလကွာ ရှိ၏။
သည် အပန်ပန် အောက်မေ့၏။

ဤသို့ကျင့်သုံးဆောက်တည်သော သီလသည်သာ အကျိုး
အာနိသံသ ကြီးကျယ်၏၊ အစွမ်း ထန်ခိုးရှိ၏၊ ပွားစီး တိုး
တက်ရာ၏။

ဒို-ကျောင်း၊ အမ ဝိသာခါ၊ မည်မျှအကျိုး အာနိသံသ
ကြီးကျယ်သနည်း?၊ မည်မျှ အစွမ်းထန်ခိုးရှိသနည်း?၊ မည်မျှ
ပွားစီး တိုးတက်သနည်း?၊ ဥပမာအားဖြင့် အင်္ဂတိုင်း မဂဓ
တိုင်း ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း ငဇ္ဇိတိုင်း မဏ္ဍတိုင်း
စတိယတိုင်း ဝင်္ဂတိုင်း ကုရုတိုင်း ပဉ္စာသတိုင်း မစ္ဆတိုင်း
သုရသေနတိုင်း အဿကတိုင်း အဝဗ္ဗတိုင်း ဂန္ဓာရတိုင်း
ကမ္ဘောဇတိုင်း-ဤသည် အထနာမြောက်များစွာသော တိုင်း
ကြီး ၁၆-တိုင်းတို့၌ စိုးရပိုင်နင်း မင်းအဖြစ်သည် ဤ အင်္ဂါ
ရှင်ပါးရှိ ဥပသ်၏။ ကျိုးကို ၁၆ ဗိတ် ထိစိန်ကိုမျှ မခွဲပေး။

အခြေတိုင်းကား- လူတို့ဆိုရာ စိုးရပိုင်နင်း မင်းအဖြစ်
သည် နတ်တို့ ချမ်းသာရာ ကောင်းကင်ထားက အတီးကျန်
ဆင်းရဲသော ဖြစ်စေသည်။

လူတို့၏ အနှစ် ငါးဆယ်သည် စာတုမဟာရာဇ် နတ် ပြည်၌ တနေ့တညဉ့်သဖြစ်၏။ ထိုသည့်နေ့ည၌ ၃၀-တလ ၁၂-လတနှစ်၊ ထိုသို့သော နှစ်ပေါင်းငါးရာသည် စာတုမဟာရာဇ် နတ်တို့၏ အသက်အပိုင်းအခြားဖြစ်၏။

လူတို့၏ အနှစ်တရာသည် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ တနေ့တညဉ့်မျှဖြစ်၏။ ထိုနေ့ည၌ ၃၀-တလ၊ ၁၂-လ တနှစ် ထိုသို့သော နှစ်ပေါင်းတထောင်သည် တာဝတိံသာ နတ်သက် အပိုင်း အခြားတည်း။

လူတို့၏ နှစ်ရေ ၂-ရာသည် ယာမာနတ်ပြည်၌ တနေ့တညဉ့်မျှဖြစ်၏။ ထိုနေ့ည၌ ၃၀ တလ၊ ၁၂-လတနှစ်၊ ထိုသို့သော နှစ်ပေါင်း ၂-ထောင်သည် ယာမာနတ်တို့၏ အသက်တန်းဖြစ်၏။

လူတို့၏ အနှစ် ၄-ရာသည် ဣသိတာ နတ်ပြည်၌ တနေ့တညဉ့်ဖြစ်၏။ ထိုနေ့ည၌ ၃၀ တလ၊ ၁၂-လတနှစ်၊ ထိုသို့သော နှစ်ပေါင်း ၄-ထောင်သည် ဣသိတာ နတ်သက်ဖြစ်၏။

လူတို့၏ နှစ်ရေ ၅၀၀-ရာသည် နိဗ္ဗာန-ရတီ နတ်ပြည်၌ တနေ့တညဉ့်ဖြစ်၏။ ထိုနေ့ည၌ ၃၀ တလ၊ ၁၂-လ၊ တနှစ် ထိုသို့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀၀-ထောင်သည် နိဗ္ဗာန-ရတီ နတ်သက် ဖြစ်၏။

လူတို့၏ နှစ်ရေ တထောင်ခြောက်ရာသည် ပရနိမ္မိတ-ဝသ-ဝတ္တိ နတ်ပြည်၌ တနေ့တညဉ့်မျှဖြစ်၏။ ထိုနေ့ည၌ ၃၀ တလ၊ ၁၂-လ၊ တနှစ်၊ ထိုသို့သော နှစ်ပေါင်း တထောင်ခြောက်ထောင်သည် ပရနိမ္မိတ-ဝသ-ဝတ္တိ နတ်သက်တည်း။

ဤ လူ့ပြည်က ယောက်ျား မိန်းမတို့သည် ဤ သို့သော အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိ ဥပုသ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သော် ထိုသည့် နတ်ပြည် ၆-ထပ်တွင် လိုအင်ဆန္ဒရှိရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်နိုင်လေသည်။

အို-ဝိသာခါ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကိုထောက်ထား၍ လူတို့၏ ယင်းသည့် တိုင်းကြီး ငြည်ကြီး ၁၆-တိုင်းက စိုးရ ပိုင်နင်း မင်းစည်းစိမ်ကို နတ်တို့ ချမ်းသာနှင့် နှိုင်းစာခြင်းဖြင့် အထီးကျန် ဆင်းရဲးဟု ဆိုအပ်၏။ (အင်္ဂုတ္တိုရ်စာပိုဒ်တော်)

၁၇ နဝင်္ဂ ပေါသထ သီလ ဆောက်တည်နည်း။

သရဏဂုံသီလတောင်း၊- အဘံ၊ ဘန္တေ၊ တိသရဏေန သဟ၊ နဝင်္ဂသမ္ဘာဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံကတွာ သီလံဒေသ မေ၊သန္တေ၊-

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်- တောင်းပန်ပါ၏၊ သရဏဂုံနှင့် တကွ ကိုးပါး သီလတော်မြတ်ကို ပေးသနား တော်မူပါ၊ ဆုရား။

ဗုဒ္ဓပ္ပဏာမ၊- နမော တဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ ဗွယ်အထူးထူးကို ခံကော်မူထိုက်၍ တရားအပေါင်းကို မှန် ကန်စွာ ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တော် ကြီးသခင် ဘုရားရှင်အား နှိပ်ချရုံမျိုး ရှိခိုးပါ၏ ဆုရား။

သရဏကို- ဗုဒ္ဓံ, ဓမ္မံ, သံဃာံ, သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ အရှင်
ဘုရား၊-ဘုရား။ (စာမျက်နှာ -၃၃-၄၃တို့က အတိုင်း)

ကိုးပါးသီလ။

- ၁- ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာပိ၊
- ၂- အဓိန္နာ၊ နါနာ၊
- ၃- အဗြဟ္မ စရိယာ
- ၄- မုသာဝါဒါ
- ၅- သုရာဇမရယ-မဇ္ဇပ္ပမာ ဒဠာနာ
- ၆- ဝိကာလ ဘောဇနာ
- ၇- နစ္စ ဂိတ ဝါဒိတ ဝိသုကာ ဒဿန မာလာဂန္ဓ ဝိလေပန
ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဠာနာ
- ၈- ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာ
ဒိယာပိ၊
- ၉- မေတ္တာ ဘာဝနံ ဘာဝေပိ၊ -
အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် မိမိ အသက် ဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ လာဘ်ပူဇော် သက္ကာရ အ
ကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ-
၁-သူ့ အသက်ကို မသတ်ပါ၊
(၁-မှ ၈-ထိ အဋ္ဌင်္ဂသီလအတိုင်း စာမျက်နှာ ၄၅-၄၆တွင်ကြည့်)
- ၁- မြင့်မြတ် ကောင်းမွန်သောနေရာ ထိုင်ခင်းတို့၌ မနေထိုင်
မအိပ်စက်ဟိ။
- ၉- ချစ်ခင်ခြင်း မေတ္တာ စိတ်ဖြင့်သာ လောက နေသူအား
လုံးကို ပျံ့နှံ့ပွားများ နေထိုင်ပါ၏။-

ဤကိုးပါးသီလတို့ကို မချိုးမပေါက် မပြောက် မကျား ရအောင် လုံခြုံစွာ ဆောက်တည်ပါ၏။ ဤကိုးပါး သီလ၌ မိမိ၏ ကိုယ်စိတ်ကို ထားပါ၏။ မိမိကိုယ်စိတ်၌ ဤ ကိုးပါး သီလကို တည်စေပါ၏၊ ဘုရား။

အရပ် ဆယ်မျက်နှာရှိ သတ္တဝါအားလုံးကို မေတ္တာထား၍ ရန် ကင်း၍ ပြစ်မှားစိတ်ကင်း၍ နေထိုင်ရမည်။- ဤကား ‘နဝဟိ၊ဘိက္ခဝေ၊ အင်္ဂေဟိ သမန္တာဂတောဥပါသထော ဥပဓုတ္တော မဟပ္ပလောဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ပါရော စသော နဝဂုံတ္ထိ ရိပါဠိ တော်နှင့် ခြေ ကိုးပါးသီလ စောင့်သုံးနည်းတည်း။

ဝေနေယျဇ္ဈာသယ ဝသေနမေတ္တာ -ဘာဝနံပက္ခိပေတွာနဝင်္ဂသမန္တာဂတောတိဂုတ္တံ၊ -ဟူသော အဋ္ဌကထာကိုသောက်၍ အထင်လွဲး ဘတ်၏ အဋ္ဌကထာ စကားမှာ နဝမမြောက် အင်္ဂါဖြစ်ပုံကို ပြခြင်းသာ ဖြစ်၏။ မေတ္တာမှာ ဘာဝနာဘမျိုးဖြစ်၍ သမာဒါန အင်္ဂါမလုံလောက်ဟုလည်း ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိ၏။ ဣဒိနာ နဝမေန အင်္ဂေနသမန္တာဂတောဟု ဘုရားဟော ရှိသောကြောင့် ဘုရားထက် မကဲသင့်။

သီလနှင့်ဘာဝနာမှာ သီလာနုဿတိကိုထောက်၍ တစပ်တည်းဟု သိရမည်။ စင်စစ်ကား ပါတိမောက္ခသံဝရ၊ သတိသံဝရ၊ ဥာဏသံဝရ ခန္တီသံဝရ၊ ဝီရိယသံဝရ ဟု သံဝရ ငါးမျိုးတွင် ခန္တီသံဝရ သီလ စင်စစ် ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင်ဘာဝနာမျိုးဖြစ်စေကာမူလည်း အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒ ဓိစ္စ ဝိဇ္ဇာတို့ကဲ့သို့ ဝီရိယ စောင့်စည်းရေ မရကောင်းသော မနောကမ်မျိုး မဟုတ်။ မေတ္တာကဿကမ္ဘိပစ္စုပ္ပန်တံ မေတ္တာဝစိကမ္ဘိပစ္စုပ္ပန်တံဟု ဘုရားဟောတော်မူလျက်ရှိသဖြင့် မေတ္တာသည် သီလအားလုံးအတွက် ပြဋ္ဌာန်းလေသည်။ ၎င်းပါဠိတော်ဖြင့် ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတို့ကို ထည့်၍ ၁၀-၁၁-၁၂ပါး သီလဟု၎င်း ပစ္စုပ္ပန်တံ ထည့်၍ ဆဋ္ဌင်္ဂ သတ္တင်္ဂ အဋ္ဌင်္ဂ နဝင်္ဂသီလဟု၎င်း၊ ဒီသသီလ၌ထည့်၍ ကောဒသင်္ဂ ဗာဒသင်္ဂ တေရသင်္ဂ စုဒ္ဓသင်္ဂ သီလဟု၎င်း ကျင့်သုံးဖွယ် နည်းညွှန်ကို သိရမည်။)

၁၈ ဒသင်္ဂသီလ ဆောက်တည်နည်း။

သရဏဂုံသီလတောင်း၊-အဟံ၊ ဘန္တေ၊ တိသရဏေန သဟ
ဒသင်္ဂ သမန္နာဂတံသီလံ ဓမ္မယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ
သီလံဒေဝ မေဘန္တေ၊-

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်တောင်းပန်ပါ၏၊ သရဏဂုံနှင့် တကွ
ဆယ်ပါးသီလကော်ပြစ်ကို ပေးသနားထော်မူပါ၊ ဘုရား။

ဗုဒ္ဓပူဇော်မ၊- နမောတဿ (ဒုတိယခဏ်းကရှိပြီး)

(စာမျက်နှာ ၃၃ တွင်ကြည့်)

သရဏဂုံ၊- ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သံဃာံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊

(ဒုတိယခဏ်းက အတိုင်း အပြည့်အစုံဆို)

(စာမျက်နှာ ၃၃ နှင့် ၄၃ တွင်ကြည့်)

ဆယ်ပါးသီလ။

၁-ပါဏာ၊ တိပါဏာဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊

၂- အဒိန္နာ၊ ဒါနာ

၃- အပြဟ္မစရိယာ

၄- မုသာဝါဒါ

၅- သုရာမေရယ-မစ္ဆပ္ပမာ ဒဋ္ဌာနာ

၆- ဝိကာယယဘောဇနာ

၇- နက္ခ-ဂိတ-ဝါဒိတ-ဝိသုတာ-ဒဿနာဇေရမဏိသိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ၊

၈- မာလာဂန္ဓ-ဝိလေပန-ဝေရဏ-မဏ္ဍန-ဇီဘူသနဋ္ဌာနာ

၉- ဥစ္စာသယန-မဟာသယနာ.....

၁၀- ဇာတဏှပ- ရဇတပ္ပတိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ
သမာဒိယာမိ၊

အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် မိမိအသက် ဟူသော အ
ကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရ အကြောင်း
ကြောင့်ဖြစ်စေ၊

၁- သူ့အသက်ကို မသတ်ပါ။-

(၁- မှ၆-ထိ ရှစ်ပါးသီလအတိုင်း စာမျက်နှာ ၄၅-၄၆တို့တွင် ကြည့်ပါ)

၇- က-သီ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ကို ကြည့် ရှုခြင်းမှ ခြည်
ရှောင်ပါ၏။

၈- ပန်း နံ့သာ ပန်ဆင် ထိမ်းကျံခြင်း၊ တန်းဆဆင်ယဉ်
ခြင်း၊ အတင့်အတယ်ပြုခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ပါ၏။

၉- မြင့်မြတ်ကောင်းမွန်သော အိပ်ယာနေရာ၌ ထိုင်အိပ်စက်
မပြုပါ။

၁၀- ရွှေငွေဒင်္ဂါး ပိုက်ဆံနှင့်သုံးစွဲသော ငွေစက္ကူ စသည်ကို
မကိုင် မခံ မသောယာပါ။

ဤဆယ်ပါးသီလတို့ကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျား
အောင် လုံခြုံစွာ ဆောက်တည်ပါ၏၊ ဤဆယ်ပါး သီလ၌
မိမိကိုယ်စိတ်ကိုထားပါ၏၊ မိမိကိုယ်စိတ်၌ ဤဆယ်ပါး သီ
လကို တည်စေပါ၏ဘုရား။

မှတ်ချက်။ - မူလပဏတိလူတို့၌ရှိနေသော ရွှေ ငွေ ကျောက်သံပတ္တမြား
စသည် ပစ္စည်း များကား သီလ ပျက်ကြောင်း သီလ မတည်ကြောင်း
မဟုတ်။ ထိုသည့်ရွှေငွေကိစ္စကို မပြုလုပ်မကိုင်တွယ်မှု၌ အာလယ ဖြစ်
တောက် စွန့်ပယ် နိုင်ခြင်းသာ သီလတည်ကြောင်း ဖြစ်၏။ မိမိထီးနန်း
စည်းစိမ် မင်းအဖြစ်စသည်ကို တနေ့တရက်စသည် စွန့်ပယ် လှူခြင်းမျိုး
ကဲ့သို့တည်း။

၁၉။ အပါယ်လွတ် သီလ ဖြစ်မြောက်ရေး

လောက ၃-ပါးတွင် လူနတ်စည်းစိမ်ကို တောင့်တရည် ညွှန်ချက် ထား၍ သာ အပါယ်ဒုက္ခသည် ငေးစီး၊ ပြိတ္တာမီး တိရစ္ဆာန်မီး စသည် တောက်လောင်ရ၏။ လောက ၃-ပါး၌ ခံစားလိုစိတ်၊ လှူမင်း၊ လှူမိဘုရား၊ နတ်မင်း၊ နတ်မိဘုရား စည်း စိမ်ကို တသမက်သည့် စိတ်ထား မရှိလျှင် အပါယ်မီး အား လုံး ငြိမ်း၏။ သီလ၌တဏှာစွဲ မှေးစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိစွဲ၊ ၃-မျိုး စင်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်တို့ သီလဖြစ်၏၊ သို့မှသာ သရဏဂုံ အခြေ ခံ၌ လိုက်လျော၍ အကျိုး ကြီးမား၏။ မြင့်မြတ် ထူးကဲ သော သရဏဂုံကို အခြေထားသဖြင့် ကြီးမားမြင့်မြတ်သော သီလကို ဆောက်တည်ပေါ်လျက်၊ အသိဉာဏ် ကင်းမဲ့၍ မတသမက်သင့် ထာဝရမြင်းကြောင့် ရသင့်သော အကျိုး စီးပွားမှ မဆုတ်ယုတ်ကြပါ စေလင့်။

နတ် ဗေဒင် နက္ခတ် သိုက် တဆောင် စံနည်း ဘဝေါ အင်း အိုင် လက်ဖွဲ မန္တန် မန္တိား ဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတ အမြင် အကြား အနံ့ အထိ သောယာ အသိ မင်္ဂလာ တို့ကို မယုံကြည်မလိုက်နာခြင်း၊ ၂-မိမိပြုသမျှကပ်သော မိမိကောင်း ကျိုး ဆိုပြစ် ရရာ ဟု ယုံကြည်ခြင်း၊ ၃-လောကကို မတတ် မက်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ထောင့်တ၍ ခါနု သီသ သာဓနာပြုခြင်း ဤ ၃-မျိုးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ပြည့်စုံ ကြောင်း ကျင့်ဝတ် အကျဉ်းတည်း။ ဤအတိုင်းလိုက်နာ ကျင့်ဆောင်သော် သာ ရထိုက်ရာ အကျိုးကို အပြည့်အစုံ ရနိုင်လေသည်။

ထိုစကား မှန် ၏၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သရဏာဂုံ ယူဆိစေ
ကာ၊ မူလသရဏာဂုံမှစ၍၊ နေရာမကျခဲ့သော်၊ တဖန် ဒါန
သီလ စသည်လုပ်ငန်းလွှဲချော်ခဲ့ပြန်သော်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရ
ကျိုး မနပ်လေရာ၊ မှန်၏၊ သီလဆိုင်ရာ၌၊ 'အရိယာကန္တာနိ
အက္ခတ္တာနိ အတ္ထိဒ္ဓါနိ အသပလ္လနိ အကမ္မာသာနိ ဘူဇိဿာ
နိ ဝိညုပ္ပသဋ္ဌာနိ အပ္ပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိ သံဝတ္တနကာနိ၊
ဟု ဘုရား ဟောတော်မူသေးသည်။

ထိုပါဠိတော်တွင် အရိယာကန္တာနိ ဟူသော ပထမ
စကားဖြင့် အရိယာကြိုက်သီလကိုဆို၏။ အရိယာ ဟူသည်
ဘုရားနှင့် ဘုရား တပည့် သံဃာတို့ ဆို၏။ ၎င်း အရိယာ
ကြိုက်သီလဖြစ်ရမည်၊ အရိယာတို့ကဘာ ကြိုက်မည်နည်း?
မဂ်ဖိုလ်နှင့်ဝေး ဉာဏန္တေ သီလမျိုးကို မကြိုက်။

အက္ခတ္တာ အတ္ထိဒ္ဓိ အသပလ္လ အကမ္မာသာ ကျိုးပေါက်
ပျောက်ကျားလေးချွန်ဖြင့်ပြည့်စုံရမည်ကိုဆို၏။ အပြည့်အစုံ
လွန်ကြူး ကျော်နင်းခရီး၊ ဆောက်တည်ရမည်ဟု ဆိုလို၏။

ဘူဇိဿဟူသောစကားဖြင့် တော်ထွန်သောသီလ ဖြစ်ရ
မည်ကိုဆို၏။ လောကတို့ တော်ထွန်ရမည်၊ လူ နတ် အဖြစ်
လူ နတ်စည်းစိမ်တို့ မဘောင့်ဘရဟ္မာ ဆိုလိုသတည်း။

ဤစကားဖြင့် ရှေးသီဟိုဠ်မှ အင်္ဂါဟာရဝါသီ ရဲကင်းသား
တို့ ဩဝါဒခံ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓ သ စသည်များ၏တစုံတ
ခုသောကုသိုလ်ကိုပြု၍၊ ဘုံဘာသာသောလူနတ် ဖြစ်ကာ ဌာန
ကို ဆုးတောင်းရမည်ဟု ကျားကဲ့ ဟောလာစေကာ နားမ
ယောင်ကြံလင့်၊ မလိုက်ပါကြံလင့်၊ မထုပ်မှားကြံလင့် ဟု
ဘုရားက သတိပေးတော်မူ၏။

ဝိညုပ္ပသဋ္ဌ ဟူသော စကားဖြင့် ဤသို့ဆောက်တည် သည့်အတွက် ပညာဉာဏ်ရှိသိတတ်သူများက ချီးကျူးအပ် သည်ကိုဆို၏။ မဂ်ဖိုလ်ဆိုင်ရာ ဉာဏ် ပညာ ရှိသူကိုသာ ဤသို့ ပညာဉာဏ်ရှိသိတတ်သူဝိညုဟုဆိုကြောင်းမှတ်ရမည်။

သို့သော် အပါယ်ဒုဂ္ဂတိ ကျရောက်ဖွယ် မရှိ၍ ချီးမွမ်း အပ်သော်လည်း ထိုသို့သောပညာရှိတို့ ချီးမွမ်း ကာမျှနှင့် ကြွေနှပ်တင်းတိမ် မရှိလင့်ဦး ဟု ပြခြင်းငှါ အပရာမဋ္ဌ ဟူ သော စကားကို ဟောတော် မူလေသည်။ အပရာမဋ္ဌ ဆိုသည်ကား အပရာမာသ ပုဒ်ရင်းတည်း။ ဤသို့ပရာမာသ ဟူသည် သီလဗ္ဗတ ပရာမာသမျိုးကိုယူ၊ ထို့ကြောင့်မိမိပိုင် အတိတ်က ပြုခဲ့ပြီးကံများအပေါ်၌လည်း အမှားနှလုံးသွင်း နှင့် မစွဲလမ်းသင့်၊ ရှေးကံတို့၏အကျိုးများကုသ်စားဖို့အစွဲ လည်း မထားလင့် ဟု ဆိုလို၏။

ဤသည့် နောက်ဆုံးသမာဓိ သံဝတ္ထနိက ဆိုသည်ကား ယင်းသို့လျှင် ၁-မြည့်စုံခြင်း၊ ၂-တော်ထွန်ခြင်း၊ ၃-ကံစွဲ ကင်းခြင်း၊ အင်္ဂါရှိ သီလသည်သာ သမာဓိကို ဖြစ်စေနိုင် သည်ဟု ဆိုလို၏။ အဘယ် သမာဓိနည်း? သောတ္တပတ္တိ မဂ်၏ရှေးသမာဓိ (ဂေါတြဘူ)ကို မုချယူ၊ အခြား မဂ်တို့၏ ရှေးသမာဓိ ဝေါဒါန် ကို အတ္တပတ္တိ နည်းအားဖြင့် ယူ။

သီလ နှင့် ကျင့်သုံးနည်း ပြီး၏။

၁၃၀၀, နယုန်လဆုတ် ၁၃ ရက်နေ့ည။

တရားမှန်ကြီး

တရားစာတော်

ဒုစရိတ် သုစရိတ် နှင့် ကံ

ဒုစရိတ် သုစရိတ် နှင့် ကမ်

၂၀- ဒုစရိတ် ဆယ်ပါး	၆၁-၆၂
၂၁- သုစရိတ် ဆယ်ပါး	၆၂-၆၃
၂၂- ကမ် ဝေဖန်ချက်	၆၄-၆၇
၂၃- ကမ်၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်	၆၈-၇၀
၂၄- သမ္ပတ္တိ နှင့် ပိပ္ပတ္တိ	၇၁-၇၃

ဒုစ္စရိတ် သုစ္စရိတ် နှင့် ကမ်

၂၀-ဒုစ္စရိတ် ဆယ်ပါး။

ဗုဒ္ဓဘာသာပင် ဥပါသကာ ဥပါသိကီ တို့သည် ဆိုလတ္တံ့ ဒုစ္စရိတ်ဆယ်ပါးတို့မှ ကင်းသူတို့ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

(က) ကာယကမ် ၃ မျိုး။

၁-ပါဏာတိပါတ=သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သတ်စေခြင်း၊ သတ်သည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

၂-အဒိန္နာဓါန= သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊ ခိုးယူစေခြင်း၊ ခိုးယူသည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ=ကာမဋ္ဌိ မှားယွင်းကျင့်ခြင်း၊ ကျင့်စေခြင်း၊ ကျင့်သည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

(ခ) ဇေတိကမ် ၄ မျိုး။

၄-မုသာဝါဒ=မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း၊ ပြောဆိုစေခြင်း၊ ပြောဆိုသည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

၅-ဝိသုနဝါစာ=ချောပစ် ကုန်းတို့ ပြုခြင်း၊ ကုန်းတိုက် စေခြင်း၊ ကုန်းတိုက်သည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

၆- ဗရသဝါစာ- ကြမ်းကြုတ်စကား ဆိုခြင်း၊ ဆိုစေခြင်း၊ ဆိုသည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

၇- သမ္ပပ္ပလာပ- အပြန် အဖျင်း ပြောခြင်း၊ ပြောစေခြင်း၊ ပြောသည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

(ဂ) နေောကဓ် ၃ မျိုး။

၈- အဘိဇ္ဈာ- သူ့စည်းစိမ်ကို တသ်မက်ခြင်း၊ တသ်မက်စေခြင်း၊ တသ်မက်သည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

၉- ဗျာပါဒ- သူတပါး ပျက်စီးကြောင်း ကြံခြင်း၊ ကြံစေခြင်း၊ ကြံစည်သည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

၁၀- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ- ကောင်းမှု ဆိုးမှုအကျိုးမရှိ၊ ဘဝတပါး မရှိ၊ အကျင့် ကျင့်ကြံ၍ ထူးခြား သိနိုင်စွမ်းသူ မရှိဟုအမှားယူခြင်း၊ ယူစေခြင်း၊ ယူသည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း။

ကိုယ်ဖြင့် ပြီးသောအမှုကို ကာယကဓ်၊ နှုတ်ဖြင့်ပြီးသောအမှုကို ဝစိကဓ်၊ စိတ်အကြံဖြင့်ပြီးသောအမှုကိုမနေောကဓ်၊ ခေါ်၏။ ဤကဓ် ၃-ပါးထုံလျှင် အောက် ညွှန်ပြချက်ကဓ်များ ပြည့်စုံ၏။

၂၁- သုစရိတ် ဆယ်ပါး။

ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ဝင်တို့သည် ဤသည့် ကောင်းကျင့် ကောင်းကြံများနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်ရာ၏။

(က) ကယကဓ် ၃ မျိုး။

၁- ပါဏာတိပါတာ ပိရမဏာ- သူ့ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ၃-မျိုးအားဖြင့် ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။

၂-အဒိန္နာဒါနာပိရမဏံ- သူထပါး ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ
၃-မျိုး အားဖြင့် ဩဉ်ရှောင်ခြင်း။
၃-ကာမေသု ဗိစ္ဆာစာရ ပိရမဏံ-ကာမ၌ မှားယွင်း ကျင့်
ကြံခြင်းမှ ၃-မျိုးအားဖြင့် ဩဉ်ရှောင်ခြင်း။

(ခ) ဝေဇီကာဓ် ၄ မျိုး။

၄-ရသာဝါဒါ ပိရမဏံ- လိမ်လည် ယှဉ်ပြားခြင်းမှ ၃-မျိုး
အားဖြင့် ဩဉ်ရှောင်ခြင်း။
၅-ပိသနုဝါစာယ ပိရမဏံ-ချောပင်ကုန်းတိုက်ခြင်းမှ ၃-မျိုး
အားဖြင့် ဩဉ်ရှောင်ခြင်း။
၆-ဖရုသဝါစာယ ပိရမဏံ- ကြမ်းကြုတ်သော စကားမှ
၃-မျိုးအားဖြင့် ဩဉ်ရှောင်ခြင်း။
၇-သဝ္ဗပ္ပသာဝါယ ပိရမဏံ- ပြုံးဖျင်းသောစကားမှ ၃-မျိုး
အားဖြင့် ဩဉ်ရှောင်ခြင်း။

(ဂ) ဓနနာကဓ် ၃ မျိုး။

၈-အန တိဇ္ဈာ- သူ့စည်းစိမ်ကို ငြုယူခြင်းမှ ၃-မျိုးအားဖြင့်
ကင်းလွတ်ခြင်း။
၉-အပျာပဒ- သူကပီးပျက်စီးရေး ကြံခြင်းမှ ၃-မျိုး အား
ဖြင့် ကင်းလွတ်ခြင်း။
၁၀-သမ္ပ ဒိဋ္ဌိ-ကပ် ကပ်၏အကျိုး၊ ဘဝတပါး၊ ဟရားအ
ကျင့်ဖြင့် ဆူးခြားသိမြင်နိုင်စွမ်းသည်ကို ယုံကြည်ခြင်း။
၃-မျိုးအားဖြင့်၊ ဟူသည် ကိုယ်ကိုင်ရှိခြင်း၊ သူ့ကိုတိုက်
တွန်းခြင်း၊ သူထပါး ပြုကျင့်သည်ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း-
ဤ ၃-မျိုးမှ ဩဉ်ရှောင်သည်ကို ဆိုလို၏။

၂၂ ကမ်ဝေဖန်ချက်

ဒို-အာနန္ဒာ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိကုန်၏။ ၎င်းတို့ကား ဒုစ္စရိတ်ကျင့်၍ သေလွန်ပြီးနောက် အပါယ်ရောက်သူ၊ သုဂတိရောက်သူ၊ သုစရိတ်ကျင့်၍ သေလွန်ပြီးနောက် အပါယ်ရောက်သူ၊ သုဂတိရောက်သူတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့ဖြစ်ရာ၌ အချို့ နတ်မျက်မိ အမြင်ဉာဏ်ရ သူစင် သူမြတ်တို့က ဒုစ္စရိတ်ပြုကျင့် သေလွန်ပြီးနောက် အပါယ် ရောက်သူမဟုတ်၍ ဒုစ္စရိတ်ကျင့်သူအားလုံး အပါယ် လား သာဖြစ်သည်။ ဤသို့ သိသော်သာ အမှန်သိ၊ အခြားနည်း ဖြင့် သိသော် အမှားသိဟု မိမိတို့ကိုယ်တိုင်သိ ကိစ္စ၌ အခိုင် အမြဲ စွဲယူ ပြောဆိုကုန်၏။

အချို့တို့ကထိုသို့သော ဒုစ္စရိတ်ပြုသူ သုဂတိရောက်သူ ကို မြင်၍ သုစရိတ်မရှိ၊ ကောင်းကျိုးမရှိ၊ ဒုစ္စရိတ် ပြု ကျင့်သူအားလုံး သေလွန်သော် သုဂတိရောက်၏၊ ဤသို့ သိသော်သာ အမှန်သိ၊ အခြားနည်းဖြင့် သိသော် အမှားသိ ဟု မိမိတို့ကိုယ်တိုင်သိ ကိစ္စ၌ အခိုင်အမြဲ စွဲယူ ပြောဆို ကုန်၏။

အချို့နတ်မျက်မိ အမြင်ဉာဏ်ရ သူစင် သူမြတ်တို့က ထိုသို့သော သုစရိတ်ပြု သုဂတိရောက်သူကို မြင်ကုန်၍ သုစရိတ် ပြုကျင့်သူ အားလုံး သေလွန်သော် သုဂတိရောက် သာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့သိသော်သာ အမှန်သိ၊ အခြားနည်းဖြင့် သိသော် အမှားသိဟု မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သိ ကိစ္စ၌ အခိုင် အမြဲ စွဲယူ ပြောဆိုကုန်၏။

အချို့ တို့က ထိုသို့သော သုစရိတ် ပြုဆဲများ အပါယ်
အားသုကို မြင်ကုန်၍ သုစရိတ် အကျင့်မရှိ၊ ကောင်းကျိုးမရှိ၊
သုစရိတ်ပြုကျင့်ဆဲများ အပါယ်လားသည်ကို ငါမြင်သည်၊
ဤသို့ သိသော်သာ အမှန်သိ၊ အခြားနည်းဖြင့် သိသော် အ
မှားသိဟု မိမိတို့ကိုယ်တိုင်သိ ကိစ္စ၌ အခိုင်အမြဲ ဇွဲယူ
ပြောဆိုကုန်၏။

အို-အာနန္ဒာ၊ ထိုစကားများတွင် ဒုက္ခရိတ် ပြုကျင့်သူ
မကောင်း ျိုး ရသည်၊ သုစရိတ် ပြုကျင့်သူ ကောင်း ျိုး
ရသည် ဟူသော ၎င်းတို့ စကားကို ငါးဘုရား အခွင့်ပြု၏။
ထို့ပြင်လည်း ဒုက္ခရိတ် သုစရိတ် ပြုကျင့်သူ ၊ ဦး စုံပင်
သေလွန်ပြီးနောက် အပါယ် ရောက်သည်ကို ၎င်း သုဂတိ
ရောက်သည်ကို ၎င်း၊ မြင်ရသည်ဟု ၎င်းတို့ဆိုချက်ကိုလည်း
ငါဘုရား အခွင့်ပြု၏။ သို့ရာတွင် ဒုက္ခရိတ် ပြုကျင့်သူ အား
လုံး အပါယ် ကျသည်၊ သို့မဟုတ် သုစရိတ် ပြုကျင့်သူ
အားလုံး သုဂတိ ရောက်သည် ဟု ဆိုချက်ကို ၎င်း၊ ဒုက္ခရိတ်
သုစရိတ် မရှိ၊ ၎င်းတို့၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးမြစ် မရှိ ဟု
ဆိုချက်ကို ၎င်း ငါဘုရား အခွင့်မပြု။

ထို့ပြင် ဤသို့ သိသော်သာ အမှန်သိ၊ အခြား နည်း
ဖြင့် သိသော် အမှားသိ ဟု ဆိုချက်ကို ၎င်း၊ ထိုမှတစ်ပါး မိမိ
တို့ ကိုယ်တိုင်သိ ကိစ္စ၌ အခိုင် အမြဲ ဇွဲယူသည်ကို ၎င်း
ငါဘုရား အခွင့်မပြု။ အကြောင်းကား အို-အာနန္ဒာ၊ ၎င်းတို့
အယူများသည် ငါဘုရား အမှန် အတိုင်းသိရှိ ဇေဖန်သော
ကမ်ဇွဲဇေဉာဏ်နှင့်ကွဲလွဲ ထူးခြားသောကြောင့်ပင်တည်း။

အို-အာနန္ဒာ ပုဂ္ဂိုလ် တဦးသည် မကောင်းမှု ပြုလုပ်
သေလွန်ပြီးနောက် အပါယ်သို့ လား၏။ ထိုသူ၏ ထိုသို့
သော ဆင်းရဲခံရငှာ မကောင်းမှုမှာ †ရှေးကသော်၎င်း၊
နောက်အခါများ၎င်း ပြုကျင့်ပြီး ဖြစ်လေသည်။ သေခါနီး
ကာလ၌သော် အယူ အစွဲများ အပြည့်အစုံ စွဲယူ ဖြည့်ကျင့်
လေသည်။ ထိုသူ၏ ထိုဘဝ၌ ပြုကျင့်သော မကောင်းမှု
ကား မျက်မှောက် ဘဝ၌၎င်း၊ ဒုတိယပတ်သန္ဓေအတွက်၎င်း၊
ဘဝ အဆက်ဆက်၎င်း၊ ခံစားငှာ ဖြစ်လေသည်။

အို-အာနန္ဒာ ပုဂ္ဂိုလ် တဦးသည် မကောင်းမှု ပြုကျင့်
သေလွန် ပြီးနောက် သုဂတိသို့ ရောက်၏။ ထိုသူ၏ ထိုသို့
သော ချမ်းသာ ခံစံရငှာ ကောင်းမှုမှာ ရှေးက၎င်း၊ နောက်
အခါများ၎င်း၊ ပြုကျင့်ပြီး ဖြစ်လေသည်။ သေခါနီး အခါ၌
သော် အယူမှန် အစွဲမှန်ကို အပြည့်အစုံ စွဲယူ ဖြည့်ကျင့်ပြီး
ဖြစ်လေသည်။ ထိုသူ၏ ထိုဘဝ၌ ပြုကျင့်သော မကောင်း
မှုကား မျက်မှောက် ဘဝ၌၎င်း၊ ဒုတိယ ပတ်သန္ဓေ အတွက်
၎င်း၊ ဘဝအဆက်ဆက်သော်၎င်း ခံစားရငှာ ဖြစ်လေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ် တဦးသည် ကောင်းမှု ပြုကျင့် သေလွန်ပြီး
နောက် သုဂတိသို့ ရောက်၏။ ထိုသူ၏ ထိုသို့သော ချမ်းသာ
ခံစားခွင့် ကောင်းမှုမှာ ရှေးကသော်၎င်း၊ နောက်အခါများ၌
သော်၎င်း၊ ပြုလုပ်ပြီး ဖြစ်လေသည်။ သေခါနီး အခါ၌သော်
အယူမှန် အစွဲမှန်ကို အပြည့်အစုံ စွဲယူ ဖြည့်ကျင့်ပြီး ဖြစ်
လေသည်။ ထိုသူ၏ ထိုဘဝ ပြုကျင့်သော ကောင်းမှုများကား

ဤကဏ္ဍများ ဆိုရာ အကျယ် ဝေဖန်ချက်ကို 'သုတေသနစာအုပ်' တွင်
† စတုတ္ထခန်းတွင် ကြည့်ရှုနိုင်၏။

ချက်မှောက် ဘဝ၌၎င်း၊ . ဒုတိယ ပတ်သန္ဓေ အတွက်၎င်း၊
ဘဝ အဆက်ဆက် သော်၎င်း ခံစံခွင့် ဖြစ်လေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသည် ကောင်းမှု ပြုကျင့် သေလွန်ပြီးနောက်
အပါယ်သို့ ရောက်ဆိုက်၏။ ထိုသူ၏ ထိုသို့သော ဆင်းရဲ
ခံစားခွင့် မကောင်းမှုမှာ ရှေးကသော်၎င်း၊ နောက်အခါများ
၌၎င်း ပြုကျင့်ပြီး ဖြစ်လေသည်။ သေခါနီးတွင်သော် အယူ
အစွဲ မှားကို အပြည့်အစုံ ဖြည့်ကျင့် စွဲယူ လေသည်။
ထိုသူ၏ ထိုဘဝ၌ ပြုကျင့်သော ကောင်းမှုကား ချက်
မှောက်ဘဝ၌၎င်း၊ ဒုတိယ ပတ်သန္ဓေတွင် သော်၎င်း၊ ဘဝ
အဆက်ဆက်၌ သော်၎င်း၊ ခံစံရဖွယ် ဖြစ်လေသည်။

ဒို-အာနန္ဒာ ကင်သည် ဤသို့အားဖြင့် အကျိုးမထိုက်
ပဲ အကျိုးမထိုက်ယောင် ရှိသောကင်၊ အကျိုး မထိုက်ပဲ
အကျိုး ထိုက်ယောင် ရှိသောကင်၊ အကျိုး ထိုက်လျက်
အကျိုး ထိုက်ယောင် ရှိသောကင်၊ အကျိုး ထိုက်လျက်
အကျိုး မထိုက်ယောင် ရှိသောကင် ဟု သေးမျိုး လေးစား
ကွဲပြားလေသည်။-ဟု [မဇ္ဈိမနိကာယ် မဟာကမ္မ ဝိဘင်္ဂ
သုတ်၌] ဘုရား ဟောထော်မူလေသည်။

မှတ်ချက်။-ဤသည့်ဘုရားရှင် ဟောညွှန်ပြဆိုချက်အတိုင်း ယုံကြည်ကြပါ
၏လော? မိမိတို့ကိုယ်တွေ ဖြစ်အောင် စဉ်းစားကြပါ။ အကယ်၍ ယုံကြည်
သည် မှန်ခဲ့လျှင် ဗေဒင် ဝါဒ၊ နတ်ဝါဒ သိုက် တဘောင် စံနည်း ဝါဒ၊
အင်း အိုင် ဝါဒ၊ မန္တန် မန္တား ဝါဒ၊ ဇေတာ စန်းလင် ကောင်းဆိုးပြိုဟ်
စီး ပြိုဟ်နင်းဝါဒ၊ ပြိုဟ်စာကျွေး ခေါ်ပစ် တဆေ မှင်စာပစ် ဆံကောစာပစ်
ဝါဒ စသည်များကို ယုံစရာရှိပါအုံးမည်သော ဟုကုကု စဉ်းစားကြပါ၊
ယုံသင့်မှ ယုံပါ။ အကြောင်းမဲ့ ပိုက်ဆံကုန် ရောဂါရ အလုပ်မှားတို့ကို
အယူမှား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် မပြုလုပ်မိကြပါစေကုန်လင့်။

၂၃- ကပ်၏၊ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်။

အို-အရှင်ဂေါတမ၊ လောက၌ လူတို့ အတွင်းတွင် အယုတ် အမြတ် အသက် တို့-ရှည် အနာရောဂါ အများ အနည်း၊ အဆင်းယု အကျည်းတန် ပုဉ်းတန်ခိုး အနည်း အများ ဥစ္စာရှိ မဲ့ အမျိုးညံ့ အမျိုးကောင်း ပညာမဲ့ ပညာရှိ ဟု အသီး အခြား ကွဲပြား ဖြစ်ကြရသည်မှာ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ပါနည်း? ဟု သုဘ လှလင်က မေး လျှောက်ချက်အရ၊ ဆုရားရှင်က 'အို-လှင်၊ သတ္တဝါတို့ သည် ကပ်လျှင် ကိုယ်ပိုင် ဖြစ်ကုန်၏၊ ကပ် အမွေခံ ဖြစ် ကုန်၏၊ ကပ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ ကပ်လျှင် မိတ်ဆွေ၊ ကပ် လျှင် ကိုးစားရာ ဖြစ်ကုန်၏၊ * ကပ်သည်ပင် သတ္တဝါတို့ အယုတ် အမြတ် ဖြစ်အောင် ဝေဖန် ခွဲခြမ်း၏'-ဟု ဟော တော်မူသော်၊ အကျယ် ဝေဖန် ဟောပြောတော်ရန် လျှောက် ထားသဖြင့် ဤသို့ အကျယ် ညွှန်ပြ တော်မူလေသည်။

အို-လှင်၊ ဤ လောက၌ သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ် လူသည် သေသည့် အခြားမဲ့၌ အပါယ်လေးပါးတွင်ဖြစ်ရ၏၊ အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့ အသက်တို၏၊ ထိုသို့သော အသက် သတ်မှုမှ ကြဉ်ရှောင် သူသည် သုဂတိသို့ လားရ၏၊ အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့ အသက် ရှည်၏။

အို-လှင်၊ သူတပါးကို ခဲး တုတ် စသည်ဖြင့် ငတ်စတ် ညှဉ်းဆဲးသူသည် သေသည့်အခြားမဲ့၌ အပါယ်သို့ လားရ၏။

* ခရစ္စယာန် မဟာမ္မဒင် အယူဝါဒ ဟိန္ဒူကား ဂေါ်ဒ ခိုဒါ တို့က ဝေဖန် ကြောင်း ဆို၏။ နှိုင်းယှဉ် ချိန်စက် စဉ်းစားရန် အချက်တည်း။

အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့၊ အနာရောဂါ များ၏၊ ထိုသို့မညှဉ်းဆဲး သူသည် သုဂတိသို့ လားရောက်ရ၏၊ အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့၊ အနာရောဂါ နည်းပါး၏။

အို-လုင်၊ အမျက်ဒေါသ ကြီး၍ မနပ်သက် မကြေမနပ် ဖြစ်တတ်သူသည် သေလွန်သည့်နောက် အပါယ်သို့ လားရ၏၊ အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့၊ အဆင်းမထွ၊ အကျည်းတန်၏၊ အမျက်ဒေါသ မကြီးမူ၍ နပ်သက် ကြေမနပ်သကား သုဂတိ လားရ၏၊ အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့၊ အဆင်း ရပ်ဝါ လှပ၏။

အို-လုင်၊ ငြိမ္မစောင်းမြောင်းတတ်သူသည် တမလွန်ဘဝ၌ အပါယ်သို့ ရောက်ရ၏၊ အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့၊ ဝဉ်းကပ် နည်းပါး၏၊ မငြိမ္မသူကား သုဂတိသို့ လားရ၏၊ လူဖြစ်အံ့၊ ဝဉ်းကပ် ကြီးမား၏။

အို-လုင်၊ လှူဒါန်း ပေးကမ်းလေ မရှိသူသည် သေလွန် သည့် အခြားမဲ့၌ အပါယ်သို့ လားရ၏၊ လူဖြစ်အံ့၊ ဥစ္စာ ဝန်ဆင်းရဲ ခွင်းပါး၏၊ လှူဒါန်း ပေးကမ်းသူကား သုဂတိ သို့ ရောက်ရ၏၊ လူဖြစ်အံ့၊ ဥစ္စာ ဝန် ပေါများ၏။

အို-လုင်၊ ရိုသေ လေးစား ပူဇော် ခြီးမြှောက် မပြု တတ်သူသည် သေလွန်လျှင် အပါယ်သို့လားရ၏၊ လူဖြစ်အံ့၊ အမျိုးညံ့၌ ဖြစ်၏၊ ရိုသေ ကျိုးနွံ၍ ပူဇော် ခြီးမြှောက်သူ ကား တမလွန်တွင် သုဂတိသို့ ရောက်ရ၏၊ လူဖြစ်အံ့၊ အမျိုး မြတ်၌ ဖြစ်ရ၏။

အို-လုင်၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ် အပြစ်ရှိ-မဲ့ ပြုအပ်၊ မပြု အပ် ကောင်းဆိုး ၂-ပါး တရား အထူးထူးကို ရဟန်းသူစင်

သူမြတ်တို့၌ ခဏ်းကပ် မေးမြန်းလေ့ မရှိသူသည် †ဘဝတ
 ပါး၌ အပါယ်သို့ လာရ၏။ အကယ်၍ လူဖြစ်အံ့၊ အဆင်
 အခြင် ဉာဏ် နည်းပါးသူ ဖြစ်၏။ ထိုသို့မဟုတ်မူ၍ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် အပြစ်ရှိ-မဲ့ ပြုအပ် မပြုအပ် ကောင်းဆိုး ၂-ပါး
 တရား အထူးထူးကို ရဟန်း သူတော် သူမြတ် တို့၌
 ခဏ်းကပ် မေးမြန်းလေ့ ရှိသူကား ဘဝတပါးတွင် သုခတ်သို့
 လာရ၏။ လူဖြစ်အံ့၊ အဆင် အခြင် ဉာဏ် ပညာကြီးမား၏။

အို-လုင်၊ ဤသို့ အားဖြင့် အသက် တိုစေ ရှည်စေ
 တတ်သော ကျင့်ဝတ်က အသက်တိုရှည် ဖြစ်စေ၏။ အနာ
 ရောဂါ များကြောင်း နည်းကြောင်း ကျင့်ဝတ် တရားက
 အနာ ရောဂါ အများ အနည်းကို ဖြစ်စေ၏။ အကျည်းတန်
 အစင်း လှစေ တတ်သော ကျင့်ဝတ်က အကျည်းတန်
 အစင်းလှကို ဖြစ်စေ၏။ ပုဉ်းကပ် နည်းပါး ကြီးမားရေး
 ကပ်ကပ် ပုဉ်းကပ် နည်းပါး ကြီးမားခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။
 ဥစ္စာ နည်းပါး ပေါများစေတတ်သော အကျင့်ကပ် ဥစ္စာခန့်
 နည်းပါးပေါများ၏။ အမျိုး ယုတ်မြတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည့်
 ကျင့်ဝတ်က အမျိုးယုတ်မြတ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဉာဏ် ပညာ
 နည်းပါး ကြီးမားကြောင်း ကျင့်ဝတ်ကပ် ဉာဏ်ပညာ
 နည်းပါး ကြီးမားစေ၏။

အို-လုင် ဤသို့ အားဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို ယုတ်ရန်မြတ်ရန်
 မိမိတို့ ကပ်ကပ် နေနေသည့် ဟု (မဇ္ဈိမနိကာယ် ဝုဇ္ဇ
 ကုဋီကာ သုတ္တန်) ဘုရား ဟောတော်မူလေသည်။

† ကုသိုလ် အကုသိုလ် အပြစ် ရှိ မဲ့ မမေးမြန်း၍ မသိ၊ မရှောင်ကြဉ်
 အကုသိုလ်ပြုကုန်၍ အပါယ်လာသည် ဟု သိရမည်။

၂၄ သမ္မတ္တိ နှင့် ဝိပဿနာ

ဘဝ၌ ကျွန်ုပ်တို့ အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသောကံကပ်ထို့သည် ကောင်းမှုကပ်၊ မကောင်းမှုကပ် ဟု ၂-မျိုးရှိကုန်၏။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဘဝ အနန္တက ပြုခဲ့သော ကောင်းမှု မကောင်းမှု ကပ်များသည် အများပင်ရှိ၏။ ဘယ်ကံကပ် ကျွန်ုပ်တို့ကို ဘယ်လို အကျိုးရစေသနည်း?။ မကောင်းမှု ကပ်တို့ကား-

- ၁- အလား ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၂- ရုပ်ဆင်း ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၃- အခါကာလ ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၄- လုံ့လစွမ်းရည် ပြည့်စုံခြင်းကို အစွဲပြု၍။

အကျိုးမပေးကုန်။

- ၁- အလား ချို့တဲ့ခြင်း၊
 - ၂- ရုပ်ဆင်း ချို့တဲ့ခြင်း၊
 - ၃- အခါကာလ ချို့တဲ့ခြင်း၊
 - ၄- လုံ့လချို့တဲ့ခြင်းများကို အစွဲပြု၍ သာ အကျိုးပေး ကုန်၏။
- ကျွန်ုပ်တို့၏ မကောင်းမှု ကပ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်း လေးမျိုး၌ တည်နေချိန်တွင် မကောင်းကျိုး မပေးနိုင်ကုန်။ စင်စစ်ကား ကျွန်ုပ်တို့၏ ချို့တဲ့ခြင်းလေးမျိုး ၌ တည်နေ ချိန်တွင်သာ မကောင်းကျိုး ပေးနိုင်ကုန်၏။ ဤအတူပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ကောင်းမှု ကပ်များသည်လည်း ပြည့်စုံခြင်း လေးမျိုး၌ တည်နေသော ကျွန်ုပ်တို့အားသာကောင်းကျိုးပေးနိုင်ခွင့် ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသို့မဟုတ် ချို့တဲ့ခြင်းလေးမျိုး ၌ တည်နေခဲ့သော် ကောင်းကျိုး ပေးခွင့် မဖြစ်နိုင်ကြချေ။

ထိုတွင် ၁- အလား ပြည့်စုံခြင်းဆိုသည်ကား လားရောက်ရာ ဌာန ဒေသ ကောင်းမွန်ခြင်းကိုဆို၏။ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဖြစ်သောပြည်ဆိုသည် အလားကောင်းများ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ အလား ကောင်းချိန် အခါ ကောင်းကျိုး ခံစားခွင့်ဖြစ်၏။ မကောင်းမှုကပ်ကား ထိုအချိန်၌ အကျိုးပေးခွင့်မဟုတ်ချေ။ ဥပမာ လူ့ပြည်တွင် သေဋ္ဌေး သူကြွယ် ပစ္စည်းသျှင် မင်းမျိုး စိုးမျိုးဖြစ်အံ့၊ ထိုအခါကောင်းမှု၏ ကောင်းကျိုးပေးခွင့်သာ ဖြစ်၏။ မကောင်းမှု၏ မကောင်းကျိုးပေးခွင့် မဟုတ်ချေ။ အကြောင်းကား လားရောက်ရာ ဂတိကောင်းနှင့် ပြည့်စုံ လေသတည်း။

၂- ရုပ်ဆင်း ပြည့်စုံခြင်း ဆိုသည်ကား- လောက၌ ရုပ်ဆင်း လှပသည် ဟု သမုတ်အပ်သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ယောက်ျားမြတ် မိန်းမမြတ်တို့၏ ရုပ် အင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ဆို၏။ ယင်းသို့ အဆင်း ရုပ်ဝါ ရှိသူမှာ ကောင်းမှု၏ ကောင်းကျိုးပေးခွင့်၊ ကောင်းကျိုး ခံစားခွင့် အခါသာ ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်တွင် မကောင်းမှု ကပ်၏ မကောင်းကျိုး ပေးခွင့် မဟုတ်ချေ။ ရုပ်ဆင်း ပြည့်စုံမှုမှာ ကောင်းကျိုး ရခွင့် အခါသာဖြစ်သည်။ မကောင်းကျိုး ရခွင့် အခါ မဟုတ် ဟု ဆိုလို၏။

၃- အခါကာလ ပြည့်စုံခြင်း ဆိုသည်ကား လောက၌ တရား ကျင့်သော မင်းများ အုပ်စိုးသောအခါ လူအများ တရားကျင့်ဆောင်သောအခါ၊ အထူးအားဖြင့် စကြာမင်း များ အုပ်စိုးသောအခါ၊ ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်ထွန်းသော အခါ၊ ပညာရှိတို့ တရားဩဝါဒ ပေါ်ထွန်းသော အခါမျိုးတည်း။

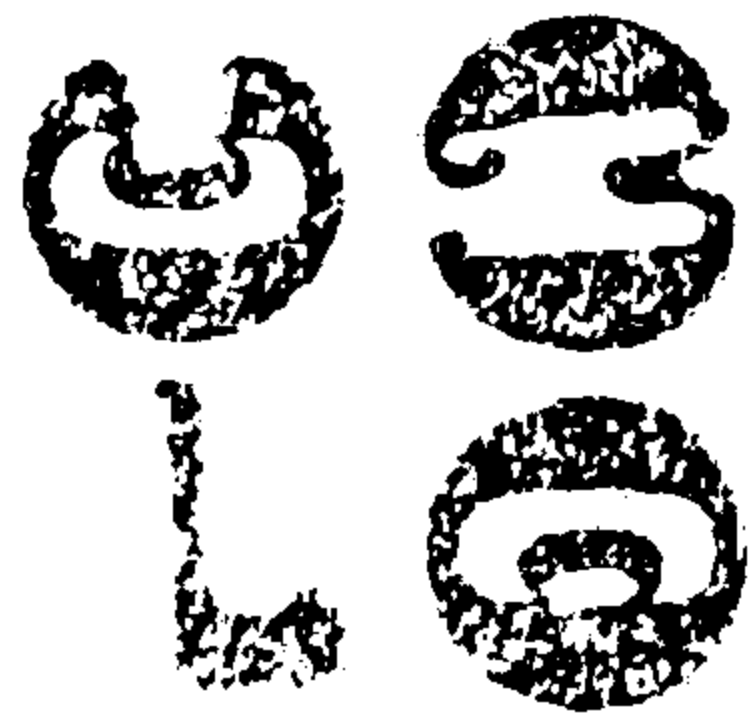
ထိုသို့သော သမ္မတ္တိခေတ် အခါမျိုး၌လည်း ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ကောင်းမှုသျှင်၏ ကောင်းစားရေး ခေတ်မည်၏၊ မကောင်းမှု၏ မကောင်းကျိုးကား ထိုအခါ၌ အကျိုးပေးခွင့် မရှိလေ။

၄-လုံ့လနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ဆိုသည်ကား ခေတ်အခါ ကာလအလိုက် အားစိုက်ရေး လုံ့လ ဝိရိယနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ထည်း။ လုံ့လနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ကောင်းမှု၏ ကောင်းကျိုး ကို ခံစံရခွင့်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ လုံ့လကောင်းနှင့် ပြည့်စုံ ခိုက် တွင်မကောင်းမှု၏ မကောင်းကျိုးကားပေးနိုင်ခွင့်မဟုတ်ချေ။

ချို့တဲ့ခြင်း လေးမျိုးကားမကောင်းမှု၏ မကောင်းကျိုး ပေးခွင့် ခေတ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ချို့တဲ့ခြင်းလေးမျိုး ရှိနေခိုက်မှာ ကောင်းမှု၏ ကောင်းကျိုးကို မြော်လင့်ဖွယ်မရှိ၊ ၎င်းတို့ကို လည်း ပြည့်စုံခြင်းမှအပြန်အားဖြင့် သိနိုင်ခွင့် ရှိလေသည်။

ဒုက္ခရှိတ် သုခရှိတ်နှင့် ကပ် ပြီး၏။

၁၃၀၁ ခု တပို့တွဲ လဆန်း ၁၂ ရက်နေ့။

ဘာသာဝင်တို့၏ လုပ်ငန်း

ဂုဏ်တော် နှင့် သုံးစွဲထုံး

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရေးသည်

ရတနတ္ထယ ဂုဏ် နယူပဒေသဖြစ်၍.

ဤစာအုပ်ကရေးသားချက်တို့မှာ မည်သည့် ဂုဏ်တော်နှင့်
စာအုပ်ကမျှ မရေးသားဘူးသေးသော အချက်သစ် အဓိပ္ပါယ်
သစ် စကားသစ်များသာဖြစ်၍ ဖတ်ချင်တိုင်း ဖတ်တိုင်း သိမြင်
အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လွင်သော ကျင့်ကြံနည်းညွှန်းများ ဖြစ်ပါသည်။

တအုပ်အဘိုး ၂^၀။

တရားစုန်တင်ကြီး

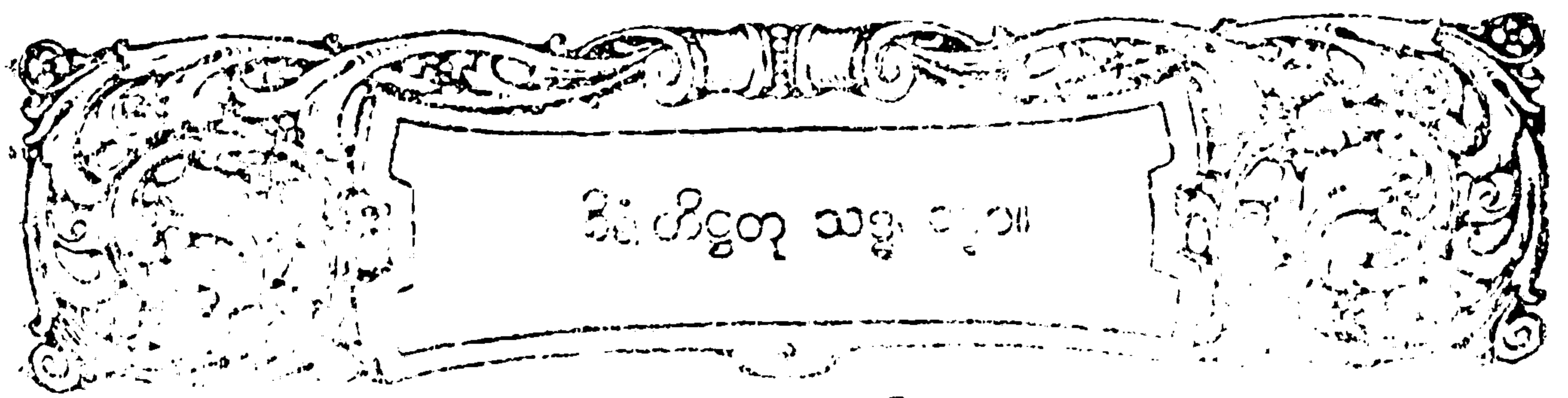
ပဉ္စမခဏ်း

ပုညကြိယာ နှင့် ဒါန သီလ ဘာဝနာ

ပုညကြိယာ နှင့် ဒါန သီလ ဘာဝနာ

၂၅- ပုညကြိယာ ဆယ်ပါး	၇၇-၇၈
၂၆- ရှုရေး တာန်းရေး	၇၈-၈၀
၂၇- စောင့်ထိန်း ကျင့်ဆောင်မှု	၈၁-၈၃
၂၈- စိတ် ပွားစီးရေး လုပ်ငန်း	၈၄-၈၆
၂၉- ဗုဒ္ဓဘာသာ ရေစက်ချနည်း	၈၈-၉၂

ဒါန သီလ ဘာဝနာ

၂၅။ ဂုဉ္ဇု ကြိယာ ဆယ်ပါး။

- ၁။ ဒနာ- ပေးကမ်း စွန့်ကြီးခြင်း၊
- ၂။ ပတ္တိဒါန- ဂုဉ္ဇု အဖို့ ဝေငှခြင်း၊
- ၃။ ပတ္တာ နမောဒနာ- ဂုဉ္ဇု အဖို့ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊
(ဒါန ၃ မျိုး)
- ၄။ သီလ- စောင့်ထိန်း ကျင့်ဆောင်ခြင်း၊
- ၅။ အာပစာယန- နှိမ်ချ ကျိုးနွံခြင်း၊
- ၆။ ဝေယျာ ဝစ္စ- အမှု ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
(သီလ ၃ မျိုး)
- ၇။ ဓမ္မ သာဝဏ- တရား နာယူခြင်း၊
- ၈။ ဓမ္မ ဒေသနာ- တရား ဟောပြောခြင်း၊
- ၉။ ဘာဝနာ- စိတ်ကို ကုသိုလ်၌ ပွားစီးစေခြင်း၊
(ဘာဝနာ ၃ မျိုး)

၁၀။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- အယူ အစွဲ မြှောင့်မှန်ခြင်း (အားလုံးဆိုင်)

အဓိပ္ပာယ်ချုပ်- သမ္မာဒိဋ္ဌိကား ဒါန သီလ ဘာဝနာ ၃ မျိုးလုံး ဆိုင်လေသည်။ အယူ အစွဲ မမြှောင့်မှန် ခဲ့သော် ထို ၃ ပါးစုံပင် ဖြစ်ပွားနိုင်ခွင့် မရှိချေ။ ဂုဉ္ဇုကြိယာ ဟူသည့်

ကုသိုလ်မှုကုသိုလ်ကိစ္စ ကောင်းမှုပြုလုပ်ရေး၊ စင်ကြယ်ရေး၊ လုပ်ငန်း ဟုဆိုလို၏။ ဤဆယ်မျိုး ထို့သည် ကမ္မဝါဒီ ကြိယာ ဝါဒီ များအတွက် အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ၎င်းကို မချွတ် မယွင်း ပြုကျင့်ရမည့် ‘ဝတ်တရားတည်း’ ဟု စိတ်ထား စွဲမြဲ ပြုလုပ်ရမည်။ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ကိစ္စတွင် ထိုထို ပုညကြိယာများ ပျက်ကွက်သော် အပြစ်ဖြစ်၏။ ဤပုည ကြိယာ ဆယ်ပါး၌ အထိုက် အလိုက် ဝတ်ကြော ကုန်အောင် ပြုကျင့်သော ကမ္မဝါဒီ ဂိုဏ်းသားသည် သေလွန်သော် လူ့ ရပ် နတ်ရွာ ဗြဟ္မာအဖြစ် စင်စစ် အထက်တန်းက ရောက် ခွင့်သာ ဖြစ်လေသည်။ ဤကား အကျဉ်းချုပ်တည်း။ ဤဆို လတ်အံ့ကား အကျယ် သိမှတ်ဖွယ် တည်း။

၂၆။ ဂျူရေး တန်းမှု။

ထိုသည့် ပုညကြိယာ ဆယ်မျိုးအနက် ဂျူဒါန်း ပေးကမ်း ခြင်းကို ဒါနဆို၏။ မိမိ ဥစ္စာနေ၌ ကပ်ငြိ တွယ်တာသော လောဘကို ခွါစွန့်ခြင်းသည် မူချ ဒါန မည်၏။ ၎င်းဖြင့် ဂျူဒါန်းလိုစိတ် ဖြစ်ပါမျှမှ စ၍ ဒါနဖြစ်ကြောင်း သိမှတ်ရမည်။ ထို့ကြောင့်၊ ပတ္တိဒါန = မိမိအဂ္ဂုဏ်ကို သူတပါးအား ပေးဝေခြင်း၊ သူတပါး၏အဂ္ဂုဏ်ကို အဂ္ဂုဏ်ကို ဝမ်းမြောက် ခြင်း၊ သာရခေါ်ခြင်း ထို့သည်လည်း ဒါနပင် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဒါနမှာ ဒါနဒါသ = ကျေးကျွန်ဒါန၊ ဒါနသဟာယ = အပေါင်း အပေါ် ဒါန၊ ဒါနပွတ် = အသွင်သစ် ဒါန ဟု ၃ မျိုး ရှိ၏။ ၎င်းတို့တွင် ကျွန် ကျေး တို့ သား ပေးကမ်း ကဲ့သို့ မရှိ မသေ ပေးကမ်းခြင်း၊ မပွန် မမြတ် ယုတ်ညံ့သည်ကို ပေးကမ်းခြင်း

ပစ်ပစ်, စွန့်စွန့် မထေ့ပဲ့ ပေးကမ်းခြင်းသည် ဒါန ဒါသ မည်
၏။ ၎င်းအတွက် ယုတ်ညံ့သော အကျိုးသာ ဖြစ်စေ၏။ စိတ်
သက်ဟ အပေါ် အပေါင်းထို့အား ပေးကမ်းသကဲ့သို့ ပိမိနှင့်
တန်းတူ ပြုလုပ်၍ မိမိ စားသောက် ဝတ်ရုံတိုင်း ပေးကမ်း
သော ဒါနသည် ဒါန သဟာသ မည်၏။ ၎င်းအတွက် တူတန်
ညီမျှသော အကျိုးကိုသာ ဖြစ်စေ၏။ အသွင် သခင်တူအား
ရှုခိုင်းသကဲ့သို့ မွန်မွန်မြတ်မြတ် အရိုအသေ ပြုလုပ်လျက်
မိမိ သုံးဆောင်သည်ထက် မြန်မြတ် ကောင်းမွန်သော ရှုဒွယ်
ကို ပေးကမ်းခြင်းသည် ဒါနပွတ် မည်၏။ ၎င်းအတွက် သုံးကား
မြင့်မြတ်သော အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

တနည်း, ဒါနသည် ပုဗ္ဗဒါန, မုဉ္ဇဒါန, အပရဒါန ဟု
၃ မျိုး ရှိ၏။ မဇ္ဈိ, ဂြေဟဒါန ဖြစ်သော ရှုအံ့, ပေးအံ့
ဟူသော အလောတ စေတနာသည် ပုဗ္ဗဒါန မည်၏။ ရှုဆုံး
ပေးဆုံး အရိုက်အတန် ဖြစ်သော ရှုသည် ပေးသည် ဟု ဖြစ်
သော စေတနာသည် မုဉ္ဇဒါနမည်၏။ ရှုပြီး ပေးပြီးနောက်
ငါသည် ဤသို့သော အရှုကို ရှုခိုင်းရပြီ, ပေးကမ်းရပြီ
ဟု အောက်မေ့ စိတ်ကူးခြင်း ပွားများခြင်းသည် အပရ-ဒါန
မည်၏။ ထိုတွင် ပုဗ္ဗဒါန ကောင်းသလောက် မုဉ္ဇဒါနကောင်း၏။
မုဉ္ဇ ကောင်းစေကာ, အပရ ကောင်းမှ အကျိုးအရ သန်၏။
ထို့ကြောင့် အပရ ကောင်းသလောက် ဒါန အကျိုး သန်
စွမ်းကြောင်း သိရမည်။

တပန် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ဒါန, တဗ္ဗဝါဒီ-ဒါန, မုဒ္ဒတာသဒါန
ဟု ၃ မျိုးရှိ၏။ ကမ္မ သန်၏။ အကျိုးကို မသိကြည်မှု
မယားက လင်၌ လင်က မယား၌ တဏှာ အားဖြင့် ပေး

ကမ်းခြင်း၊ သားသမီးတို့၌ ဂေဟသ္မိတ ပေမအားဖြင့် ပေးကမ်းခြင်း ပိတ်ဆက်ဟာ အိမ်နီးချင်း စသည် တို့အား မိတ္တသန္တတ ပေမဖြင့် ပေးကမ်းခြင်း၊ အို နှာ ကျိုးကာနီး ထို့အပေါ်၌ သနား ကြင်နာသော ကရုဏာ အားဖြင့် ပေးကမ်းခြင်း ဤ ၄ မျိုး အားဖြင့် မိစ္ဆာ အယူရှိသူတို့ ပေးကမ်းခြင်းသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဒါန မည်၏။

ထိုသို့သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဒါနမျိုး အတွက် နုပေဇ ဒုမ နုဿ အခါဆိုး ခေတ်ဆိုးတွင် အကျိုးရတတ်၏။ ကပ် ကပ်၏ အကျိုးကို ယုံကြည် မြော်ကိုးလျက် ကပ်အကျိုးကို တောင့်တ၍ လူမင်း နတ်မင်း သေဋ္ဌေး သူကြွယ် အဖြစ် စသည် တဝ ကောင်းစားရေးကို ရည်စူးသော ဒါနသည် ကမ္မဝါဒီ-ဒါန မည်၏။ ၎င်းသည် ကာမ ချမ်းသာ မှန်သမျှ မရနိုင်ဟု မရှိ၊ လိုရာ ရနိုင်၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ဗုဒ္ဓ ဩဝါဒတော်အတိုင်း တည်၍ လောဘ နောသ မောဟ ကုန်ခန်းရေး အတွက် သံသရာ ဒုက္ခငြိမ်းရေး အတွက် လောကဓီး ငြိမ်းရေး အတွက် ရည်စူး ရှုဒါနသော ဒါနသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ-ဒါန ဗုဒ္ဓဝါဒီ ဒါနမည်၏။ ဤသည့် ဒါနအတွက် လောကတွင် မရနိုင် သော အကျိုး မရှိ၊ ရနိုင်သည်ချည်း ဖြစ်၏။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် အထိ ထိုက်တန်၏။ အဘွဲ့ ကြောင့် ထိုမျှ အကျိုး ကြီးမား သန်စွမ်းသနည်း?။ တစ်တစ်ခုသော အာမိသ လောက ကောင်းကျိုး၌ တွယ်တာ ကပ်ငြိ မရှိသောကြောင့် ထိုမျှ ထက်သန် ကြီးမားသော အကျိုးကို ဖြစ်စေသတည်း။

၂၇ စောင့်ထိန်း ကျင့်ဆောင်မှု။

ကာယကံ ဝစီကံ၌ လွန်ကြူးမှုမှ စောင့် ထိန်း ကျင့်ဆောင်းရေး အားလုံးကို သိလ ဆို၏။ ၎င်းသိလသည် လူထို့ စောင့်ထိန်းရေး ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ဇွဲပါး၊ ဆယ်ပါး၊ သာမဏေတို့ စောင့်ထိန်းရေး သိလ၊ ရဟန်းထော်တို့ ကျင့်သုံး စောင့်စည်းရေး သိလ ဟု အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ မည် သည့် သိလမဆို၊ အရိယကန္တ၊ အဓိဗ္ဗူ အဆိဒ္ဓ အသပလ အကမ္မာသ၊ ဘူဇိဿ၊ ဝိညုပ္ပသဋ္ဌ၊ အပရာမဋ္ဌ၊ သမာဓိ သံဝတ္တနိက . အင်္ဂါ ဇွဲပါးနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား- ပထမဆုံး အရိယာတို့ နှစ်ခြိုက်အပ် သော သိလ ဖြစ်ရမည်။ ၎င်းဖြင့် အရိယာ မဂ်ဖိုလ်အတွက် ရည်ညွှန်းချက် လုံးလုံး ဖြစ်ရမည်ကို ဆို၏။ ဤကား သိလ စောင့်ထိန်းသူတို့၏ ပထမ ဝတ္တရားတည်း။

ဒုတိယ ကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျား စေရ၊ ဤကား ဒုတိယ ဝတ္တရားတည်း။

တတိယ တဏှာ၏ ကျေးကျွန်အဖြစ်မှထော်ထွန်သော သိလ ဖြစ်ရမည်။ ၎င်းဖြင့် ဤသိလအတွက် လူမင်း နတ်မင်း စသည် ရည်ညွှန်းချက် မရှိရသည်ကို ဆို၏။

စတုတ္ထ အရိယ ပညာရှိဘို့ အထူးချိုးကျူး ထိုက်သော သိလ ဖြစ်ရမည်။ လောက အညစ်အကြေး ကင်းကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ ၎င်းဖြင့် မဂ်ဖိုလ် ရထိုက်သော သိလ ဖြစ်ရမည်ကို ဆို၏။

ပဉ္စမ ထာသံဃေကံ စွဲလင်းခြင်း ထုံးလုံးကင်းသော သီလ ဖြစ်ရမည်။ ၎င်းဖြင့် မိမိ သီလ၌ တဏှာစွဲ မာနစွဲ မိမိစွဲ၌ ၃မျိုး မှ စင်ရမည်ကို ဆို၏။

သဋ္ဌမြောက် မဂ်ဖိုလ် အခြေဖြစ်သော သမာဓိကို ဖြစ် စေနိုင်သော သီလ ဖြစ်ရမည်။ ၎င်းဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော မဂ္ဂင် အကျင့် ၇-ပါး လုံလောက်စွာ ဖြစ်စေ နိုင်ရမည်ကို ဆိုဆပ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ဒုက္ခကို သိခြင်း၊ ဒုက္ခ ဖြစ်ကြောင်းကို သိခြင်း၊ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရေး၌ သိခြင်း၊ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်၌ သိခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၄ပါးရှိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊

ကိလေသာမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၊ ဖြစ်ပွား ကင်းခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းစိတ် ကင်းခြင်း အင်္ဂါ ၃ပါးရှိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊

မုသား ကင်းခြင်း၊ ချောပစ် ကင်းခြင်း၊ ကြမ်းကြုတ် ကင်းခြင်း၊ အပြန်အဖျင်းကင်းခြင်း အင်္ဂါ ၄ပါးရှိ သမ္မာဝါစာ၊

ကာယကမ် ၃ပါးမှ စင်ကြယ်ခြင်း သမ္မာကမ္မန္တ၊

အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်ခြင်း သမ္မာအာဇီဝ၊

ကာယ ဝေဒနာ စိတ် ဓမ္မ လေးမျိုး၌သာ တည်နေ သောသမ္မာသတိ၊

ဤမဂ္ဂင် ၇-ပါးတို့ဖြင့် ဝန်းရံ ကာကွယ်ပြီးသော သမ္မာ သမာဓိ ဖြစ်ရမည် ဆို၏။

ဤသည့် သီလ၌ပင် အဂ္ဂစာယန = နှိမ်ချ ကျိုးခွံခြင်း၊ ဝေယျာဝစ္စ = ကြီးကဲသူနှင့် သိတင်းသုံးပေါ်တို့၏ အပေါ်၌ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်များကို ပြည့်စုံစွာ ပြုလုပ်ရေး ကိစ္စများ လည်း ပါဝင်လေသည်။ သီလကို အဘယ်အကျိုးငှာ ဖြည့်

ကျင့်ရသနည်း?၊ ဝမ်းမြေ့စက်ရန်၊ ဝမ်းမြောက် ခြင်းသည်၊
နပ်သက်ရန်၊ နပ်သက်ခြင်းသည် ကိုယ်စိတ် အေးမြရန်
ကိုယ်စိတ် အေးမြခြင်းသည် ချမ်းသာရန်၊ ၎င်းသည် မင်္ဂ
ဇိုလ် အခြေသမာဓိ ခိုင်မြဲရန်၊ ၎င်းသည် ဟုတ်မှန်တိုင်း
ထိုးထွင်း သိရန် ဖြစ်လေသည်။

၎င်းဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ အတွက် ဘဝ သုခ လော
ကာမိသ အတွက် တောင့်တ ကျင့်သုံးဖွယ်သီလမရှိကြောင်း
သိအပ်လေသည်။

တနည်း- သီလ စင်ကြယ်စေရန် လိုအပ်သည်မှာ စိတ်
စင်ကြယ်ရေးအတွက်ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် အယူ စင်ကြယ်ရေး၊
အတွက်၊ ၎င်းသည် ယုံမှား လွှဲဒ်မြောက်ရေး အတွက်၊
၎င်းသည် မင်္ဂဟုတ် မဟုတ် စင်ကြယ်ရေး အတွက်၊
၎င်းသည် အကျင့် စင်ကြယ်ရေး အသိဉာဏ် အတွက်၊
၎င်းသည် မင်္ဂဇိုလ် အသိဉာဏ် စင်ကြယ်ရေးအတွက် ဖြစ်
လေသည်။

နိဗ္ဗာန်

တကယ် ချစ်သလား ?

နိဗ္ဗာန် သုတ္တသင်္ဂဟ

တွင် ခြေညှိပါ။

၂၀ စိတ် ပွားစီးရေး လုပ်ငန်း။

စိတ်ပွားစီးရေး ဘာဝနာလုပ်ငန်းအတွက် ဓမ္မဿပဏ ဘဝဆင်းရဲ၊ ငြိမ်းရေး တရားကို ကြားနာရန်အရေးကြီး၏။ ၎င်းမှာ ဟောပြောရေး လုံလောက်မှ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဟောပြောမည့် ဆရာလည်း ချစ် အရေး ကြီးလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဝ ဆင်းရဲ၊ ငြိမ်းရေး တရား ဟောမှုသည် ဤလုပ်ငန်း၌ အရေးကြီးလေသည်။

ဘာဝနာ - မိမိ စိတ်ကို ပွားစီးရေးဟူသည် ကုသိုလ် ဉာဏ်နှင့် စိတ် ထည်မြီး ခိုင်ခန့်ရေး လုပ်ငန်းကိုဆို၏။ ၎င်းမှာ ကာမဂုဏ်တရား အကုသိုလ်တရားများမှ စိတ်ကိုစင်ကြယ် စေရန် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဘာဝနာ လုပ်ငန်း၌ ဆောင်ရွက် လိုသူသည် လောက၌ လိုလား တတ်စွမ်းခြင်း တဏှာ၏ ကျေးကျွန် အဖြစ်မှ လွတ်အောင် ပထမဆုံး ကော်လွန်နိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။

ဒုတိယ လုပ်ငန်းကား မိမိကျင့်ဝတ် သီလ၌ တဏှာ မာန အတ္တစွဲ ၃-မျိုးမှ ကင်းလွတ် နိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။ တဏှာစွဲဟူသည် ဤကျင့်ဝတ် သီလသည် ငါပိုင်သီလ၊ ငါခံရမည့် လုပ်ငန်းတည်း ဟု ဘဝ ၃ပါးနှင့် ဆက်ဆံ ချက်ထားသည်ကို ဆို၏။ ဤသို့ မစွဲရ။

မာနစွဲ ဟူသည် ငါကား ဤသို့ အကျင့် သီလရှိသူ တည်းဟု စိတ်ထားမြှင့်မေး ကြံခြင်းကို ဆို၏။ ထိုသို့မဖြစ်ရ။

အတ္တစွဲ၊ ဟူသည် ဤသီလဖြင့်ပင် လူဖြစ်အံ့၊ နတ်ဖြစ်အံ့၊ ဗြဟ္မာ ဖြစ်အံ့၊ ချမ်းသာရအံ့၊ ကောင်းကျိုး ရအံ့ ဟု စွဲလန်းခြင်းတည်း။ ထိုသို့လည်းမစွဲရ၊ ဤသို့သောအစွဲ၃မျိုးမှ ကင်းထွတ်ရမည်။

ထို့နောက် စိတ်ကို ကုသိုလ်ထရား၌ ပွားစီးစေရေး၌ ဆောင်ရွက်လိုသည့် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်အစု၊ ဝေဒနာအစု၊ သညာအစု၊ သင်္ခါရအစု၊ ဝိညာဉ်အစု ဟူသော အစုငါးမျိုးဖြင့် ပြီးသော ဤ ကိုယ်ကောင်ကို အနိစ္စ = ပျက်စီးကုန်ဆုံးခြင်း သဘောရှိ၍ မမြီးစွဲပုံ၊ မမြီးခြင်း ဖြစ်၍၊ ဆင်းရဲပုံ၊ ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် ဤ ကိုယ်အစု၏ ငါပိုင် မဟုတ်ပုံကို ဆင်ခြင်ရမည်။ စင်စစ်ကား ဤ ကိုယ်ကောင်၏ မြီးမြီ ခိုင်ခံ့ မရှိသည်ကို ရောဂါအမျိုးမျိုးဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်း၊ ဖိမိ လိုလားတိုင်း မဖြစ်နိုင်ခြင်း ဤ အကြောင်းများဖြင့် သိရမည်။

ထိုသို့ အားဖြင့် မမြီးခြင်း သဘော၊ ဆင်းရဲ ရခြင်း၊ သဘော၊ ပျက်စီးခြင်း သဘောများ ထင်ရှား ရှိနေသည့် ဤ ကိုယ်ကောင်ကို သို့မဟုတ် ဤ အစုငါးမျိုး ပေါင်းစုရာကို ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာ ဟု တသ်မက် စရာ လုံးလုံး မရှိကြောင်း၊ ငါ ဟူ၍ ထင်မှတ် မြင့်မောက် တက်ကြွစရာ လုံးလုံး မရှိကြောင်း၊ ထို့ပြင် မြီးမြီ သည် ခိုင်ခံ့ သည် မပျက် မပြား ထသားတည်း တည်တန့်နေသည် ဟု လည်း စွဲလမ်း စရာ လုံးလုံး မရှိကြောင်း၊ အဓိပ္ပါယ်ကား ဘာတပ်သို့ ပြောင်းသွားခြင်း အားဖြင့် မြီးမြီ စရာ ဤ ကိုယ်ကောင်မှာ အစွမ်းသတ္တိ မရှိကြောင်း သိမြင်ရမည်။

ထို့ကြောင့် ထိုသည့် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတွင်း အပြင်၊ အကြမ်းအနု၊ အယုတ်အမြတ်၊ အဝေး အနီးဖြစ်သော ရုပ်အားလုံးပင် ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ မြီးမြှို ခိုင်ခံ့သော ငါ့ကိုယ် မဟုတ် ဟု ဟုတ်မှန်တိုင်း ဉာဏ်မှန်ဖြင့် ရှုမြင်၍၊ အစွဲအလမ်းကင်း ဖြစ်ရမည်။

အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတွင်း အပြင်၊ အကြမ်းအနု၊ အယုတ်အမြတ်၊ အဝေးအနီးဖြစ်သော ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် အားလုံးပင် ငါ့ဟာမဟုတ်၊ ငါ မဟုတ်၊ မြီးမြှို ခိုင်ခံ့သော ငါ့ကိုယ်မဟုတ် ဟု ဟုတ်မှန်တိုင်း ဉာဏ်မှန်ဖြင့် ရှုမြင်၍၊ အစွဲ အလမ်း ကင်းဖြစ်ရမည်။

ဤသို့ ရှုမြင်လျက် အစွဲ အလမ်း ကင်းနေခြင်း ဖြင့်ပင် မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရ ဖြစ်နိုင်၏။ အကြောင်းကား- ထိုသို့ ရှု ဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် ဟူသော ကိုယ်အစု ငါးမျိုး၌ ပြီးငွေ့၏၊ ပြီးငွေ့သော် တသ် မက်ခြင်း ကင်း၏၊ မတသ်မက်သော် ကိလေသမှ လွတ် ကင်းလေသည်။ ဤသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား အတုမဲ့ ဉာဏ် အမြင်၊ အတုမဲ့ ကျင့်ဝတ် ကျင့်စဉ်၊ အတုမဲ့ လွတ်လပ် ခြင်း၊ ဤ ၃မျိုးနှင့် ပြည့်စုံလေ၏။

ဤသည့် အနုတ္တရိယ ၃မျိုးနှင့် ပြည့်စုံရာတွင် သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာ ဟု ၄မျိုးကွဲပြား ၏။ သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့သော် ဤကာမဘုံ၌ ၇ ဘဝသာ နေ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝံ့နိုင်လေသည်။

သကဒါဂါမ် ဖြစ်ခဲ့သော် ဤကာမဘုံသို့ ထကြိမ်သာ
သာ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံနိုင်ခွင့် ရှိလေသည်။

အနာဂါမ် ဖြစ်ခဲ့သော် ကာမဘုံမှ ထွက်၍၊ သုဒ္ဓါဝါသ
ဘုံတွင်ဖြစ်လျက် ပရိနိဗ္ဗာန်စံနိုင်ခွင့်ဖြစ်လေသည်။

ရဟန္တာကား ဤပစ္စက္ခ ဘဝတွင်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် ယူ
နိုင်ခွင့် ဖြစ်လေသည်။

ဤသည့် လုပ်ငန်း ဟူသော ထွက်မြောက်ရေးအတွက်
သာ ဗုဒ္ဓသာသာ တရားကို ယုံကြည်ခြင်း သရဏဂုံ တည်
ရခြင်း၊ အကျင့် ပတိပတ် ရှိည့်စွမ်းရခြင်း ဖြစ်လေသည်၊
ယင်းသို့ အားဖြင့် ဤညွှန်ပြခဲ့ပြီးအတိုင်း ပုညကြိယာ ဆယ်
ပါးတို့အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ လုပ်ငန်းအမှန်ကို သိကြ
ရမည်။

မှတ်ချက်။- ဤပုညကြိယာ ဆယ်ပါးကား ထင်ရှားစွာ ဘုရားဟောညွှန်
ချက် မရှိ၊ တိဏိ ပုညကြိယာဝတ္ထုနှင့်၊ ဝါနမယံ ပုညကြိယာဝတ္ထု။ သီလ
မယံ ပုညကြိယာဝတ္ထု၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကြိယာဝတ္ထုဟု လာသော ဒီဇာ
နိကဿ ပါထေယျဝဂ် သံဂိတိသုတ်ကို မှီ၍ သိတိုင်း အဋ္ဌကထာ ၉ ကာ
သင်္ဂဟကျမ်းတို့ ဝေဖန်ချက်အတိုင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့က ဗုဒ္ဓါဝါဒနှင့် ညီညွတ်
လျော်ကန်သောကြောင့် အသက်ခံ ဖွင့်ဆိုကုန်သည်။

၂၉ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရေစက်ချနည်း။

တရ်ရောအခါ ခရမ်းမြို့နယ် ပိန်းကန်ရွာ ဥပါသကာ
 တရုအား ပိန္နာဒိဋ္ဌိဒါန၊ ကမ္မဗါဒိဒါန၊ ဗုဒ္ဓဘာ
 သာဒါန ဟု ခုမျိုး ခုစား ခွဲခြား၍ ၎င်းတို့ အကျယ် ခါန
 ပြုလုပ်နည်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ဟောကြားရှိစဉ် ကျောင်းတကာ
 ဦးဘမိန်က သည့်လို ဆိုလျှင်ယခုပုဂံလေးကြီးများ ရေစက်
 ချနေသောဟာ ကမ္မဗါဒိဒါန ရေစက်ချမျိုး ဖြစ်နေပါသည်။
 ဗုဒ္ဓဘာသာ ရေစက်ချ တမျိုး ပြင်ဆင် ရေးသားဖို့ လိုပါ
 သေးသည်။ ထုရား၊ ရေစက်ချ သီးသန့်မတတ်တော့ ပုဂံ
 ကြီးတွေက ကမ္မဗါဒိရေစက်ချ လုပ်သွားလျှင် တပည့်တော်
 တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အစစ် လုပ်နေတဲ့ သူတွေမှာ အခက်ကျနေ
 ပါလိမ့်မည်။ ရေစက်ချနည်း သီးသန့်ရေးသား ပေးသနား
 ပါ၊ ထုရားဟု ချောက်ထားလေသည်။ ၎င်းကို အကြောင်း
 ပြု၍ ဤနေရာ၌ ဤသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရေစက်ချနည်း
 ဖြစ်ပေါ်လာသတည်း။

(က) သဘဗျူဟာ ရေစက်ချ။

ဣဒံ မေ ပုညံ နိဗ္ဗာနံသာ ပစ္စယော ပောတု၊
 ဣဝံနာဟံ ပုညေန နိဗ္ဗာနံ သန္တိတရောပိ၊
 ဣဒံ မေ ပုညံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဘာဇေဒ။

မေ-အကျွန်ုပ်၏၊ ဣဒံပုညံ - ဤသည့် ယခုပြုလုပ်သော
 ဒါန (သီလ ဘာဝနာ) မှ အစုစု ပုည ကုသလ ကံသည့်

နိဗ္ဗာနဿ= ချာဂအစရှိသော ဖိးတဆယ့်တပါး၏ ငြိမ်းရာ
 အသင်္ခတဝတ် နိဗ္ဗာန်မြတ်၏။ ပစ္စယော= ရရောက်ရေး
 အထောက် အပံ့သည်။ ဟောတု= ဖြစ်ပါစေ သောဝါ
 အဟံ= အကျွန်ုပ်သည်။ ဣဒိနာပုညေန= ဤသည့် ဒါန (သီလ
 ဘာဝနာ) မှာဖြင့်။ နိဗ္ဗာန်= ချာဂ အစရှိသော ဖိးတဆယ့်တ
 ပါး ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စိကဗျေသ်= မျက်မှောက်ပြုရ
 ပါလို၏။ မေ= အကျွန်ုပ်၏။ ဣဒံပညံ= ဤလောင်းမှုအဖို့ကို
 သဗ္ဗသက္ကာနံ= ကမိအမ္မာရာသမာသေ့သားမျိုးစုမှအစပြု၍
 ယခုအရှေ့မှောက် ရောက်ရှိနေသော ပရိသတ်နှင့်တကွရှိသမျှ
 သတ္တဝါအားလုံးတို့အား။ ဘာဇေသ်= အမျှပေးဝေပါ၏။

သီလပြုလုပ်မှုအတွက် သီလမှု ဟုသာဆို၊ ဘာဝနာ ပြုလုပ် မှုအတွက်
 ဘာဝနာမှု ဟု သာဆို၊ ဒါနမှု တခုသာဖြစ်လျက် ၃မျိုးစုံ မဆိုလင့်)

(ခ) သမ္မာ သဗ္ဗေသမိ ရေစက်ချ။

ဣဒံမေပညံ သဗ္ဗညုတဉာဏဿပစ္စယောဟောတု၊
 ဣဒိနာဟံ ပုညေန သဗ္ဗညုတံ ပပွေမိ၊
 ဣဒံ မေ ပညံ သဗ္ဗသက္ကာနံ ဘာဇေသိ။

မေ= အကျွန်ုပ်၏။ ဣဒံပညံ= ဤသည့် ဒါန (သီလ
 ဘာဝနာ) မှု အစုစု ပည ကုသလ ကပ်သည်။ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏဿ= ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ ကုန်အောင်စုံ ဖိသော သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်၏။ ပစ္စယော= ရရောက်ရေး အထောက် အပံ့သည်။
 ဟောတု= ဖြစ်ပါစေသောဝါ။ အဟံ= အကျွန်ုပ် သည်။ ဣဒိနာ
 ပုညေန= ဤသည့်ဒါန(သီလ ဘာဝနာ) မှု အစုစု ပညကုသလ
 ကပ်ဖြင့်။ သဗ္ဗညုတံ= တရား ဥဿုံ ကြွင်းမဲ့စုံကို အကုန်

အစင်သိသော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ရှင်တစ်ဦးအဖြစ်ကို ပပေါင်း-
ရောက်ရလို၏။ မေ-အကျွန်ုပ်၏၊ ဣဒံပုညံ- ဤသည့်
ကောင်းမှုအဖို့ကို၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ- အမိ အဖ သရာသမား
ဆွေသား မျိုးစုမှ အစပြု၍၊ ယခု မျက်မှောက် ရောက်ရှိသော
ပရိသတ်နှင့် တကွ အနန္တ သတ္တဝါ အားလုံး တို့အား၊
သာဓကေ-အမျှပေးဝေပါ၏။

(ဂ) ပစ္စေကဗောဓိ ဇေဓကိချး

ဣဒံမေပုညံ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏသပစ္စယောဟောတု၊
ဣဒံနာဟံ ပုညေန ပစ္စေက ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပပေါမိ၊
ဣဒံ မေ ပုညံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သာဓကေ။

မေ=အကျွန်ုပ်၏၊ ဣဒံပုညံ=ဤသည့် ဒါန (သီလ
ဘာဝနာ) မှ အစစပုည ကုသလ ကံသည့်၊ ပစ္စေကဗောဓိ
ဉာဏသ-သယန္တဉာဏ် ရသော ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၏၊
ပစ္စယော ရောက်ရေး အထောက်အပံ့သည်၊ ဟောတု=
ဖြစ်ပါစေသော၊ နာဟံ=အကျွန်ုပ်သည်၊ ဣဒံနာ ပုညေန=
ဤသည့် ဒါန (သီလ ဘာဝနာ) မှ အစစပုည ကုသလ ကံ
ဖြင့်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသဘာဝံ=သယန္တဉာဏ်ရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓ
အဖြစ်သို့၊ ပပေါမိ=ရောက်ရ ပါလို၏၊ မေ=အကျွန်ုပ်၏၊
ဣဒံပုညံ=ဤသည့် ကောင်းမှု အဖို့ကို၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ=အမိ
အဖ သရာသမား ဆွေသား မျိုးစုမှ အစပြု၍၊ ယခု မျက်
မှောက် ရောက်ရှိသော ပရိသတ်နှင့်တကွ အနန္တ သတ္တဝါ
အားလုံးတို့အား၊ သာဓကေ=အမျှပေးဝေပါ၏။

(ဃ) အဂ္ဂသာဝက ဓရဓဏ်ချ။

အုဒ်မေပုည အဂ္ဂသာဝကဗောဓိဿ ပစ္စယောဟောတု၊
အုပ္ပါဟံ ပုညေန အဂ္ဂသာဝကတ္ထံ ပပွေမိ၊
အုဒ် မေ ပုည သဗ္ဗသတ္တာနံ ဘာဇေမိ။

မေ=အကျွန်ုပ်၏၊ အုဒ်ပုည= ဤသည့် ဒါန (သီလ
သာဝနာ) မှုအစုစု ပုည ကုသလကပ်သည်။ အဂ္ဂ သာဝက
ဗောဓိဿ=လက်ဝဲးတော်ရံ လက်ျားတော်ရံ အဂ္ဂသာဝက
ဉာဏ်၏၊ ပစ္စယော=ရရောက်ရေး အထောက်အပံ့သည်၊
ဟောတု=ဖြစ်ပါစေသော၊ အံ=အကျွန်ုပ်သည်၊ အဂ္ဂ
သာဝကတ္ထံ=လက်ဝဲးတော်ရံလက်ျာတော်ရံအဂ္ဂသာဝက
အဖြစ်သို့၊ ပပွေမိ=ရောက်ရလို၏၊ မေ=အကျွန်ုပ်၏၊ အုဒ်
ပုည=ဤသည့် ကောင်းမှုအဖို့ကို သဗ္ဗသတ္တာနံ=အပိ အပ
စရာသမား ဆွေသားမျိုးစုမှ အပြု၍၊ ယခု ရှေ့မှောက်
ရောက်ရှိသော ပရိသတ်နှင့်တကွ အနန္တသတ္တဝါ အားလုံး
ထို့အား၊ ဘာဇေမိ=အမျှပေးဝေပါ၏။

(ရည်ရွယ်ရာ တဦးဦးကို သီးသန့်သ်)

(င) မဟာသာဝက ဗောဓိဓရဓဏ်ချ။

အုဒ်မေပုည မဟာသာဝက ဗောဓိဿ ပစ္စယောဟောတု၊
အုပ္ပါဟံ ပုညေန မဟာဝကတ္ထံ ပပွေမိ၊
အုဒ်မေပုည သဗ္ဗသတ္တာနံ ဘာဇေမိ။

မေ=အကျွန်ုပ်၏၊ အုဒ်ပုည=ဤသည့် ဒါန (သီလ
သာဝနာ) မှုအစုစုပုည ကုသလ ကပ်သည်။ မဟာသာဝက

ဗောဓိဿ=အသိတိ မဟာသာဝကဉာဏ်၏၊ ပစ္စယော=ရရောက်ရေး၊ အယောကံ အပုံသည်၊ ဟောတု=ဖြစ်ပါစေသောပ်၊ အဟံ=အကျွန်ုပ်သည်၊ ဣဒိနာပုညေန ဤသည်ဒါနံ (သီလ ဘာဝနာ) မှ အစုစုပုည ကုသလ ကပ်ဖြင့် မဟာသာဝကတ္ထံ=မဟာသာဝကတစ်ဦးအဖြစ်သို့၊ ပပေါမိ=ရောက်ရ လို၏၊ ခေ=အကျွန်ုပ်၏၊ ဣဒံပုညံ=ဤသည်ကောင်းမှု အဖို့ကို၊ သဗ္ဗသတ္တဝနံ=အပ် အပ ဆရာသမားဆွေသားမျိုးစုမှ အစပြု၍၊ ယခုအရှေ့မှောက် ရောက်ရှိ သော ပရိသတ်နှင့်တကွ အနန္တသတ္တဝါတို့အား၊ ဘာဇေမိ=အမှု ပေးပေပါ၏။

(အသိတိ သာဝကမျိုး အမျိုးမျိုးရှိရာ မိမိရည်ရွယ်ရာ တခုခုကို သီးသန့် ဆိုရမည်)

မှတ်ချက်။- ဤသည် ဆုတောင်း ရေစက်ချကို ပြုလျက် ထိုသို့ပြုလုပ် ဆုတောင်းနေကာမျှဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရရောက်လိမ့်မည်၊ ဘုရား ဖြစ်လိမ့်မည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓ အဂ္ဂမဟာ သာဝက ဖြစ်သွား လိမ့်မည်ဟု အချည်းနှီး ထင်မှတ်မနေကြပါလင့်။ အလုပ်မရှိ အကျိုးမရ ဆိုသည်ကို မြီးမြီးစွာ မှတ်ကြပါကုန်။

ဒါန သီလ ဘာဝနာ ပြီး၏။

၁၃၀၁-ခု တပို့တွဲလဆန်း ၁၅ ရက်နေ့။

တရားမှန်ကန်ကြီး

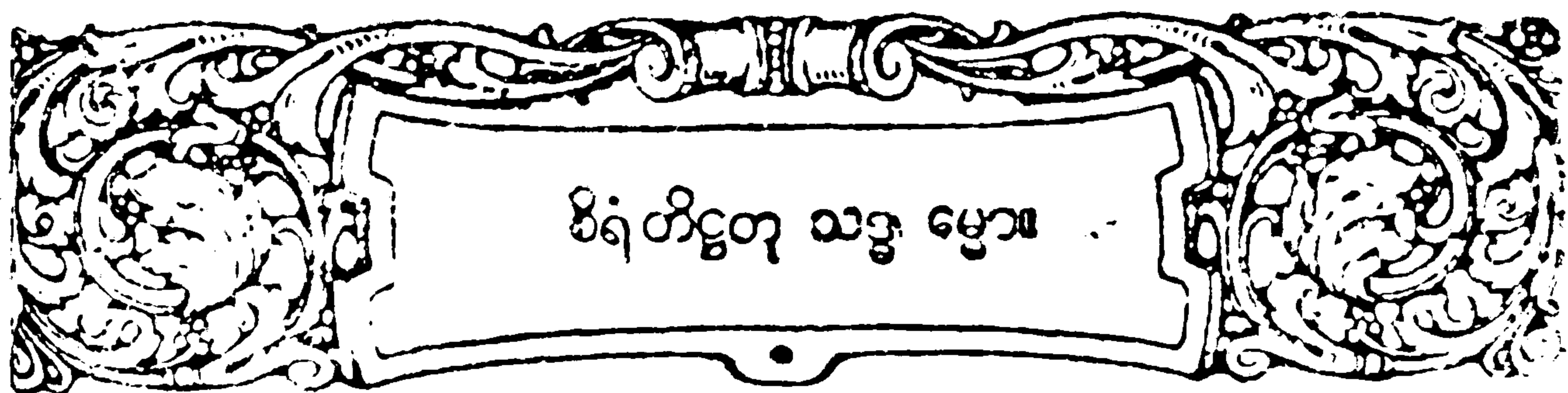
ဆဋ္ဌမဓဏ်း

ခန္ဓာ ယတန ဓာတ် သစ္စာ

ခန္ဓာ ယတန ဝါတ် သစ္စာ။

၃၀- ကိုယ်အစု ငါးမျိုး		၉၅-၁၀၄
၃၁- အာယတန နှင့် ဝါတ်		၁၀၅-၁၀၇
၃၂- အရိယာတို့ အမှန်တရား		၁၀၈-၁၁၈

၂၇ ကိုယ်အစု ငါးမျိုး။

ဣနုတ် ဗြဟ္မာ စသော အသက်ရှိ သိညာဏက သတ္တဝါတို့ သဏ္ဌာန်၌ ကိုယ်အစု ငါးမျိုးရှိ၏။ ၎င်းတို့ကား-

- ၁- ရူပက္ခန္ဓ=ရုပ် အစု၊
- ၂- ဝေဒနာက္ခန္ဓ=ဝေဒနာ အစု၊
- ၃- သညာက္ခန္ဓ=သညာ အစု၊
- ၄- သင်္ခါရက္ခန္ဓ=သင်္ခါရ အစု၊
- ၅- ဝိညာဏက္ခန္ဓ=ဝိညာဉ် အစု ဟု ငါးမျိုးတည်း။

၁။ ရုပ်အစု။

၎င်းမျှားအနက် ရုပ်အစု အတွင်း၌ အချုပ် အားပြင် ရုပ်ပေါင်း ၂၁-၂၉ ခု ပါဝင်၏။ ၎င်းတို့ကား-

(ဆ) ရုပ်အစု၊

- ၁- ပထဝီ=မြေခတ်၊
- ၂- ဇောဇော=မီးခတ်၊
- ၃- အာပေါ=ရေခတ်၊
- ၄- ဝါယော=လေခတ်၊
- ၅- စက္ခု=မျက်စိ၊

- ၆- သောတ-နာ။
 ၇- ဗာန-နှာခေါင်း။
 ၈- ဇိဌာ-လျှာ။
 ၉- ကာယ-ကိုယ်။
 ၁၀- ရူပ-အဆင်း။
 ၁၁- သန္ဓ-ဓာတ်။
 ၁၂- ဝဋ္ဌ-အနံ့။
 ၁၃- ရသ-အရသာ။
 ၁၄- ဖေါဋ္ဌဋ္ဌ-အတွေ။
 ၁၅- ဣတ္တိတ္တ-မိန်းမအသွင်။
 ၁၆- ဝရိယတ္တိ-ယောကျ်ားအသွင်။
 ၁၇- ဟဒယ-နှလုံးသား။
 ၁၈- ဇိဝိတ-ရှင်သက်။
 ၁၉- ဩဇာ-အသိ။

ဤ ရုပ်တို့ကား သဘောလက္ခဏာ အားဖြင့် ပြီးသောကြောင့် နိဗ္ဗိန္ဒရုပ် မည်ကုန်၏။

- ၂၀- အာကာသ-ပိုင်းခြားခြင်း။
 ၂၁- ကာယာဝိညတ္တိ-ကိုယ်ဖြင့် သိစေခြင်း။
 ၂၂- ဝစီဝိညတ္တိ-နို့တံဖြင့် သိစေခြင်း။
 ၂၃- ရူပ လဟုတာ-ရုပ် ပေါ့ပါးခြင်း။
 ၂၄- ရူပ မုဒုဘာ-ရုပ်နူးညံ့ခြင်း။
 ၂၅- ရူပ တဋ္ဌညတာ-ရုပ် ခန့်ကျင်းခြင်း။
 ၂၆- ရူပ ဥပယ-ရုပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။
 ၂၇- ရူပ သန္တတိ-ရုပ် ဖြစ်စဉ်။

၂၀- ရှပ ဇရထာ=ရပ် ဆွေးမြေ့ခြင်း။

၂၉- ရှပ အနိစ္စထာ=ရပ် ပျက်စီးခြင်း။

ဤရုပ်တို့ကား သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် မထင်ရှားသောကြောင့် အနိပ္ပန္နရုပ် မည်၏။

ဤသည့် ရုပ် ၂၉-ခု အနက် အမသက်သက်အတွက်- ၂၀, အထီး သက်သက်အတွက် ၂၀ အသီးသီးဖြစ်ကုန်၏။ ဤရုပ်တို့တွင် ပထဝီ စသော ဓာတ် ၄-ပါးတို့ကား အခံ ဓာတ်မကြီးတို့ ဖြစ်ကုန်၍ ရှပ အားလုံး၌ ပါဝင် ကုန်၏။ ထွင်း ရုပ်စုကား အဖို့ ဓာတ်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသည့် ရုပ်အစုကား ဇောလွင် ထင်ရှားခြင်း ဖော်ပြခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ (ဤကား ရုပ်ကုယ် အစုတည်း။)

၂- ဝေဒနာ အစု။

၁- သုခ-ချမ်းသာ။

၂- ဒုက္ခ=ဆင်းရဲ။

၃- ဥပေက္ခာ=လျှစ်လျူ။

၄- သောမနဿ=ရွှင်ပျခြင်း။

၅- ဧဝါမနဿ=မကြည်သာခြင်း။

ဤဝေဒနာတို့ကား မျက်စိနှင့် အဆင်း၊ နားနှင့် အသံ၊ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့၊ လျှာနှင့် အရသာ၊ ကိုယ်နှင့် အတွေ့၊ စပ်ပတ်ရာတို့၌စီး၊ စိတ်နှင့် စိတ်ကူး တွေ့ဆုံသောအခါ၌ စီး၊ ဤ ၆-မျိုးသော အကြောင်း ထိုးကြောင့် ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ရွှင်ပျခြင်း၊ မကြည်သာခြင်းနှင့် လျှစ်လျူ တူသော ငါးမျိုးသော ဝေဒနာ ခံစားခြင်းများ အခွင့် အလိုက် ဖြစ်ပွားလာကြ၏။

၃- သညာ အမှတ် အစု။

- ၁- ရူပ သညာ=ရုပ် အမှတ်၊
- ၂- သဒ္ဒ သညာ=အသံ အမှတ်၊
- ၃- ဂန္ဓ သညာ=အနံ့ အမှတ်၊
- ၄- ရသ သညာ=အရသာ အမှတ်၊
- ၅- ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ သညာ=အတွေ့ အမှတ်၊
- ၆- ဓမ္မသညာ=ထင်မြင်ရာ စိတ်ကူးရရာ အမှတ်၊

ဤသညာ အမှတ် သညာ များကို အချုပ်အားဖြင့် ထိအပ်၏ စင်စစ်ကား လူ့မြည် နတ်မြည် ဖြောင့်မြည် စသည့် ဘုံအမှတ်၊ လူ နတ် ဖြောင့်စသည့် သတ္တဝါ အမှတ်၊ အကောင်း အဆိုး အမှတ်၊ မိန်းမ ယောက်ျား အမှတ် စသည့် ကောင်းပေါင်းမျှ မစွာ ရေတွက်သာသော အမှတ်သညာတို့ကို သညာ အစု ဟုခေါ်သည်။

၄- သင်္ခါရအစု။

- ၁- ဖဿ=အတွေ့အကြုံ၊
- ၂- စေတနာ=စေ့ဆော်ခြင်း၊
- ၃- ကေဝုတာ=တည်တန့်ခြင်း၊
- ၄- ဇီဝိတိန္ဒြိယ=ဗုံးအုပ်ခြင်း နာမ်သက်၊
- ၅- မနသိကာရ=နှလုံးကွင်းခြင်း၊

(၁-မှ ၅-ထိ သာဓာရဏ)

- ၆- ဝိဘတ္တ=ကြိမ်သိခြင်း၊
- ၇- ဝိစာရ=စဉ် စားခြင်း၊
- ၈- အဝိမ္မာယ=ဆုံ ဖျတ်ခြင်း၊
- ၉- ဝိရိယ=အားစိုက်ခြင်း၊

၁၀- ပိတိ-နစ်သက်ခြင်း။

၁၁- သဒ္ဓိ-လိုလားခြင်း။

(၆-မှ ၁၁-ထိ ပဏိဏ္ဍက)

၁၂- ခောဟ-တွေဝေခြင်း။

၁၃- အဟိရိက-မရှက်ခြင်း။

၁၄- အနောတ္တပ္ပ-မလန့်ခြင်း။

၁၅- ဥဒ္ဓစ္စ-မြန်လွင့်ခြင်း။

၁၆- လောဘ-တသ်မက်ခြင်း။

၁၇- ဣဿ-ငြေ့ချခြင်း။

၁၈- မတ္တရိယ-ဝန်တိုခြင်း။

၁၉- ဝိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ - အထင် အမြင် မှားခြင်း။

၂၀- မ-မ-မ-နိတကကြွခြင်း။

၂၁- ဧဝံသ-ပြန်မှားခြင်း။

၂၂- ကုက္ကုစ္စ- လိုလိုဖြစ်ခြင်း။

၂၃- ထိ-ထိ-ထိ-တုံတိုခြင်း။

၂၄- ပဉ္စ- ခန့်ကျန်ခြင်း။

၂၅- ဝိဝိ ကိစ္ဆာ-ယုံမှားခြင်း။

(၁၂-မှ ၂၅-ထိ အကုသိုလ်)

၂၆- သဒ္ဓိ-ယုံကြည်ခြင်း။

၂၇- ပဏိ-အောက်မှခြင်း။

၂၈- ဟိရိ-ရှက်ခြင်း။

၂၉- ဩ ဓပ္ပ-ပန့်ခြင်း။

*သဒ္ဓါမှာ ဝိစ္ဆာ သဒ္ဓါ ၂မျိုး ရကောဇ်၏ သတိမှလည်းဆိုအံ့ ။
ရကောဇ်၏

- ၃၀- အလောဘာ=မတတ်မက်ခြင်း။
 ၃၁- အဒေါသ=မပြစ်မှားခြင်း။
 ၃၂- မဇ္ဈိက္ခတာ=လျစ်လျူရှုခြင်း။
 ၃၃-† ပဿဒ္ဓိ=ငြိမ်းအေးခြင်း။
 ၃၄- လဟုတာ=ပေါ့ပါးခြင်း။
 ၃၅- မုဒုတာ=နှိုးညှံ့ခြင်း။
 ၃၆- ကမ္မညတာ=ခန့်ကျန်ခြင်း။
 ၃၇- ပါရုညတာ=လေ့လာခြင်း။
 ၃၈- ဥဇုတာ=ဖြောင့်မတ်ခြင်း။
 ၃၉- မိစ္ဆာဝါစာဝိရတိ=စကားမှားမှကြဉ်ခြင်း။
 ၄၀- ဗိစ္ဆာကမ္မဝိရတိ=ကံယုတ်ကံများမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။
 ၄၁- မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ=အဆက်မွေးမှားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း။
 ၄၂- ကဗ္ဗတာ=သနားခြင်း။
 ၄၃- မုဒိတာ=ဝမ်းမြောက်ခြင်း။
 ၄၄- ပညာ=ခွဲခြားသိခြင်း။

(၂၆-မှ ၄၄-ထိ ကုသိုလ်)

ဤသည့် ၄၄-မျိုးတို့တွင် စေတနာသည် ပြုပြင်ရေး၌ ခေါင်းဆောင်တည်း။ စေတနာခေါင်းဆောင်ခြင်း အားရင့် ဤသည့် သဘော အားထုံးတို့မှာ အထိုက် အလျောက် ဖြစ် ပေါ်ကြကုန်၏။

† ပဿဒ္ဓိစသော စေတသိက္ခ ၆ မျိုးကို စိတ်၏ ငြိမ်ခြင်း စေတသိက္ခ ၏ ငြိမ်းခြင်းဟု ၂ မျိုး ဖြစ် ဆရာတို့ ဝေဖန်ကုန်၏။ စိတ်၏ အကျိုးဆက်ကို သာ စေတသိက္ခဟု ဆိုရသောကြောင့် မသင့်။

၁- ပြဌာန်းချက်

- ၁- ဝမ်းမြောက် ဉာဏ်ယှဉ် မပြုပြင်မိတ်။
- ၂- " " ပြုပြင်မိတ်။
- ၃- " ဉာဏ်ကြည် မပြုပြင်မိတ်။
- ၄- " " ပြုပြင်မိတ်။
- ၅- လျှစ်လျှူ ဉာဏ်ယှဉ် မပြုပြင်မိတ်။
- ၆- " " ပြုပြင်မိတ်။
- ၇- လျှစ်လျှူ ဉာဏ်ကြည် မပြုပြင်မိတ်။
- ၈- " " ပြုပြင်မိတ်။ (မဟာကုသိုလ်စိတ် ၅၈၃)
- ၁၆- ထို့အတူ - မဟာဝိပါ ကမိတ် ၅၈၃။
- ၂၄- ထို့အတူ မဟာကြိယာစိတ် ၅၈၃ (ကာမာဝစရစိတ် ၂၄)
- ၂၅- ကြံစည် ဆင်ခြင် နှစ်သက် ချမ်းမြေ့ ထည်ကြည်
အင်္ဂါ ၅-ပါးရှိ ပထမဈာန် စိတ်။
- ၂၆- နှစ်သက် ချမ်းမြေ့ ထည်ကြည်
အင်္ဂါ ၂-ပါးရှိ ဒုတိယဈာန်စိတ်။
- ၂၇- ချမ်းမြေ့ ထည်ကြည် အင်္ဂါ ၂-ပါးရှိ တတိယဈာန်စိတ်။
- ၂၈- လျှစ်လျှူ ထည်ကြည် အင်္ဂါ ၂-ပါးရှိ စတုတ္ထဈာန်စိတ်။
(ရူပကုသိုလ်စိတ် ၄၃)
- ၃၆- ထို့အတူ - ဝိပါကစိတ် ၄, ကြိယာစိတ် ၄၃
(ပေါင်း ရူပစိတ် ၁၂)
- ၃၇- အပိုင်းအခြားမဲ့ ကောင်းကင် အာရုံရှိ စိတ်။
- ၃၈- အပိုင်းအခြားမဲ့ စိတ်ဒညာဉ် အာရုံရှိ စိတ်။
- ၃၉- ကြောင့်ကြံမဲ့ ပညတ်အာရုံရှိ စိတ်။
- ၄၀- အမှတ်သညာ ရှိ-မဲ့ အာရုံကင်းစိတ်။ {အရူပဈာန် ကုသိုလ် ၄၃}

၄၁- ထို့အတူ ဝိပါက်စိတ် ၄, ကြိယာစိတ် ၄ခု
(ပေါင်းအရပ်စိတ် ၈၂)

၄၉- နိဗ္ဗာန်အယဉ်သို့ပထမရော့၊ အောတာပတ္တိမင်္ဂလိကံ။

၅၀- နိဗ္ဗာန်အယဉ်သို့ဒုတိယရော့၊ သကဒါဂါမိမင်္ဂလိကံ။

၅၁- ၎င်း တတိယ ရောက် အနာဂါမိ မင်္ဂလိကံ။

၅၂- ၎င်း စတုတ္ထရောက် အရဟတ္တ မင်္ဂလိကံ။
(မင်္ဂလိကံ ၄ ခု)

၅၆- ထို့အတူ ဒိုလ်စိတ် ၄ခု
(ပေါင်းလောကုတ္တရာစိတ် ၈)

၅၇- ဝင်းမြောက်၍ အစွဲမှားယှဉ် မပြုပြင်စိတ်။

၅၈- ၎င်း ၎င်း ပြုပြင်စိတ်။

၅၉- ၎င်း အစွဲမှားကြည့် မပြုပြင်စိတ်။

၆၀- ၎င်း ၎င်း ပြုပြင်စိတ်။

၆၁- လျှပ်လျှပ်၍ အစွဲမှားယှဉ် မပြုပြင်စိတ်။

၆၂- ၎င်း ၎င်း ပြုပြင်စိတ်။

၆၃- ၎င်း အစွဲမှားကြည့် မပြုပြင်စိတ်။

၆၄- ၎င်း ၎င်း ပြုပြင်စိတ်။

(ကောသမူလိကံ ၈-ခု)

၆၅- နှစ်သက်ကင်း မဲ့ ရန်ဖွဲ့ခြင်းယှဉ် မပြုပြင်စိတ်။

၆၆- " " ပြုပြင်စိတ်။

(ဒေသမူလိကံ ၂)

၆၇- လျှပ်လျှပ်၍ ယုံမှားစိတ်။

၆၈- " ပြန်လွှင့်စိတ်။ (မောဟမူလိကံ ၂)

(ပေါင်း အကုသိုလ်စိတ် ၁၂)

- လောကဒုတ္တံ ၊ ဗိတ်ကားရသန့်ခမေရ ၊ မျိုးခြစ်နိုင်သော . ကြာငို
၈၂ - ပထမရသန့် သေးဟာ ပညာမရှိ စိတ် - ၁.
၈၈ - ဒုတိယ " " - ၁။
၉၅ - တတိယ " " - ၁။
၉၀ - စတုတ္ထ " " ၁။

၆၁-အရူပဈာန် သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် ၄၊

၁၀၂-ထို့အတူ သကဒါဂါမ်မဂ်စိတ် ၈

၁၁၀-အနာဂါမ်မဂ်စိတ် ၈။

၁၁၈-အရဟတ္တမဂ်စိတ် ၈။ (မဂ်ဈာန်စိတ် ၃၂)

၁၅၀-ထို့အတူ ဖိုလ် ဈာန်စိတ်.....(၃၂)

(ပေါင်းလောကုတ္တရာဈာန် ၆၄)

အကျဉ်း ၈၆, အကျယ် ၁၅၀ ဖြစ်သတည်း။

ဤသည့် ကိုယ်အရ ငါးပါးအနက် ရုပ်အရသည် စွဲယူရာ အာရုံဖြစ်၏။ ဝေဒနာ အရသည် ခံစား ထတ်သော တရားဖြစ်၏။ သညာအရကား ဂုဏ်တတ်သော တရား၊ သင်္ခါရအရကား စေ့ဆော်သောတရား၊ ဝိညာဉ် အရကား အားလုံးကို သိသောတရားဖြစ်၏။ ခံစားခြင်းသည် တွေ့ထိမှုကြောင့် ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် ရုပ်နှင့် နာမ်ကို ခြုံ၍ ဖြစ်၏၊ ၎င်းသည် ဝိညာဉ်ကို ခြုံ၍ ဖြစ်၏၊ ဝိညာဉ်သည် အာယုတ္တကံသက် မင်္ဂလကံကို ခြုံ၏။—၎င်းသည် ဥဒ္ဓမ္မအပူဇော်ကို ခြုံ၏။ ၎င်းသည် ကမ် စိတ်ဥတု ၃-မျိုးကို ခြုံ၏။ ၎င်း၌ စိတ်ဥတု ထို့သည် ကမ်လျှင်ရှိရာ မှီကုန်၏။ ကမ်သည် အဝိဇ္ဇာမထိခြင်းကို ခြုံ၏။ ၎င်းသည် အလိုနှင့် အယူ အစွဲကြောင့် ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် သညာ အမှတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ သညာ သုလည်း တာသမကံ ဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ တာသမကံ ခြင်းကား ဂုဏ်စေ့ ဘုံအားဖြင့် ၃-မျိုးရှိ၏။ လူနတ် နတ်တို့ ခံစားသုတပါး ကိုယ် ခန္ဓာမှတစ်ဆင့် တာသမကံ ခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တာသမကံ ခြင်း မည်၏။ ဒါန သီလ စသည်၌ ခံစား ဖွယ်အဖြစ် စွဲလမ်းခြင်းသည် ဓမ္မ၌ တာသမကံ ခြင်း မည်၏။

လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ စသည်၌ တတ်မက် ခြင်း သည် သူ၌
တတ်မက်ခြင်း မည်၏။ ဤသို့လျှင် တဏှာ အရင်းခံ
ရှိသေးသည်။ တဏှာပြတ်စဲလျှင် ကိုယ်အရ ငါးပါး ပြတ်စဲ၏။

၃၁။ အာယတန နှင့် ဓာတ်။

- ၁။ စက္ခု-မျက်စိ၊
- ၂။ သောတ-နား။
- ၃။ ဗာန-နှာခေါင်း။
- ၄။ ဇိဟ္ဋာ-လျှာ။
- ၅။ ကာယ-ကိုယ်။
- ၆။ မန-စိတ်၊ (အယ အာယတန ၆)
- ၇။ ရူပ-အသင်း။
- ၈။ သဒ္ဓ-အသံ။
- ၉။ ဂန္ဓ-အနံ့။
- ၁၀။ ရသ-အရသာ။
- ၁၁။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ-အတွေ့။
- ၁၂။ ဓမ္မ-တရား။ (အာရုံ အာယတန ၆)
- ၁၃။ စက္ခုဗိညာဏ-မျက်စိ အသိ။
- ၁၄။ သောတ " နား "
- ၁၅။ ဗာန " နှာခေါင်း "
- ၁၆။ ဇိဟ္ဋာ " လျှာ "
- ၁၇။ ကာယ " ကိုယ် "
- ၁၈။ မနာ " စိတ် (ဗိညာဏအသိ-၆)

ပထမ ၁၂ အာယတန၊ ၎င်းနှင့် ကြွင်းစု ဓာတ် ၁၈၊ ၎င်းတို့တွင်
မန ဓမ္မနှင့် ဗိညာဏ တို့ကား နာမ်၊ ကြွင်းစု ရုပ်တရားတို့တည်း။

၎င်းတို့တွင်- စက္ခုပွသာဒရုပ်သည် စက္ခုယာတန မည်၏။
သောတပွသာဒရုပ်သည် သောတာယန မည်၏။

ဃာနပွသာဒရုပ်သည် ဃာနာယတန၊
ဇိဝှါပသာဒရုပ်သည် ဇိဝှါယတန၊
ကာယပွသာဒရုပ်သည် ကာယာယတန၊

စိတ်အားလုံးသည် မနာယတန၊

အဆင်းသည် ရူပါယတန၊

အသံသည် သဒ္ဒါယတန၊

အနံ့သည် ဂန္ဓာယတန၊

အရသာသည် ရသာယတန၊

အထိအတွေ့ (ပထဝီ တေဇော ဝါယော ဓာတ် ၃ ခု)

သည် ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊

ဝေဒနက္ခန္ဓာသညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်သုခမရုပ်၁၆ခု

သည် မ္ဗောယတန [မိတ်သည်လည်း၎င်းပင်၊ သို့ရာ

တွင် ပဉ္စဒ္ဓါရဝဇ္ဇာန်းနှင့် သမ္ပတိတ္ထိင်း ၂-ပေါင်း၃-ခု

သည် မနောဓာတ် (ဟု မနာယတန အစား မှတ်)

စက္ခုဝိညာဉ်သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊

သောတဝိညာဉ်သည် သောတဝိညာဏဓာတ်၊

ဃာနဝိညာဉ်သည် ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊

ဇိဝှါဝိညာဉ်သည် ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်၊

ကာယဝိညာဉ်သည် ကာယဝိညာဏဓာတ်၊

ဆဝိညာဉ် ဓာတ်ကြ၍ ၁၃၇- သည် မနောဝိညာဏ

ဓာတ်၊ မည်၏။

(ဤကား အာယတနနှင့် ဓာတ်အရုပ်)

ထိုသည့် အာယတနနှင့် ခတ်များကို မှတ်သားရ၍၊ အဘယ် အကျိုးရှိသနည်း? ဤကုယ်စာရ၌ အဘယ် တရားကြောင့် အဘယ်တရားဖြစ်သည်၊ အဘယ်တရား ပျက်၍၊ အဘယ်တရား မပျက်ပဲ ရှိသည်ဟု အကြောင်းအကျိုး စိစစ် သိရှိနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ တရားထုံ ဖြစ်ပွားပုံကို သိမှတ်ရာ၏။

မျက်စိနှင့် အဆင်း စပ်ဖက်၍ မျက်စိအသိစိတ် ဖြစ်၏။ နားနှင့် အသံ စပ်ဖက်၍ နားအသိစိတ် ဖြစ်၏။ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့ စပ်ဖက်၍ နှာခေါင်း အသိစိတ်ဖြစ်၏။ ကိုယ်နှင့် အတွေ့ စပ်ဖက်၍ ကိုယ်အသိစိတ် ဖြစ်၏။ စိတ်နှင့်တရား စပ်ဖက်၍ မနောဝိညာဉ်စိတ် အသိဖြစ်၏။

ယင်းသည့် ဓါတ် ၃ - မျိုး စပ်ဖက်သည်ကို ဖဿ-အတွေ့- ဟု ဆို၏။ ထိုသည့် ဖဿ ဟူသော အတွေ့ကြောင့် ဝေဒနာ ခံစားမှုဖြစ်၏။ ၎င်းကြောင့် တသ်မက်ခြင်း တဏှာ၊ ယင်းကြောင့် စွဲယမ်းခြင်း ဥပါဒါန်၊ ယင်းကြောင့် ကင်္ခါများဖြစ်၏။ ယင်းကြောင့် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ပွား၏။ ဘဝသစ် ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ဒိုမင်း ရင့်ယောဉ်ခြင်း၊ သေလွန်ခြင်း၊ ပိုးရိမ်းခြင်း၊ ပိုကြွေးခြင်း စသည့် ဆင်းရဲ အထွေထွေ ဖြစ်ပွားတုန်၏။

၃၂ အရိယာတို့ အမှန်တရား။

ဆင်းရဲး အမှန် ဟူသော ဒုက္ခ သစ္စာ၊ ဆင်းရဲး ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း အမှန် ဟူသော သမုဒယ သစ္စာ၊ ဆင်းရဲး ချုပ်ရာ အမှန်ဟူသော ဒုက္ခ နိရောဓသစ္စာ၊ ထို ဆင်းရဲး ချုပ်ရာ သို့ ရောက်ကြောင်း ကျင့်စမ်းမှုန် ဟူသော မဂ္ဂ သစ္စာ ဟု သစ္စာလေးမျိုးရှိ၏။

၎င်းတို့တွင် တသ်မက်ခြင်း တဏှာမှထပါးသော လောကီ ရုပ် နာမ် တရား အရသည် ဒုက္ခသစ္စာ = ဆင်းရဲး အမှန် တရား ဖြစ်၏။ တသ်မက်ခြင်း တဏှာ (လောဘ) သည် ထို ဆင်းရဲးဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ သစ္စာတည်း။ ထို တသ် မက်ခြင်း (လောဘ) တဏှာချုပ်ရာသည် နိရောဓသစ္စာ = နိဗ္ဗာန်အမှန်တရား ဖြစ်၏။ ၎င်းကို ရောက်ကြောင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိ = မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်း၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ = မှန်ကန် စွဲကြံစည်ခြင်း၊ သမ္မာဝါဒါ = မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တိ = မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း၊ သမ္မာအာဇီဝ = မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း၊ သမ္မာဝါယာမ = မှန်ကန်စွာ အား ထုတ်ခြင်း၊ သမ္မာသတိ = မှန်ကန်စွာ စောက်မေ့ခြင်း၊ သမ္မာသမာဓိ = မှန်ကန်စွာ တည်တန်ခြင်း၊ ဤကျင့်ဝတ် ရှစ်မျိုးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။

‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ- မှန်ကန်စွာ မြင်ခြင်း’ ဟူသည်ကား ထု ဥပါး နှ့် ဖြစ်ဖြစ်သမျှ လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဆတ္တဝါ အရာပတ္ထု သက်ရှိ သက်မဲ့ အားလုံးသည် ဆင်းရဲတည်း၊ အကြောင်းကား-

ဖြစ်ပွားခြင်း မှီသောကြောင့်၊ မိမိ အလိုအတိုင်း မဖြစ်နိုင်
သောကြောင့်တည်း။ ထိုသို့အားဖြင့် ဘု ၃-ပါးကိုထသ်မက်
ခြင်းသည် ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ထိုသည့်တသ် မက်
ခြင်းကင်း၍ ဆင်းရဲ ငြိမ်းရာ သည်သာ ဝေးမြဲသော နိဗ္ဗာန်
တည်း။ ၎င်းသို့ ရောက်ရေး ကျင့်ဝတ်သည် ဝေးမြဲရေးနည်း
သစ်တည်း ဟု ရှုမြင်ခြင်းတည်း။

‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ-မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း’ ဟူသည်ကား
အလိုရမ္မက်၊ သုဗျက် ဝိးရေး၊ ညှဉ်းပန်းရေး မကြံစည်
ခြင်းတည်း။

‘သမ္မာဝါစာ- မှန်ကန်စွာ ဆိုခြင်း’ ဟူသည် မုသား
ဆိုခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ စကား ကြမ်းကြုတ် ဆိုခြင်း၊
အပြန် အဖျင်း ပြောခြင်းတို့မှ ကြဉ်ရှောင် ခြင်းတည်း။

‘သမ္မာကမ္မန္တ- မှန်ကန်စွာ လုပ်ခြင်း’ ဟူသည် သတ်
ဝတ်မှု၊ ခိုးယူမှု၊ မေထုန် မှားယွင်းမှု တို့မှ ကြဉ်ရှောင် ခြင်း
တည်း။

‘သမ္မာအာဇီဝ- မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း’ ဟူသည်
မှားယွင်းသော ကိုယ်နှုတ် အသက်မွေးမှုမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊
အသက် ရှင်ရရေး အတွက်ပင် ကိုယ် နှုတ် လွန်ကြူး မရှိ
ခြင်းတည်း။

‘သမ္မာပါယာမ- မှန်ကန်စွာအားထုတ်ခြင်း’ ဟူသည်
၁- မဖြစ်သေးသော မကောင်းမှု မဖြစ်ရန်၊ ၂- ဖြစ်ပြီး
မကောင်းမှု စွန့်ပစ်ရန်၊ ၃- မဖြစ်သေးသော ကောင်းမှု
ဖြစ်ရန်၊ ၄- ဖြစ်ပြီး ကောင်းမှု ပွားစီးရန် လုံ့လ ထုတ်ခြင်း
တည်း။

‘သမ္မာသတိ=မှန်ကန်စွာအောက်မေ့ခြင်း’ ဟူသည့်ကိုယ်
 ခန္ဓာ ဝေဒနာ စိတ်နှင့် ထိုထို တရား အရတို့၌ အကုသိုလ်
 ပြစ်ရန် အဖို့ အစွဲ ကင်းရန် ကြည့်ရှု ဆင်ခြင် အောက်မေ့
 ခြင်းတည်း။

‘သမ္မာသမာဓိ=မှန်ကန်စွာ တည်တန့်ခြင်း’ ဟူသည့်
 အကုသိုလ် တရား ကာမ အလိုဆန္ဒ တရားတို့မှ ကင်းထွက်
 ၍ ကုသိုလ်အရပ် စိတ်ထား တည်တန့်ခြင်းတည်း။

ဤ အတိုင်းလိုက်နာ ကျင့်ကြံခဲ့ သင် တသ်မက် ခြင်း
 တဏှာ သမုဒယ ပြု နေ ၍ မင်းရဲ အားလုံး ငြိမ်းစဲ၏။
 ဤ ကား နိဗ္ဗာန် = လောကဆင်းရဲ ဖြေရာပင် တည်း။

ခန္ဓာ ယတန ဇာတ် သစ္စာ ပြီး၏။

၁၃၀၂-ခု ပါခေါင်လဆုတ် ၁၃ ရက်။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ

ပါဠိ-အနက် အဓိပ္ပါယ်

အကျ မှ ဖွင့်ဆို ရေးသားအပ်သော

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနိသုတ်

အဘိုးတအုပ်-၁-၁

တ ရာ ၊ မှ နှိ ခေ တ န် ကြီး ၊

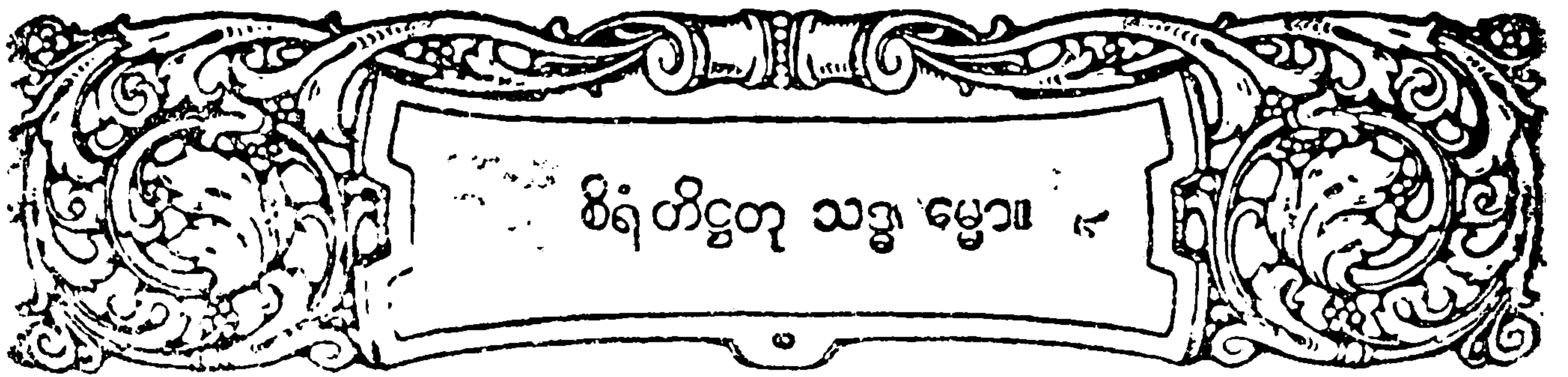
သတ္တမခေတ်:

ပတိစ္ဆသမုပ္ပါဒ် ဝေဖန်ချက်

ပတိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဝေဖန်ချက်

၃၃။	ပတိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကျဉ်း	၁၁၃-၁၁၅
၃၄။	ပတိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကျယ်	၁၁၆-၁၂၅
၃၅။	သံသရာစက်ပြတ်ရေး	၁၂၆-၁၂၈

ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဝေဖန်ချက်

၃၃။ ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အကျဉ်း။

ယခု အထိ ဆိုခဲ့ပြီး ခန္ဓာ အာယတန ဝိတ် နှင့် သစ္စာ တရားတို့ကို ဝေဖန် သိရှိ ကြပြီး သူတို့ သည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ သူ ငါ တို့၏ သံသရာ စက်ရဟတ် ၌ ပတ်ပတ် လှည့်လည် လှုပ်ရှားလျက် နတ်ဖြစ်ခါ ဗြဟ္မာ အဖြစ် အာယတန် အဖန်ဖန် ဆန်ချေ စုန်ချေ အခြေ မကျ ဆင်းရဲဒုက္ခ ချမ်းသာရ ဆုံလည်နွား ထမျှ ဖြစ် ပျက် ကြ သော ပတိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက် ရဟတ် ယန္တရားကို အသွား ရပ် တန့်စေခွင့် သင့်တော်သော ကာလသို့ ဆိုက်ရောက်ကြ ကုန်သည့် အလိုက် အားစိုက် စိတ်တင်း ဉာဏ်ရှိန် သွင်း၍ အလင်း ထိန်လက် ပြောင်ပြောင် ထွက်၍ အကွက် သင့် တော် အခွင့် ပေါ်ကြလေကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ထိုသည့် သတ္တဝါတို့ သံသရာ စက်၌ လှည့်လည် နေပုံကို ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော် နှင့် တကွ ကျနု သေချာစွာ ညွှန်ပြအပ် သတည်း။

(က) ပါဠိ နှင့် မြန်မာ။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသ ဝီရာ. = မိက် မဲး၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ပြု၏။
သဝီရ ပုဗ္ဗယာ ဝိညာဏံ, = ထို့ကြောင့် စိတ် ဝိညာ ဥဖြစ်၏။
ဝိညာဏပ္ပယာ နာမရူပံ, = ရင်းကြောင့် နာမ် ရုပ်ဖြစ်၏။
နာမရူပပ္ပ စ္စယာ သဠာယတ နံ = နာမ် ရုပ်ကြောင့် အလှတ နာ
ဖြစ်၏။

သဠာယတနပ္ပ စ္စယာ ဗသေသာ = အလှတနကြောင့် တွေ့ထိ
ခြင်း ဖြစ်၏။

ဗသပ္ပန္နယာ ဝေဒနာ = တွေ့ထိ၍ ခံစားခြင်း ဖြစ်၏။

ဝေဒနာပ္ပန္နယာတ ဣာ = ထို့ကြောင့် တသိမိတ် ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်၏။

တဣာပ္ပန္နယာ ဥပါဒ နံ = တဣာကြောင့် ပြင်းစွာစွဲလမ်း၏။

ဥပါဒါနပ္ပန္နယာ ဆဝေါ = စွဲလမ်း၍ ပြုလုပ်ခြင်း တ ဖြစ်၏။

ဆဝပ္ပန္နယာ ဇာတိ = မကြောင့် တလသင်၍ ဖြစ်ပွား၏။

ဇာတိပ္ပန္နယာ ဇရုမဏော = ထို့ကြောင့် အိုရေ၊ သေရ၏။

သောတာ- ပရိဒေဝ ဒုက္ခ = မိုးရိမ်ခြင်း၊ ဝိုးကြွေးခြင်း၊ ကယ်
ဆင်းရဲခြင်း။

ဒေါမနဿု ပါယာသာ = စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်
ပန်းရခြင်း။

သန္တဝန္တိ ဝေမေတဿ = ဘို့ ဖြစ်ကုန်၏ ဤသို့ အားဖြင့်

တောဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ = ဤသို့ ဆင်းရဲတုံး အားလုံး

သမုဒယော ဟောတိ = စိတ်ပွားရ လေသတည်း။

(ခ) သံသရာစက်။

ဤ၌ ကာလ ၃ပါး၊ အင်္ဂါ ၁၂ပါး၊ အခြင်းအရာ ၂၀၊ အစပ် ၃ဖြာ၊ အလွှာ ၄ ကပ်၊ ဝဋ်ပတ် ၃ပါး၊ အမြစ် မူလ ၂ပါးတို့ကို ပတ် သန္တဒါမင်္ဂါတိုင်း ခွဲခြားအပ်ကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရ ၂ပါးတို့သည် ခန္ဓာက္ခယ၏ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်၍ အတိတ်မည်၏။ ဇာတိ ဇရာ မရဏ တို့ကား ဤခန္ဓာမှ နောက်ဖြစ်လတ္တံ့ဖြစ်၍ အနာဂတ်မည်၏။ ဝိညာဏ နာမ ရူပ သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ တဏှာ ဥပါဒါန ဘဝတို့ကား ဤ ပစ္စက္ခခန္ဓာ၌ ဖြစ်ဆဲး ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန် ကာလ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဤကား ကာလ ၃ ပါး) ၊

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ နာမ ရူပ သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ တဏှာ ဥပါဒါန ဘဝ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကား အင်္ဂါ ၁၂ပါးတို့တည်း။ (သောက စသည်ကား ဇာတိ၏ အကျိုးဆက်မျှဖြစ်၏) ကာလ ၃ပါးတို့တွင် အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ၂ပါးဖြင့် ၎င်းတို့ အကြောင်းဆက် ဖြစ်သော တဏှာ ဥပါဒါန ဘဝတို့ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်၏။ တဏှာ ဥပါဒါန ဘဝတို့ဖြင့်လည်း ၎င်းတို့နှင့် ဖက်စပ်သော အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏။ ဇာတိ ဇရာ မရဏဖြင့် ဝိညာဏ နာမ-ရူပ သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာ ငါးမျိုး တို့ကိုသာ ယူအပ်ကုန်၏၊ သဘော ကွဲပြားသောကြောင့်တည်း။

ဤသို့လျှင် အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန ဘဝဟု အတိတ်အကြောင်းတရားငါးပါး၊ ဝိညာဏ နာမ ရူပ သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာဟု ဤပစ္စက္ခဘဝအကျိုးတရားငါးပါး၊

တဏှာ ဥပါဒါနံ ဘဝ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဟု ဤပစ္စက္ခ ဘဝ အကြောင်း တရား ငါးပါး၊ ၎င်းအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်လတ် အံ့သော ဝိညာဏ နာမ-ရူပ သဠာယတန ဗဿ ဝေဒနာ ဟု အနာဂတ် အကျိုးတရား ငါးပါး၊ ဤသို့ အခြင်း အရာ ၂၀၊ အစပ် ၃ပါး အလွှာ လေးတပ် ဖြစ်၏။

ဤအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါနံ ၃ပါးသည် ပူဇော်ကြောင်း တရားဖြစ်၍ ကိလေသဝဋ် မည်၏။ ဘဝနှင့် သင်္ခါရသည် ပြုလုပ် အပ်သော အမှုဖြစ်၍ ကမ္မဝဋ်မည်၏။ ဝိညာဏ နာမ-ရူပ သဠာယတန ဗဿ ဝေဒနာတို့သည် အကျိုး တရား ဖြစ်၍ ဝိပါက ဝဋ် မည်၏။ (ဤကား ဝဋ် ၃ပါး။)

အဝိဇ္ဇာသည် အတိတ်အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။ တဏှာ သည် ပစ္စက္ခ အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။ (ဤကား မူလ ၂ ပါး တည်း။)

ဤကား သံသရာစက် လယ်ပုံ အကျဉ်းတည်း။

၃၄။ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အကျယ်။

၁။ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာသ သင်္ခါရ

“မသိ-မိက်မဲး၍ လူနတ် ဖြစ်၍ ဖြစ်ရေး ဒါနံ သိလ တာဝနာမှ ပြုလုပ်သည်” အဝိဇ္ဇာ ဟူသည် သစ္စာ ၄-ပါးကို မသိခြင်း၊ သံသရာဝဋ်၏ ရှေ့နောက် အစွန်းကို မသိခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်သမုပ္ပါဒ် စက်ကို မသိခြင်း-မောဟ ပင်တည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား-လူနတ် ဘဝ ကိုယ်တို့ ဆင်းရဲရပ်ကင်း၊ ထိုသို့သောဆင်းရဲအတွက် င် ခိုလုပ်လျက်နေကြောင်း ကို

ငါး၊မသိခြင်း ဟုလို၏။ထိုသို့မသိမေတ္တာသောကြောင့် ထိုထို
 ဘဝ၌ ဖြစ်ပွားရကြောင်း ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ်
 လေသည်။ လူ နတ် ဖြစ်ရေးနှင့် အပါယ်လေးရေး အထွေ
 တွေကို ပြုလုပ် လေသည်။ အလယ်၍ ထိုသို့သော ကံ
 ကုသိုလ် အကုသိုလ် ညွှန်ကြောင့်ပင် ထိုထိုဘဝ၌ ဆင်းရဲ
 အမျိုးမျိုး ဖြစ်ရကြောင်းကို သိပါမူကား ၎င်းများကို ပြုလုပ်
 မည်မဟုတ်ချေ။ ဥပမာ မူး၍ ရူးမည်ကို မသိ မိက်မဲး၍
 အသရေပျက် အရှက်တွဲ ကိုယ်ကျိုးနဲ့မည့် အရက် သေစာ
 ကို သောက်စားသူကဲ့သို့တည်း။

သင်္ခါရ ဟူသည် ဘဝ အထူးထူးသို့ လားရောက်ရေး
 ကံပင်တည်း။ ၎င်းသည်(အပုသ္မာဒိသင်္ခါရ)အပါယ်လေး
 မျိုး ဆင်းရဲအိုးနှင့် တကွ အနန္တ အညှစ်အပြစ် အထွေထွေ
 တို့ကို ဖြစ်ပွား စေကြောင်း အကုသိုလ်ကမ ၁၂, (ကာမ
 ပုညာဘိသင်္ခါရ, ကာမ ၁၁ဘုံ၌ လူအစားစား နတ်အစား
 စား ဖြစ်ပွားရေး ကာမကုသိုလ် ၈, (ရူပ-ပုသ္မာဒိသင်္ခါရ)
 ရူပ ၁၆ ဘုံ၌ ပြာသာဒ်အစားစား ဖြစ်ပွားရေး ရူပ ကုသိုလ်
 ကံ ၄, (အရူပ ပုသ္မာဒိသင်္ခါရ) အရူပ ၄ဘုံ၌ ဖြစ်ပွား
 ရရေး အရူပ ကုသိုလ်ကံ ၄, ပေါင်း အကုသိုလ် ကုသိုလ်
 ကံ ၂၀-ခုတို့တည်း။ တရားကိုယ် အားဖြင့် အကုသိုလ်
 စေတနာ ၁၂, ကာမရူပါ' ရူပ-ကုသိုလ် စေတနာ ၁၆ပင်
 တည်း။ ထိုသို့ ပြုသော စေတနာကံတို့အတွက် ထိုထို ဘုံ
 ဘဝ၌ ဖြစ်ပွား ဆင်းရဲကြောင်း မသိ မိက်မဲးခြင်း ကြောင့်
 သာ ထိုကံ ထိုအလုပ်တို့က လုပ်သည် ဟုလို။ ထို့ကြောင့်
 'အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရ' ဟု ဘုရားဟော တော်မူ၏။

၂။ သင်္ခါရပ္ပစ္စယာ ဝိညာဏံ။

ယင်းသည့် သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ် ဟူသည် ပတိသန္ဓေ ပဝတ္တိ ၂မျိုး ရှိတည်း။ သရုပ် အားဖြင့် အပါး၇ ရှိသော အတွက် အကုသလ ဝိပါက် ဥပေက္ခာ သဟဂုဏ် သန္တိ ရေစာ-မိတ်၊ ပတိသန္ဓေ ကာန်း စသော လူနှင့်တူ၍ ဝိပါက် အသွယ် တို့အတွက် ကုသလ ဝိပါက် ဥပေက္ခာ သန္တိ ရေစာ-မိတ်၊ ကာသုဂတိ ၇တို့ အတွက် မဟာဝိပါက်မိတ် ၅၇ခု၊ ရူပ ၁၆တို့ အတွက် ရူပဝိပါက် ၄ခု၊ အရူပ ၄တို့ အတွက် အရူပဝိပါက်လေးခု ပေါင်းပတိသန္ဓေဝိညာဉ် ၁၈ခုနှင့် ပဝတ္တိအတွက် လောကီ ဝိပါက် ဝိညာဉ် ၃၁ တို့ တည်း။

ဤ ပတိ သန္ဓေ ပဝတ္တိ ဝိညာဉ် တို့ကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကပ် သင်္ခါရ ၁၂ ပါး တို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ၎င်းတို့နှင့် ကင်း၍ ပတိသန္ဓေ ဟည်နေရခြင်း၊ ပဝတ္တိတွင် အစဉ် ဆက်သက် ဖြစ်၍ ရခြင်း မဖြစ်ပေရာ၊ ထို့ကြောင့် ‘သင်္ခါရပ္ပစ္စယာ ဝိညာဏံ’ဟု တရားဟောတော်မူလေသည်။

၃- ဝိညာဏပ္ပစ္စယာ နာမရူပံ။

ယင်းသည့် ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ် ရုပ် ဖြစ်၏။ ထိုစကား၌ နာမ် ဟူသည် အချုပ်အားဖြင့် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဟူသော စေတသိက် ခန္ဓာ ၃ပါးတည်း။ ရုပ်ဟူသည် ပတိ သန္ဓေအခါ အာယတန ၆ပါး ကြည့်သော ရုပ် ၂၃ ပဝတ္တိ အခါ ရုပ် ၂၆တည်း။

ထိုတွင် ဘော ၂မျိုး ကင်းသော ဂဟ္တသေယျက နှင့် အဏ္ဍဇ သတ္တဝါတို့၏ ပတိသန္ဓေ ခဏ၌ ဝတ္ထု ဒဿက

ကာယဒဿက ကလာပ် ၂ စည်း ရုပ်ရေအားဖြင့် ၁၄ ခုဖြစ်၏။
ဘောဂ္ဂိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ၎င်းကလာပ် ၂ စည်း၌ ဘာဝ
ဒဿက ထည့်၍ ကလာပ် ၃ စည်း ရုပ်ရေ ၁၅ ခုထည်း။
ဥပပတ် ဖြဟ္မာတို့အား စက္ခု သောထ ဝတ္ထု ဒဿက
ဇိဝိတ-နဝက ကလာပ် ၄ စည်း ရုပ်ရေ ၁၅ စည်း။
ကာမ ဥပပတ် သံသေဒဇ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဝတ္ထု ဘာဝ
ကာယ စက္ခု သောထ ဗာန ဇိဝိတ ကလာပ် ၇ စည်းရုပ်ရေ
၁၉ စည်း။ အရှုပတ်သန္ဓေ အခါကား ဝေဒနာ သညာ
သင်္ခါရ နာမ် ခန္ဓာ ၃ ခါးသာတည်း။ အသညသတ် ဖြဟ္မာ
တို့ ပတ်သန္ဓေ အခါ၌မူ ဇိဝိတ နဝက ကလာပ် ၈ စည်း
ရုပ်ရေ ၉ ခု သာတည်း။ ပဝတ္တိ အခါကား ရုပ်အားလုံး
ယထာရဟ ဖြစ်၏။

အဇ္ဈမ္မာန်ရမည်ကား-ဝိညာဏပ္ပတ္တယာ နာမရူပံ ဟူရာ
၌ ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်ရုပ် ဖြစ်သည်ဟု တထင်ချ မမှတ်ရ၊
အရှုပတ် အတွက်ကား ဝိညာဏပ္ပတ္တယာ နာမ်၊ အသည
သတ် အတွက် ဝိညာဏပ္ပတ္တယာ ရူပံ၊ ပစ္ဆေဝါကာရ
ဘုံ အတွက်သာ ဝိညာဏပ္ပတ္တယာ နာမရူပံ ဟုခွဲခြမ်း ဖိတ်
ပြာသော ဉာဏ်ဖြင့် သိမှတ်ရာ၏။

ထိုတွင်လည်း အသညသတ် ဖြဟ္မာများအတွက်ဝိညာဉ်
နှင့် ရုပ်မှာ သဟ ဇာတ ပစ္စည်း မရကောင်း၊ အနန္တရ
သမနန္တရ ပစ္စည်းသာ ရကောင်းရ၏။

အဓိဗ္ဗုပ္ပါယ်ကား။ ဖိတ် သညာ၌ တသိခက်ခြင်း ကင်း
သော ဘာဝနာဖြင့် ရုက္ခိကျရာ ထိုအခြားမဲ့၌ အသညသတ်
ပတ်သန္ဓေမှာ ရုပ်ဇိဝိတသာ ဖြစ်လေသည် ဟု ဆိုလို၏။

စတုဝေါကာရနှင့် ပဉ္စဝေါကာရ တို့၌ကား သဟဇာတ ရကောင်းလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤလောကကြီး၌ ရုပ် ချည်းသာ တည်နေသော သတ္တဝါ၊ နာမ်ချည်းသာ တည် နေသော သတ္တဝါ၊ ရုပ် နာမ် ၂မျိုးစုံ စပ်ဖက် တည်နေ သော သတ္တဝါဟု ၃မျိုး ၃စား ရှိကြောင်း ခြားနား သိမှတ် ရာ သတည်း။ ဤအရာကို ရည်၍ပင် 'ဝိညာဏပ္ပဗ္ဗယာ နာမရူပံ' ဟု ဘုရား ဟောတော်မူလေသည်။

၄၁ နာမရူပဗ္ဗယာ သဠာယတနံ။

ယင်းသည့် နာမ်ရုပ်ကြောင့် အာယတန ၆မျိုးဖြစ်၏။ သဠာယတန ဟူသည် စက္ခာယတန သောတ..... ဃာန..... ဖိတ္တိ..... ကာယ..... နောယတန ဤ ၆-ပါးတည်း၊ ထိုတွင် စက္ခပုဿာဒ ရုပ်သည် စက္ခာယတန မည်၏။ ထို့အတူ သောတပ္ပဿာဒရုပ်စသည်တို့သည်သောတာယတနစသည် မည်ကုန်၏။ မိတ် အားလုံးသည်ပင် မနာယတနမည်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ နာမ်နှင့်ရုပ် ရှိခြင်းကြောင့်ပင် စက္ခ၊ သောတ စသော အာရုံတည်ရာ အာယတနများ ဖြစ်လာ သည်ဟု ဆိုလို၏။ အထူးကား နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယ တန ဖြစ်သည် ဟူရာတွင် စတုဝေါကာရ ဘဝ၌ ကား သဠာယတန(မနာယတန) သာဖြစ်ကြောင်း၊ ဧကဝေါကာရ ၌မူ နာမရူပဗ္ဗယာ(ပဉ္စာယတန)သာဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းမှာ လည်း အာရုံတည်ရာ မှသာဖြစ်၍ ထိုအာရုံကို ယူတတ် သော နာမ်ကား ပြောစရာ တင်စွာ မရှိကြောင်း မှတ်ရာ၏။ ထိုကိုရည်၍ပင်၊ နာမရူပဗ္ဗယာ သဠာယတနံ 'ဟု ဘုရား ဟောတော်မူသည်။

၅၂ သဠာယတနပ္ပတ္တယာ ဖဿော။

ယင်းသည့် အာယတန ဖ-ပါးကြောင့် ပဿာဒ အားရှိ
ဝိညာဉ် ၃မျိုးစုံ တွေ့ဆုံခြင်း ဖဿဖြစ်သည်။ ဖဿဟူသည်
မျက်စိနှင့် အဆင်း၊ နားနှင့်အသံ၊ နှာခေါင်းနှင့်အနံ့၊ ကိုယ်
နှင့်အတွေ့၊ စိတ်နှင့်ထရား ဤအသီးသီးတို့ စပ်ဖက် ရှာတွင်
ဝိညာဉ်ဖြစ်ပေါ်သဖြင့် ထို ၃မျိုး တွေ့ထိသည်ကိုပင် ဆိုလေ
သည်။ ထို့ကြောင့် စက္ခုသမ္ပဿ သောတ..... ဃာန
ဇိဝှါ..... ကာယ မ-နာသမ္ပဿ ဟု ဖဿ ဖ-မျိုးဖြစ်
လေသည်။

အကျယ်အားဖြင့်- နှိုးညှော်ညာဉ်နှင့် ကြွင်း လောကီယ
ဝိပါက် ဝိညာဉ် ၃ အားလုံးတည်း။ ဤသို့လည်း အရူပဘု အ
တွက် ဆဠာယတနကြောင့် မနောသမ္ပဿသာဖြစ်ကြောင်း
အသညသတ်၌ ဘယ်အာယတနမျှ ဖြစ်သည်ဟု စင်စစ်မဆို
ရကြောင်း မှတ်ရမည်။ ဤကိုရည်၍ပင် 'သဠာယတနပ္ပတ္တ
ယာ ဖဿော' ဟု ဘုရား ဟောတော်မူသည်။

၆၂ အသးပ္ပစ္စယာ ဝေဒနာ။

ယင်းသည့် ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ=ခံစားခြင်း ဖြစ်၏။
ဝေဒနာသည် သုခဝေဒနာ=ချမ်းသာ ခံစားခြင်း၊ ဒုက္ခဝေ
ဒနာ=ဆင်းရဲ ခံစားခြင်း၊ သောမနဿဝေဒနာ= ရွှင်ယူ
စမ်းသာခံစားခြင်း၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ=မ ရွှင်မယူခံစားခြင်း၊
ဥပေက္ခာဝေဒနာ=လျစ်လျူ ခံစားခြင်း ဟု ငါးမျိုး ကွဲပြား
၏။ သို့ရာတွင် ဖဿကြောင့် ဖြစ်ရကား စက္ခု သမ္ပဿာဒ

ဝေဒနာ = မျက်စိ အာရုံ ဝိညာဉ် ၃မျိုး တွေဆုံရေး ဖဿ
 လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော ခံစားခြင်း စသည်ဖြင့် ၆-မျိုး
 တွဲပြား၍ ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် စိတ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်ရကား
 ဝေဒနာ ၁၅၀ ရှိသည်ဟု ဆိုသင့်၏။ တခုကိုယ် အား
 ဖြင့် ဝေဒနာ စေတသိ နှစ်ပင်တည်း။ ထိုသို့သော ဝေဒနာ
 မှာ ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ‘ဖဿပ္ပက္ခယာ
 ဝေဒနာ’ဟု ဘုရားဟောတော်မူသည်။

၇။ ဝေဒနာ ပွစ္ဆယာ တဏှာ။

ယင်းသည့် ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်၏။ ၎င်းသည်
 အဆင်း အသိ အနံ့ အရသာ အတွေ့ တရားဟူသော အာရုံ
 ၆-ပါး တို့၌ တည်မက်ခြင်း ပင်တည်း။ ခံစားခြင်း ဝေဒနာ
 အတွက် တည်မက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်၏။ ဤ၌
 ဆင်းရဲကို တည်မက် ဦးမည်လော? ဆင်းရဲရ၍ ချမ်း
 သာကို တည်မက်၏။ ၎င်းသည် ကာမထု၌တည်မက်ခြင်း၊
 ရူပထု၌ တည်မက်ခြင်း၊ အရူပထု၌ တည်မက်ခြင်း ဟု
 ၃မျိုး ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုံ ၃ပါးရှိ အာရုံနှင့် ပွားသော်
 တဏှာ ၁၀-ပါးဖြစ်၏။ အတွင်း အပြင် ၂-မျိုး ဖြစ်ရကား
 ၃၆-ဖြစ်၏။ ၎င်းမှာ ကာလ ၃ပါး၌ ဖြစ်ရကား ၃ ဆတိုး
 နည်းအားဖြင့် တဏှာ ၁၀၈-ဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့်
 ‘ဝေဒနာပ္ပက္ခယာ တဏှာ’ ဟု ဘုရား ဟောတော်မူသည်။

၈။ တဏှာ ပုစ္ဆယာ ဥပါဒါနံ။

ယင်းသည့် တဏှာကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါနဖြစ်၏။ ဥပါဒါနသည် သရုပ် အားဖြင့် ကာမပါဒါန နိဗ္ဗာပါဒါန သီလဗ္ဗတုပဒါန အတ္တပါဒါန ဟု ၄မျိုးရှိ၏။ ကာမပါဒါန ဟူသည် တဏှာ အစွမ်းဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းတည်း။

နိဗ္ဗာပါဒါန ဟူသည် နတ္ထိနန္ဒ နတ္ထိသိဋ္ဌံ စသော ပါဠိတော် အရ ကောင်းမှု မကောင်းမှုဘို့ အမျိုးမရှိဟု စွဲယူခြင်း၊ ဤလောက တမလွန်လောက ဘုံဘဝတပါး မရှိဟု စွဲယူခြင်း၊ အားပါး စိုက်ထုတ် ကျင့်ဆောင်စေကာ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရရောက်သူမရှိ၊ ရရောက်ဖွယ် တရားလည်းမရှိ ဟု စွဲယူခြင်းတည်း။

သီလဗ္ဗတုပါဒါန ဟူသည် ဤဒါန သီလ ဘဒ္ဒဝနာ ဖြင့် ဤသို့သော နေသျှင် ဆေးဋ္ဌေး ပြည့်သျှင်မင်း ဧကရာဇ် စက္ကဝတ် သိက္ခာ ဖြစ်ဟော ဖြစ်ပေအံ့ဟု စွဲယူသော နိဗ္ဗာ တမျိုး ပင်တည်း။

အတ္တပါဒါနပါဒါန ဟူသည် ရှုပ် အတ္တတောသမနုပဿတိ အစရှိသော ပါဠိတော်အတိုင်း ကိုယ်အရင်းပါး၌ ငါစိုး ငါပိုင် ခိုင်ခံ့ မြဲစွဲသည် တဘဝသို့ ကူးသွားပြောင်းလဲသည် ဟု စွဲယူခြင်း သက္ကာယ နိဗ္ဗာပင်တည်း။

ဤဥပါဒါန ၄-မျိုးတို့တွင် ကာမပါဒါနကား ငါ ငါ့ဟာ သူ သူ့ဟာစသည်တစ်မင်္ဂခြင်း တဏှာ၏အစွမ်းအားဖြင့် စွဲယူခြင်းတည်း။ နိဗ္ဗာပါဒါနကား သဝဋ္ဌ လူ နတ် အဖြစ် စသည်ကို မယုံကြည် ရှေးအကြောင်း ကိုမယုံ၊ နောက်

အကြောင်းကို မယုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်လုံ့လကို မယုံ၊ လုံ့လအကျိုးကို မယုံသော ဥစ္ဆေဒ အယူ တမျိုးတည်း။ သိလေ့တု ပါဒါနိ ကား မိမိ၏ အကျင့်သီလကို တဏှာ မာန ခြိတ္တိ ၃ မျိုးယော နှော စွဲလမ်းချက်ဖြစ်၏။ အတ္တဝါဒပါဒါနိကား မိမိ ကိုယ် သူတပါးကံယံတွင် ခြံစွာတည်၏ ဟူသော အယူတမျိုး တည်း။ ထိုသူတို့ ယူဟန်ကား-လူသောအညံ့ ဆိုသော်လည်း၊ ဝိညာဉ်နာမ် အသက် လိပ်ပြာ ပြောင်းလဲခြင်းမျှ ဖြစ်သည် ဟု စွဲလမ်း၏။ ဤသို့သော အစွဲမျိုးမှာ ကယ်မကင်းခြင်း တဏှာ ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် 'တဏှာဗ္ဗန္တယာ ဥပါဒါနိ' ဟု တရားဟောတော်မူသည်။

၉။ ဥပါန ပုစ္ဆယော အဝေါ။

ယင်းသည့် အစွဲ အဝမ်းကြောင့် ဘဝဖြစ်၏။ တဝဟူ သည် ဖြစ်ပွားကြောင်း ကပ်တည်း။ † ၎င်းသည် ကမ္မဘဝ မည်၏။ ကမ္မဘဝဟူသည့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရု၌ဆိုအပ် သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကပ် ၂၀ ပါးပင်တည်း။ သို့ဖြစ် သော် သင်္ခါရုနှင့် တဝ မည်သို့ ခြားနားသနည်း? အတိတ် အကြောင်းနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း အားဖြင့် ခြားနားသည်ဟု ဆရာတို့ ဖြေဆိုကုန်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ကား အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ် သောကပ် တဏှာပေါ်ဒါနိကြောင့် ဖြစ်သောကပ် ဟု ၂-မျိုး ခြားနားသိမှတ် အပ်ရာ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရ သည် ပဝတ္တိ-ဝိညာဉ် ပခာနဖြစ်၏။ တဏှာပေါ်ဒါနိကြောင့် ဖြစ်

† တဝအရ ဥပပတ္တိတဝကို အတ္တုဒ္ဓါရ ပြုမှုကို စွဲ၍ အဘိဓမ္မာဆရာ နှင့် ညဓါရိ ဆရာတို့ နားပေ တိမ်တောင် ဖြစ်နေကြကုန်၏။ ကျမ်းဘတ် သမားတို့ ဝိပတ္တိဌာနတည်း။

သော ကမ်ကား ပတ်သန္ဓေ ပခာနဖြစ်၏။ သင်္ခါရကား အဝိဇ္ဇာ အရင်းခံသောကြောင့် ပတ်သန္ဓေ အကျိုးပေး မုချ မဖြစ်နိုင်၊ ကမ္မဘဝကား တဏှာပါဒါနအရင်းခံသောကြောင့် ပတ်သန္ဓေကျိုး မုချ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုကုန်၏။ ထို့ကြောင့် 'ဥပါဒါနပ္ပတ္တယာ ဘဝေါ' ဟု ဘုရားဟောတော်မူသည်။

၁၀။ ဘဝပစ္စယာဇာတိ။

ယင်းသည့် ကမ္မဘဝကြောင့် † ဘဝသစ်ဖြစ်ရ၏။ ဇာတိ ဘဝတပါး၌ ဖြစ်ပွားခြင်း ဟူသည် ထိုထို လူနတ် စသော ဘုံဘဝတို့၌ လူ နတ် ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ၎င်းသည် ကမ်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် 'ဘဝပ္ပတ္တယာဇာတိ' ဟု ဘုရားဟောတော်မူသည်။

၁၁။ ဇာတိပ္ပတ္တယာ ဇရာ ဇရဏာ။

ယင်းသည့် ဇာတိကြောင့် ဇရာနှင့် ဇရဏ ဖြစ်၏။ အဝိပ္ပါယ်ကား အိုခင်း ရင့်ယောင်ခြင်းနှင့် သေပျောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုထိုဘဝ၌ မဖြစ်ရမှုကား ထိုသို့သော အိုခြင်း သေခြင်း မဖြစ်ပေရာ၊ ထိုပြင် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း၊ ငိုကြွေး ဖြည့်ဆည်းရခြင်း၊ ကုယ် စိတ် ပြောဆင်းရဲခြင်း၊ အပြင်း အထန် ပင်ပန်း ရခြင်း ဤသို့သော ဆင်းရဲ အရ အပေါင်းတို့ သည်း ဤ ဇာတိကြောင့်ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ (အဝိဇ္ဇာ ကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည် စသည် ဆိုချက်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ ကင်း ပြတ်လျှင် သင်္ခါရ ကင်းပြတ်သည် စသည် ကိုလည်း သိအပ် လေသည်။)

† ဘဝသစ် ဇာတိဟူသည် ဥပပတ္တိဘဝပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ကမ္မ ဘဝ၌ ဥပပတ္တိကို ထုတ်ပြုယူစွဲခြင်းကို မျက်စိလယ်မှုဟု မှတ်ယူရမည်။

တပြိုင်နက် ပြီးစေလျက် ဖက်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါးသို့ ဆိုက်
ရောက်လိမ့်သတည်း။

ဓမ္မစာချက်။ အသွန်ရှင်းလင်း ပေါ်လွင် အောင်
ရေးသားချက် ဖြစ်စေကာ၊ လူပြိန်းသိ၊ အရပ်သိ
ကောင်းစွာ မပြစ်သေးချေ။ အရပ်သိ၊ လူပြိန်းသိ
ဖြစ်ရန် ဤ စာစောင်၏ ၃-၄ ဆ လောက် ရေးရ
လိမ့်မည်။ သို့သော် ၎င်းအတိုင်းပင် အတော် အတန်
ပညာ ရှိသူများနှင့် ဆည်းကပ်၍ နာယူ ဖတ်ရှု
လျှင် လူပြိန်း များသည်း သိရှိနိုင်ပါလိမ့်သတည်း။

ကေနံ သိလို၊ တတ်လိုသူ၏ ဧကန် လုပ်ငန်းကား စာကို
အထပ်ထပ် ဖတ်ခြင်း၊ မရှင်းလင်းရာ၌ နေ့မြန်းခြင်းတည်း
ဟု စာကြည့်သူ၏ မှတ်ကြပါကုန်။

ပတ်စွ သမုပ္ပါဒ် ပြီး၏။

၁၃၁၂-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၄ ရက်နေ့။

တရားမှန်တော်ကြီး

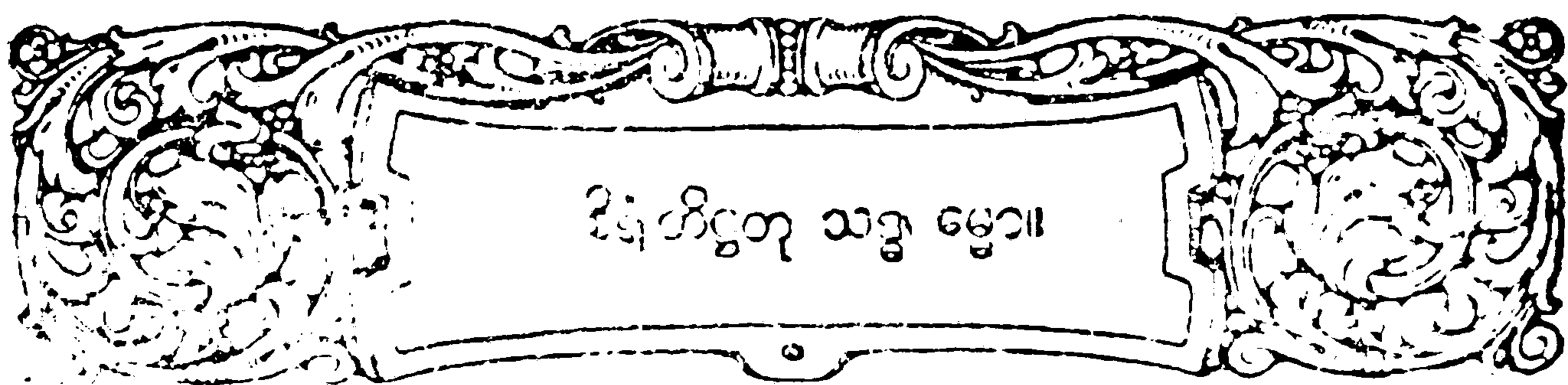
အဋ္ဌမခဏ်း

ဘုံပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ

ဘုံ ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ

၃၆- ဘုံ နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်	၁၃၁- ၁၃၃
၃၇- ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် စိတ်	၁၃၄- ၁၃၅
၃၈- ပတိသန္ဓေ နှင့် ကမ်	၁၃၅- ၁၃၈
၃၉- ဘုံ ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် အသက်	၁၃၈- ၁၃၉
၄၀- ချမ်းသာ နှင့် ဆင်းရဲ	၁၄၀- ၁၄၄

ဘုံ ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ၃၆။ ဘုံ နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်

ဤ လောကကြီးသည် ဩကာသ၊ သတ္တ ဟု ၂ မျိုးရှိ၏။
ဩကာသ ဟူသည် သတ္တဝါတို့ ကည်နေရာတည်း။
ရိုးတံသ ချေး တိရစ္ဆာန် ဖြစ်၍ အသုရကာယ်
ဟု ခေါ်ဝေါ် ၄ ဘုံ၊ လူ့ဘုံ၊ ဝေတု ဟောရ ဖြစ် ကာလတိ သာ
ယာမာ တုထိသာ နိဒ္ဒာန-ရက် ပရ နိဒ္ဒိတာသ ဝတ္ထိ ဟု
ကာမသုဂတိ ၁ ဘုံ ပေါင်း ကာမ ၁၁ ဘုံ၊ ဗြဟ္မပရိသစ္စ၊
ဗြဟ္မ ၂ ချေ ဟိတဗေဟာဗြဟ္မ ဟု ပထမနာမ် ၁ ဘုံ၊ ပရိတ္တာဘ
အပ္ပမာဏာဘ အာဘဿ- ဟု ဒုတိယနာမ် ၃ ဘုံ၊ ပရိတ္တသု
ဘ အပ္ပမာဏသုဘ သုဘကိဏ္ဍ ဟု တတိယနာမ် ၃ ဘုံ၊
ဝေဟန္တလ အသုသတ္တ- ဘုံနှင့် အဝိ က အာဘုသုဒဿ
သုဒဿိ အနိဋ္ဌ ဟု သုဒ္ဓါဝါသ ၅ ဘုံ ပေါင်း ၈ တုတ္တရာနှင့်
၇ ဘုံ၊ အားဖြင့် ရပ် ၁၆ ဘုံ အာကာသနိဒ္ဒာယဟာန ဝိသ္ဗာ
ကဗ္ဗာယတန အာ ဝိဗ္ဗာယတန ခေဝသဗ္ဗာန ခေဝသဗ္ဗာယ
တန ဟု အချာလေးဘုံ အားဖြင့် ဗြဟ္မာဘုံ ၂၀ ဤ ဗုံ ကာမ
၁၁၊ ဗြဟ္မာ ၂၀ အားဖြင့် ၃၁ ဘုံ ကွဲး ဖြား ၏။

ထို ဘုံ ၃၁ မျိုး၌ တစ်နေ့ ဖြစ်စွမ်းသော အချက်တို့မှာ
မရေ မတွက်နိုင်၊ များပြားစေကာမူ ပုဂ္ဂိုလ် အရေ ၈. တွက်

အားဖြင့် ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်, သုဂတိ အဟိတ်, ဒွိဟိတ်, တိဟိတ် ဟူ၍ ပုထုဇ္ဇန် ၄ ယောက်, သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဖလဋ္ဌာန် သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဖလဋ္ဌာန် အနာဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဖလဋ္ဌာန် အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဖလဋ္ဌာန် ဟူ၍ အရိယာ ၈ ယောက် အားဖြင့် ၁၂ ယောက်ဖြစ်၏။

၎င်းအနက် သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန် သည် ကေဗလိ-တမျိုး တဘဝသာ ဖြစ်ထိုက်သူ၊ ကောလံကောလ=ဘုံဘဝ ၂-၃-၄-၅-၆ အထိ ပြောင်းရွှေ့ ဖြစ်ပွားရသူ၊ သတ္တက္ခတ္တ ပရမေ= ၇ ဘဝအထိ အလွန် ဖြစ်ခွင့်ရှိသူ ဟု ၃ ယောက် ကွဲပြား၏။

သကဒါဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်သည် ဤ၌ ရ၍ ဤ၌ ဘဝဆုံးသူ ထို၌ ရ၍ ထို၌ ဘဝဆုံးသူ၊ ဤ၌ ရ၍ ထို၌ ဘဝဆုံးသူ၊ ထို၌ ရ၍ ဤ၌ ဘဝဆုံးသူ၊ ဤ၌ ရ၍ ထိုမှ ဖြစ်ပြီးနောက် ဤ၌ ဘဝဆုံးသူ ဟု ငါးယောက်ဖြစ်၏။

အနာဂါမိ ဖလဋ္ဌာန်သည်လည်း အကြား၌ ဘဝဆုံးသူ၊ အနီးကပ်၌ ဘဝဆုံးသူ၊ ပြေမပြေ ဘဝဆုံးသူ၊ ပြုပြင်၍ ဘဝဆုံးသူ၊ ဘုံအဆုံးတိုင် သွားရောက် ဘဝဆုံးသူ ဟု ငါးယောက်ဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် အရိယာ ဖလဋ္ဌာန်သည် ရဟန္တာနှင့် တကွ ၁၄ ယောက် ဖြစ်လေသည်။ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄ ပုထုဇ္ဇန် ၄ နှင့် ဝေါင်းသော် ပုဂ္ဂိုလ် ၂၂ ဖြစ်၏။

ဘုံ ၃၁ တွင် အပါယ် ၄ ဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သာ ရ၏။ လူ နှင့် စာတုမဟာရေ၏ ၂ ဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်မှ တပါး ပုဂ္ဂိုလ် ၁၁ ယောက်ရ၏။ တာဝတိ

သာ စသော နတ်ပြည် ငါးဘုံ၌ ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂတိ အဟိတ်မှ တပါး ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀ ယောက် ရ၏။ ဝေဟပ္ပိလ်အထိ ရူပ ၁၀ ဘုံ၌ တိဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်နှင့် အရိယာ ပေါင်း ၉ ယောက်ရ၏။ အသုညသတ် ဘုံ၌ သုဂတိ အဟိတ်ပုထုဇ္ဇန် တယောက်ရ၏။ သုဒ္ဓါဝါသ ငါးဘုံ၌ အထက် အရိယာ ၃, ယောက် ရ၏။ အရူပ ၄ ဘုံ၌ တိဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်နှင့် သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် မှထပ်၍ အရိယာ ၇ ယောက် ပေါင်း ရှစ်ယောက်ရ၏။ ဆရာ့ ဆရာတို့ကား ဘုံ အသီးသီး၌ ရကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် ၂၂၄ ယောက်ကို ရည်၍ “ပုဂ္ဂိုလ်အပြား ဝါကရား” ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုထွင် ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်သည် အပါယ် ၄ ဘုံ၌ ဖြစ်၏။ သုဂတိ အဟိတ်သည် လူ စာတုမဟာရာဇ် အသုည သတ်ဖြဟွာ ဤ ၃ ဘုံတို့၌ ဖြစ်၏။ ဒွိဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်သည် ကာမသုဂတိ ၇ ဘုံတို့၌ ဖြစ်၏။ တိဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်သည် ကာမသုဂတိ ၇ ဘုံ ဝေဟပ္ပိလ်အထိ ရူပဖြဟွာ ၁၀ ဘုံ အရူပ ၄ ဘုံ ဤ ၂၁ ဘုံတို့၌ ဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် သသု အပါယ် သုဒ္ဓါဝါသကြည်, ပဉ္စဝေါကာကာရ ၁၇ ဘုံ တို့၌ သာဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန် စသော အရိယာ ၄ ယောက်တို့သည် တိဟိတ် ပုထုဇ္ဇန် ဖြစ်ရာ ၂၁ ဘုံ တို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ အထက်အရိယာ ၃ ယောက်တို့ကား အပါယ် ကြည်, ပဉ္စဝေါကာကာရ ၂၂ ဘုံ, အရူပ ၄ ဘုံ ဤ ၂၆ ဘုံ တို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၇။ ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် စိတ်

ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်သည် ဟသိတုပ္ပါဒ် ကြဉ်သော အသောဘဏ်စိတ် ၂၉, မဟာကုသိုလ် ၈ ပေါင်း ၃၇ ရ၏။ သုဂ္ဂတိအဟိတ် ဒွိဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်တို့သည် ယင်း ၃၇ နှ့် ဉာဏဝိပဿုတ် ယောဂီပါကံ ၄ ထည့်, စိတ် ၄၁ ရ၏။ တိဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်သည် ယခင်စိတ် ၄၁ နှ့် မဟာဝိပါကံ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄ ထည့်, စိတ် ၄၅ ရ၏။ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄ ယောက် တို့ကား မိမိတို့မဂ် အသီးသီး ရကုန်၏။ အောက် ဗလဌာန် ၂ ယောက်တို့သည် တိဟိတ်စိတ် ၄၅ တွင်ဒိဋ္ဌိဂတ သဗ္ဗယုတ် ၄, ဝိစိကိစ္ဆာ ၁ ပေါင်း စိတ် ၅ နှုတ်, မိမိတို့ ဖိုလ်စိတ် အသီးသီးထည့်, ၄၁ စီ ရကုန်၏။ အနာဂါမိ ဗလဌာန်သည် ယင်း၌ ဒေါသမူ ၂ နှုတ်, မိမိဖိုလ်စွက်, စိတ် ၃၉ ရ၏။ ရဟန္တာသည် ကာမဝိပါကံ ၂၃, ကာမကြိယာ ၁၁, အရဟတ္တဖိုလ် ၁ ပေါင်း စိတ် ၃၅ ရ၏။ (ဤကား ဈာန် မရသော သုက္ခဝိပဿကာ အတွက်တည်း။)

ကမ္မေဈာန်ရ အောက်ဗလဌာန် ၇ ယောက် တို့သည် မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ၈ ခုကိုလည်း ရကုန်၏။ ရဟန္တာသည် လည်း မဟာဂ္ဂုတ် ကြိယာ ၈ ခုရ၏။ ရူပတိဟိတ်သည် ဒေါသမူ ၂ ကြဉ်, အကုသိုလ် ၁၀, ဟသိတုပ္ပါဒ်, ဃာနာဒိ ဝိညာဏ် ၆ ကြဉ်, အဟိတ်စိတ် ၁၁, မဟာကုသိုလ် ၈ မဟာဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ၈, ရူပဝိပါကံ ၄, ပေါင်း ၄၁ ရ၏။ ရူပ အောက်ဗလဌာန် ၃ ယောက် တို့ကား ရူပတိဟိတ်စိတ်

၄၁ တွင် ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် ၄, ဝိဒိ ၃ ခန္ဓာသဟာဂုတ် ၁ ပေါင်း ၅ ကြည်, မိမိတို့ ဖိုလ်အသီးသီးထည့်, ပေါင်း ၃၇ စီ ရကုန်၏။ ရူပရဟန္တာကား ဗာဏာဒိဝိညာဏ် ၆ ကြည်, အဟိတ်စိတ် ၁, မဟာကြိယာစိတ် ၈, ရူပဝိပါက် ၄, မဟာဂုဏ်ကြိယာ ၈, အရဟတ္တဖိုလ် ၁ ပေါင်း ၃၃ ရ၏။ အရူပတိဟိတ်ပုထုဇ္ဇန်သည် ဒေါသမူကြည်, အကုသိုလ် ၁၀, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁ မဟာကုသိုလ် ၁ အရူပကုသိုလ် ဝိပါက် ၈, ပေါင်း ၂၇ ရ၏။ ယင်းသို့ အောက်ဖလဌာန် ၃ ယောက်တို့သည် ယင်း တိဟိတ်စိတ်၌ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် ၄, ဝိဒိကိခန္ဓာသဟာဂုတ် ၁ ပေါင်း ၅ ကြည်, မိမိတို့ ဖိုလ် အသီးသီးထည့်, စိတ် ၂၃ စီရ၏။ အရူပ ရဟန္တာကား မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁, မဟာကြိယာ ၈, အရူပဝိပါက်ကြိယာ ၈, အရဟတ္တဖိုလ် ၁ ပေါင်း ၁၈ ရ၏။

၃၈။ ပတိသန္ဓေ နှင့် ကမ်

ပတိသန္ဓေမှာ အပါယ် ကာမသုဂတိ ရူပ အရူပ ဟု ၄ မျိုးရှိ၏။ ၎င်းတို့အနက် အပါယ် ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်တို့ သည် အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တိရဏ စိတ်နှင့် ပတိ သန္ဓေနေကုန်၏။ ကာမသုဂတိ ၇ ဘုံ၌ ဝမ်းတွင်းကား စသော ဘုဉ်းနတ် ဝိဒိပါတိက် အသုရကာယ် သုဂတိ ဟိတ် ပုထုဇ္ဇန်တို့သည် ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာသန္တိရဏ စိတ်နှင့် ပတိသန္ဓေနေကုန်၏။ ကာမသုဂတိ ဒွိဟိတ်တို့ကား

မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပဿနာ ၄ ခုနှင့် ပတ်သနွေ နေ ကုန်၏။ ကာမသုဂတိ တိဟိတံ ပုထုဇ္ဇာန်တို့မှာ မဟာဝိပါက် ဉာဏသမ္ပယုတ်မိတ် ၄ ခုတို့နှင့် ပတ်သနွေ နေကုန်၏။ ပထမ ဈာန်စသော ရူပဗြဟ္မာတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ပထမ ဈာန်ဝိပါက် စသည်နှင့် နေကုန်၏။ အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့ ကား ဖိရိသနဝက ကလောင်ရုပ်ဖြင့်သာ ပတ်သနွေ နေကုန် ၏။ ပထမ အရူပ စသော ဗြဟ္မာတို့သည် ၎င်းတို့ ဆိုင်ရာ အရူပ ဝိပါက် အသီးသီး ဖြင့်သာ ပတ်သနွေ နေကုန်၏။ ဘဝင် စုတိ အခါတို့၌လည်း ထိုမိတ်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ အသညသတ် ဗြဟ္မာ တို့ကား ဖိရိသနဝက ကလောင်ဖြင့်ပင် တာဝလုံး တည်နေစေတော့ကုန်၏။

ဤသည့်-ပတ်သနွေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကင်္ခါတို့ကား-- အကုသိုလ် ကာမကုသိုလ် ရူပကုသိုလ် အရူပကုသိုလ် ဟု ၄ မျိုး ရှိကုန်၏။ ၎င်းတို့တွင် ဥဒ္ဓစ္စ စေတနာမှတစ်ပါး အကုသိုလ် စေတနာ ၁၁ သည် အပါယ်ဘုံ၌ ပတ်သနွေကို ဖြစ်စေ၏။ ပဝတ္တိတွက်ကား ကာမရူပ ဘုံတို့၌ အကုသိုလ် စေတနာ ၁၂ ပါးလုံးပင် အကုသလ ဝိပါက် ၇ မျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ မဟာကုသိုလ် စေတနာ ရှစ်ခုသည် ကာမသုဂတိ ၇ ဘုံ၌ ပတ်သနွေကို ဖြစ်စေ၏။ ပဝတ္တိအတွက် မဟာဝိပါက် ၈ ကုသလ ဝိပါက် ၈ ပေါင်း ၁၆ ပါးသော အကျိုးတို့ကိုပင် ကာမ ရူပဘုံ၌ ဖြစ်စေ၏။

ယင်းသို့ အကျိုးကို ဖြစ်စေရာ၌လည်း လုံ့လ စေတနာ အကောင်း၊ အဆိုးအလိုက် အကျိုးအကောင်း အဆိုးကို ဖြစ် စေလေသည်။ ထိုတွင် အကုသိုလ်ကမ် ဟူသည် ဆိုခဲ့ပြီး ဒုစ ရိတ် ပုညကြိယာ ပျက်ကွက်မှု စေတနာသာ ဖြစ်လေသည်။ ကုသိုလ်ကမ် ဟူသည်လည်း ဆိုခဲ့ပြီး သီလ သုစရိတ် ပုည ကြိယာ စေတနာတို့ပင်တည်း။

ဓူပ ကုသိုလ်ကမ်များတွင် ပထမချာန် ကုသိုလ် စေတနာ ကို အနည်းငယ် ပွားများ၍ ဖြဟ္မပါရိသ ဇ္ဇဘုံ၌ ဖြစ်၏။ အ လတ်စား ပွားများသော် ဖြဟ္မပရောဟိတဘုံ၌ဖြစ်၏။ အမြတ် စား ပွားများမှု မဟာဗြဟ္မာဘုံ၌ ဖြစ်၏။ ဤအတူပင် ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထ ချာန်တို့ကိုလည်း အယုတ် အ ထတ် အမြတ် ၃မျိုး ပွားများ၍ ဒုတိယချာန် ၃ဘုံ စသည်၌ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ကုန်၏။ အသညသတ် ဖြဟ္မာတို့ကား- စိတ် အမှတ်သညာ၌ အတတ်ကင်း ပွားများ၍ ထို၌ ဖြစ် ကုန်၏။ အနာဂတ် တို့ကား သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ အရူပ ဖြဟ္မာတို့သည်လည်း ဆိုင်ရာ ချာန် ကုသိုလ် စေတ နာ အသီးသီးကို ပွားများ၍ သာ ဖြစ်ကုန်၏။

၎င်းတို့တွင် အဆုံးမရှိသော ကောင်းကင် အေးရုံကို ပွား များ၍ အာကာသာနဉ္စာ ယတန ဘုံ၌ ဖြစ်၏။ ထိုကောင်း ကင် အာရုံစိတ်ကို အဆုံးမဲ့ ပွားများ၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဘုံ၌ ဖြစ်၏။ ထိုဝိညာဉ်၏ ထစုံတရ မရှိခြင်းကို ပွားများ ၍ အာကိဉ္စညာ ယတနဘုံ၌ ဖြစ်၏။ ၎င်းကဲ့ပင် နူးညံ့သိမ် ဓမ္မစွာ ပွားများ၍ နေဝသညာ နာသညာ ယတန ဘုံ၌ ဖြစ်၏။

သောတာပန်ကား - အတ္တယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ သိလပ္ပထ
 ပရာမာသ သံယောဇဉ် ၃ ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်၍ ဖြစ်၏။
 သကဒါဂါမ်ကား ၎င်းကို ထင်မိ ခေါင်းပါးစေ၍ ဖြစ်၏။
 အနာဂါမ်ကား ကာမ ရာဂ ဗျာပါဒ သံယောဇဉ် ၃ ပါး
 ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်၍ ဖြစ်၏ ရဟန္တာကား-မာန အဝိဇ္ဇာ
 သံယောဇဉ် တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်၍ ဖြစ်၏။

၃၉။ ဘုံပုဂ္ဂိုလ် နှင့် အသက်။

ဤသည့် စကားတို့၌ ဖြစ်ပွားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အနက်
 လူနှင့် အပါယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကားအခြား အစွဲ အားဖြင့် အသက်
 အပိုင်းအခြား မရှိတန်။ ကမ်အားလျော်စွာ အရှည် အတို
 ဖြစ်ကုန်၏။ ဟရားအားကောင်းသလောက် အသက် ခည်း
 စိမ် အစားစသည် အားကောင်း၏။ မဟရား အားကောင်း
 သလောက်လည်း ၎င်းများ ယုတ်လျော့ ပျက်ပြား၏။

စကားဟောရာ၌ စသော နတ်တို့အည်း ကမ် အားလျော်
 စွာသော ဖြစ်ခွင့်ရှိကုန်၏။ သို့ရာတွင် များရာ မှတ်သော နည်း
 အားဖြင့် လူတို့ အရေအတွက် အနှစ် ၅၀ သည် စကား မ
 ဟောရန်၌ တနေ့ တညသာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ လူတို့ အနှစ်
 ၁၀၀ သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ တနေ့တညည်း၊ လူတို့
 အနှစ် ၂၀၀ သည် ယာမာ၌ တနေ့တညည်း၊ လူနှစ် ၄၀၀
 သည် တုသိတာ၌ တနေ့ တညည်း၊ လူနှစ် ၈၀၀ သည် နိဗ္ဗာ
 နရတိ၌ တနေ့ တညည်း၊ လူနှစ် ၁၆၀၀ သည် ပရနိစ္ဆိဘဝသ
 ဝတ္တိ၌ တနေ့ တညည်းသာ ဖြစ်၏။ ထိုနေ့ည ၃၀-ကာလ၊

၀၂-၀၀ တနှစ် ဖြစ်၏။ စာတု မဟာရာဇ်နှင့် တိုထိုသော နှစ်
ပေါင်း ၅၀၀, တာဝတိံသာ၌ ၁၀၀၀, ယာမာ၌ ၂၀၀၀,
တုသိတာ၌ ၄၀၀၀, နိဗ္ဗာနရက်၌ ၈၀၀၀, ပရနိဗ္ဗာတဝသာ
ဝတ္တိ၌ ၃၆၀၀၀ အသက်ရှည်လေသည်။

ပထမဈာန် အောက်တု၌ ကပ်တခု၏ ၃၆၆ ၁၆၆ အသက်
ရှည်၏။ ၎င်း အလယ်တု၌ ကပ်ဝက်, ၎င်း အယက်ဆုံးတု၌,
တကပ်, ပရိက္ခာဘာတု၌ ၂ ကပ်, အပ္ပမာဏာဘာတု၌ ၄
ကပ်, အာဘဿရတု၌ ၈ ကပ်, ပရိယုသုတ တု၌ ၁၆
ကပ်, အပ္ပမာဏာဘာတု၌ ၃၂ ကပ်, သုဘာဏ်ယွ တု၌
၆၄ ကပ်, ဝေဟဂ္ဂိုလ်နှင့် အသညထတ် တု၌ ကပ် ၅၀၀,
အဝိဟ တု၌ ကပ် ၁၀၀၀, အတပ္ပ တု၌ ကပ် ၂၀၀၀,
သုဓဿတု၌ ကပ် ၄၀၀၀, သုဒဿတု၌ ကပ် ၈၀၀၀,
အာကနိဗ္ဗ တု၌ ကပ် ၁၆၀၀၀, အာကောသနာဗ္ဗာယတန တု
၌ကပ် ၂၀၀၀၀, ဝိညာဏဗ္ဗာယတနတု၌ကပ် ၄၀၀၀၀,
အာဘိဇ္ဈညာယတနတု၌ ကပ် ၆၀၀၀၀, နေဝသညာနာသ
ညာယတနတု၌ ကပ် ၈၀၀၀၀, အသက်ရှည်ကုန်၏။

ဤတုံဆိုရာကွပ် ထုနေ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆိုလို၏။ အထူး
မှတ်သားပူဇော်သော ကပ်သက်ထက် ဤကပ်, သက်က ပိုမို
ရှည်သည်။ ဤကပ်-သက်တို့ ရှစ် သက်ထက် နာမ်-သက်
က ပိုမိုရှည်သည်။ ထိုကပ် ဤကပ် တုယုတု၌ မိတ် စေတနာ
လုံ့လမျိုး ခြားနား၍ အသက် ခေါင်း စည်းမိင် စသည့်
ပိုမို ရှည်ကြီးများဖြား ဖြိုးကျယ်သည် ဟု မှတ်ရာ၏။

† ဤကပ် သက်ထက် ချာသက် ပိုမို ရှည်မည်ကို သိရမည်။ သို့ဖြစ်လျှင်
ဤပေါ် တရာ၊ ချာသက်ကို ယုံကြည်နိုင်ရာ၏။

၄၀။ ချမ်းသာ နှင့် ဆင်းရဲ။

ယခုအခါ ဤသည့် ဘုရား ၃၁ တို့၌ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြားမျိုးဖြင့် နေထိုင်ကြသည့် သတ္တဝါ အမျိုးမျိုးတို့ ၏ ချမ်းသာ-ဆင်းရဲကို အနည်းငယ် ခွဲခြား စိစစ်အပ်၏။

ငရဲဘုံများ၌ ချမ်းသာဟု အလျှုံးမရှိ၊ လက်နက် အမျိုးမျိုးဖြင့် ရိုက်နှက် ထိုးခုတ်ခြင်း သံယုဇမြေပြင်၌ ပြေးလွှားခြင်း သံရည်၌ ဂုဏ်ရခြင်း မီးလောင်မြှောက် ကျွမ်းရခြင်း စသော ဆင်းရဲကို ရှိကြပြီးတင် အော်အင် ပိုလိုကာ သက်သာကွက် မရှိ ခံနေကြရကုန်၏။ ထိုဆင်းရဲမှ လွတ်ခွင့် မရကြကုန်။

တိရစ္ဆာန်တို့ကား ယခု လူတို့ မျက်မြင် ဖြစ်ကြသည့် အတိုင်း ဆင်းရဲတုံးသာ ဖြစ်ကုန်၏။ သို့ရာတွင် သက်သာ ပျော်ရွှင်ကွက် ချမ်းသာကွက်များ ရှိသေး၏။

ပြိတ္တာတို့ကား ငရဲသို့တို့ကဲ့သို့ပင် ဆင်းရဲ တစပ် တည်းသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ဝေမာနိကခေါ် ပြိတ္တာ အမျိုးကား နေ့တွင် ချမ်းသာ ညဿာဆင်းရဲ ခံကြရကုန်၍ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ၂ မျိုး ချော့နှော ခံစား ကြရကုန်၏။ အသုရကာယံ တို့တွင်လည်း ရှေး နတ်ဟောင်း အသုရာခေါ် အသုရကာယံတို့ကား လူများနှင့် အလွန် မကွာခြားစွာသော ဆင်းရဲ ချမ်းသာမျှ ဖြစ်ကုန်၏။ ပြိတ္တာရိုက်စားဝင် အသုရကာယံ တို့ကား ဝေမာနိက ပြိတ္တာတို့ကဲ့သို့ပင် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြကုန်၏။

လူတို့ကား အများသိ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ အတိုင်းခံစား ကြကုန်၏။ အချို့မှာ ပြိတ္တာများကဲ့သို့ အချို့မှာ စာတု မဟာရာဇ်စသောနတ်များကဲ့သို့ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ဖြစ်ကုန်၏။

စာတုမဟာရာဇ် စသော နတ်တို့ကား ဆင်းရဲမရှိ၊ ချမ်းသာအတိ ဟူသာ ဆိုရကုန်၏။ သို့ရာတွင် စာတုမဟာရာဇ် ဂိုဏ်းဝင် အချို့ နတ်တို့ကား ပြိတ္တာတို့ကဲ့သို့ပင် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ဖြစ်ကုန်၏။

တာဝတိံသာမှအသက်နတ်တို့ကား ချမ်းသာအတိသာ ဖြစ်ကုန်သတတ်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့သော ချမ်းသာမှု အထူး အထူး ကြီးမားသည့် အတွက်ပင် သူတပါး၏ စည်းစိမ်၌ ပြုစုခြင်း၊ သူတပါး ပျက်စီးရန် ကြံစည်ခြင်း အကုသိုလ် ကံများကို အမြဲမြဲ လိုလို ပြုကျင့် နေကြသော နတ်တို့သာ များကုန်၏။ ထို့ပြင် ထိုအပြစ်မျိုး ကင်းသည့် အချို့ နတ်တို့ မှာလည်း အပျော် အပါး အားကြီးကြသောကြောင့် လူတို့ တွင် အရက် သေစာ သောက်စား မူးယစ် ပျော်ကြိုးသူ ကာမ ပျော်ကြိုးသူ တို့ကဲ့သို့ပင် ဆင်းရဲကြကုန်၏။ နတ်တို့ မှာကား အရက် အစွမ်းဖြင့် အသုံးကျွမ်း၍ သေရသူကဲ့သို့ အပျော်အစွမ်း လောင်ကျွမ်း သေကြရ ကုန်သတတ်။ ၎င်းတို့ ၏ စင်စစ် သိအပ်သော ဆင်းရဲကား စည်းစိမ် ယစ်မှုး ကုန်ကာ အကုသိုလ် အမှုသာ ဖြစ်ပွားကုန်၍ ကုသိုလ် ဟူသ ရွှေ၌ အားလုံး လိုလို မေ့ပျောက်ပစ်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။ ထိုသို့ သော အကုသိုလ် တန်ခိုးများ ကင်းကြကုန်မှ ပြိတ္တာတို့ကဲ့သို့ ကပ်၏။ ၃ ပုံဘုံ နေနိုင်စွမ်းကုန်၏။

ပြိတ္တာတို့ကား ဈာန် တန်ခိုးဖြင့် ပြီးစီးကုန်ရကား ထိုသို့ သော ဆင်းရဲများ တင်ရှားမရှိကုန်။ ထိုသို့သော ပြိတ္တာတို့ အကြောင်းကို သိမြင်ရန် အတန်း လေးမျိုး လေးစား ခဲ့ခြား သိအပ်၏။ ပထမဆုံး အသညသတ်ခေါ် ပြိတ္တာတို့ကား

စိတ် သညာ အမှတ်ကြောင့် ခံစားခြင်း ဝေဒနာ ဖြစ်ရ သည့်ဟု စိတ်အပြစ် မြင်သဖြင့် ရူပ-စတုတ္ထဈာန်ရ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်က စိတ်သညာကင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများ၍ ထို အသညသတ် ဖြဟွာတုံ့၌ ကင်ငါးရာလုံးလုံး ရုပ်ကိုယ်အတိ မလွှပ်မရှား ရွှေဆင်းထုကြီး အသား တည်နေရလေသည်။ ထိုအခါကုန်လျှင် ဤကာမတုံ့သို့ပင် လာရောက် ဖြစ်ပွားရ၏။

ဒုတိယ အတန်းအစား ပုထုဇ္ဇန် ရူပဖြဟွာမျိုးတို့ကား ပထမ အစရှိသော ဈာန် တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ ၎င်းတို့ သည် ဤလောက၌ ဘဝတဏှာ အစွဲ အသန်ဆုံးသာ ဖြစ်ကုန်၏။ အကြောင်းကား မိမိတို့ ဈာန်အစွမ်း ဟန်ခိုး ကြံ မားလှသဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အထင်အမြင် ကြီးမားလှလေ သတည်း။ ၎င်းတို့တွင် အထက်တန်း အောက်တန်း ဟု ၂ မျိုး ရှိကုန်၏။ မဟာဖြဟွာ အာဘဿရာ သုဘကိဏှာ ဤ ၃ ဆုံရှိ ဖြဟွာကြီးတို့ကား အစိုးရသည့် အထက်တန်း အစား တို့တည်း။ အခြား တုံ ၂ တုံ စီတို့၌ ဖြစ်ရသော ဖြဟွာတို့ကား အောက်တန်းစားတို့ ဖြစ်ကုန်၍ ထို ဖြဟွာ မင်းကြီးတို့၏ ကျေးကျွန် တိုင်းသားပြည်သူတို့သာ ဖြစ်ကုန် ၏။

အထက်တန်းစား ဖြဟွာ တို့က အုပ်စိုး နည်းကား ငါသည် ဖြဟွာတို့အပ သတ္တငါတို့အပကြီးဖြစ်၏။ သင်တို့ နှင့်တကွ သတ္တဝါအားလုံးကို ငါဖန်ဆင်း၏။ ငါကား မအို မသေ အငြိုးဘည်နေ၏။ စသည် ဆိုလေသည်။ ထိုသို့ ဆိုတိုင်းလည်း ဈာန် အတိညာဉ် တန်ခိုး စသည် အရာရာ၌ သူကချည်း သာ လွန် လေ ရကား ထို့ပြင် ထိုဖြဟွာတို့

မမြင်ရန် မိမိကိုယ်ကို ကွယ်ဝှက်နိုင်သော တန်ခိုးလည်း သူ့မှာ ရှိရကား အားလုံး လက်အောက်ခံ ဗြဟ္မာတို့က ယုံကြည် ရိုကျိုး ကြရကုန်၏။ အကြောင်းကား ထိုသည့် ဗြဟ္မာကြီးတို့၏ လုံ့လကောင်းနှင့် အားစုက်ခဲ့သော ချာန် တန်ခိုးမှာ ကြီးမား၍ ထိုသည့် လက်အောက်ခံ ဗြဟ္မာ တို့၏ လုံ့လ ညံ့ဖျင်းသော ချာန်တန်ခိုးက သေးငယ်ကြ သောကြောင့် တစုံတရာ ထိုထွင်း ကြိသိ ရိပ်မိ ဖြတ်မိ မရှိနိုင် ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

တတိယတန်းစား တို့ကား ပုထုဇ္ဇန် အရှင်ဗြဟ္မာ၊ သို့မဟုတ် နာမကိုယ် ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ၎င်းတို့ကား ကောင်းကင် အာရုံ စသည်ဖြင့်သာ နေထိုင်ကြ၍ တစုံတရာသော ရုပ် ကိုယ် မရှိရကား တစုံတရာကိုမျှ ထိုဗြဟ္မာတို့၏ တသန္တာန် လုံး မကြား မသိ မနံ မတွေ့နိုင် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့မှာ သူတော်တရား ကြားနာခွင့် မရှိ ခြင်းသည် အကြီးဆုံးသော ဆင်းရဲကြီးတည်း။

စတုတ္ထတန်းစားကား အရိယာ ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ၎င်းတို့သည် အသညအတ္တမှ တပီးသော ဗြဟ္မာ ၁၉ ဘုံတို့၌ ပင် ဖြစ်ကုန်၍ ထိုထို ဖြစ်ရာ ဘုံတို့၌၎င်း၊ အထက် အထက် ဘုံတို့တွင် ဖြစ်၍၎င်း (ရိနိဗ္ဗာန် စံနိုင်ခွင့် ရှိကြကုန်၏။

(ဤစကားစု အားလုံးဖြင့် ဘုဒ္ဓဘဝ လားရောက်ရေး ဒါန သီလ ဘာဝနာ အလုပ်မှာ ပုဒ္ဓဘာသာပင်တို့၏ လုပ်ငန်း အလုပ်၊ မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြပြီး ဖြစ်သတည်း။)

ဥက္ခိတ္တာပုည-တေဇေန၊
 ကာမရူပဂတိံဂဟ္မာ
 ဘဝဂန္တိမိ သမ္ပတ္တာ၊
 ပုန ရာယန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

ပုညတေဇေန=ကာမရူပ အရူပ ကုသိုလ်တို့ ခေန်ခြားကာ၊
 ဥက္ခိတ္တာ= ဖြင့်တင် အပ်ကုန်သည့် သတ္တဝါ အထူးထူး
 တို့သည့်၊ ကာမရူပဂတိံ=ကာမ ၇ ဘုံ ရူပ ၁၀ ဘုံဘိုင်
 အောင် သော လားရောက်ရာ ဘုံဘဝသို့လည်း၊ တေ=
 ဆိုက်ရောက်ကြကုန်၏၊ ဘဝဂန္တိမိ = နေဝသညာ နာသ
 ညာ ယထာနုဘုံအထိ အရူပဘုံသို့လည်း၊ သမ္ပတ္တာ=ရရောက်
 ကြကုန်၏၊ (သို့ဖြစ်စေကာ တမူသည်း) ပုန=တဖန်၊ ဒုဂ္ဂတိံ
 မကောင်းသူတို့ ဖြစ်ပွားရာ အောက် အောက် အာမဘဝ
 အပါယ်လေးပါး တိုင်အောင်သောဆိုးဝါးသည့် ဘုံဘဝသို့၊
 အာယန္တိ=လားရောက်ကြကုန်သည်း။

ယင်းသို့အားဖြင့် အရိယာမှ တပါးသော ကာမသုဂတိ
 ၇ ဘုံ ပြဟွာဘုံတို့၌ ဖြစ်ကြသော ပုထုဇ္ဈန် ဂိုဏ်းသား
 မှန်သမျှ အောက် အောက် ဘုံသို့ လားရောက်ကြရမည်
 ကား မလွှဲသည်း၊ ထိုမှ တဖန် အပါယ်လားရေး ဒုက္ခရိတ်
 မှုများကို ပြုမှားသဖြင့် အပါယ်လေးပါးသို့ လားရောက်
 ကြကုန်မည်လည်း မချပင်ဖြစ်ကုန်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ပြဆိုခဲ့သည့်
 ဘုံ ၃၁ ပါးတွင် အယ်ဘုံများမှာ ဘာအောင်စရာ ရှိလေ
 သနည်း၊ ဟု ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်ဖြင့် တွေးတော သိမြင်နိုင်ကြ
 ကုန်စေသည်း။

ဘုံပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ချမ်းသာ ဆင်းရဲပြီး၏။

၁၃၀၂ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၄ ရက်။

တရားမှန်တော်ကြီး

နဝမခဏ်း

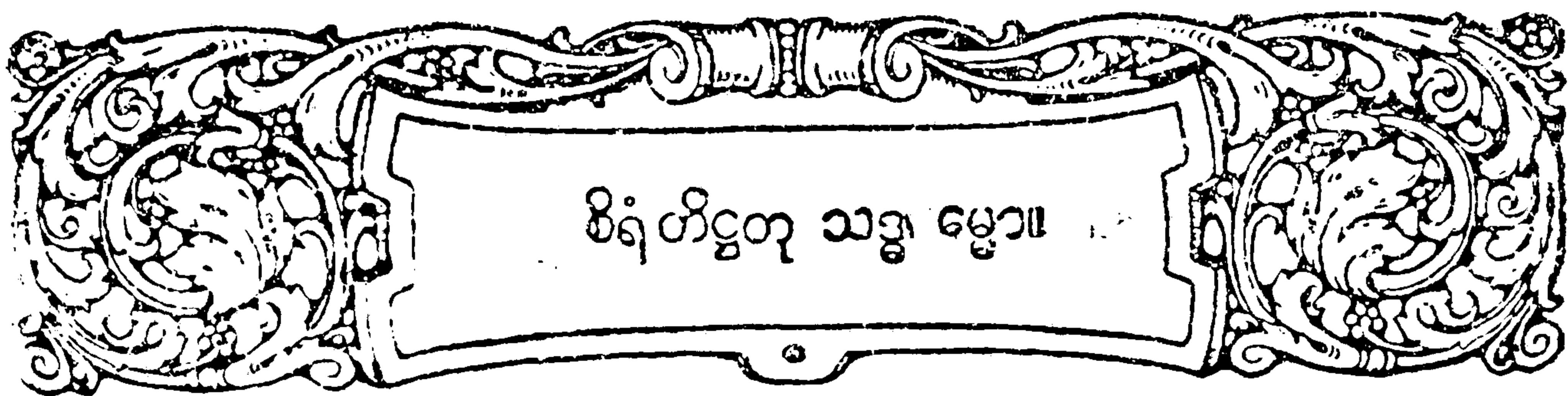
သတိပဋ္ဌာန်ပျိုးများရေး

သတိပဋ္ဌာန်ပွားများရေး

၄၁- အကျဉ်းချုပ်မှတ်တမ်း	၁၄၇-၁၄၈
၄၂- ကာယာနုပဿနာ	၁၄၉-၁၅၅
၄၃- ဝေဒနာနုပဿနာ	၁၅၆-
၄၄- စိတ္တာနုပဿနာ	၁၅၆-
၄၅- ဓမ္မာနုပဿနာ	၁၅၇-၁၆၀
၄၆- သတိပဋ္ဌာန်စိစစ်ချက်	၁၆၁-၁၆၃
၄၇- လောကီယ သတိပဋ္ဌာန် ပွားများနည်း		၁၆၃-၁၆၈

(မြဟ္မစိုရ်နှင့် ဘုရားဂုဏ်)

သ တိပ္ပဋ္ဌာန် ပွားများရေး

၄၁-အကျဉ်းချုပ် မှတ် ဖွယ်။

သ တိပ္ပဋ္ဌာန် ဟုသည့် သဟိ ဖြဋ္ဌာန်းသော တရားတော်ဖြစ်၏။ ကိုယ်အရ၊ ဝေဒနာ အရ၊ စိတ်အရ နှင့် ထိုထိုဘုရား အရတို့၌ တအောက်မေ့မေ့ ပြုလုပ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ၎င်းမှာ အချုပ်အားဖြင့်-

- ၁- ကိုယ် အရကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍ နေခြင်း၊
- ၂- ဝေဒနာ အရကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍ နေခြင်း၊
- ၃- စိတ် အရကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍ နေခြင်း၊
- ၄- ထိုထို တရားသဘောတို့ကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍ နေခြင်းဟု လေးမျိုးရှိ၏။

ထို လေးမျိုး တို့တွင် မည်သည့် အရ တရားကို ပင် ပွားများနေသည်ဖြစ်စေ၊ 'အခု ဘိက္ခု သင်္ကါသဓမ္မောဇ္ဈင်္ဂ' ဘာဂတိ ဝိပဓက-နိဿိတံ ဝိရာဂ-နိဿိတံ နိဓရခ- နိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂာရိဏာမိ" ဟု ဘုရား ဘေတော် မူသောကြောင့် ဘာ ကောင်းစားရေး အတွက် ပွားစီးရမည့်ဘုရားတို့ကြောင်း၊ နိဋ္ဌာန် ရှုစွက်ရေး၊ ထုံ ဆုံးသီးသီးရေး၊ ကပ်လွှမ်းရေး၊ အတွက် ဘာ ပွားစီးနိုင်ကြောင်း တို့ကို ပြောသည်။

ဤ သတိပြဋ္ဌာန်း တရား ပွားစီးရေး၌-

၁- အာတာပိ-အကုသိုလ်ပယ်စွန့်ရေး လုံ့လထားခြင်း။

၂- သမ္မုတေန-ဉာဏ် အမြော် အမြင် ကြီးခြင်း။

၃- သတိမာ-မြီးစွဲစွာ စွဲမှတ်သောသတိထားခြင်းဟု

ဩဠှရမည့် အင်္ဂါ ၃-ပါး ရှိလေသည်။

ဤ၌ သတိစွဲမြီးရမည် ဟူစေကာ အသိဉာဏ်ဖြစ်ရန် သတိတဖန် ရရန်မျှ အမှတ်ထားသော သတိကို လို၏။ ၎င်းကို မတသ်မက်ရ၊ လောက၌ တစုံတခုကိုမျှ စည်း မတသ်မက်ရ၊ ပယ်စွန့်ရမည်ကား-

၁- လောက၌ လော က သူ တစုံ တဦး အပေါ်၌

တသ်မက် စွဲလမ်း မထားရ၊

၂- နှလုံး မသာ မယာ ခြင်းမျှမဖြစ်ရ၊ ဤအင်္ဂါ ၂ မျိုး တည်း။ ၎င်းဖြင့် မိမိ သူတပါး သန္တာန်- ၂- မျိုး၌ပင် ဖြစ်ပွားပုံ ပျက်စီးပုံကို ရှုမြင်ရမည်။ ထို သတိ တစုံ တခုကို ပွားများလိုသူသည် ခဏ်ငြိမ်ရာတွင် တင်ပညွှင် ခွေ နေထိုင်၍ ကိုယ် ကို ဖြောင့်မတ်တောင့်ခိုင်စွာ ထားပြီးလျှင် အလုပ် ကိစ္စ၌ စိတ်ကို ရှေးရှု စူးစိုက်ထားလျက် ပွားများရမည်။

— ၀ —

ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ဝင်တို့၏ လုပ်ငန်း
ဂုဏ်တော် နှင့် သုံးစွဲထုံး
အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရေးသည်။

၄၂- ကာယာနုပဿနာ။

ထွက်သက် ဝင်သက်- သတိ၏ ပွားများရေးကို ပြုလုပ်သူ သည် ၁- သတိထား၍ သာ ထွက်သက်နှင့် ဝင်သက်ကို ရှုရှိုက်ရမည်၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို သတိ ထား၍ သိမှတ်ရမည်။

၂- ကောင်းကောင်း သတိဖြိုးလျှင် ထွက်သက် ဝင် သက် အရှည်အတိုကို သိမှတ်ရမည်၊ ထွက်သက် ဝင်သက် ရှည်ရှည်ရှုရှိုက်လျှင် ရှည်ရှည် ရှုရှိုက် သည် ဟု သိမှတ်ရမည်။

၃- ထို့နောက် ထွက်သက် ဝင်သက် အားလုံးကို သိမှတ်၍ သာ ရှုရှိုက်ရန် လေ့လာရမည်။

၄- ထွက်သက်ဝင် သက်ကို အေးမြစေ၍ ရှုရှိုက်ရန် လေ့လာရမည်၊ ဤသည့် ၄- ဆင့်သော ထွက် သက် ဝင်သက်၌ သက်အမြီး ထားရမည်။

ဤသည့် နည်းအတိုင်း မိမိသန္တာန် သူတပါး သန္တာန် မိမိ သူတပါး သန္တာန်၌ ရှု ဆင်ခြင် ရာ၏၊ ယင်းသည့် ထွက်သက် ဝင်သက်များ၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ဖြစ်ပွားပျက်စီးခြင်းများကို ရှုမြင်နေထိုင်ရာ၏၊ ထွက်သက် ဝင်သက် မည်သည် ရှိ၏ဟု သတိ ကို ထင်စွာ ဖြစ်စေ ရမည်၊ သတိ ထင်စေရမည် ဆိုသော်လည်း နောက်တဖန် သတိရရန်၊ မှတ်မိရန်၊ အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ရန်သာဆိုလိုသည်၊ စင်စစ်ကား ထိုသည့် ထွက်သက် ဝင်သက်ကို တဏှာ၊

မိမိ၊ မာန စွဲများဖြင့် စွဲဖို့ခြင်း မဖြစ်ရ၊ လောကတွင် တစုံ
တရာကိုမျှလည်း အစွဲမထားရ။

ဤ၌ ထွက်သက် အင်္ဂါကို ချက်တိုင် ထွက်သက် အဆုံး နှာသီးဖျား၊
ဝင်သက်အစ နှာသီးဖျား ဝင်သက်အဆုံး ချက်တိုင်ဟု ဆရာတို့ပိုင်းခြား
ကုန်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ဆင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားသော အကျိုးဆက်
လေကိုလည်း သိအပ်၏။ ၎င်းသည်ကား အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သွား
သော လေပင်ဖြစ်၏။ ၎င်းကိုလည်း သိမှတ်ရမည်။

ဤ၌ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်လခြင်း ချုပ်
ပျက်သွားခြင်းကို ဆင်ခြင် သိမြင်ခြင်းဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ ဟူသော ဝိပဿနာကို ညွှန်၏။ ဝိပဿနာ ရှုခြင်း
ဖြစ်၏။ ဤအတိုင်း လောကဌာန် တခုလုံး၌ ထင်ပွယ်ဖြစ်၏၊
ထင်စေချေည့်၊ ယင်းသို့ အသိဉာဏ် ဖြစ်ခြင်းသည် ဒုက္ခ
သစ္စာ ကို ပိုင်းခြား သိမြင် ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ၎င်း၌ တဏှာစွဲ
ကင်းခြင်းနှင့် သမုဒယ ဖြတ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ တဏှာစွဲ
ဖြတ်ပယ်ခြင်းသည် မဂ်ပင်ဖြစ်၏။ တဏှာ ဖြတ်ခြင်းသည်
နိရောဓ ပင် ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ သစ္စာ ၄ ချက်၌ ဉာဏ် သက်
ပင်ရန်ပင် ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ရှု ဆင်ခြင်ခြင်း ဖြစ်
သည်-ဟု အသိဉာဏ်ရှိရာ၏ နောက်ဆိုလတ္တံ့။ ဣရိယာ ပတာ
ပိုင်း စသည်များ၌လည်း ဤသို့ချည်း သမုဒယ-ဝယဓမ္မ ကို
ရှု ဆင်ခြင်၍ သစ္စာဉာဏ်မြင်ကို သက်ရောက် စေရာ၏။
မှန်တော်မူ၏၊ ဤသစ္စာ ဉာဏ်သည်သာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာ
သင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင် ၂-ပါး၏ လုပ်ငန်း ပညာစခန်းဖြစ်လေသည်။

ဤ ပညာသည်ပင် အာသဝက္ခယဉာဏ် လက်နက် အရ ဟတ္တမဂ် ထားသံလျက် ဖြစ်၏ ဟု အတိအကျ မှတ်ရ၏။

ဤ၌ သမုဒယ ဝယ ဓမ္မာနုပဿီ လုပ်နည်းကို ထွက်သက် ဝင်သက် သိတတ်ကုသမှုသုက ကြည့်ရှုရန် မမှတ်ရ။ ဤ၌ ပြဆိုထားချက် အားလုံး မှာ လေ့ကျင့်နည်းညွှန်မျှဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အဿာသပ္ပဿာသ စခန်း ရောက်ကို ကြည့်ရှုသိမှတ်၍ လုပ်ရမည်ကို ဆိုလို၏။ ဤ၌ ညွှန်ပြလိုရင်း ကား အဿာသပ္ပဿာသ စခန်းတွင် လေးဆင့်မြောက် ပြည့်နဲ့သော ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရ်၏ အခြားမဲ့၌သာ သမုဒယ ဝယ ဓမ္မာ နုပဿနာ လုပ်ရမည်ကို ပြ၏။

ပထမ၊ ဒုက္ခိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ သမာဓိတိုင် ရောက်စေ၍ ၎င်း အထက်တွင် သမာဓိအလိုက် ရှုရမည့် ဝိပဿနာကိုသာ ပြဆို၏။ တစုံတရာသမာဓိကိုမျှ မဖြစ်စေသေးဝံ့ သမုဒယ ဝယ ရှုမြင်ရေးကို ညွှန်ပြနေသော သမထချက် ဝိပဿနာပျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းညွှန်မျိုးကို မလိုက်နာရ၊ လိုက်နာရန် မအောင်ကံ မေ့ရ။ ကျမ်းကြီးကြီးက ဆိုဆို၊ ကျမ်းသေးသေးက ဆိုဆို၊ ကျော်ကြားသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာကြီးက ဆိုဆို၊ မည်သည့်သူက မည်သို့ ဆိုစေ ဤသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော် ဘုရား စကားနှင့် ညီမှလုပ်ကြ။ ဘုရားစကား ကလုံးစကား ဤ ၂-ပါးကို ခြားနား ကတ်ဖို့လိုအပ်၏။ ကလုံး စကားသည် အမှန်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အမှားလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ယင်း ကလုံးစကား နည်းညွှန်ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ တို့မှာလည်း မှန် မှား ၂ မျိုးပင် ရှိ၏။ ဘုရား စကားမှာ အမှားမရှိ။

ဣဒါပိတိ။-

ထမန် သွားဆော် သွားသည်၊ ရပ်သော် ရပ်သည်၊ ထိုင်ဆော် ထိုင်သည်၊ အိပ်သော် အိပ်သည်ဟု သိမှတ် ရမည်။ ခြေ လက် ဥက္ခောင်း စသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ် အပိုင်းကို မည်သို့ထားသည်၊ မည်သို့ဖြစ်သည်ဟု ပြ မူ

ထားလို တိုင်းသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို သိမှတ်ရမည်။ ဤသို့ အားဖြင့် ဣရိယာဝိတ် အထွေထွေ၌ သတ်အဖြ် ထားရမည်။

အသိဉာဏ်။-

တဖန်ရှေ့သွားသော်၊ နောက်ဆုတ်သော် အသိဉာဏ် ရှိရမည်။ ဟည့်တည့်ကြည့်သော်၊ စောင်းဝဲ ကြည့်သော်၊ ခြေလက် စတည့် ကွေးသော်၊ ဆန့်ဘန်းသော်၊ အဝတ် ပုဆိုး ပတ်ရုံသော်၊ အိုးခွက် စသည် ခွဲကိုင်သော်၊ စားသောက်သော်၊ ခဲးသော်၊ လျက်သော်၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်သော်၊ သွားလာ သော်၊ ရပ်သော်၊ ထိုင်သော်၊ အိပ်စက်သော်၊ နိုးသော် စကားပြောသော်၊ ဆိတ်ဆိတ် နေသော်၊ အသိဉာဏ် ရှိရမည်။ ထိုအပြု အမူ အားလုံး၌ သိမှတ်၍ ပြုကျင့်ရမည်။

စက်ဆုပ်ဖွယ်။-

တဖန် ဤကိုယ်ကောင်၌ ဆံ အမွှေး ခြေသည်း- လက်သည်း သွား အရေပါး-အရေထူ အသား အကျော အရိုး ချဉ်ဆီ အညှို့ နှလုံး အသဲး အဖျဉ်း အမြှေး အဆုပ် အူမ အူထိမ် အစာသစ် ကျင်ကြီး ဦးနှောက် ဆည်းခြေ သလိပ် ပြည့်သွေး ချွေး အဆီခဲး မျက်ရည် အဆီကြည် တံးတူး နှပ်အစေး ကျင်ငယ် ဟူသော ဤ ၃၂-မျိုးသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို အဖန်ဖန် သိမှတ် ဆင်ခြင်ရမည်။

ဓါတ်။-

တပန်တည်ရှိ နေခြင်းတိုင်းသောဤကိုယ်ကို မာသော သဘောရှိသောမြေဓာတ်၊ ဖွဲ့စည်းပူးပေါင်းခြင်းသဘောရှိသော ရေဓာတ်၊ ကြေညက် ရင့်ယောဉ်ခြင်း သဘောရှိသော ဖိတ်၊ တောင့်တင်း ထိုးကန်ခြင်းသဘောရှိသော လေဓာတ်များသာ ရှိ၏။ ဤသို့ကိုယ်အစုနှင့်ရသင့်တိုင်းသောဓာတ်သဘောကိုဆင်ခြင်ရမည်။ ထိုတွင်-ဆံ အမွှေး ခြေသည်း-လက်သည်းသွား အရေထူ-အရေပါး အသား အကျော အရိုး ချဉ်ဆီ အညှို့ နှလုံးအသဲ အပျဉ်း အဖြေး အဆုပ် အူမ အူသိမ် အစားသစ် ကျင်ကြိုး ဦးနှောက် ဤကိုယ်အစုများသည် ပထဝီဓာတ် များသော ကိုယ်အစု တို့တည်း။

သည်းခြေ သလိပ် ပြည် သွေး ရွေး အဆီခဲး မျက်စည် အဆီကြည် တံတွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ် ဤကိုယ် အစုတို့သည် အာပေါဓာတ် များသော ကိုယ်အစုတို့တည်း။

ဤ ကိုယ်၌ ပူလောင်ခြင်း၊ ကြေညက်ခြင်း၊ ဆွေးမြေ့ခြင်း၊ ရင့်ယောဉ်ခြင်း သဘောသည် စောဇောဓာတ် များသော ကိုယ်အစုတည်း။

အသက်သို့ တက်သောလေ အောက်သို့စုန်စောင်းသောလေ၊ ဝမ်း၌ တည်နေသောလေ၊ အူ၌ တည်နေသောလေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သောလေ၊ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ ဇီ-မျိုးသည် လေဓာတ် များသော ဝါယောဓာတ် အစုတည်း-ဟု သိမှတ် ဆင်ခြင်ရာ၏။

အသေကောင်။-

တဖန် သုသာန် တစပြင်၌ စွန့်ပစ်ထားသော သေ၍၊
တရက် ၂-ရက် ၃-ရက်ရှိ အလောင်း ကောင်၊ ဖူးဖူးယောင်
သော အလောင်းကောင်၊ အညို အမည်း စသည် ကွက်
ကြမ်းသောအလောင်းကောင်၊ ပြည် သွေး ယိုစီး ကျဆင်း
သော အလောင်းကောင်ကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်၍၊ ဤငါ့ကိုယ်
အရလည်း ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသည်၊ ဤသဘောကို
မလွန်ဆန်နိုင်ဟု ဆင်ခြင်ရမည်။ သုသာန် တစပြင်၌ ပစ်စွန့်
ထားအပ်သော ကျီး နွင်းခု ခွေး မြေခွေး ပိုး လောက်
စသည် ဟိုးဆိတ် ကိုက် ခဲး သော အလောင်းကောင်ကို
ရှုကြည့်၍၊ ဤ ငါ့ကိုယ်လည်း ဤသို့ဖြစ်ခြင်း သဘောကို
မလွန်ဟု ဆင်ခြင်ရမည်။

အရိုးစု။-

တဖန် သုသာန်တစပြင်၌ စွန့်ပစ် ထားအပ်သည့် အသား
နှင့် အသွေး လိမ်းကျ လူးလဲလျက် အကျော့များနှင့် စပ်
ဆက်နေသော အရိုးစုကိုယ်ကောင်၊ အသားမရှိ၊ အသွေးလူး
လဲလျက် အကျော့နှင့် စပ်ဆက်နေသော အရိုးစုကိုယ်ကောင်
အသား အသွေးမရှိ၊ အကျော့နှင့်သာ စပ်ဆက် နေသော
အရိုးစု ကိုယ်ကောင်၊ အစပ်အဆက် မရှိ၊ ထိုထို အရပ်တို့၌
တကွဲး တပြားစီ ကြီးပြန့်နေသော အရိုးစု ကိုယ်ကောင်၊
ခရုသင်းကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးပြုလျက် နေသော အရိုးစု ကိုယ်
ကောင်၊ ခိမ်းရိတ်စွတ်၊ ဆွေးမြေ့ နေသော အရိုးစု ကိုယ်
ကောင်၊ မှုံ့မှုံ့ညက်ညက်ဆွေးမြေ့လျက်ရှိနေသော အရိုးမှုံ့

ကိုယ်ကောင်များကိုရှုမြင်၍ ဤငါ၏ကိုယ် ဆည်လည်းဤသို့
ဖြစ်ရခြင်း သဘောပင် ရှိသည်။ ဤသို့သော သဘောတရား
ကို မလွန်နိုင်ဟု ဆင်ခြင် ကြည့်ရမည်။

မှတ်ချက်။ ယင်းသည့် ကာယာနုပဿနာ အမျိုးမျိုးတို့၌လည်း
သာယာရှုမြင် သိရှိနေကာမျှနှင့် သမုဒယ ဝယ သဘောတို့ကို ရှုမြင်ရန်
ဘုရားညွှန်တော်မူလိုသည်မဟုတ်။ စင်စစ်ကား မည်သည့်အခါကို မဆို
စတုတ္ထဈာန်အထိ သမာဓိကို စင်စေပြီးနောက်မှ ဝိပဿနာ ရှုခွင့်ဖြစ်သည်
ကို သိမှတ်ရမည်။ ဝိပဿနာ ရှုပုံရှုနည်းမှာလည်း ကာယာနုပဿနာ
စသော အနုပဿနာ အသီးသီး၏ အဆုံး၌ပါသော ရှုနည်းများအတိုင်း
သာ ရှုမြင်ကြရမည်။

သို့ရာတွင် သမထမရှိပဲ ဝိပဿနာမဖြစ်၊ သမထနှင့်မှ ဝိပဿနာ
ရှိသည်ဟုမဆိုလို၊ သမထလိုလို ဝိပဿနာလိုလို ကပျက်ယပျက် သမထ
ဝိပဿနာရှုနည်းမျိုးကို လုပ်ရန်သာ ဆိုလို၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန် တရား
တော်ကား ၂-မျိုးစုံကိုပင် ဘုရားညွှန်ပြ၏။ လုပ်လိုရာတခုခုကို လုပ်နိုင်၏၊
ဝိပဿနာကိုချည်း ရှုလျှင်လည်းကောင်း၊ သမထကို ရှေးဦးစွာ လုပ်၍
နောက်မှ ဝိပဿနာရှုရန်ကား အလုပ်သဘော၊ ဤကား ဘုရားဆိုတော်
မူလိုရင်း သဘောတည်း။

၄၃- ဝေဒနာပွားများနည်း။

ဝေဒနာကို အဘယ်သို့ ပွားများရမည်နည်း။ ချမ်းသာ
ဝေဒနာကို ခံစားသော် ချမ်းသာဝေဒနာဟု သိမှတ်ရမည်။
ဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစားသော် ဆင်းရဲ ဝေဒနာဟု သိမှတ်
ရမည်။ မချမ်းသာ မဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစားသော် မချမ်း
သာ- မဆင်းရဲ ဝေဒနာဟု သိမှတ်ရမည်။ ကာမအလိုနှင့်
ပတ်သက်သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲ၊ မချမ်းသာ မဆင်းရဲ
ဝေဒနာတို့ကို ခံစားသော် ကာမ အလိုနှင့် ပတ်သက်သော
ဝေဒနာဟု သိမှတ်ရမည်။ ကာမအလိုနှင့် မပတ်သက်သော်
ကာမ အလိုနှင့် မပတ်သက်ဟု သိမှတ် ရမည်။- ဤသို့
ဝေဒနာအရပ်ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင် ပွားများနေထိုင်ရမည်။

၄၄-စိတ္တဘူတသမာဓိနာ။

စိတ်အရပ်ကို အဘယ်သို့အဖန်ဖန်ရှု ဆင်ခြင်ရမည်နည်း?
ထသိမကံသော စိတ်ကို ထသိမကံသော စိတ်ဟု သိမှတ်
ရမည်။ မထသိမကံသော စိတ်ကို မထသိမကံသော စိတ်ဟု
သိမှတ်ရမည်။ ထို့အဘူ ပြစ်မှားသောစိတ်၊ မပြစ်မှားသော
စိတ်၊ တွေ့ဝေသောစိတ်၊ မတွေ့ဝေသောစိတ်၊ ကျဉ်းမြောင်း
သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်၊ မြင့်မြတ်သောစိတ်၊ မမြင့်မြတ်
သောစိတ်၊ အလွန်အကဲး ရှိစိတ်၊ အလွန်အကဲးမဲ့ စိတ်၊
တည်တံ့သော စိတ်၊ မတည်တံ့သော စိတ်၊ လွတ်လပ်
သောစိတ်၊ မလွတ်လပ်သော စိတ် တို့ကိုလည်း သီးသန့် သိ
မှတ် ရမည်။- ဤသို့ စိတ်အမျိုးမျိုးကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်
ပွားများရမည်။

၄၅- ဓမ္မာနုပဿနာ၊

နိဝရဏ၊-

ထိုထို တရား အထူးထူးတို့ကို အဘယ်သို့ အာဖန်ဖန် ပွားစီး ဆင်ခြင်ရမည်နည်း?၊ ပထမ နိဝရဏ- ဈာန် မဂ်၏ အပိတ်အပင် တရားတို့ကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင် ရမည်၊ မိမိ သန္တာန်၌ ကာမ အလိုရှိသည်ကို ကာမအလို ရှိသည်ဟု သိမှတ်ရမည်၊ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကာမအလို ဖြစ်ပေါ် ခဲ့သော် မဖြစ်ပေါ်သေးသော ကာမအလို ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟု သိမှတ်ရမည်၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကာမအလိုကို ပယ်စွန့်လျှင် ၎င်းကို သိမှတ်ရမည်၊ ပယ်စွန့်ပြီး ကာမအလို နောင်မဖြစ် ပွားလျှင် ၎င်းကိုသိရမည်၊ ထိုအတူ သူတပါးကိုဖျက်ဆီး ရေး အကြံအစည်၊ ပျင်းရိ- ဝိကံခြင်းခြင်း၊ ပျံ့လွင့်၍ စိတ် အလို လို ဖြစ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်တရား၌ ယုံမှားခြင်းတို့ကိုလည်း ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ရမည်၊ ဤသို့အားဖြင့် ဈာန် မဂ်တရား၏ အပိတ်အပင် တရားတို့ကို မိမိသန္တာန်၌ ဝင်ကြယ်သည် အထိ ကြည့်ရှု ဆင်ခြင် ရမည်။

ဥပါဒါနုထူနွာ၊-

တဖန် ထဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာန စွဲယူအပ်သော ကိုယ်အပူတို့ကို အာဖန်ဖန် ရှုဆင်ခြင် ရမည်၊ အဘယ်သို့ ရှုဆင်ခြင် ရမည် နည်း?၊ ဤသည်ကား ရုပ်အစုတည်း၊ ဤသည်ကား ရုပ်ဖြစ် ကြောင်းတည်း။ ဤသည်ကား ရုပ်ချုပ်ကြောင်းတည်း။ ဤသည် ကား ဝေဒနာ အစုတည်း၊ ဤသည်ကား အမှတ်သညာ အစု တည်း။ ဤကား သင်္ခါရပြုငြင်စီမံ ရေးတရားအစုတည်း၊ ဤကား ဝိညာဉ်- စိတ် တရားအစုတည်း၊ ဤကား ဝိညာဉ် ဖြစ် ကြောင်းတည်း။ ဤကားဝိညာဉ် ချုပ်ကြောင်းတည်း ဟု အာဖန်ဖန်ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ရမည်။

ထိုစကား၌ ရုပ်ဖြစ်ကြောင်းကား စိတ်နှင့် စေတနာ တည်း။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကြောင်း ကား ဖဿတည်း။ ဝိညာဉ် ဖြစ်ကြောင်းကား စေတနာတည်း။ ၎င်းတို့ ချုပ်ကြောင်းကား ဘဝတဏှာ- ဘဝ၌ တသမက် ခြင်းကို ပယ်စွန့်ခြင်းတည်း။ ဘဝ ထားရောက်ကြောင်း စေတနာ ကံကို ပယ်စွန့်ရမည်။- ဤသို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ရမည်။

အတွင်းအပြင် အာယတန။-

တဖန် အတွင်းအပြင် အာယတနတို့ကို အဖန်ဖန် ရှုဆင် ခြင်ရမည်။ မျက်စိကို သိမှတ်ရမည်။ အဆင်းကို သိမှတ်ရမည်။ ဤ ၂ မျိုးကိုစွဲ၍ မျက်စိ အသိစိတ် ဖြစ်ပွား ကြောင်း၊ ယင်းသည့် အကြည်၊ အာရုံ၊ အသိစိတ် ၃-မျိုး ဆက်စပ် ခြင်းသည် ဖဿ ဖြစ်၍၊ ဝေဒနာ တဏှာ သံယောဇဉ် ဖြစ်ပွားချက် ဘဝဝါဒီ ကံပြုလုပ်သဖြင့် သံသရာမပြတ် ဆင်းရဲတလစပ် ဖြစ်ကြောင်း သိမှတ်ရမည်။ ထိုသည့် မျက်စိနှင့်အဆင်း ၂ မျိုး စပ်ဖက်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်သောသံယော ဇဉ်ကို သိမှတ်ရမည်။ ၎င်း၏ ပယ်စွန့်ခြင်းကို သိမှတ်ရမည်။ ပယ်စွန့်ပြီး သံယောဇဉ်၏ နောင်တဖန် မဖြစ်ပေါ် ခြင်းကို သိမှတ်ရမည်။

ထိုအတူ နားနှင့် အသံ၊ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့၊ လျှာနှင့် အရသာ၊ ကိုယ်နှင့် အတွေ့၊ စိတ်နှင့် စိတ်ကူး တရား၊ ၎င်းတို့နှင့် ဆက်သွယ် ဖြစ်ပွားသော သံယောဇဉ် တို့ကို တည်း သိမှတ်ရမည်။

ဆိုလိုရင်းကား- ဤ အတွင်းအပြင်တည်ရာ အာရုံများကို အစွဲပြု၍ ဝိညာဉ်စိတ်ဖြစ်၏။ ထိုဘုရား ၃-မျိုး စပ်ဆက်ခြင်း ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ ခံစားမှုဖြစ်၏။ ၎င်းကို တဿိမက် စွဲသမ်းခြင်းကြောင့် ဘဝလားရောက်ရေး ကပ်ပြီ၏။ ထိုကြောင့် ဇာတိ တဖန်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲ အထူးထူး ဖြစ်ရလေသည်။ ဘဝလားရောက်ရေး တဏှာပြုတ်၍ စေတနာ ကပ်ကို မပြုလုပ် ခဲ့သော် ဤ ဆင်းရဲအားလုံးပြုတ်စဲ လေသည်ဟု သိရန်ဖြစ်သတည်း။

ဗောဇ္ဈင်။ -

တဖန် ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးတို့ကို ပွားများ ရမည်။ မိမိ သန္တာန်၌ သတိ ဟူသော မဂ်ဖိုလ် အင်္ဂါထင်ရှားရှိသည်ကို ရှိ၏ဟု သိမှတ်ရမည်။ မရှိသော် မရှိဟု သိမှတ်ရမည်။ မဖြစ်ပေါ်သေးသည့် သတိ ဟူသော မဂ်ဖိုလ် အင်္ဂါဖြစ်ပေါ်သည်ကို ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု သိမှတ်ရမည်။ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်သည့် သတိ ဟူသော မဂ်ဖိုလ်အင်္ဂါ၏ ပွားစီး ပြည့်စုံ သည်ကို ပွားစီး ပြည့်စုံသည်ဟု သိမှတ်ရမည်။

ထို့အတူ တရား၌ စိစစ်ခြင်း မဂ်ဖိုလ် အင်္ဂါ ဟူသော ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်၊ အကုသိုလ် ပယ်စွန့်ခြင်း ကုသိုလ် ကံ ပွားစီးခြင်း မဂ်ဖိုလ် အင်္ဂါ ဟူသော ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်၊ ကုသိုလ်ဘုရား၌ နစ်ဖြူလိခြင်း မဂ်ဖိုလ်အင်္ဂါဟူသော ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်၊ အကုသိုလ်စင်၍ ကုသိုလ်အယာဉ်ဖြင့် ကုသိုလ်စိတ် အေးမြ ငြိမ်းချမ်းခြင်း မဂ်ဖိုလ်အင်္ဂါဟူသော ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်၊ ထိုသို့အားဖြင့် ကုသိုလ်စိတ် - ဖြစ် ချမ်းသာ၍ ကုသိုလ် အယာဉ်၌သာ စိတ်ထား တည်တံ့ခြင်း မဂ်ဖိုလ်

အင်္ဂါ ဟူသော- သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်၊ ထိုထို တရားအရရှိ လျှစ်လျူရှုခြင်း မဂ်ဖိုလ်အင်္ဂါ ဟူသော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင် တို့၏ ထင်ရှားရှိသည်ကို၎င်း၊ ဖြစ်ပေါ်သည်ကို၎င်း၊ ပွားစီး ပြည့်စုံသည်ကို ၎င်း သိမှတ်ရမည်။ ဤသို့ အားဖြင့် မောဇ္ဈင် တရားတို့ကို ပွားများရမည်။

သစ္စာ၊-

တဖန်အာရိယာတို့အမှန်တရား သစ္စာ ၄-ပါးကို ပွားများ ရမည်။ ဤသည်ကား ဆင်းရဲအမှန်တရား တည်းဟု- ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ သိမှတ်ရမည်။ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပွား ကြောင်း အမှန်တရားတည်းဟု- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမှတ် ရမည်။ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ အာရိယာတို့ အမှန်တရားတည်း ဟု-ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိမှတ် ရမည်။ ဤသည်ကား ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရေး လုပ်ငန်း ကျင့်ဝတ် တည်းဟု-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမှတ်ရမည်။

ဤ၌ ဆင်းရဲအမှန်တရား ဟူသည်ကား- ဤသည့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ တို့၏ တသ်မက် စွဲယူအပ်သော ကိုယ်အစုတရား လောကကြီး ၃-ပါး ပင်တည်း။ ဆင်းရဲ ဖြစ်ရကြောင်း ဟူသည် ထိုသည့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်ရန် ထိုထို ဘုံဘဝ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်၌ တသ်မက် စွဲလမ်းခြင်း တဏှာပင်တည်း။ ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ အမှန်တရား ဟူသည်- ထိုသည့် တသ်မက်စွဲလမ်းချက်၏ အကြွင်း အကျန်ပဲ ထေသ် မမှက် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းပင်တည်း။

ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရေး လုပ်ငန်း ဟူသည့် ထိုသည့် တဏှာ တသမက်စွဲခြင်းကို ဖြတ်ပယ်နိုင်သည့် မှန်ကန်စွာ ရှုမြင်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ အားစိုက်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ တည်တံ့ခြင်း- ဤအင်္ဂါ 'ရှစ်ပါး'ရှိ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး ပင်တည်း။ ဤသည့် ကိလေသာသတ် လက်နက် ရှစ်ပါး အတိုင်း စိတ်၌ စွဲထား ပွားများ နေထိုင်လျှင် ဆင်းရဲ၌ တသမက်ခြင်း တဏှာ ဖြတ်စဲ၍ ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း နိရောဓ ကို မရချ မျက်မှောက် ပြုနိုင်၏- ဟု ဆိုလို၏။

၄၆-သတိပဋ္ဌာန်စိစစ်ချက်

ဤဆိုခဲ့ပြီး သတိ ပြဋ္ဌာန်းသည့် သတိ၏ တည်ရာထရား ၄ ပါး တို့တွင် ကိုယ် အစရှိ သတိ ထားခြင်း အားဖြင့် ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မိန်းမ ယောက်ျား ခေါ် ဤကိုယ်ကောင့် အပေါ်၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ စိစစ်ခြင်းဖြစ်၍ မိမိကိုယ်၊ သူတပါးကိုယ်၊ လူ့ကိုယ်၊ နတ်ကိုယ် စသည့်၌ တသမက်ခြင်း တဏှာ၊ မြင့်မောက်တက်ကြွ ထောင့်တင်းခြင်း- မာန၊ စွဲမြဲခြင်းခံ့သည် ဟူသော ဒိဋ္ဌိ များကို ကင်းလွတ်စေလေသည်။ ဝေဒနာကို ရှုကြည့် ပွားများ ခြင်းဖြင့် လောကကြီး၌ တသမက်ခြင်းတဏှာ၏ အရင်းကို ဟူးမြို့ နှုတ်ပယ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ စိတ်ကိုဆင်ခြင်ပွားများခြင်းဖြင့် အားလုံးသော ကပ် ကိလေသာတို့၏ အမြစ် အရင်းကို

ထူးမြို့ နှိပ်ပယ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ နိဝရဏ ဆိုင်ရာ ဓမ္မာ
နုပဿနာဖြင့် မဂ်ဖိုလ်၏ အညစ် အကြေး ဖြစ်သော
ကိလေသာ တို့မှ ကင်းစင်စေလေသည်။ ခန္ဓာဆိုင်ရာ ဓမ္မာ
နုပဿနာဖြင့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဟု ကိုယ်ခန္ဓာ၌ စွဲလမ်း
နေကြသူတို့၏ ကိုယ် ကာယ၌ တည်စွဲခြင်း မြင့်မောက်
ခြင်း အရိပ်အမြီး ဟု စွဲခြင်း များမှ ကင်း လွတ် ရေး
ပိပဿနာကို ပွားစေလေသည်။

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ အာယတန ဆိုင်ရာ ဓမ္မာနုပဿနာဖြင့်
ကိုယ်ကာယ ဟူသော ပုဂ္ဂိုလ် သူငါ သတ္တဝါ အစွဲကင်း၍
အကျိုးအကြောင်း တရားတို့၏ ဖြစ် ပျက် နေပုံ ပတ်စွ
သမုပ္ပါဒ်ကို ပွားစေလေသည်။ ဗောဇ္ဈင်ဆိုင်ရာ ဓမ္မာနုပဿနာ
ဖြင့် လောကမှ လွတ်မြောက်ရေး ဆိုင်ရာ မဂ်ထုပ်ငန်းကို
ပြီးစေ လေသည်။ သစ္စာ ဆိုင်ရာ ဓမ္မာ နုပဿနာ ဖြင့်
လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်ကို ပြည့်စုံစွာပွားများရေး၌ အပြီးအဆုံး
တိုင် ရောက်စေလေသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုတရားများကို ဘုရား ညွှန်ပြ ထားတိုင်း
ပွားများခဲ့ဆော်- ခရီး ရောက်နိုင်ကြောင်း ဘုရားဟောထော်
မူသည်ကား- ရဟန်းတို့၊ မည်သူမဆို၊ ဤသည့် သတိပဋ္ဌာန်
၄ ပါး တရားတို့ကို ဤညွှန်ပြပြီး နည်းလမ်း အတိုင်းသာ
အလွန် အားဖြင့် ၇ နှစ်၊ အယုတ်အားဖြင့် ၇ ရက် ပွားများ
ခဲ့အံ့။ သောသော၊ တုန်ခါးသော ရဟန္တာအဆင်ဖြိုခမည်၊
ကပ်စွဲကြွင်း ရှိသည်ဆိုအံ့၊ အနာဂါဝသော် ဖြစ်လေသည်။
ထို့ကြောင့် ဤ သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါး ပွားများရေး
သည်ကား သတ္တဝါတို့စင်ကြယ်ရန်၊ စိုးရိမ်ပူဆွေး ဝိကြွေး

ရခြင်းမှ ထွက်မြောက်နိုင်ရန်၊ ကိုယ်စိတ် ဆင်းရဲ ရခြင်း ချုပ်ငြိမ်းရန်၊ မဂ်ဇိုလ်ဟူသော နိဗ္ဗာန်လမ်းကို ဖြောင့်တန်းစွာ ရောက်ဆိုက်ရန်၊ သောကဝီးအားလုံး ငြိမ်းအေး ခြင်းကို ကိုယ်တွေ့ မျက်မှောက် ဂြိုဟ်ကြရန် တကြောင်းတည်း သော ကျင့်စဉ် ခရီးလမ်းဖြစ်၏ ဟု ဟောတော်မူသေးသည်။

မှတ်ချက်- ဤ ဘုရားဟောချက်တွင် သတိဝါဠာပါဒိသေသေ- ဟူသော စကားဖြင့် ဥပါဒိသေသ နှင့် အနုပါဒိသေသ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြ၏။ ရဟန္တာ အထိ ဖြစ်သူကို ဘုံဘဝ အစွဲကင်း၍ အနုပါဒိသေသ၊ ထိုသို့ မဟုတ်မှု၍ သုဒ္ဓါဝါသစသည် ဘဝစွဲနှိသေး၍ ဥပါဒိသေသ ဟုခေါ်ဆို ကြောင်း ရှင်းပြလေသည်။ ဤကား ပထမသိအပ်သော အဓိပ္ပါယ်။

ဒုတိယ အဓိပ္ပါယ်ကား- ဘုရားဟောတော်မူချက် သတိပဋ္ဌာန် တရား စွမ်းပကားကို ညွှန်ပြလေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ညစ်ကြေးမတင် စင် ကြယ်လှသော ပတ္တမြားသည် လွန်စွာညစ်ထေး၍ ညွှန်ပျင်အထိ ပြီး သည်ပင် ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၌ ကျေးရာကံသော် နှိုညွှန်နဲ့ အညစ်အကြေး တို့ကို စင် ယ်စေလေသည်။ ရေတခြား တခြား ညွှန်တခြား ကွဲပြား စေလေ သည်။ ဤနည်းတူပင် ဘုရားတရားတော်သည် ကိလေသာ ဘဝတဏှာ မည်မျှထူးပြာကပ်ငြိ လိမ်းကျံပေရေ သူပင်ဖြစ်စေ ၎င်းအညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ် စေနိုင်လေသည်။ ကာမတဏှာစွဲမည်မျှရှိစေ စင်ကြယ်စေနိုင် သည်။ အနာဂါမ်ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ယင်းအစွဲ မထားမှုကား ရဟန္တာပင် ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု တရားတော်သတ္တိ စွမ်းပကားကို ပြဆိုလေသည်။

၄၇-လောကီယသတိပဋ္ဌာန်ပွားများနည်း

ဤ သတိ ပြဋ္ဌာန် တရားပွားနည်းမျိုးမှာ လောကုတ္တရာ ရေး ဆက်သက်အတွက် ဘုရားဟောတော်မူသည် မှန်၏၊ သို့ရာတွင် *လောကဟိတ လောကဝီးပွား အတွက်လည်း မပွားဝီး ရ ဟု ပိတ်ပင် တားမြစ်ခြင်း မရှိ သောကြောင့် ငိုး သိသာနုဿကိ စသည်ကို ညွှန်ပြသောကြောင့် ငိုး လောက ရေး ဆိုင်ရာ ဉာဏ်ပညာ၏ အခြေ ဖြစ်သော သမာဓိ ကောင်းရန် သို့မဟုတ် တည်တန်သဖြင့် ဉာဏ်အမြင်ထက် သန်ရန် ပွားများနိုင်ခွင့် ရှိ၏။

ပွားများပုံကား- ပထမဆုံး မေတ္တာ၊ သတ္တဝါ မှန်သမျှ အပေါ်၌ ထည်ခြင်း၊ အမျက် ထွက်ခြင်းမှ ကင်းသော ချမ်းသာစေလိုစိတ်၊ ကောင်းစားစေလို စိတ်ကို ဖြစ်စေ ရမည်။ ၎င်းကို ထိုင်စဉ် ရပ်စဉ် သွားစဉ် လျောင်းစက် နေစဉ် အကြိမ်ကြိမ် ပွားများရမည်။ မြင်တွေ့ ရသူတိုင်း မေတ္တာဇာတ် ပျံ့နှံ့ပြီးသူချည်း ဖြစ်စေရမည်။ မိမိကိုယ်တိုင် ချမ်းသာ ရွှင်ယူ လိုသကဲ့သို့ တွေ့တွေ့သူ မှန်သမျှ အပေါ်၌ ချမ်းသာစေလိုရမည်။

ထိုနည်းတူစွာ တရုဏာ- ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ အတိဒုက္ခ ရောက်ကြိမ်ရသူတို့ အပေါ်၌ ရန်ဖွဲ့စိတ် စိုးရိမ်ပူဆွေးစိတ် ကင်းသော သနား ကြင်နာခြင်းကိုငိုး၊ မုဒိတာ- စည်းစိမ် ဂုဏ်သိရ ခြွေရံသင်းပင်း ပေါများခြင်း၊ အဆင်းရပ်ဝါ

* မိမိအလိုရှိခဲ့သော် ပညာရှိတို့၏ ဤသို့သော တော်လှန် ရေးသား နည်းကိုသိမှတ် ကြရန် သင့်သတည်း။

တင့်ထယ်ခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာရှိခြင်းစသည် ရှိသူ အားလုံး အပေါ်၌ ဂုဏ်ပြင်ခြင်း သရော် ထောင်စဉ်း ခြင်းမှ လွတ်သော ဝမ်းမြောက် စိတ်ထား ကို၌၊ ဥပေက္ခာ- ထရုတ်သော မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိယာ တရားတို့ထားခွင့် ပွားများခွင့် မရရာ၌ လျစ်လျူ ရှုခြင်း၊ ကိုယ်လုပ် သလို ကိုယ်ခံရပြီး ဟု အနှောင့်အယှက် ကင်းစိတ်ကို၌၊ ဤသည့် တရားကိုလည်း ထိုက်သက်ရာ သုတို့အပေါ်၌ လွတ်မလတ် စေပဲ၊ ဝှီးဝှီးပိရန် သတိထားရမည်။

ဤသို့ ပွားများခြင်း အားဖြင့် မိမိ စိတ်ထွင် အပူ အပင် အကြောင့် အကြာ ခရီး အေးမြစွာချည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ရှင်ဇော် ကြည်သာခွင့်ချည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဤသို့သော မေတ္တာ စသော တရား လေးမျိုးသည်လည်း သတိ တည် ထား ရာ ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဤမှတစ်ပါး ထုရှားရှင်သည်-

- ၁- ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်၏။
- ၂- ပူဇော် ခံထိုက်အောင် ကိရိယာ ရန်ကို အကြွင်းပဲ ထတ်ပုတ် ဖျက်ဆီးထော်မူ၏။
- ၃- ကိရိယာရန်ကို သတ်ပုတ်ပြီး ဖြစ်၍ လောက ၃ ပါး၌ ထပ်မက် သွားလာခြင်းမှ ကင်းထော်မူ၏။
- ၄- ထို့ကြောင့် အပြစ် ခုစွဲရှိတ်တို့မှ ကင်းထော်မူ၏။
- ၅- ကိုယ် နှုတ် စိတ် အပြစ် ကင်းစင်သည့်အလား ၃၂ ပါး သော ယောကျ်ားမြတ်တို့ အမှတ် လက္ခဏာ တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။

- ၆- ယောက်ျားမြတ်တို့၏ အမှတ် လက္ခဏာ တော်နှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော အတိုင်း၊ တရား အားလုံးကို မှန်ကန်စွာ အကြွင်းပဲ့ သိတော်မူ၏။
- ၇- တရားအားလုံးကို မှန်ကန်စွာ အကြွင်းပဲ့ သိတိုင်း မေဃာဟူသော ငြင်းစွာသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှ စင်စင် ကြယ်ကြယ်ကြီး ခိုးတော်မူ၏။
- ၈- ယင်းသို့ စင်ကြယ်စွာ ခိုးကြား ခိုင်ယောက်အောင် ဉာဏ် ပညာတော် အကျင့် သီလတော်နှင့် ပြည့်စုံတော် မူ၏။
- ၉- ဉာဏ်ပညာနှင့် အကျင့် သီလ ပြည့်စုံ သောကြောင့် ထို ဘဝ သင်းရုံး လွတ်တင်းရာ နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း မပ်ခမ်းခရီးကို သိတော်မူ၏။
- ၁၀- မဂ်ဖိုလ် လမ်းခရီးကို သိတော်မူတိုင်း သို့သည့် မဂ်ဖိုလ် လမ်း တောင်းစွာ ကျင့်ဆောင်တော်မူ၏။
- ၁၁- ယင်းသည့် မဂ်ဖိုလ်ဖြင့် ညွှန်မြဲသော သုခတုံနန်း ချမ်းအေးသော နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူ၏။
- ၁၂- နိဗ္ဗာန်သို့ ကိုယ်တိုင် ဆိုက်ရောက်တော် မူတိုင်း ကိုယ်တော် အလေး အများ သူနတ်တို့ ဆိုက်ရောက် ရန် နိဗ္ဗာန်ရောက် ဆိုက်ရေး မဂ်ခရီးကို ဟောညွှန် ပြသတော်မူ၏။

ဏိပေါက် ခရီးလမ်းကို ညွှန်ကြားတော်မူသည့် နှင့် ညီညွတ်စွာလည်း ထောက ကပ္ပါ သဘာဝ ထရားမှန်ကို သိတော်မူ၏။

- ၁၄- ကပ္ပါလောက သဘာဝ တရားမှန်ကို သိတော် မူတိုင်းလည်း ကပ္ပါလောကရှိ သတ္တဝါတို့ နေထိုင်ရာ အစားစားကို သိတော်မူ၏။
- ၁၅- လောကအစားစားကို သိတော် မူသကဲ့သို့ လောက နေသူ လူ နတ် သတ္တဝါ အစားစားကို သိတော် မူ၏။
- ၁၆- သတ္တဝါ အစားစားကို သိတော်မူသကဲ့သို့ ထိုထို လောက၌ ဖြစ်ပွားရကြောင်း ကပ် အစားစားကို သိတော်မူ၏။
- ၁၇- ကပ် အစားစားကို သိတော် မူသကဲ့သို့ လောကမှ လွတ်လပ်ရကြောင်း နည်းနာ ဥပါယ် အစားစား ကို သိတော်မူ၏။
- ၁၈- လွတ်လပ်ရေး နည်း ဥပါယ်တို့ကို သိသကဲ့သို့ လောက သူတို့ သေချိ အဇ္ဈာသယ အစားစားကို သိတော် မူ၏။
- ၁၉- ဖာရ်သို့ လောက၊ လောကနေသူ၊ လောက၌ ဖြစ်ရ ကြောင်း လောကမှ လွတ်လပ်ရကြောင်းနှင့် လောက လူတို့ အလို အဇ္ဈာသယ အစားစားကို သိတော် မူခြင်းကြောင့်လည်း အတုပဲ့ ကဲးလွန်းသော ဂုဏ်တော် သွင် ဖြစ်တော်မူ၏။
- ၂၀- အတုပဲ့ ကဲးလွန်းသော ဂုဏ်တော်သွင် ဖြစ်တော် မူသည့် အလိုက်လည်း ထိုသို့သော ဂုဏ်တော်များ၏ အခြေ အမြစ်ဖြစ်သော သီလတော်ဖြင့် အတုပဲ့ ကဲးလွန်တော်မူ၏။

- ၂၁- အတုမဲ့ ကံးလွန်သော သိလပိုင်သျှင်တို့ ရအပ်သည့် သမာဓိတော်နှင့် အတုမဲ့ ကံးလွန်မောင်မူ၏။
- ၂၂- ယင်းသို့သော သမာဓိပိုင်သျှင်တို့ ရအပ်သော ပညာ ဉာဏ် စောင့်ဖြင့် အတုမဲ့ ကံးလွန်တော်မူ၏။
- ၂၃- ယင်းသို့သော ဉာဏ်ပညာသျှင်တို့ ရအပ်သော ကိလေသာ အမှု လွတ်လပ်ခြင်း၊ ဝိရတ္တိ ဂုဏ်ဖြင့် အတုမဲ့ ကံးလွန်တော်မူ၏။
- ၂၄- ယင်းသို့သော ဝိရတ္တိပိုင်သျှင်တို့ ရအပ်သော ဝိရတ္တိဉာဏ် အမြင်ဖြင့် အတုမဲ့ ကံးလွန်တော် မူ၏။
- ၂၅- ယင်းသို့သော ဂုဏ်တော် များ၏။ စွမ်းပကားတော် ကြောင့် ကောသလ၌ ကွတ်ထိုက်သူ၊ ချွတ်ထိုက်သူ မှန်သမျှကို အကြွင်း အကျန်ခွဲရအောင် ခွေးခြယ် ဆုံးမ ဖြေချွတ်တော်မူ၏။
- ၂၆- ဆုံးမဖြေချွတ်ထိုက်သူ ကျွတ်ထွတ်ထိုက်သူ ဖိုက်လူ သတ္တဝါတို့ကို ဖြေချွတ်ဆုံးမတော်မူသဖြင့်၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အားလုံးတို့၏ ဆုံးမ ကြွေးပေး ဆရာသရာ ဖြစ်တော်မူ၏။
- ၂၇- လူ နတ် အများ ကပ္ပါသားကို တရားသဖြင့် ဆုံးမ သည့် ကြွေးပေးဆရာ ဖြစ်သည်နှင့် ဆီလျှော် လျှောက်ပတ်စွာသည်း ဆီစရာ တရား အားလုံးကို သိတော်မူ၏။

- ၂၈- တရားအားလုံးကို အကုန်လုံး သိထော်မှုသည် အားလျော်ကန်စွာ သုံးပြုသော ဆင်းရဲမှ ကိုယ်တော်တိုင် လွတ်ရ ဆဲကဲ့သို့ ထိနည်းတူစွာ ဆတ္တဝါ အစားစားကိုလည်း တရားမှန် သိစေတော်မူ၏။
- ၂၉- ယင်းသို့အားဖြင့် သုရားရှင်သည် ဝဉ်းတော် ကပ်ထော် ဉာဏ်တော် ထန်ခိုးတော်သျှင် ဇင်စစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။
- ၃၀- မုဉ်းတော် ကပ်ထော် ဉာဏ်တော် ထန်ခိုးတော်အသျှင် ဖြစ်တော်မူသည့် အတိုင်း ကိုယ်တော်၏ ကိုယ်တော် နှုတ်တော် စိတ်တော် စောင့်စည်းရေး၌ စိုးရ ပိုင်နှင်းထော်မူ၏။
- ၃၁- ကိုယ် နှုတ် စိတ် တော်ကို ပိုင်နှင်းစိုးရတော်မူတိုင်း ညွှတ်တိုင်းရှောင်ရှား ခွဲထား စိုက်တည်ရာ တရားတွတ် ရတနာ ထင်စွာရမိ လက်ရှိ ကိုယ်ပိုင် ဖြစ်ထော်မူ၏။
- ၃၂- တရားတွတ် ရတနာ ထင်စွာ ရှိသည့် အခါ အမြဲ အနိ ခြောက်ခြား ကျော်ကြားခြင်း ရှိတော်မူ၏။
- ၃၃- ကျော်ကြားထော် မှတိုင်း စား ဝင်ရောက်လာသူ စိုက်လှ ပရိသတ် တရားမြတ်ကို ကျင့်ဆောင်သော ရဟန်း ပရိသတ်အားဖြင့် ခြောက်ခြားသော အမြဲ အရွှေ့ ရှိထော်မူ၏။

၃၄- ခြွေရွှေ ငန်းရံသူ နတ်နှင့် လူ တို့အား ပြားယောင်းထောင်မှုနိုင်သည့် သုံးဆယ် နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့ အမှတ် လက္ခဏာတော် ရှစ်ဆယ်သော အမူအရာထောင်ဖြင့် တင့်တယ်သော အသရေတော်သျှင် ခြင်္စင်တော်မူ၏။

၃၅- အသရေတော်သျှင် ခြင်္စင်သည်နှင့် ညီညွတ် တွေ့ကပ္ပါသူ ကပ္ပါသား နတ်လူမျှားကို ကောင်းစားစေရန် ဆင်နွှဲသွယ်တော် ထင်ရှား ရှိတော်မူ၏။

၃၆- အလိုထော် ရှိတိုင်း အလိုင်းတကြီး ဆောင်ရွက်ပြီးစီးစေရန် ဇွမ်းပကားတော်လည်း ထင်စွာရှိတော်မူ၏။

ဤသို့သော တရားဂုဏ်တော်များသည်လည်း သောသည်အထိ အောက်မေ့ ပွားများရန် တော်တော်ရန် အချက်တို့ပင် ဖြစ်ရန်၏။ တရားဂုဏ် သံဃာ့ဂုဏ် မိမိ သိသဂုဏ် မိမိလှူဒါန်းပြီး အလှူခါနီး ဂုဏ်များသည်လည်း သတိ၏ လုပ်ငန်းပင် ဖြစ်၏။

သတိပဋ္ဌာန် ပွားများရေးပြီး၏။

တရားမှန်တရားကြီး

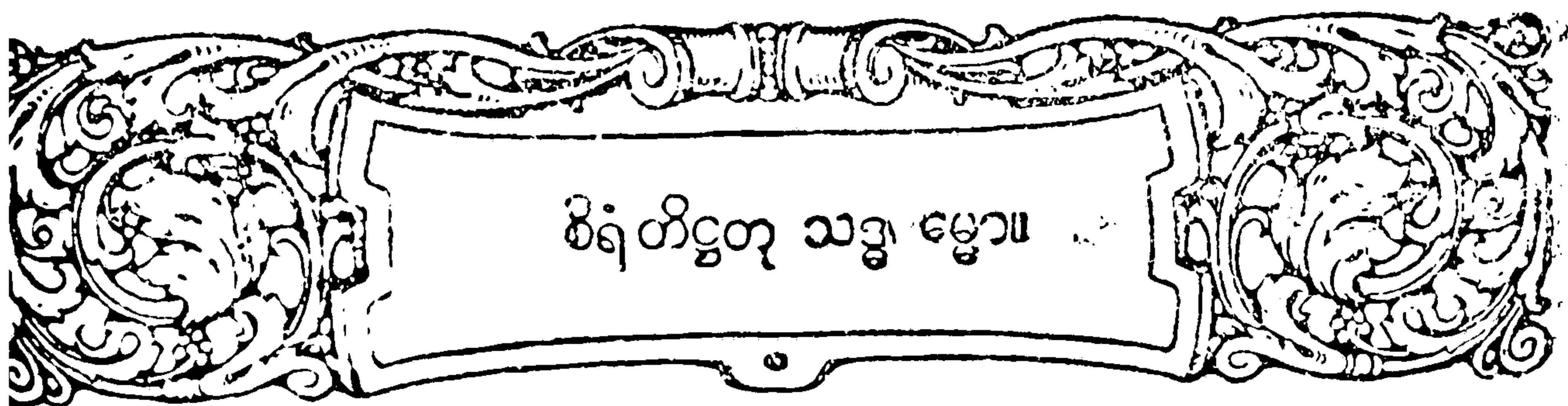
ဒသမခဏ်း

သမ္မပ္ပဝါနိ ပျားများရေး

သမ္ဗုဒ္ဓါနိ ပွားများရေး

- ၄၈- သမ္ဗုဒ္ဓာန် သရုပ် အဓိပ္ပါယ် ၁၇၃-၁၇၄
- ၄၉- မဖြစ်သေးသောအကုသိုလ်မဖြစ်စေရေး ၁၇၅-၁၇၇
- ၅၀- ဖြစ်ပွားပြီး အကုသိုလ် ပယ်ဖွင့်ရေး ၁၇၈-၁၈၁
- ၅၁- ကုသိုလ်ဖြစ်ပွားရန် အားထုတ်ရေး ၁၈၁-၁၈၃
- ၅၂- ဖြစ်ပြီးကုသိုလ် ပွားစီးရန် အားစိုက်ရေး ၁၈၄-၁၈၈
- ၅၃- လောကီယ သမ္ဗုဒ္ဓာန် ပွားများနည်း ၁၈၈-၁၉၁

(ကုသိုလ်ပွားစီးရေး နှင့် တရားတော်ဂုဏ်)

သမ္မပ္ပဓာနပွားများရေး

၄၈- သမ္မပ္ပဓာန် သရုပ် အဓိပ္ပါယ်။

သ ဟိဋ္ဌိဋ္ဌာနိး တရား ပွားများရေး၌ ကိုယ်၊ ဝေဒနာ၊
စိတ်၊ တရား ၄ မျိုးတွင် စိတ်ထား ထည်တန်ရေး
ကို ဆိုခဲ့ပြီ။ ၎င်း၏ လုပ်ငန်းအချုပ်မှာ- အကုသိုလ်၌ စိတ်
ထား မရောက်ပဲ၊ ကုသိုလ်၌သာ စိတ်ထား ထည်နေရန်
အားပိုက်ခြင်းဖြစ်၏ ဟူသော အဓိပ္ပါယ်မှာ ပေါ်ထွင်လေ
သည်။ ဤသို့ အားထုတ်နေခြင်းအညီပင် တနည်းနည်းအား
ဖြင့် သမ္မပ္ပဓာန် ပွားများနေခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်
သမ္မပ္ပဓာန် ဟူရာ၌ မှန်ကန်စွာ အားပိုက် ထုံးတမ်းနေခြင်း၊
အကုသိုလ် အယာဉ်၌ စိတ်ထား မသက်ရောက်စေပဲ
ကုသိုလ် အယာဉ်၌သာ စိတ်ကို ထည်တန် စေခြင်း ဟု
သိမှတ်ရာသည်။ သို့ရာတွင် 'ဣဒေဝိတ္ထု ဇိနိယ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂီ'
ဘေဝေတိ ဝိဝေကာ နိသိတံ ဝိရာဂ နိသိတံ နိရောဓ
နိသိတံ ဧဝိယဂ္ဂ ပရိသာဒိ ' ဟု ဘုရား ဟောတော်
မူသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ထူးထောင်အရ ဘုံ ၃ ပါး
တွင် ဖြစ်ပွားရန် ကုသိုလ် လုပ်ငန်းဟု မူချအားဖြင့် မရှိဟု
မှတ်လေ။

သမ္မပ္ပဓာန်သည်-

၁- မဖြစ်ပွားသေးသော အကုသိုလ်ကို မဖြစ်ပွားရန် အားထုတ်ရေး။

၂- ဖြစ်ပွားပြီး အကုသိုလ်ကို ပယ်ဖျက်ရန် အားထုတ်ရေး။

၃- မဖြစ်ပွားသေးသည့် ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားရန် အားထုတ်ရေး။

၄- ဖြစ်ပွားပြီး ကုသိုလ်တရား ပြန့်ပွားရန် စည်ပင်ရန် ပြည်စုံရန် အားထုတ်ရေး-ဟု လုပ်ငန်းကိစ္စအား ဖြင့် ၄ မျိုး ကွဲပြား၏။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုလိုရင်းကား- သမ္မပ္ပဓာန် ဟူသည် အကုသိုလ်ကိုမဆိုထားပဲ ကုသိုလ်ကိုပင် ဘဝဂါမိက= ဘုံဘဝလား ရောက်ရေး အလို့ငှါ စိတ်တွင်း၌မျှ ထစိုးတစိမရှိရန် အားစိုက်ခြင်း၊ ဘုံသုံးပါး သို့ လားရောက်ရေး ကိုယ်- နှုတ်- ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကို မလုပ်ကိုင် ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်ရကား လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဟူသော လောက ၃-ပါး၌- သို့မဟုတ် ၃၁ ပါး၌ ပျော်ပါးရန် စေ့ခြင် လိုလား နေသူများအတွက် မချလုပ်ငန်း မဟုတ်ကြောင်း၊ ထိုသို့သောလောက ပျော်ပါးသူများနှင့် လုံးလုံး မထော်ထောင် မပျော်သော အသိုက်တန်ခေတ် တရားဖြစ်ကြောင်း သတိရှိစေ ခြင်းတည်း။

၄၉- မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ် မဖြစ်စေရေး။

ယင်းသည့် သမ္မပ္ပဓာန် ၄ မျိုးတို့တွင် မဖြစ်ပွားသေးသော အကုသိုလ် တရားယုတ်များ မဖြစ်ပွားရန် အားထုတ်ရေး ဟူသည့် မိမိ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ၃ ပါး၌ ထရံထဆစ်မှု မဖြစ်ပေါ်ပူးသေးသော အကုသိုလ် တရားယုတ် ထရားဆိုးတို့ကို မဖြစ်ပွားရန် ကြောင့်ကြ မိုက်ရမည်၊ လုံ့လ ပြုရမည်၊ တရံတခါမျှ မဖြစ်စေရ ဟု ဆိုလို၏။

အကုသိုလ် တရားယုတ်များ မဖြစ်ပွားခဲ့သော် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ၃ မျိုး၌ပင် ဖြစ်တတ်၏။ ကိုယ်မှ- သက်သတ်မှု၊ ခိုးဝှက်မှု၊ ကာမဂုဏ်၌ မှားယွင်းကျင့်ကြံမှု ဤ ၃ ပါး ဖြစ်တတ်၏။ နှုတ်မှ- မုသားဆီမှု၊ စကားရန်ကြမ်း ပြောဆိုမှု၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်မှု၊ အပြန်အဖျင်းပြောဆိုမှု ဤလေးမျိုး ဖြစ်တတ်၏။ စိတ်မှ- သူတပါး ဥစ္စာကို ရကြောင်း ကြံစည်မှု၊ လိုချင်မှု၊ တတ်မက်မှု၊ သူတပါး ပျက်စီးကြောင်း ကြံစည်မှု၊ ပျက်စီးစေလိုမှု ပြစ်မှားမှု အယူအစွဲ မှားမှု၊ ဤ ၃ ပါး ဖြစ်တတ်၏။

ဤသည့် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်၊ အကျင့်ဆိုး အကုသိုလ် ဒုစ္စရိတ် အပြစ် တရားများမှ ဖောင့်စင်း ရမည်။ မိမိ သန္တန်သို့ မရောက်ရန် မပြုကျင့်မိရန် ကြောင့်ကြ မိုက်ရမည်၊ ပိတ်ပင်ရမည်။ ကာကွယ်ရမည်၊ တားမြစ်ရမည်၊

မိမိ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ကို ထိုထိုအပြစ် ဒုက္ခရှိတ်သို့ မရောက်
ရန် အပြစ် ဒုက္ခရှိတ်များ မိမိ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် သို့
မရောက်ရန် ဂရု ကြီးစွာ ထားရမည်။

ထို့ပြင် ဈာန်မိ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် စိတ်
ဤထံခါး ၆ ပေါက်မှလည်း အကုသိုလ်အမျိုးမျိုးဝင်ရောက်
တတ်သကား ထိုထံခါး ၆ မျိုးဖြင့် အကုသိုလ်များ မဝင်
ရောက်ရန် ကြောင့်ကြံစိတ်ရမည်။ တံခါး ၆ မျိုး အနက်—
မျက်စိ တံခါးမှာ အပြင်ပမှ ရူပါရုံ= အဆင်း အမျိုးမျိုး
ဝင်လာသည်ကို စွဲ၍ တာသမက်ခြင်း ဖြစ်ပွားခြင်း ဖြစ်တတ်
၏။ ၎င်းများမှ စောင့်စည်းရမည်။ နားတံခါးမှာ အပြင်ပမှ
သဒ္ဓါရုံ=အသံ အမျိုးမျိုး ဝင်လာသည်ကိုစွဲ၍ တာသမက်
ခြင်း ဖြစ်ပွားခြင်း ဖြစ်တတ်၏။ ၎င်းများမှ စောင့်စည်း
ရမည်။ နှာခေါင်း တံခါးမှာ အပြင်ပမှ ဂန္ဓာရုံ= အနံ့
အမျိုးမျိုး ဝင်လာသည်ကို စွဲ၍ တာသမက်ခြင်း ဖြစ်ပွား
ခြင်း ဖြစ်တတ်၏။ ၎င်းများမှ စောင့်စည်းရမည်။ လျှာ တံခါး
မှာ အပြင်ပမှ ရသာရုံ= အရသာ အမျိုးမျိုး ဝင်လာသည်
ကို စွဲ၍ တာသမက်ခြင်း ဖြစ်ပွားခြင်း ဖြစ်တတ်၏။
၎င်းများမှ စောင့်စည်းရမည်။ ကိုယ်တံခါးမှာ အပြင်ပမှ
ယောဉ္ဇဗ္ဗာရုံ= အတွေ့ အထိ အမျိုးမျိုး ဝင်လာသည်ကိုစွဲ၍
တာသမက်ခြင်း ဖြစ်ပွားခြင်း ဖြစ်တတ်၏။ ၎င်းများမှ
စောင့်စည်းရမည်။ စိတ်တံခါးမှာ အပြင်ပမှ မဇ္ဈာရုံ=ထိုထို
စိတ်ကူးရရာ အာရုံ အမျိုးမျိုး ဝင်လာ သည်ကို စွဲ၍
တာသမက်ခြင်း ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်တတ်၏။ ၎င်းများမှ စောင့်
စည်းရမည်။

ယင်းသို့အားဖြင့် တံခါး ၆ မျိုးမှ အထူးထူးသော အကုသိုလ် တရားယုတ်များ ဝင်ရောက် လာတတ်သည်ကို သိ၍ ၎င်းတို့ မဝင်ရောက်မီကပင် ထိုသည့် အကုသိုလ် များ မဖြစ်ပွားရန် မရောက်လာရန် အားပေး စိုက်ထုတ် ကာကွယ်ရမည်။

ထိုမှတစ်ပါး အရိယသောဝက ဥပါသကာတို့ ပြုအပ်သော ဂုဏ်ကြံယာ ဆယ်ပါးတို့ကို ပြုလုပ်ရန် အခွင့်ရောက် ဆိုက်လျက် မပြုကျင့်မိ၍လည်း ဝတ်ပျက် အကုသိုလ်များ ဖြစ်ပွားလာတတ်၏။ ထိုနှင့် အလားတူစွာပင် ဆရာ၌ ပြုရာ သောဝတ်၊ သားသွီး ကျေးကျွန် မိဖ လင် ယော၊ ဖိုးဖွား မိတ်သက်ဟ ရဟန်း သူစင် သူမြတ်တို့၌ ပြုအပ်သော ဝတ်တရားများ လစ်လပ်၍လည်း ဝတ်ပျက် အကုသိုလ် များ ဖြစ်တတ်၏။ ဤသို့ ဤနှင့် အလားတူသော အကုသိုလ် အပြစ်တရားများလည်း မဖြစ်ပွားရန် မိမိဌာနသို့ မရောက် ဆိုက်ရန် ဂရုကြီးစွာ ထားရမည်၊ ပိတ်ပင် တားဆီးရမည်။ စင်စစ်ကား အကုသိုလ် မည်သည် ကျောက်တုံး ခဲတုံး သံတုံးစသော ဓာတ်သတ္တုများနှင့်တူ၏။ အလွန် သေးငယ် စွာသော ကျောက်စရစ်ခဲများ ဖြစ်စေ ရေငယ် ကျွဲက နှစ်မြှုပ်ခြင်း သဘောသော ရှိသကဲ့သို့ ထို အတူ အကုသိုလ် တရားယုတ်မည်သည် အနည်းငယ်မျှပင် ဖြစ်စေ၊ မိမိသန္တာန် ၌ ဖြစ်ပွားလာခဲ့သော် အပါယ်လေးပါးသို့ လားရောက် စေတတ်၏ ဟု အကုသိုလ်၏ အပြစ်ကို မြင်၍ စင်စင် ဆေးကြော သုတ်သင် ရာ သတည်း။

၅၀- ဖြစ်ပွားပြီး အကုသိုလ်ပယ်စွန့်ရေး

အကုသိုလ် ဖြစ်ပွားသည်ကို ပယ်စွန့်ရေး ဟူသည်- မိမိစိတ် သန္တာန်တွင် အစဉ် ဖြစ်ပွားနေသော အကုသိုလ် ကို ပယ်စွန့်ရေး၊ အကုသိုလ်အကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ် ကို ပယ်စွန့်ရေး ဖြစ်၍ လောက၌ ထင်ရှား ။ ရှိနေသော ရွှေ-ငွေ-ကျွေး-ခွား- စပါး- ဆန်ဓရ နှင့် သား- မယား- အိုး- အိမ် ကို စွန့်ပစ်ရသကဲ့သို့ ခဲးခဲး ခက်ခက် မဟုတ်ချေ။ ပိုက်ဆံ တပြားတန် ပဲးလှော်ကို လှူဒါန်း ပေးကမ်း ချခြင်းမျှ လောက်ပင်လည်း ခဲးခဲး ခက်ခက်မရှိသွချေ။ စင်စစ်အားဖြင့် မိမိ၏ လက်ရှိ အကုသိုလ် စိတ်စေတနာကို ပယ်စွန့်လိုက် ခြင်းမျှသာဖြစ်၍ အလွန်လွယ်ကူလှလေသည်။ ဤအကုသိုလ် စိတ်မျိုး ငါ၏ သန္တာန်၌ မည်သည့်အခါမျှ မဖြစ်စေရ။ ဤအကုသိုလ် အကြံ အစည် မျိုးကို ငါသည် မည်သည့် အခါမျှ မကြံစည် တော့အံ့ ဟု စိတ်ထား ပြုရမည်။ ည- အိပ်ရာ ဝင်တိုင်း ထိုနေ့အတွက်- မိမိပြုလုပ်မှားယွင်းသော ကိုယ်မှုဆိုး၊ နှုတ်မှုဆိုး၊ စိတ်မှုဆိုး ၃ မျိုးကို စိစစ်ရှာဖွေ၍ တွေ့တွေ့သမျှကို နောင် ဤနှယ် အကုသိုလ်မှုကို မဖြစ်စေ အံ့ ဟု အငြိမ်းကို ဝန်ခံ၍ အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်။

ဤ၌ အကုသိုလ်ဟူသည် ကိုယ်- နှုတ်- စိတ် ၃ မျိုးရှိ၏။ ၎င်းတို့တွင် စိတ် ပြဋ္ဌာန်း၏။ စိတ်သန္တာန်၌ အကုသိုလ်မဖြစ် လျှင် ကိုယ်နှုတ် ၂ မျိုး၌ ပိတ်ပင်ပြီးပင် ဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် မနောကင် အကုသိုလ် များကို ရှေးဦးစွာ ပိတ်ပင်ရ၏။ သို့ ပိတ်ပင်သော ဟူသည့် အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ၊ ဝိသ္ဓာဒိဋ္ဌိ ဤတရား ၃ မျိုး မိမိစိတ်၌ နောင် မဖြစ်ပေါ်ရန် တားမြစ် ရမည်။

အဘိဇ္ဈာ ဟူသည် သူတပါး ဥစ္စာကို ကိုယ်.ဥစ္စာ ဖြစ်စေလိုခြင်း၊ တစ်မက်ခြင်း၊ လိုလားခြင်း၊ တောင့်တခြင်း၊ ပင်တည်း။ စစ်စစ်ကား လောကကြီး တရလုံးကို လူတဝ, နတ်တဝ, လူနတ် စည်းစိမ်ကို တောင့်တ လိုလား နေခြင်း ပင်တည်း။ ဤသို့သော လိုလားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရမည်။ စိတ် သန္တာန်၌ မဖြစ်ပွားစေရ။

ဗျာပါဒ ဟူသည် သူတပါး အပေါ်၌ ဖြစ်ပွားခြင်း၊ အပြစ်ပြုလိုခြင်း၊ အပြစ် ဖြစ်စေလိုခြင်း၊ ပျက်စီး စေလို ခြင်း ပင်တည်း။ ဤသို့သော အလိုဆိုး စိတ်ထားဆိုးများကို ပယ်ဖျောက်ရမည်၊ လောက၌ မိမိဖက်က ရန်သူမရှိ စေရ, ရန်မရှိစေရ။

မိစ္ဆာမိတ္တိ ဟူသည် အချုပ်အားဖြင့် - (၁) နတ္ထိက ဒိဋ္ဌိ = ကောင်းမှု မကောင်းမှုတို့၏ ကောင်း ချိုးဆိုပြစ် မရှိဟု စိတ်ထားစွဲယူခြင်း၊ (၂) အဟေတုကဒိဋ္ဌိ = ဤလောက၌ ဒုတိယဘဝ လူနတ်အဖြစ် မည်သည့် မရှိ-ဟု စွဲယူခြင်း၊ (၃) အကြိယဒိဋ္ဌိ = တုံ ၃ ပါးမှ လွတ်လပ်ရေးတရား မရှိ, လွတ်လပ်သူလည်း မရှိ-ဟု စွဲယူခြင်း- ဤ ၃ မျိုးသော အစွဲမှား အယူမှားတို့ ဆို၏။

ထိမှတပါး ဤမနောဓာတ် ၃ ပါး၌ ပါဝင် သော်လည်း သေဟာရအားဖြင့် ဖြစ်ပွားဟန် ရှိနေသော - (၄) မျှော် ထွက်ခြင်း၊ (၅) ရန်ညှိုးစွဲခြင်း၊ (၆) ဂုဏ်ကျေးဇူး ချွေဖျက် ခြင်း၊ (၇) ဖြိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ (၈) မညွတ်ဘုင်း နှိပ်ခြင်း၊

(၆)ချုပ်ချယ်ခြင်း၊(၁၀)စိတ်ထားဖြင့်မောက်ခြင်း၊(၁၁)ငြူခြင်း၊ ချစ်ခင်ခြင်း၊ တသ်မက်ခြင်း၊ (၁၂) စွဲလမ်းခြင်း၊ (၁၃) မိမိအယူ၌ မြီးစွာ စွဲယူခြင်း၊ (၁၄) အယူမစွန့်နိုင်ခြင်း၊ (၁၅) ဝန်တိုခြင်း (၁၆) ကုသိုလ်၌ စိတ်ထားမတည့်မတန် ပျံ့လွင့်ခြင်း (၁၇) စိတ်၌ အထို့ထို့ ဖြစ်ခြင်း၊ (၁၈) ကုသိုလ်၌ ယုံမှားခြင်း - ဤသို့သော တရားယုတ်စိတ်ဆိုး စိတ်ဝါး များကို နောင် မဖြစ်ရန် လုံးလုံးပယ်စွန့်ရမည်။

ဤအတူ ကိုယ်ဖြင့် ပြုပြုသမျှ အလုပ်၊ နှုတ်ဖြင့် ပြောပြောသမျှ စကားတို့၌လည်း အကုသိုလ်များ မကောင်းမှုများ တစုံတရာမျှ နောင် တဖန် မဖြစ်စေရ။ အယုတ်သဖြင့် ကပ်ငြိစွဲလမ်းသော အမှတ်သညာမျှ မဖြစ်စေရ။

ယင်းသို့သော စိတ်ဆိုး စိတ်ဝါး များကို စွန့်ပယ်ခြင်းသည် ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ်ကို စွန့်ပယ်ရန် အားထုတ်ခြင်းမည်၏၊ မဖြစ်စေခြင်းမည်၏။ သို့ရာတွင် ဤသို့သော စိတ်ဆိုး စိတ်ဝါးကြောင့်ပင် လူ နတ် လောကကြီး တရလုံး ပွားစီးစည်ပင် နေသောကြောင့် ထိုစိတ်ဆိုး စိတ်ဝါးတို့၏ အပြစ်ကို ရှု ဆင်ခြင်ရာ ၏၊ မကောင်းမှု၏၊ အပြစ်ကား များစွာ၏၊ လောက၌ မကောင်း ဆိုးဝါး ဖြစ်ရခြင်း ဟူသမျှ ဖျားရ၊ နာရ၊ အိုရ၊ ဆွေရ၊ ပွဲခံ၊ ထောရ၊ ဆောင်တန်းကျရ သမျှမှာ မကောင်းမှုလျှင် အရင်းရှိ၏။ ကမ္မလွန် ငရဲဘေး စသော အပါယ်လေးပါး ဘေးရန်ကြီး များသည်လည်း ဤသည့် မကောင်း ဆိုးဝါးမှု ကြောင့် ပင် ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်ရာတွင်လည်း မိမိ မကောင်းမှုကြောင့်သာ မိမိ
မကောင်း ဖြစ်ရ၏၊ သူ့မကောင်းမှုကြောင့် ကိုယ် မကောင်း
ဆိုးဝါး မဖြစ်၊ ကိုယ် မကောင်းမှုကြောင့်လည်း သူတပါး
မကောင်း မဖြစ်၊ ယင်းသို့အားဖြင့် ဆင်းရဲ အနန္တကို
ဖြစ်ပွား စေတတ်ရတာ ထို မကောင်း ဆိုးဝါးမှု စိတ်
စေတနာ ဖြစ်ပြီးများကို လုံးလုံး မဖြစ်ပွားစေသင့်ချေ၊ ဤသို့
ဆင်ခြင်၍ ဖြစ်ပွားပြီး အကုသိုလ်ကို စွန့်ပယ်ရမည်၊
ရှုပ်သိမ်းရမည်။

၅၁-ကုသိုလ်ဖြစ်ပွားရန်အားထုတ်ရေး။

မဖြစ်ပွားသေးသော ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားရန် အားထုတ်ရေး
ဟူသည်၌ ဘာဝါဒိက = ဘုံဘဝသို့ လားရောက်ရေး၊
လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း၊ နိဗ္ဗာန်ပွားရေး ကုသိုလ်တို့ကို
ဖြစ်ပွားစေရမည်ဟု မထုတ်ရ၊ ဘုံဘုံသော ကုသိုလ်များကို
လုံးလုံးပယ်စွန့်ထားမည့်သို့ဖြစ်မည် ဟုလည်း ဘာဝါဒိက
ဟူသော ဂုဏ်ကြိယာ ဆယ်မျိုးကို မထုတ်ရဘဲ လောကီ၊ ဓမ္မ
သင်္ကန်း ကျောင်းဆေး ပစ္စည်း သေးငယ် ပြည့်စုံရေး
သာသာနာ ပွားစည်းရေး လုပ်ငန်း များကို လုံးလုံး ပစ်စွန့်
ထားရ တော့မည်လော?။

ဂုဏ်ကြိယာများကို မပြုရဟု ကျွန်ုပ်တို့မဆို၊ ဘာဝါဒိက
တုံဘဝ လားရောက်ရေး ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကို မပြု
သုပ်ရန်သာ ဆိုလို၏၊ ထို့ကြောင့် တုံဘဝ ကုန်ဆုံးရေး၊
လောဘ စသည် ကင်းပြတ်ရေး ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကို

ပြုလုပ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မိမိစိတ်သန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ်ကုသိုလ်များ ဖြစ်ပွားရန် ဘုရားဂုဏ် ထရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ် များကို ဆင်ခြင်ပါ၊ မိမိ၏ သီလ ဒါန ကို ဆင်ခြင်ပါ၊ အာနာ ပါနာသမာဓိ၊ မရုဏသမာဓိ ကို ပွားများစေ၊ သတိပဋ္ဌာန် စသော မောရိ ပက္ခိယ တရားတို့၌ စွမ်းများပါ။

ဒါနကုသိုလ်ကို ချဉ်းသို့ ပွားများရမည်နည်း?၊ ငါသည် ယခု ငွေ တကျပ်တန် ပစ္စည်းကို စွန့် ကြိုး ၏ လှူဒါန်း၏၊ ရင်းမှာ- ဘုံ ၃ ပါးကို ပစ်စွန့်ရန် ကိစ္စ၌ တမိပ် မှီဝဲ၏၊ ဘုံ ၃ ပါး၌ တသိတော်နေသော လောက၊ သို့မဟုတ် အဝဏ္ဏာကို စွန့် ပယ်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဘုံဘဝ လောက ရောက်ရေး အား လုံး ပင် လက်မ ထုံးရန် ကိစ္စပြီးသည့် ရှေးရှေး သူကောင်း ဘုရားအလောင်းတော် မှန်သမျှ ဆည်း ချဉ်း ဤသို့သော ဘုံဘဝ လောကရောက်ရေး တဏှာကို စွန့်ပယ်ခြင်း ဒါနအမှုကို အရင်းခံ၍ ပင် ဘုံ ၃ ပါးမှ ကင်းလွတ်၍ အသင်္ခါတ နိဗ္ဗာဏ ခါတ်သို့ သက်ဝင်ကြ သည် စသည်ဖြင့် ပွားများလော။

သီလ ကုသိုလ်လည်း ငါသည် ယခု သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်၏၊ သူ့ဥစ္စာ ခိုးခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်၏ ဤသို့ စသည် ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့မှ ကြဉ်ရှောင်၏၊ ရင်းမှာ လည်း ထိုထို ဘုံဘဝတို့၌ ဝှော့ကြိမ် ဖြစ်ပွား ကြရသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်လို၍၊ ထိုထို ဘုံဘဝ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရှောင်ကြောင်း တဏှာကို ပယ်စွန့်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်- စသည်

များလော။

ဘာဝနာ ပွားရန်ကား- ငါသည် ယခု- လိုလားခြင်း၊
 ဖြစ်မှားခြင်း၊ ငိုက်မြည်းခြင်း၊ ဖြန့်လွင့်ခြင်း၊ အလို.လို. ဖြစ်
 ခြင်း၊ ယုံမှားခြင်း၊ ဤသည့် စိတ်ညစ်နွမ်းကြောင်း၊ ပညာ
 ဉာဏ် အားနည်းကြောင်း အပိတ်အပင် ထရားတို့မှ ကင်း၍
 ငါလိုရာ အံ့ဘဝ လွတ်လပ် ရေး ဒါနုန္ဒိယာ ကြံစည်ခြင်း၊
 စိတ်ကူးခြင်း၊ နှစ်ဖြိုက်ခြင်း၊ ချမ်းမြဲခြင်း၊ ၎င်း၌သာ စိတ်စွဲ
 ထားခြင်းဟူသော ပထမဈာန်၊ ထိုသို့သော ဒါနုန္ဒိယာ
 နှစ်ဖြိုက်ခြင်း၊ ချမ်းမြဲခြင်း၊ စိတ်စွဲထားခြင်း ဟူသော
 ဒုတိယဈာန်၊ ချမ်းမြဲခြင်း၊ စိတ်စွဲထားခြင်းဟူသော တတိယ
 ဈာန်၊ လျော် လျူ ရှုခြင်း၊ စိတ်စွဲထားခြင်း ဟူသော စတုတ္ထ
 ဈာန်- ဤသို့သော ဈာန်တို့ကို စိတ်ထားသက်ရောက် ပွားစီး
 နေ၏။ ထိုသို့နေခြင်းအားဖြင့် ကာမအာရုံ အာရုံလုံး ဆိတ်
 သည်း၏၊ အကုသိုလ် အာရုံလုံး ချုပ်ငြိမ်း၏၊ ဒါနုန္ဒိ ကြံစည်
 စိတ်ကူးခြင်းဟူသော ပထမဈာန် အင်္ဂါများ အသီးသီး
 ချုပ်၏၊ ဤသို့စသည် ဆင်းရဲအာရုံလုံး အပြီးအဆုံး ချုပ်ငြိမ်း
 ရခြင်း မည်သည့် ထင်ရှား ရှိသည်ကို ဉာဏ်မြင် ထား၍
 အံ့ဘဝ ကုန်ခမ်းခြင်း အာသဝေါ ငြိမ်းသည်အထိ ပွားစီး
 နေထိုင်၏- ဤသို့ စသည် မဖြစ်ပေါ်သေးသော မဂ် ကုသိုလ်
 များကို ဖြစ်ပေါ်စေရမည်။ •

နားလည်အောင် သိအောင် ထင်အောင် ရေးသောစာကို

နားလည်အောင်ဖတ်ပါ။

နားလည်မှ စာအရသာ ခံစားရမည်။

၅၂- ဖြစ်ပြီးကုသိုလ်ပွားစီးရန် အားစိုက်ရေး။

ဖြစ်ပွားပြီး ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားစီးရန်၊ ပြည့်စုံရန် ဟူသည်၌ ကုသိုလ်ပြည့်စုံရေးမှာ ဗောဓိပက္ခိယ တရား၌ စိတ်ထားရမည်ကို ဆို၏။ ပထိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သစ္စပ္ပတိဝေဓ ဉာဏ်တို့သည်လည်း ဤ၌ပင် ဝင်ကုန်၏။ အကြောင်းကား ဘုံဘဝမှ လွတ်လပ်ကြောင်း ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ မှန်တူ၏၊ 'စတုဏ္ဏ' ဘိက္ခုဝေ၊ အရိယာသစ္စာနံ အနုနုဗောဓာ အပ္ပတိဝေဓာ ဧဝံ ဒိဃာမဒ္ဓါနံ သန္နာဝိတံ သံသဒ္ဓိတံ မမိ စေဓ တုမ္ဘာကံစ' - ရဟန်းတို့၊ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ၄ ပါးတို့ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်း၊ ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်သာ ငါဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်သည်၎င်း၊ ဆင်ရဟန်းတို့သည် ၎င်း၊ ဤမျှခိုင် ဩဓိရှိ ရှည်လျားစွာ ဘဝအစားစား၌ ပြီးသွားကြရ၊ ကျင်ထင်ကြရသည်ဟု ဘုရားဟောတော်မူလေသည်။

အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ၄ ပါး ဟူသည်ကား-

- ၁- ဆင်းရဲ အမှန်တရား၊
- ၂- ဆင်းရဲကြောင်း အမှန်တရား၊
- ၃- ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း အမှန်တရား၊
- ၄- ဆင်းရဲ ချုပ်ငြိမ်းရေး လုပ်ငန်း အမှန်တရား- ဟု လေးမျိုးရှိ၏။ ယခုအခါ ထိုသည့် အရိယာတို့ အမှန်တရား ပွားများနည်းကို အကျဉ်းမျှ ဆိုအပ်၏။

ဆင်းရဲ အမှန်တရား ဟူရာ၌- ဣဿရ ကုတ္တ ဖြဟ္မ နိဗ္ဗာန် အယူရှိသူ သဿတ ဥဇ္ဈေဒ အယူရှိသူတို့ပင် ဒို နာ သေရေး စသည်ကို ဆင်းရဲ-ဟု သိနိုင်ကြသေးကုန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ သိစေ ကုန်ကာမူ ဤ လောကကြီး တခုလုံး ခြုံ၍ ဆင်းရဲ-ဟု မသိနိုင်ကြကုန်၊ အကယ်၍ လောကကြီး တခုလုံးကို သိကြီး ကုံယုံအောင် ခြုံ၍ ပင် သိနိုင်ပါ၏- ဆိုကုန်စေကာ မိမိတို့ကို ဗန်ဆင်းသော ဣဿရ ဖြဟ္မာ ဂေါ်ဒ ခိုဒါ ခေါ် ထာဝရ အသျှင်ကြီး၏ အပေါ်၌ ဆင်းရဲ-ဟု မသိနိုင်ကြကုန်၊ ယင်းသို့အားဖြင့် ၎င်းတို့ ဆင်းရဲ သိခြင်းမှာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် သိခြင်း မဖြစ် နိုင်ချေ။

ဤသို့ကား ဘုံ ၃ ပါးကိုဖြစ်စေ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးမျိုးကို ဖြစ်စေ ဆင်းရဲ-ဟု ရှုဆင်ခြင်ရမည်။ ဘုံ ၃ ပါး ဆိုသည် မှာလည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးပင်၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာနဖြင့် စွဲယူအပ်သောကြောင့် တည်း။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသည် လည်း လောက ၃ ပါးပင်၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာနဖြင့် စွဲအပ် သော တရားစုပင် ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

စင်စစ်ကား လောက ၃ ပါးသည် မြီးစွဲ ခိုင်ခံ့မရှိ ခြင်း အတွက် ဆင်းရဲ၏။ အမြီး အစွဲ အခိုင် အခံ့ တသ မတ်တည်း မတည် နေနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် တရား ဟူသော ခန္ဓာ ငါးပါး တို့တွင်လည်း ဝိညာဉ်ကြောင့် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ၃ ပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုစိတ်နှင့် သင်္ခါရ ၂ ပါးကြောင့်

ရုပ် အစုဖြစ်၏။ ဝိညာဉ် ချုပ်ပျောက်သော် ကြွင်း ခန္ဓာစု အားလုံး ချုပ်ပျောက်၏။ ဝိညာဉ်သည်လည်း အာရုံ၌သာ တည်နေ၏၊ အာရုံ အစွဲ အဖို့ မရှိလျှင် မတည်နေနိုင်။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးမှာ အစွဲ အာရုံကြောင့်သာ တည်နေ၏။ ၎င်းမှာ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာန ၃ ပါးပင် ဖြစ်၏။ တဏှာ ဟူသည်- ထိုထို ဘုံဘဝ၌ တသ်မက်ခြင်းပင်တည်း။ ဒိဋ္ဌိ ဟူသည်- ပုဂ္ဂိုလ် သူ ငါ ဟု- စွဲ ယူ ခြင်းတည်း။ မာန ဟူသည်- ငါ ငါ ဟု- ထင်မှတ်ခြင်းတည်း။ ၎င်းမှာ- သညာ လျှင် အရင်းရှိ၏။ သညာ သည် လည်း ထိုထို ကြားရာ မြင်ရာ စသည် ကို အစွဲပြု၍ ထင်မှတ် ခြင်းမျှ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်မှတ်ခြင်း သညာကို စွဲ၍ပင် ဤသည့် ဆင်းရဲ အစု အပေါင်း ဖြစ်ပွားနေ၏။

ဤဆင်းရဲသည် တသ် မက်ခြင်း တဏှာကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ တသ်မက်ခြင်း မရှိသော် လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ စသည် ဘုံပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့်ဆင်းရဲ၏ အကြောင်း မှာ တသ်မက်ခြင်း တဏှာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် တသ်မက် ခြင်း ကင်းကွာစေရာ၏။ တသ်မက်ခြင်းကြောင့်ပင် ဆင်းရဲ အကြောင်းဟု- ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။ ထိုထို လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ၌ လိုသားခြင်း တသ်မက်ခြင်း တဏှာကို ဖြတ်ရာ၏။ ဘဝ၌ ဖြစ်ပွားရေး အာသာဆန္ဒကို ပယ်ရာ၏။ ထိုသို့အားဖြင့် ဘုံဘဝ၌ ဖြစ်ပွားလိုခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပြတ်စဲစေရာ၏။ ဘဝ ဆန္ဒ ဖြတ်ခြင်း မည်သည် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သည် အထိ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ကို သိရာ၏။

ဤသို့ အားဖြင့် စင်စစ် ဆင်းရဲကိုသိခြင်း၊ ၎င်းအကြောင်း
 တဏှာကိုသိခြင်း၊ ၎င်းတဏှာ၏ လက်စသတ် ချုပ်ငြိမ်း
 ရေးကိုသိခြင်း၊ လက်စတုံး ချုပ်ငြိမ်းရေးကျင့်ဝတ်ကို သိ၍
 ကျင့်သုံးခြင်းသည်ပင် ကာမဒာမဝစသည်ကုန်ဆုံးခြင်းဖြစ်၍
 အာသဝက္ခယ ဉာဏ် ဖြစ်လေသည်။ ယင်းသို့လျှင် လောက၌
 ဆင်းရဲ စသော တရား ၄ ပါး၌ အပန်ဖန် ရှုနေခြင်းသည်ပင်
 သစ္စဉာဏ် ဖြစ်၍ အာသဝေါတရား ကုန်ခန်းရေးကို ဖြစ်စေ
 နိုင်၏။

ထို့ကြောင့် လောကကြီး အပေါ်၌ လောကနေသူ လူတို့
 နတ်တို့ ဗြဟ္မာတို့ အပေါ်၌ ဆင်းရဲအတိ ဖြစ်သည်ကို အခါခါ
 များစွာ ရှုဆင်ခြင်၍ နေပါ။ ထို့နောက် ထိုဆင်းရဲ၏
 အကြောင်းတဏှာကိုသာ အခါများစွာ ရှုမြင် ဆင်ခြင်၍
 နေပါ။ ထို့ပြင် ထိုတဏှာ ပြတ်ပယ် သည့်ကံ ပြတ်စဲနေ
 သည်ကို အခါများစွာ ရှု ဆင်ခြင်ပါ။ ထိုသို့တဏှာ မိမိ
 သန္တာန်တွင် မရှိသည်ကို ဆင်ခြင်ပါ။ ကုန်ခန်းသည်ကိုအခါ
 များစွာ ဆင်ခြင်ပါ။

ထို လေးမျိုးတွင် - လောကကြီး၏ ဆင်းရဲကို အခါ
 များစွာ ရှုဆင်ခြင် ခြင်းသည် လောက၌ တယ်မက်ခြင်းကို
 ကင်းငြိမ်းရန် မဂ္ဂင်ကို ပွားများခြင်းဖြစ်၏။ လောကဆင်းရဲ၏
 အကြောင်းရင်းကို အပန်ဖန် ရှုခြင်းသည် တဏှာအဖြစ်
 ပြတ်ရန် မကံဖြစ်၏။ ထိုတဏှာ ကင်းလွတ်ကြောင်း ဥပါယ်
 သည် သို့မဟုတ် ထိုတဏှာကို အခါမပြတ် ဖြတ်ဆောက်
 နေခြင်းသည် ကေနံ တဏှာ ပြတ်ကြောင်း မကံဖြစ်၏။
 ထိုသို့ ပြုထုပ်ခြင်းကြောင့် တဏှာ ပြတ်၏ဟု - ဆိုလို၏။

ထိုသို့အားဖြင့် လောကသုံးပါးကို လိုလားခြင်း တဏှာ အာသာဆန္ဒ လက်စသိမ်း ဖြတ်ခြင်း၊ ဖြတ်နိုင်ခြင်း ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ဘဝတဏှာ လုံးလုံး ချုပ်ငြိမ်း ဖြတ်စားခြင်း ဖြစ် လေ သည်။ ဤသို့ အာသဝက္ခယဉာဏ် အထိ ဆိုက်ရောက် ပွားများနေခြင်းသည် ဖြစ်ပြီး ကုသိုလ် တရားကို ပွားများရန် အားထုတ် နေခြင်းမည်၏။ ကုသိုလ် ပွားစီးစေခြင်းဖြစ်၏။ မှန်လှ၏၊ အာသဝက္ခယ ဉာဏ်ထက် ပိုလွန်၍ ပွားစီးသော ကုသိုလ်မည်သည် မရှိချေ။

ထင်ရှားစေပြီးအံ့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပတိသန္ဓ နေရခြင်း မရှိ ဟု သိ၏။ ဖြတ်သော မင် အကျင့်ကို ကျင့်ဆောင်ပြီးပြီ ဟု သိ၏။ လောက၌ လုပ်ဆောင်ဖွယ် ကိစ္စ အားလုံးတုံးပြီ ဟု သိ၏။ ဤသက် အလွန် ပြုဖွယ် လုပ်ငန်း မရှိ ဟု သိနိုင် တော့လေသည်။

၅၃-လောကီယ သမ္ပပ္ပဘေဒ်ပွားများနည်း

ဤနေရာ၌- လောကုတ္တရာ အရေး အရာ ဖြစ် သော သမ္ပပ္ပဘေဒ် တရားတို့ကို လောကီယ ဆိုင်ရာ၌မည်သည့် ပွားများ ရန် သုံးစွဲနည်းကို သိသင့်၏။ မိမိသန္တာန်၌ မ ဖြစ် ပေါ်ပူး သေးသော ကိုယ် နှုတ် စိတ် မကောင်းမှုကို မဖြစ်ပွားရန် စောင့်စည်းရာ၏။ တသ်မတ်ခြင်း၊ ဖြစ်ပွားခြင်း၊ ဘွေစေခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ရန်ညှိုးဖွဲ့ခြင်း၊ ပြုူရခြင်း၊ စောင်းမြောင်း ခြင်း၊ မကောင်းကြံခြင်း၊ ဝန်ဆိုခြင်း၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး ချေ ဖျက်ခြင်း၊ အပြိုင်ပြိုင်ခြင်း၊ အာရုံတချစ် မတည်မတန့် ပျံ့လွင့် ခြင်း၊ အလိုလို ဖြစ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်၌ ယုံမှားခြင်း၊ မမှီမချ

နိုင်ခြင်း ချုပ်ခြယ်ခြင်း၊ မြင့် မောက်ခြင်း၊ ထက်ကြွခြင်း၊
မာန်ထောင်ခြင်း၊ မာန်ရစ်ခြင်း၊ အယူအစွဲသန်ခြင်း၊ မစွန့်
နိုင်ခြင်း စသည့် အကုသိုလ် မဖြစ်ရန် စောင့် စည်း ရာ ၏။
ဤသို့သော အကုသိုလ်များ ငါ့သန္တာန်၌ မဖြစ်စေရ ဟု
အဓိဋ္ဌာန် ပြုရ၏။

မိမိတို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပြီး ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် မကောင်း
မှုကို မဖြစ်ရန်ကား အားထုတ်ရာ၏၊ ပယ်ဖွန့်ရာ၏၊ ငါ့သည်
ဤသို့သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် မကောင်းမှုကို မပြုတော့အံ့
ကြည်ရှောင်အံ့ ဟု အားစိုက်ရာ၏၊ အရင်းပြတ် ပြုလုပ်ရာ
၏၊ ဖျက်ပယ်ရာ၏။

မိမိသန္တာန်၌ မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဧနိ သီလ ဘာဝနာ
တို့ကို ဖြစ်စေရာ၏။ ပြုကျင့်လေ့လာရာ၏။ စိတ်ဖြင့် လှူခြင်း
သီလစောင့်ခြင်း၊ စိတ် ပွါးစီးခြင်း ပြုလုပ်ရာ၏။ ထို့အတူ
နှုတ်ဖြင့် ပြုလုပ် အပ်သော ကောင်းမှုကို ပြုကျင့်ရာ၏။
နှုတ်ကောင်းမှု ဟူသည့်- မသားဆိုခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊
ကုန်းချောစကားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း စကားတိုင်းမှ ကြဉ်ရှောင်
ခြင်း၊ အပြန် အဖျင်း ပြော ခြင်း မှ ကြဉ် ရှောင် ခြင်း
ဤဝစီဒုစရိတ် လေးပါးမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။

ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းမှုကို ပြုလုပ် လေ့လာ ရာ ၏။ ကိုယ်
ကောင်းမှုဟူသည့်- ဘုရားအသက် ခံစားခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်၏၊
သုခစွာ ခိုးခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်၏။ သူ့ သား အိမ်ယာ
ပြစ်မှားခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်၏။ ဤသို့ စသည့် ဒုစရိတ်တို့မှ
ကြဉ်ရှောင်၍ ဧနိ သီလ ဘာဝနာကို အားထုတ် ရာ ၏၊
သုစရိတ် အကျင့်၌ လေ့လာ ကျင့်ဆောင်ရ ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ကိုယ် နှုတ် စိတ် ကောင်းမှုများကို ပွားစီးစေရမည်၊ ဘုရားဂုဏ်ကို ပွားများရမည်၊ တရားတော်၊ ဂုဏ်ကို စိတ်ထားပြုလုပ် ပွားများရမည်၊ သံဃာ့ဂုဏ်ကို စိတ်၌ ထား၍ ပွားများရမည်၊ မိမိ၏ ပဉ္စသိ အဋ္ဌင်္ဂသိ စသော သီလကို စိတ်ထား ပွားများရမည်၊ မိမိ စွန့်ကြီး ဖျာဒါနသော ဒါနကို စိတ်ထား၍ ပွားများရမည်၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို သတိထား၍ ပွားများရမည်၊ ဘုရားဂုဏ် စသည် စိတ်ထား ပွားစီးသော - ဟူသည် ဘုရား ဂုဏ်တော်များ အတိုင်း စိတ်ဖြင့် အောက်မေ့ နေထိုင်ခြင်း စသည်- ဤသို့အားဖြင့် မိမိ၏ တကြိမ်ဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်စိတ် စေတနာကို အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်စေခြင်း၊ တနံနက်ခင်း တည နေခင်း တနေလုံး ဖြစ်စေခြင်းကို ကုသိုလ် ပွားစီးမှု ဆို၏။- ဤသို့လျှင် မိမိ၏ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ဟူသော ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို အဖန်ဖန် စိတ်ထား၍ ပွားစီး စေရာသတည်း။

ဤနေရာ၌ တရားတော်ဂုဏ် ပွားများနည်းကို ပြဆိုအပ်၏၊ ဘုရားရှင် ကောင်းစွာ ညွှန်ပြ ဟောကြား အပ်သော တရားတော်သည်-

- ၁- မျက်မှောက် ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏၊
- ၂- ထင်ရှားသော ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏၊
- ၃- ကိုယ်တိုင်ရ ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏၊
- ၄- အခါမဲ့ ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏၊
- ၅- ကာလ မကြား ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊
- ၆- တောထဲ၌ ဤညီဖွဲ့၌ ဟု ညွှန်ပြနိုင်သော ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏၊

- ၇- အနီး ကပ်လျက် မကွယ် ငှက်သော ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။
- ၈- အနီး ကပ်၍ စောင့်ကြပ်သော ကောင်း ကျိုး ကို ဖြစ်စေ၏။
- ၉- လိုက်နာ ကျင့်ဆောင်သူတို့ ကိုယ်တိုင် သိအပ်သော ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။
- ၁၀- လိုက် နာ သူ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်ရ ကောင်း ကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။

တရားဟူသည် ကိလေသာကို ဆတ်တတ်သော မဂ်၊
ငြိမ်းစဲသောဖိုလ်၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်၊
မဂ်ဖိုလ် ရရောက်ရေးလမ်းညွှန် ပရိယတ်ဟု-လေးမျိုးတည်း။

ဤသို့သော တရားဂုဏ်များကို ကိုယ်ရ လက်ရှိ ပြည့်စုံ
သည်အထိ ပွားများရာ၏။

သဗ္ဗပ္ပဓာန် ပွားနည်း ပြီး၏။

တရားမှန်တော်ကြီး

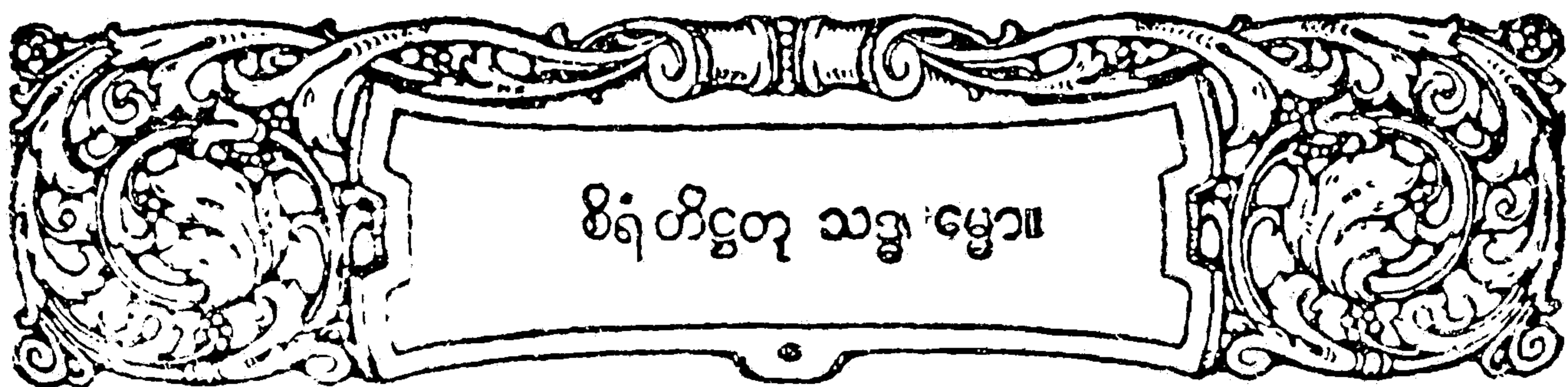
ကောသလမဇက်

အိန္ဒိယနိုင်ငံ ပျားနားရေ

အုဒ္ဓိပ္ပါယ် ပွားများရေး

၅၄- အုဒ္ဓိပ္ပါယ် သရုပ် အဓိပ္ပာယ်	၁၉၅-၁၉၆
၅၅- ဆန္ဒိပ္ပါယ် ပွားများနည်း	၁၉၇-၁၉၈
၅၆- ဓိတ္တိပ္ပါယ် ပွားများနည်း	၁၉၉-၂၀၁
၅၇- ဓိရိယိပ္ပါယ် ပွားများနည်း	၂၀၂-၂၀၄
၅၈- ဓိမ္မသိပ္ပါယ် ပွားများနည်း	၂၀၅-၂၀၇
၅၉- အုဒ္ဓိပ္ပါယ် လေးပါး ပွားများနည်း	၂၀၈-၂၁၂
၆၀- လောကီယ အုဒ္ဓိပ္ပါယ် ပွားများနည်း	၂၁၃-၂၁၄
သံဃာ့ဂုဏ်တော်	၂၁၅-၂၁၈

အုတ္တိပါဒ်ပွားများရေး

၅၄- အုတ္တိပါဒ်သရုပ်အဓိပ္ပါယ်

က ခုတ္တိပါဒ် ဟူသည် ပြီးစီး ပြည့်စုံရေး အခြေတယ် တရား သိဒ္ဓိသြောက်ရေး၊ တန်ခိုး စွမ်းပကားရှိရေး အခြေခံတရားဟု ဆိုလို၏။ ၎င်းမှာ ၁- ဆဒ္ဓိခုတ္တိပါဒ်၊ ၂- စိတ္တိခုတ္တိပါဒ်၊ ၃- ဝိရိယိခုတ္တိပါဒ်၊ ၄- ဝိမံသိခုတ္တိပါဒ်၊ ဟု လေးမျိုးဖြစ်၏။ ၎င်းတရားကိုယ်တို့ ကား လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ပါးသည် စိတ္တိခုတ္တိပါဒ် မည်၏။ ၎င်း၌ရှိသော ဆန္ဒစေတသိက်သည် ဆဒ္ဓိခုတ္တိပါဒ်၊ ဝိရိယသည် ဝိရိယိခုတ္တိပါဒ်၊ ပညာသည် ဝိမံသိခုတ္တိပါဒ်- ဤသည်တို့တည်း။

ထိုတွင် ဆန္ဒ ဟူသည် အလိုဆန္ဒပင်တည်း။ လိုလားခြင်း တောင့်တခြင်းဟု ဆိုလို၏။ လိုလားခြင်းနှင့် ကင်း၍ ကိစ္စမပြီး နိုင်ကြောင်း သိရမည်။ စိတ္တ ဟူသည် စိတ်ပင်တည်း။ စိတ်ပါခြင်း သဘောတူခြင်းဟု ဆိုလို၏။ စိတ်သည်လည်း ကိစ္စနှင့် အရေးကြီး၏။ ဝိရိယ ဟူသည် လုံ့လ ကိုက်မှု ပင်တည်း။ အမှန်ကား အကုသိုလ်ကိုငယ်စွန့်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ကို ပွားစီးခြင်း လုပ်ငန်းကို ဝိရိယ ဟုဆို၏။ လုံ့လနှင့် ကင်း၍ ကိစ္စ မပြီးနိုင်ဟုသိမှတ်ရမည်။ စူးစူး ဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ် ပညာကို ဝိမံသ ဟု ဆို၏။ ၎င်းနှင့် ကင်း၍ လည်း အလုပ် ကိစ္စ မပြီးနိုင်သည်ကို သိမှတ်ရမည်။

ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ် တရားတို့သည် လောကုတ္တရာ တရားတို့သာ စင်စစ်ဖြစ်ကုန်၏။ ကာမကုသိုလ်စိတ်၌ ရစကောင်းစေကာ၊ စင်စစ် စင်ကြယ်သော ကုသိုလ်စိတ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကုသိုလ်မှာ ၁-ပြည့်စုံခြင်း၊ ၂-လောကကို တော်လှန်ခြင်း၊ ၃-ရှေးကဓံစွဲ ကင်းခြင်း အင်္ဂါသုံးပါး ရှိရမည်။ ဥပမာ- ပဉ္စသီလ ကုသိုလ်ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ၎င်းမှာ ပြည့်စုံရမည်။ လောက၌ လူနတ်ချမ်းသာများ အလိုငှါ မဖြစ်ရ၊ ၎င်းပြင် မိမိ၏ ရှေးကဓံ၊ ယခု ပစ္စက္ခ ကဓံများ အပေါ်၌ လောကချမ်းသာခံစားရရန် အစွဲ မထမ်းရ၊ ဤသို့သော သူသည်သာ ဣဒ္ဓိပါဒ် လုပ်ငန်းနှင့် ဆိုင်စပ်၏။ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများရကျိုး ရှိ၏။

အကျိုးကား- “အို အာနန္ဒာ၊ တစ်စုံ တစ်ဦးသည် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးကို အပြည့်အစုံ ပွားများပြီးဖြစ်အံ့၊ ထိုသူ လိုလားခဲ့လျှင် တကပ္ပိဋ်း၊ တကပ္ပ၊ အကြွင်းဋ်း၊ တည်နေနိုင်၏” ဟု သူရား ဟောညွှန်ချက်ရှိတိုင်း တကပ္ပ၊ ပတ်လုံး အသက်ရှည်နိုင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် တကပ္ပ၊ အကြွင်း ကာလ ပတ်လုံး အသက်ရှည်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ အသက်ရှည်ခြင်း ဟူသည် နည်းငြိမ့်ဖြစ်၏။ ခွန်အား ကြီးမားခြင်း ဥစ္စာနေ ပြည့်စုံခြင်း စသည်ကိုလည်း မှတ်ရမည်။

၅၅- ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် ပွားများနည်း။

ဤ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတွင် ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် ပွားများနည်းကား ဆန္ဒဟူသည် လိုလားခြင်းပင်တည်း။ လိုလားခြင်း ဖြစ်သာ ကိစ္စဟူသမျှ ပြီးစီးရ၏။ လူ နတ် ဗြဟ္မာ အားလုံးပင် အလိုဆန္ဒဖြင့် ပြီး၏။ အလိုဆန္ဒကြောင့် လိုလားသင့်သည်ကို လိုလားမိ၍ အဘိယံဒုက္ခ ဘုံဘဝ အမျိုးမျိုး၌ ဖြစ်ရ၏။ လူ့ပြည်၌ အလို ဆန္ဒအတွက် လူ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ရ၏။ နတ်ပြည်၌ နတ်အမျိုးမျိုးဖြစ်ရ၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဗြဟ္မာ အမျိုးမျိုးဖြစ်ရ၏။ အဆင်းငွေ့ခြင်း၊ အကျည်းတန်ခြင်း၊ အသံ ကောင်းခြင်း၊ အသံဆိုးခြင်း၊ အမျိုးမြင့်ခြင်း၊ နိမ့်ခြင်း၊ ဥစ္စာရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း၊ ခွန်အားပလ ရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း၊ အစိုး ရခြင်း၊ မရခြင်း၊ ပညာရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း၊ ဩဇာအာဏာ ကောင်းခြင်း၊ မကောင်းခြင်း၊ အသက်ရှည်ခြင်း၊ အသက် တိုခြင်း၊ ရောဂါကင်းခြင်း၊ မကင်းခြင်း၊ အခြွေအရံများခြင်း၊ အခြွေအရံ နည်းခြင်း စသည့် လောက၌ ဖြစ်ဖြစ် သမျှသည် အလိုဆန္ဒကို အရင်းခံ၍ ပင် ဖြစ်ကြရ၏။ အလိုဆန္ဒနှင့် ကင်း ၍ မဖြစ်ချေ။ ထိုထို ပစ္စက္ခ လုပ်ငန်း မှန်သမျှပင် အလိုဆန္ဒ အလိုက် ပြီးစီးရကြောင်း သိမှတ်အပ်လေသည်။

မှန်ကန် သင့်မြတ်ဖွယ်။ ဤလောက၌ မည်သူ မည်သို့ ဖြစ်စေ၊ မည်သို့ အလုပ် လုပ်စေ၊ မည်သို့ ချမ်းသာစေ ဟု စိမ့် ဖန်တီးနိုင်သော * အာဏာပိုင်သျှင် တစ်ပါး မည်

* ဤနေရာ၌ အာဏာပိုင် စိမ့်နိုင်သူ ဂေါ်ဒ် ခိုဒါ ဤသျှင် ရှိသည်ဟု စွဲယူ နေကြသည့် ရေတ္ထယာန် မဟာဗျေဒနှင့် ဟိန္ဒူ အယူသျှင်တို့က ကိုယ် တိုင် အလိုဟုတ် မဟုတ် စဉ်းစားကြကုန်မည်။ ကျနအောင်စဉ်းစား လျှင် မိမိတို့ အလိုအတိုင်းသာဖြစ်ကြောင်း သိကြကုန်လိမ့်သတည်း။

သည် မရှိ၊ စင်စစ်ကား ကျွန်ုပ်တို့ အလိုဆန္ဒကပင် စိမ့်
 ဖန်တီး ပေး၏။ တောကူးလက်၌ နေထိုင်လိုသူ တောကူး
 လက်၌ နေထိုင်ရ၏။ မြို့ပြ၌ နေထိုင်လိုသူ မြို့ပြ၌ နေထိုင်ရ၏။
 လယ် ယာ လုပ်ကိုင်လိုသူ လယ် ယာ လုပ်ကိုင်ရ၏။ နွား
 မွေးလိုသူ နွားမွေးရ၏။ ကြက် ဝက် ဘဲ စသည် မွေးလိုသူ
 ကြက် ဝက် ဘဲ စသည် မွေးရ၏။ စာရေးလုပ်လိုသူ စာရေး
 လုပ်ရ၏။ မြို့အုပ် ဝန်ထောက် စသည် လုပ်လိုသူ မြို့အုပ်
 ဝန်ထောက် စသည် ဖြစ်ရ၏။ ကုလီဝန်ထမ်းသမားဖြစ်လိုသူ
 ကုလီဝန်ထမ်းသမား ဖြစ်ရ၏။ ကုန်သွယ်လိုသူ ကုန်သည်
 ဖြစ်၏။ ငွေထိုးလိုသူ ငွေသမားဖြစ်၏။ ငွေသူကြီး ဖြစ်လိုသူ
 ငွေသူကြီးဖြစ်၏။ ဝှဲစားဖြစ်လိုသူ ဝှဲစားဖြစ်၏။ ဆေးဆရာ
 ဖြစ်လိုသူ ဆေးဆရာဖြစ်၏။ ပယောဂဆရာ ဖြစ်လိုသူ ပယောဂ
 ဆရာဖြစ်၏။ ဗိန်းစား လိုသူ ဗိန်းစား၊ အရက်သောက် လို
 သူ အရက်သမား စသည် အားလုံးပင် မိမိတို့ အလိုဆန္ဒ
 အသီးသီးကြောင့် ဖြစ်ကြ၏။ အလိုဆန္ဒနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်ချေ
 ဟု အဖန်ဖန် ဝင်စား ပွားများရ၏။

၅၆- စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ ပွားများနည်း

စိတ်သည် ဆန္ဒထက်ပင် အလုပ်ကိစ္စ၌ အရေးကြီး၏။ အကြောင်းကား အလိုဆန္ဒရှိစေကာ စိတ်မပါလျှင် မပြီးစီး။ နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် စိတ်ကို လေ့လာ ပွားထုံရန် ပိုမို၍ အရေးကြီးသည်။ စိတ်အကြောင်းကို ပထမဆုံး ဤသည့် သံယုတ်ပါဠိတော်ဖြင့် သိအပ်၏။

စိတ္တေန နိယတေ လောကော၊
စိတ္တေန ပရိဘဿတိ၊
စိတ္တဿ ဧကမ္မဿ၊
သဗ္ဗေဝ ပဿ မန္တဂူ၊

စိတ္တေန=စိတ်သည်။ လောကော= လောကသူ အပေါင်းကို။ နိယတေ= အလိုရှိရာသို့ ဆောင်ကြဉ်း၏။ စိတ်တေန= စိတ်သည်။ လောကော= လောကနေသူ အပေါင်းကို။ ပရိဘဿတိ= ထက်ဝန်းကျင် အရပ် ဆယ်မျက်နှာသို့ ဆွဲငင်၏။ စိတ္တဿဧကမ္မဿ=တခုသောစိတ်တရား၏သာလျှင်ဝသံ= အလိုသို့။ သဗ္ဗေဝ= ကုန်အောင်စုံသော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည်ပင်။ ဝါ= ကုန်အောင်စုံသော အဝိညာဏ် သဝိညာဏ် တရားတို့သည်ပင်။ အန္တဂူ= အစဉ်တစိုက် လိုက်ပါကြရကုန်၏။ ဤသည့် ဘုရားစကားတော်အတိုင်း လောကနေသူ လူနတ် အပေါင်းကို စိတ်ကပင် အလိုရှိရာသို့ ဆောင်ယူရသည်။ အဝိညာဏ် သဝိညာဏ် ဖြစ်မြင်သမျှ စိတ်၏ အလိုသို့သာ လိုက်နေ ကြရသည် ဟုသိမှတ် ထားကြရမည်။

မှန်သွ၏။ စိတ်သည် တစုံတခုသော အရာရုံ အဖို့အတွယ်ကို အာရုံစွဲထား ခြံတွယ်၍ ဖြစ်ပွားခဲ့လျှင် ၎င်းစိတ်ကို ခြိဋ်းပြု၍ ပဿဝေဒနာ သညာ မနသိကာရ စေတနာ

စသော နှစ်တရားအပေါင်းသည်၎င်း စိတ္တဇရုပ် ကမ္မဇရုပ်
 ဟူသော ရုပ်တရား အပေါင်းသည်၎င်း အစဉ်တစိုက် လိုက်
 ထပ် ဖြစ်ပွားကြကုန်၏။ အကယ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းက သစ်ပင်
 နှင့် စစ်ဆိုင်သော အကြောင်းစကားစဉ်ကို ခြောဆိုမည်ဟု
 စိတ်ကူး ထား၍ နားထောင် နေသော ပရိသတ်အား
 ပြောကြားခဲ့အံ့။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကူး စွမ်းပကားကြောင့်
 စိတ္တဇ ဝါယောဓါတ်များ တက်ကြွကြွကာ ထိုထို လည်
 ချောင်း အစောက် အာထိပ် အထက်သွား နှုတ်ခင်း အရပ်
 တို့မှ ထိုထို က-ခ-ဂ-ဃ-င စသော အသံတို့သည် ညီညီ
 ညာညာ အစီအစဉ်အတိုင်း ထွက်ပေါ်လာကြ ကုန်လျက်
 အလွန်မှတ်သားဖွယ် ကောင်းသော သစ်ပင် အကြောင်း
 အရာ စကားစဉ်တခု ဖြစ်သွားလေသည်။ ထောင်ပေါင်း
 များစွာ နာယူသူ အပေါင်း၏ စိတ်တွင်လည်း အသိစိတ်ကို
 စွဲ၍ အထူးထူးသော အသိဉာဏ်များ ဖြစ်ပွားရလေသည်။
 ဥပမာ- ပိုင်းဆရာကအစ မူတည် တီးခေါက်ခြင်းဖြင့် ဖြေ
 နှုံး စသော အသံစုံဖြစ်ပေါ်လျက် ထိုထို ထောင်ပေါင်း များ
 စွာ နားထောင် နာယူသူတို့ နားသို့ အသံ အမျိုးမျိုးရောက်
 ပေါက်သကဲ့သို့တည်း။

ကျွန်ုပ်တို့ ဘုရားရှင်သည် လောက နေသူ နတ် လူ
 အပေါင်းတို့ကို ငါ ကယ်တင်အံ့ ဟု စိတ်ထားထော် မူ၍
 တောထွက် ရဟန်း ပြုပြီးလျှင် အာဠာရ ဥဒက ရသေ့ကြီး
 များ အဋ္ဌာန်၌ လောကီသမာပတ် ရှစ်ပါးကိုရ၍ ၎င်းတရား
 ၏ အနှစ်မဲ့ဖြစ်ကြောင်း ပရိသတ် အများအား ပြောကြား
 ရာ၊ ကောဏ္ဍည ဝပ္ပ ဘဒ္ဒိယ မဟာနာမ အသမ္ဘိ ဟူသော

ငါးဦးသော သူတို့ သဘောပေါက်၍ လိုက်ပါလာကြကုန်၏။
 ၎င်း စိတ်ကူးအတိုင်း လိုက်လပ် လုပ်ဆောင်၍ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်ကို ရတော်မူလျက် ယင်းသည့် ပဉ္စဝဂ် အား တရားဦး
 ဓမ္မစက်ကို ဟောပြောကြားခြင်းမှ အစမူ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အရိယ
 တရားမှန်တော်မူသည့် လောကကြီးအတွင်းရှိ ကုဋေပေါင်း
 မြောက်မြားစွာသော လူနတ်တို့ နားသို့ သက်ရောက်ပြီးလျှင်
 ၎င်းတို့စိတ်၌ မှန်ကန်သော အရိယ သစ္စဉာဏ် အယူဝါဒ
 သက်ဝင်လေ၏။

ယင်းသို့အားဖြင့် တရားရှင်၏ စိတ်တော်က စွဲဆောင်
 ယူငင်ခြင်းကို အရင်းမူနဲ့ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် အထိ
 ဉာဏ် ပညာပေါင်းများစွာကို ဆွဲဆောင် ယူငင်၏။ လူပေါင်း
 နတ်ပေါင်း များစွာကို ဆွဲဆောင် ယူငင်၏။ ယင်း သို့ လျှင်
 စိတ်၏ သတ္တိကို သိမြင် ပွားများရာသတည်း။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ
 ပြန့်ပွားပြန့်ပွားဆုံးရှုံးသွားအပ်သော
 ဗုဒ္ဓဝါဒ - မြန်မာပိဋကတော်
 မဇ္ဈိမနိကာယ်

မူလပဏာသက
 သုတ်ပေါင်း ၅၀ အစိုး ၅- ကျပ်

၅၇- ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ် ပွားများနည်း။

ယင်းသို့အားဖြင့် ဆန္ဒနှင့် စိတ်တို့၏ အစွမ်းသတ္တိမှာ အံ့ဩလောက်စရာပင်ဖြစ်သော်လည်း ၎င်း နှစ်မျိုး ဖြင့်သာ ကိစ္စ ပြီးစီးသည် မဟုတ်သေး၊ ဗင်စစ်ကား လုံ့လ ဝိရိယ အကုသုတ္တိကို ရယူရန် လိုလေသည်။ မှန် ဟူ၏။ ဆန္ဒနှင့် စိတ် ၂-မျိုးတို့သည် လုံ့လ ကောင်းသလောက် ကောင်းမွန်သော ကိစ္စများ ပြီးစီးလေသည်။ လုံ့လဆိုးလျှင် ဆိုးဝါးသော ကိစ္စ သာ ပြီးစီးနိုင်လေသည်။ အလုပ်ဆိုးက အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေ ၏။ အလုပ် ကောင်း က သာ အကျိုးကောင်းကို ဖြစ်စေ၏။ ဝိရိယ ၏ သဘောမှာ အကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ကို ပွားစီးခြင်း ဖြစ်ရကား စင်စစ် ကောင်းသော လုံ့လ ကိုသာ လိုအပ်၏။ ယင်းသို့အားဖြင့် ကောင်းသော လုံ့လက စေ့ဆော်၍ ကောင်းသော ကိစ္စ ဖြစ်ပွားလျက် ကောင်းကျိုးသာ ဖြစ်ခွင့် ရှိလေသည်။

ဝိရိယ ၏ လုပ်ငန်းမှာ ၁- မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ် ကို မဖြစ်စေရေး၊ ၂-ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ်ကို ပယ်စွန့်ရေး၊ ၃- မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရေး၊ ၄- ဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်ကို ပွားများပြည့်လျှင်စေရေး ဟု လေးမျိုးဖြစ်ကြောင်း သမ္မပ္ပဓာန် ခဏ်းက သိခဲ့ကြရပြီ။

ယင်းသို့သော လုံ့လတို့၏ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုင်ရာ ကောင်း ဆိုး ၂- မျိုးကို မစိစစ်သေးမူ၍ လုံ့လ သာမန် ကိုပင် ကြည့်ရှုခဲ့သော် များစွာ အဖိုးတန်လှ လေသည်။ မှန်ဟူ၏။ တလိုင်းတို့ လက်သို့ ရောက်၍ ဆုံးရှုံးလေပြီးသော

ဤ မြန်မာပြည်ကြီးသည် အလောင်းမင်းကြား၏ လုံ့လဖြင့်
မြန်မာတို့ လက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလျက် မြန်မာပြည် ဟူ
သော အမည်ဖြင့် ယခုတိုင် ထင်ရှား၏။ စန္ဒဂုတ် မင်းကြား
တည်ထောင်ခဲ့သော မဂဓ ကောရာဇ် နိုင်ငံမှာ ၎င်းသား
ဗိန္ဒုသာရ၏ လုံ့လဖြင့် ပကတိ အခြေမပျက် တည်တံ့ရုံမျှ
ဖြစ်ခဲ့စေကာ၊ ၎င်း၏ သားတော် အဇာသက မင်းကြား
လက်ထက်တွင် မူကား ၎င်း၏ လုံ့လ စွမ်းကားကြောင့်
အိန္ဒိယ တခုလုံးကို ပိုလွန်၍ ဂရိတ်တိုင် ကျယ်ပြန့် သော
ကောရာဇ် နိုင်ငံကြီး ဖြစ်ထွန်းကာ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်
လည်း ထိုမျှတိုင် ပြန့်ပွားခဲ့လေသည်။

ထို့ပြင် ဘုရားရှင်သည် အကယ်စင်စစ် ငါ၏ အသား
အသွေး အားလုံး ခန်းချောက်၍ အရေအကြောနှင့် အရိုးမျှ
ကြွင်းကျန်စေ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို မရသမျှ ဤနေရာမှ
မထတော့ပြီ ဟု မိန့်ကြားအကြိမ် အကုသေ ကျ၍ ပင်မပျက်
စကောင်းသော ထက်ဝက်ဖွဲ့ခွေ နေထိုင်တော်မူခြင်း လုံ့လ
ဖြင့် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို ရခဲ့လေသည်။

ဤနေရာ၌ကား မုချအားဖြင့် အကုသိုလ်မှ စင်ကြယ်သော
လုံ့လကို မုချလိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပထမဆုံးမိမိ၏ ကိုယ်
နှုတ် ၂-ပါးဖြင့် စောင့်စည်းအပ်သော ကာယကံမူ၊ စင်္စိ
ကံမူ များမှ စင်ကြယ်စေရမည်။ နေ့ရောညပါ မိမိ ကိုယ်
နှုတ်ကို ဆင်ခြင်၍ စင်ကြယ်သော ကိုယ် နှုတ် အမှုကိုချည်း
ထွေမြင်အောင် လေ့လာထားရမည်။ လက်လိုက် နှုတ်တိုက်

ရှိရမည်။ ထို့နောက် မျက်စိ နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ်
စိတ် ဤခြောက်စွာရမှ အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင် ပိတ်ဆို့
ရမည်။ ဤခြောက်စွာရမှ တသ်မက်ခြင်း၊ စိတ်မချမ်းသာခြင်း
မဖြစ်ရအောင် စောင့်စည်ရမည်။ ၎င်းလုံခြုံလျှင် နေ့ရော
ညပါ အခါ မပြတ် အကုသိုလ်မှ စင်ကြယ်သော ကုသိုလ်
အယောင်၌ တည်နေသော မိမိကိုယ်ကို ထင်မြင်အောင်
ဆင်ခြင်နေထိုင်ရမည်။ ထိုမှ တဖန် မိမိ၏ ကိုယ် နှုတ် စိတ်
အမှုအရာ အားလုံး၌ သတိထင်ထင် ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ဆင်ခြင်
၍ အပြစ်အားလုံး စင်ကြယ်စေရာ၏။

တဖန် မိမိသန္တာန်၌ ကာမ အလိုဆန္ဒ ရှိခြင်း၊ ပြစ်မှား
ခြင်း၊ ဂိုဏ်းပြီးပျင်းရိခြင်း၊ စိတ်ယား ချံလွင့်၍ အလိုလို
ဖြစ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်၌ ပျံ့မှားခြင်း များမှ ကင်းစေရာ၏။ ဤမှ
နောက်- မိမိသန္တာန်၌ စင်ကြယ်ခြင်းကိုသာ ကြံစည်ခြင်း၊
စိတ်ကူးခြင်း၊ စသော ပထမ အဆင့်မှ စသ၍ တည်နေ
သည် အထိ စင်ကြယ်သော လုံ့လ လုပ်ငန်းကို ပွားများရာ
သတည်း။

ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ဝင်တို့၏ လုပ်ငန်း
ဂုဏ်တော် နှင့် သုံးစွဲထုံး
အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရေးသည်။

တအုတ်- ၂- ကျပ်

၅၈- ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် ပွားများနည်း

လလ ဝိရိယ မည့်သည်လည်း အယမ်းအသန်း ပြုလုပ်
အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ကိစ္စ ပြီးသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်
ကား-စုံစမ်း ဆင်ခြင်သော ညဏ်ပညာဖြင့် ပြုဆင့်
ပြုခွင့်အတိုင်း ထောက်ဆ ချိန်စက် ပြု လုပ် မှ သာ
မှန်သော လုံ့လ ဖြစ်နိုင် လေသည်။ ထို့ကြောင့်
အမှန်အမှားကို စုံစမ်း ဆင်ခြင် နိုင်သော ဝိမံသ ညဏ်
အရေးကြီးလေသည်။ သို့ဖြစ်ရကား၊ ပထမဆုံး အိပ်ယာဝင်
တိုင်း မိမိ၏ တနေ့ အတွက် ကိုယ် နှုတ် စိတ် ၃- မျိုး၌
အပြစ် ရှိ ၁- ၂- မျိုးကို စုံစမ်း ဆင်ခြင်ရသည်။ ရှေးဦးစွာ
အပြစ်ကို စုံစမ်းရှာဖွေ၍၊ အကုသိုလ် ကိုယ်အပြစ် မည်မျှ
နှုတ်အပြစ် မည်မျှ၊ စိတ်အပြစ် မည်မျှ ဟု ရေတွက် စုပုံ
ထားရာ၏။

ယင်းသည့် အကုသိုလ်များကို စုပုံထားသကဲ့သို့ ကိုယ်၊
နှုတ် စိတ်မှ ရသမျှ ကုသိုလ်များကိုလည်း ရှာဖွေ စုပုံ ထား
ရာ၏။ ယင်းသည့် အကုသိုလ် ကုသိုလ် အပုံ ၂-ပုံကို စုံစမ်း
ချိန်စက်ရဦးမည်။ အကယ်၍ ချိန်စက်ရာတွင် အကုသိုလ်က
များ၍ ကုသိုလ်ကနည်းပါးခဲ့အံ့၊ ငါသည် ကုသိုလ် ကောင်း
မှုကြောင့် ဖြစ်လာသော လူအဖြစ်၌ အပြစ်ဤမျှ များပြားခဲ့၏၊
သုဂတိသားနှင့် မတူ အပေါ် နဂ္ဂတိသားနှင့်သာ ဘူတော
ဆည်ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။

ယင်းသို့ ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ဤသည့် အကုသိုလ်ကား ငါ့အား ကောင်းကျိုးစင်စစ် ဖြစ်စေမည့် မဟုတ်၊ အဟုတ် ကား မကောင်း စားသော ဘဝ၊ မကောင်း ဆိုးဝါးသော ဒုက္ခကိုသာ ဖြစ်စေလိမ့်မည် စင်စစ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ထိုမျှ များပြားသော အကုသိုလ်စုကြီးကား စင်စစ်အားဖြင့် တနေ့တရက်မျှ စုဆည်းပူး၍ ရသော အကုသိုလ် စုသာ ဖြစ်တော့သည်။ ရှေးရှေးနေ့များက အမှတ်မဲ့ မစဉ်း မစား စုဆည်းပူးခဲ့သော အကုသိုလ် အစုသည်လည်း အထူးများစွာပင် ရှိခဲ့ပြီ။

ထိုသို့ဖြစ်ရကား ဘုရားတရားတော်နှင့် အညီ ငါသည် လူရိုက် အစစ်တည်း။ အကြောင်း ကား လူရိုက်သည် မကောင်းမှုကိုပြု၏။ လူရိုက် အတူကဲ့သို့ လောကကြီး၌ မကောင်းဆိုးဝါးဖြစ်၏။ ဘေးဥပါဒ် မှန်သမျှ လူရိုက်မှဖြစ်၏။ လူရိုက်သည် စင်ကြယ် ကောင်း မြတ် ရေး အားလုံးကို ဖျက်ဆီး၍ မစင်ကြယ်ရေး ဘေး အနှောင့် အရှက်ကိုသာ ဖြစ်စေလေသည်။ နောက်ဆုံး၌ လူရိုက်ပြုသမျှ အပြစ်များ ကား ဆိုးဝါးသော လူရိုက် ကျခံရန် အင်မတန် ဆိုးဝါးစပ်ရှား ပုပ်ညှို့ မသတိပွယ် အပြစ် ဆိုးများသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤရိုက်သော ငါ၏ အပြစ်များသည် ငါ့အား ပင် ဆိုးဝါးသော ဆင်းရဲကို ပေးပေလိမ့်မည် မချွတ်တည်း။

ထိုသို့ ဖြစ်ရကား : ထိုမျှ များပြား၍ ကြောက်ပီးလိမ့် သော အပြစ် အထူး ဤ အကုသိုလ် စုကို ပစ်စွန့် ဘော့အံ့၊ ပြု မလုပ်ပဲ တခါတည်း ရှောင်ရှားတော့အံ့ ဟု စိတ်ကို

ပိုင်းဖြတ်လျက် ထို့နယ် ဆိုးဝါးသော အကုသိုလ်မှု ဒုက္ခရိတ်များကို နောင် မပြုမလုပ်တော့အံ့၊ ထခါတည်း လက်စတုံး ကြဉ်ရှောင် တော့အံ့ဟု စိတ်ထားစင်စင် ကြဉ်ရှောင်ရမည်၊ ကိုယ်၌ ခြုံသော ခွေးသေကောင်ပုပ် ရေကို စွန့်ပစ်ထားပြီး နောင် မှား၍ ခြုံမိရန် စက်ဆုပ်သူ အလား ရှောင်ရှားကင်းစင်စေရမည်။

ထို့နောက် ကမ္ဘာနိ ယခင် ရှာဖွေ စုပုံထားသော ကိုယ်နှုတ် စိတ် ကုသိုလ်စုကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်၍ ဤမျှ ကုသိုလ်စုကား ငါ့ကောင်းစားမှု ကုသိုလ်ပင်ဖြစ်၏၊ ၎င်းမှာ-အပြစ်ကင်း၍ ကောင်းစားခြင်း အကျိုး ကိုသာ ဖြစ်ပေတတ်၏၊ လူကောင်း လူလိမ်မာ ပညာရှိ သူစင်သူမြတ်တို့အလုပ်ဖြစ်၏၊ ကောင်းရာသုဂတိကိုသာ ဆိုက်ရောက်စေ၏၊ ကောင်းကျိုးကိုသာ ခံ စံ ရစေ၏၊ ဤသို့သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုသာ လူလိမ်မာတို့ ပြုလုပ်ကုန်၏၊ ငါသည် သူကောင်း ပညာရှိတို့အလုပ်ကို ဤမျှ ပြုမိလိုက်၏၊ နောင် ဤနှင့် အလားတူ ကုသိုလ်ကိုသာ ပြုလုပ်တော့အံ့ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ဆုံးဖြတ်တိုင်း နေ့စဉ်ပြုလုပ်၍ ရသော ကုသိုလ်ကိုသာ စိတ်ကဝင်စားနေထိုင်ရာသာ ညဉ်း။

၅၉- ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ပွားများနည်း

ယင်းသို့ အားဖြင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတွင် တပါးစီ တပါးစီ အသီးသီး ပွားများ၍ အားရှိပြီးသူသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးမျိုးစုံကို ပွားများနိုင်ရန် အခြေခံ ရှိလေပြီ။ ထိုသို့သော သူစင်သူကောင်းသည် ဆိတ် ငြိမ် ရာ သို့ ကပ် ရောက် ပြီး လျှင် တင်ပပွင့်ခွေ နေထိုင်၍ ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားပြီး ဘော် ဂြိုးဦးစွာ “အကျွန်ုပ်သည် အကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ကောင်နှင့် အသက်ကို ထုရုံးအား လှူဒါန်းပါ၏။ တရားတော်အား လှူဒါန်းပါ၏၊ သံဃာတော်အား လှူဒါန်းပါ၏” ဟူသော အတ္တသန္တိယျာတန သရဏဂုံ ကို ဆောက်တည်ရာ၏။

ရှင်းနောက် မိမိ၏ ဥပသကာ- ပဉ္စသီလကို ဆင်ခြင်ရာ၏။ ငါသည် ပဉ္စသီလ၌ နိစ္စ စောင့်စည်း တည်နေ၏။ ပဉ္စသီလသည် ငါ၌ နိစ္စ ထည်နေ၏။ ဤသီလ များကို (၁) ငါ့ကိုယ်တိုင်လည်း မသွန်ကြား။ (၂) သူတပါး ကိုလည်း လွန်ကြားရန် မစေရင်း (၃) သူတပါးတို့ အလိုလို လွန်ကြားသည်ကိုလည်း ဝမ်းမမြောက်၊ (၄) ဤသည့် ပဉ္စသီလသိက္ခာပုဒ် အသီးသီးကိုလည်း ချီးကြူး၏။ ဤသို့လျှင် အကြောင်းလေးမျိုးစုံအားဖြင့် ငါ၏ သီလသည် ပြည့်စုံ၏။ ထို့ပြင် သောကာ မိသ၌ တောင့်တ လိုလားခြင်း ကင်း၏။ လူ နတ် အဖြစ်ကို မတောင့်တ။ ထိုထိုအတိတ်ဘဝက ကပ်ကုသိုလ်များ အားရှိရန် စောင့်စည်း ခြင်းလည်း မဟုတ်။ ထိုသည့် အတိတ်ကပ် များ၏ ကောင်းကျိုး ကိုလည်း မတောင့်တ မမြော်လင့်။ ဤ ၃-မျိုးစုံဖြင့် ငါ၏ ပဉ္စသီလသည် စင်ကြယ်၏။

ယင်းသို့ မိမိ ပဉ္စသီလ အပေါ်၌ တပါး တပါးတွင်
လေးမျိုး လေးမျိုးသော ပြည့်စုံခြင်း အားဖြင့် လေး လေးလီ
ပေါင်း အမျိုး ၂၀ သော ပြည့်စုံခြင်း၊ ၃ လီ ၂၀
ပေါင်း အမျိုး ၆၀ သော စင်ကြယ်ခြင်းများကို ဆင်ခြင်၍
ထင်မြင်အောင် ပွားများရာ၏။ ယင်းသို့ ဆင်ခြင် ပွားများခြင်း
အားဖြင့် အသီးသီးသော သီလ များသည်။ ပတ္တမြားကုံး
အသွင် စင်ကြယ် တည်နေသည်ကို စိတ်၌ ထင်လာလိမ့်
သတည်း။

ထိုသို့ စင်ကြယ်သော မိမိ ပဉ္စသီလ၏ စင်ကြယ်ရေး
တခုကိုသာ ဂရုထား၍ ပွားများနေထိုင်ပါ များလတ်သော်
ကာမ အလိုဆန္ဒရှိခြင်း၊ လောက အပေါ်၌ အမျက်ထား၍
ပြစ်မှားခြင်း၊ ငိုက်ငြီး ပျင်းရိခြင်း၊ စိတ်ထား မတည်မတန့်
ပျံ့လွင့်၍ အလို လို ရှိခြင်း၊ ကုသိုလ်၌ တယုံမှားမှား ဖြစ်ခြင်း
ဤသည့် ငါးမျိုးသော ချာန်မဂ်၏ အပိတ်အပင် ပညာဉာဏ်
၏ အားနည်းကြောင်း တရားများ စိတ်၌ သက်ဝင် တည်နေ
ခြင်းမှ လုံးလုံး ကင်းစင် ကွယ်ပျောက် အလင်း ရောက်အံ့
သတည်း။

ဤသို့သော အလင်းကား စိတ်၌ အပိတ်အပင် လွတ်ကင်း
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဉာဏ်အရောင် အလင်းသာ ဖြစ်စေ
သည်။ ၎င်း အရောင်အသင်း စိတ်ထား စင်ကြယ်ခြင်း မျှ၌
တက်ကြွဖွယ်၊ သာယာဖွယ် မရှိသေးသည်ကို သိမှတ်
ရမည်။

ယင်းသို့စိတ်ထားကြည်လင်စင်ကြယ်သော ဉာဏ် အလင်း သို့ ရောက်ဆိုက်ပြီးနောက်၊ ၎င်းသီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကိုပင် အဖန်ဖန်ပွားများလတ်သော်- ထိုသည့် သီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်း၌သာ ကြံစည်ခြင်း၊ စဉ်းစားခြင်း၊ နှစ်ဖြိုက်ခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ထား တည်တန့်ခြင်း- ဟူသော အင်္ဂါငါးပါးရှိ ပထမ သမာဓိ သို့ ရောက်၏။ ၎င်းကိုပင် အဖန်ဖန် ဝင်စားသော်- နှစ်ဖြိုက်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ တည်တန့်ခြင်း၊ အင်္ဂါသုံးပါးရှိ ဒုတိယ သမာဓိသို့ရောက်၏။ ယင်းသို့ပင် အထပ်ထပ် ဝင်စားသော် ချမ်းသာခြင်း၊ တည်တန့်ခြင်း၊ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ တတိယ သမာဓိသို့ ရောက်၏။ ၎င်းကိုပင် အပြန်ပြန် ဝင်စားခြင်းဖြင့် ချမ်းသာကို လျှပ်လျှူ ရှုခြင်း၊ စိတ်ထား စူးစိုက်တည်တန့်ခြင်း- အင်္ဂါ နှစ်ပါးရှိ စတုတ္ထ သမာဓိ၌ တက်ရောက်သော စိတ်ကို တွေ့နိုင်၏။ ဤသည့် စတုတ္ထ သမာဓိကိုပင် အဖန်ဖန် ဝင်စား နေထိုင်ခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်စေနိုင်၏။

ယင်းသို့ အားဖြင့် မိမိ၏ ပဉ္စသီလကို ဆင်ခြင် နေထိုင်သည့်မှ စတုတ္ထ သမာဓိ ရောက်သည့်အထိ ကုသိုလ်ကို ပွားများ နေထိုင်မှုသည် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးကို ပွားများနေထိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ မှန်ဖွဲ့၏။ ကုသိုလ် အပေါ်၌သာ စိတ်ထားပြုလုပ် နေထိုင်ခြင်းသည် ဝိဇီယိဒ္ဓိပါဒ်၏ လုပ်ငန်းတည်း။ အကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ကို ပွားများခြင်းသည် ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ်၏ လုပ်ငန်းတည်း။ ထိုသို့သော အလှူနှင့် စိတ်ထားသည် သန္တိဒ္ဓိပါဒ်နှင့် ဝိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်တို့ လုပ်ငန်းတည်း။

သို့ရာတွင် ဤမျှဖြင့် ဣန္ဒြိယ ဝိသုဒ္ဓိပုဒ်အစသုံးသို့ ရောက်
ပြီဟု မမှတ်ငြိမ့်သေး၊ လုပ်ငန်းများစွာ ရှိသေး၏ ဟုမှတ်ရ
မည်။ လုပ်ငန်းဆက်ကာ ယင်းသည့် စတုတ္ထ သမာဓိကို
အဖန်ဖန် ဝင်စားခြင်း အားဖြင့် စင်ကြယ်သော စိတ်၏
တည်တံ့ရေးသို့ ရောက်လတ်သော်- စိတ်ထားပြုလုပ် ညွှတ်
ကိုင်ကာမျှဖြင့် ၁- ရှေးရှေး နေပူသော ဘဝ များစွာကို
သိမြင်နိုင်၏။ ၂- အနီး အဝေးရှိ လူနတ်တို့ကို နတ်တို့အပြင်
ကဲ့သို့ စင်ကြယ်သော နတ်မျှ ဖြစ်မြင်နိုင်၏။ ၃- သတ္တဝါ
အထူးထူး၏ ကပ်အထူးထူးကို သိမြင်နိုင်၏။ ၄- ၎င်းတို့၏
ရှေးအတိတ် အကြောင်းကို သိနိုင်၏။ ၅- နောင် အနာဂတ်
အကြောင်းကို သိနိုင်၏။ ၆- နတ်တို့နားကဲ့သို့ ကြည်လင်
သော ဉာဏ်နားဖြင့် အနီးအဝေးရှိ သတ္တဝါတို့ အသံကို
ကြားနိုင်၏။ ၇- သူတပါးတို့ စိတ်ထား ကြံစည် သည်ကို
သိနိုင်၏။ ၈- တယောက်တည်း ဖြစ်လျက် အရာ၊ အထောင်၊
ထင်စေခြင်း၊ အရာအထောင် ဖြစ်လျက် တယောက်တည်း
ထင်စေခြင်း၊ မြေမျှိုးခြင်း၊ မီးပျံ့ခြင်း၊ စသည်ကို ပြုနိုင်၏။
ဤသည်ကား လောကသိပ္ပံ မျိုးတည်း။ ထိုမှနောက် လောက
၏ ဒုက္ခ အဖြစ်ကို ပိုင်းခြားခြင်း၊ ၎င်းအရင်း တဝတဏှာ
ကို ပယ်ခြင်း၊ ၎င်း ကဏှာ ချုပ်သည်ကို မျက်မှောက်ပြု
ခြင်း၊ ၎င်းကျင့်ဝတ်ကို ကျင့်ဆောင် ပွားစီးခြင်း အားဖြင့်
ကိစ္စလေးပါး ပြီးမြောက်လျက် ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်၏။

မှန်တော်၏၊ ၎င်းသည် ကာယကံဝိကံ ၂-ပါး စင်ကြယ်
အောင် သိလ စောင့်သုံးခဲ့ခြင်း အားဖြင့် သမ္မာဝါစာ=
ကောင်းစွာ ဆိုခြင်း၊ ဝိစ္ဆာဝါစာမှ ကြည် ရှောင် ခြင်း၊ သမ္မာ
ကမ္မန္တ = ကောင်းစွာ လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ဝိစ္ဆာကမ္မန္တမှ ကြည်
ရှောင်ခြင်း၊ သမ္မာအာဇီဝ = မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း၊
ဝိစ္ဆာ ဇီဝမှ ကြည်ရှောင်ခြင်း ဟူသော သိလဆိုင်ရာ မဂ္ဂင်
၃- ပါးကို ကျင့်ဆောင် ပွားများခဲ့လေပြီ။

၎င်းပြင် ထိုသိလကို ဆင်ခြင်ခြင်း၊ ၎င်း၏ စင်ကြယ်မှုကို
အဖန်ဖန် ရှုမြင်ခြင်းအားဖြင့် သမ္မာသတိ = မှန်ကန်စွာ အောက်
မေ့ခြင်း၊ သမ္မာ သမာဓိ = မှန်ကန်စွာ တည်တန့်ခြင်းဟူသော
သမာဓိဆိုင်ရာ မဂ္ဂင် ၂-ပါးကိုလည်း ပွားများခဲ့လေပြီ။

သစ္စဉာဏ်တင် ရှုမြင်ခြင်းအားဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ = မှန်ကန်
စွာ ရှုမြင်ခြင်း၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ = မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း
ဟူသော ပညာ ဆိုင်ရာ မဂ္ဂင် ၂- ပါးကိုလည်း ပွားများပြီး
ဖြစ်လေပြီ။

ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းများဖြင့်ပင် အကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်း၊
ကုသိုလ်ကိုပွားများခြင်း ဟူသော သုံးမျိုးဆိုင် သမ္မာဝါယာမ
မှန်ကန်စွာ အားထုတ်ခြင်း မဂ္ဂင်ကိစ္စလည်း ပွားများပြီး ဖြစ်
လေပြီ။ ယင်းသို့လျှင် သိလ သမာဓိ ပညာ ဆိုင်ရာ မဂ္ဂင်
ရှစ်ပါး ပွားများပြည့်စုံပြီးဖြစ်၍ ကာမဘဝ ပွားစီးရေး၊ ရူပ
အရူပဘဝ ပွားစီးကို အတ္တဇီဝ ပုဂ္ဂိုလ် သူ ငါ စွဲ ဒိဋ္ဌိ
ပွားစီးရေး၊ သစ္စဉာဏ်၏ ဖုံးလွှမ်းခြင်း အဝိဇ္ဇာ ပွားစီးရေး
လေးမျိုး ကုန်ခန်းအသာ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်လေသတည်း။

၆၀- လောကီယ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများနည်း

လောကီ ဆိုင်ရာ ကုသိုလ်တရားများသည် လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်တရားနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သဘောတူလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်၏၊ ကာမ ရူပ အရူပ ကုသိုလ်တရားများသည် ဘုံဘဝ၌ တယ်မက်ခြင်း ဖြစ်ရကား လောကန္တိသာ ဖြစ်စေတတ်၏။ ၎င်းကို မလွန်မြောက်နိုင်၊ မဂ် ကုသိုလ် တရားတို့ကား ဘုံဘဝ၌ အတယ် အမဂ် ကင်းရကား လောကမှ လွန်မြောက် စေတတ်၏။ ဤသို့ အားဖြင့် ဆန့်ကျင်၏။ သို့ရာတွင် လောကီ ကုသိုလ်ဖြစ်စေ၊ မဂ်ကုသိုလ် ဖြစ်စေ လောသ အစရှိသော ကိလိသ်အားငြိမ်းခြင်း သဘောတစ်ပါးအားဖြင့်ကား တူတန်ကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ မဂ်ထိုက် ဖိုလ်တန် တရားများကို လောကန္တိ အသုံးချနိုင်ခွင့် ရှိလေသည်။ ယင်းသို့ အားဖြင့် လောကမှ တစ တစ လွန်မြောက် နိုင်ခြင်း ဖြစ်ရာသတည်း။ ထို့ကြောင့် လောကီယ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများနည်းကိုလည်း ညွှန်ပြအံ့သတည်း။

ကုသိုလ် ကောင်းမှု မည်သည် ပစ္စက္ခ ဆဝဋ္ဌိလည်း ကောင်းကျိုးကို ရစေ၏။ ဒုတိယ ဘဝ ပတိသန္ဓေ ပဝတ္တိ ၂- မျိုးစုံ အကျိုးကိုလည်း ရစေ၏။ တတိယ စသော အဆက်ဆက် ဘဝများစွာ၌လည်း ပတိသန္ဓေ ပဝတ္တိ အကျိုးများကို ရစေ၏။ ဤကား ကုသိုလ်၏ နိယာမ သဘောတည်း။

လောက သဘောအားဖြင့် ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကောင်းကျိုးကို လိုလား တောင့်တ၍ သာ ဖြစ်၏။ အကယ်စင်စစ် ကုသိုလ်၏ ကောင်းကျိုးကို ယုံကြည်၍

ပြုလုပ်သည်ဆိုခဲ့လျှင် ဒါန-သီလ-ဘာဝနာ ဆိုင်ရာ ကုသိုလ်များကို ထပ်မနားပြုလုပ်ရမည်။ ၎င်းအကျိုးကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အကုသိုလ် ဒုန္တရိုတ်ကို ခေါင်းပါးနိုင်သမျှ ခေါင်းပါးအောင် ရှောင်ရမည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ပြီး ဒါနမှု စသည်ကုသိုလ်ကိုလည်း အထပ်ထပ် ပွားစီးရမည်။ ကုသိုလ်စိတ်ပင်စားနေရမည်။ ထင်ကြိုင်ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်ကို အကြံတရာ တထောင် စသည် ပွားများရမည်။ အောက်မေ့ရမည်။ ထိုကုသိုလ်၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ပဋ္ဌက္ခကျိုးကို တောင့်တရမည်၊ လိုလားရမည်၊ အကျိုးရမည် ဟု စိတ်ကို သန္တိဋ္ဌာန် ချရမည်၊ အားကိုးရမည်၊ ယုံကြည်ရမည်။ ရှေးရှေး အတိတ်က မိမိပြုခဲ့ပြီး ကံများကိုလည်း ယခု ပဋ္ဌက္ခ၌ အကျိုးရရန် တောင့်တရမည်၊ မြော်လင့် ရမည်၊ အကျိုးရရန် ရည်ရွယ် ရမည်။ ဤပဋ္ဌက္ခ ကုသိုလ်ဖြင့် အတိတ် ကုသိုလ် အခွင့်ရ၍ ဤဘဝ၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရရောက် စေဟု တောင့်တ ကိုးစားရမည်၊ ရမည် ဟု သန္တိဋ္ဌာန်ချရမည်။

ပြုလုပ်ပြီး ဒါန သီလ ဘာဝနာ များအတွက် ကံကုကံပံ၊ ကံထောက် ကံရေလာမြောင်းပေး များကိုလည်း ပြုလုပ်ရမည်။ ၎င်းများကား ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာ့ဂုဏ် များ၌ စိတ်ထားပွားများခြင်းပင်တည်း။ ဘုရားဂုဏ် ကို နဝမခဏ်း၌ တရားဂုဏ်ကို ဒသမခဏ်း၌ အထူးပြုထားချွန်ရှိလေပြီ။ ဒုတိယအခဏ်း၌ ဂုဏ် ၃- မျိုးစုံပင် နိဿိသွားအားဖြင့် ပါရှိလေပြီ။ ဤ၌ သံဃာ့ဂုဏ်ကို ပြဆိုအပ်သတည်း။

သံဃာတော်ဂုဏ်

တရားရှင်၏ ထပည့်သားတော် သံဃာတော်သည်-
၁- ကောင်းမွန်သောတရား၌ တည်တော် မူကြ၍
ကောင်းမွန်သော တရားကို ကောင်းမွန် လှအောင်
ကောင်းမွန်စွာလည်း ကျင့်ဆောင်တော်မူကြပေ၏။

၂- ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ဆောင် လိုက်နာတော် မူကြ
သည့် အတိုင်း ဖြောင့်မှန်သော တရားတော်၌တည်၍ ဖြောင့်
မှန်သော တရားတော်ကို ဖြောင့်မှန် လှအောင် ဖြောင့်မှန်
စွာလည်း ကျင့်ဆောင်တော်မူကြပေ၏။

၃- ဖြောင့်မှန်စွာ ကျင့်ဆောင်တော် မူကြသည့် အတိုင်း
ထုံးနည်းကျနသော တရားတော်၌ တည်တော်မူကြ၍ ထုံး
နည်းကျနသော တရားတော်ကို ထုံးနည်း ကျနလှအောင်
ထုံးနည်း ကျနစွာလည်း ကျင့်ဆောင်တော် မူကြပေ၏။

၄- ထုံးနည်း ကျနစွာ ကျင့်ဆောင် လိုက်နာတော် မူကြ
သည့် အတိုင်း ရိသေကြိုးနွံထိုက်သော တရားတော်၌ တည်
တော်မူ၍ ရိသေကြိုးနွံထိုက်သော တရားတော်ကို ရိသေ
ကြိုးနွံ လှအောင် ရိသေကြိုးနွံ စွာလည်း ကျင့်ဆောင်တော်
မူကြပေ၏။

ဤသို့သော ကျင့်ဝတ် လေးမျိုးနှင့် သင့်လျော် ညီညွတ်
စွာ ကျင့်ဆောင်လိုက်နာတော် မူကြသည့် သံဃာတော်တို့
မှာ မဂ်နှင့် ဖိုလ်ဟု လေးဦးစုံ ဖြစ်ကြကုန်၍ ပုဂ္ဂိုလ် ဦးရေ
အားဖြင့် ရှစ်ဦးတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ထိုသည့် ကျင့်ဝတ်တော် လေးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံစွာ လိုက်နာ ကျင့်ဆောင်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်၏ တပည့်သားတော် သံဃာတော်အပေါင်းသည်.....

၅- မိမိတို့၏ ထိုသို့သော ကောင်းကျင့် ဂုဏ်တို့ကြောင့် စုပုံဆပွားလောကသား တို့၏ မြတ်မြားသော ပူဇော်မှုကိုလည်း ရှေးရှု ခံတော်မူထိုက်ကြပေ၏။

၆- အထူးထူး အစားစား တဇာတ် တနား ပြုလုပ်၍ ရှေးရှုကော်ရော် ပူဇော် သည်ကိုလည်း ခံတော် မူထိုက်ကြပေ၏။

၇- ထူးကဲး မြင့်မြတ်သော အပူဇော်ကိုလည်း ခံတော် မူထိုက် ကြပေ၏။

၈- လက်အုပ်ချီရိုး ရှိခိုးပူဇော် သည်ကိုလည်း ခံတော် မူထိုက်ကြပေ၏။

၉- ထိုသို့အားဖြင့် ပကတိခံတော်မူထိုက်သော ကောင်းထု ဂုဏ်တို့ကြောင့် ကုန်ဆောင် စုံသော လူ နတ် အပေါင်းတို့ အတွက် အကောင်းဆုံး အတုပဲ့ ကောင်းမှု ပြုလုပ်ရာ ရတနာ ဘဏ်တို့ကြီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်တော့ မှကြပေ၏။

ဤသို့ စသည် ကမ်ထောက် ကမ်မများကို ပြုလုပ်ခြင်း အားဖြင့်လည်း ကုသိုလ်ကမ်တို့ အကျိုးကို စင်စစ် ရထိုက်လေသည်။ မှန်စွာ။ ထိုထို ဒါနမှု သီလမှု စသည် ကုသိုလ်ကို ပြု၍ ၎င်း အကျိုး ကို လိုလား ထောင့်တ ခြင်းသည် တရားမှန်သော အလိုဆန္ဒတည်း။ ၎င်းဖြင့် ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း ဖြစ်၏။ စိတ်ထား ပြုပြင်ခြင်းသည် စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ် ပွားများ

ခြင်း ဖြစ်၏။ အကုသိုလ် ဒုက္ခရိတ်မှ ကြဉ်၍ ကုသိုလ်၌ စိတ်
ထူး တည်နေမှုသည် ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း ဖြစ်၏။
ကုသိုလ်ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင် နေထိုင်မှုသည် ဝိဇ္ဇာဒ္ဓိပါဒ်
ပွားများခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းသို့အားဖြင့် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါး ပွား
စီးမှု ပြည့်စုံလေပြီ။ ထို့ပြင် ဆုရူးဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာ့
ဂုဏ်များကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ ဝင်စားခြင်းဖြင့် ကမ်
ထောက် ကမ်မ လည်း လုံလောက်လေပြီ။

ယင်းသို့ အားဖြင့် အကျိုးပေးခွင့် သင့်တင့် လျော်ကန်
စွာသည်ကို သိရမည်။ ရှေးလွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ လောက်က
အုဇ္ဈိယတွင် ဘာသာ အထူးထူး သင်ယူ နေ ထိုင် သော
အရှင်အာဒိန္နဝံသ မည့်သော မထေရ်တပါး ရှိလေပြီ။ ၎င်း
သည် ရိုးသားဖြောင့်မှန်၏။ စကားတည်၏။ ပြောသင့်တိုင်း
ကျနစွာ ပြောတတ်၏။ အင်း အင်း အချော့ အဖြောက်
မပြောတတ်၊ အလေ့မရှိ။ ၎င်း သည် ထို့ကြောင့် ပင်
ပုဂ္ဂိုလ်ကပ် နည်းပါး ခဲ့လေပြီ။ လာဘ်လာဘ ငဲ့ကွက်ခြင်း
အလျင်းမရှိပေချေ။ ၎င်းသည် ထိုသို့သော အခိုက်တွင်.....

အတိတေ ဝတ္တမာနေ စ၊
ယံ ပုညံ ပကတံ မယာ၊
ဣဓေ တဿ ပစ္စက္ခေ၊
ဝိပါကော မေ ဝိပစ္စတု။

မယာ = ငါသည်။ အတိတေစ = ရှေးရှေး အတိတ် အခါ
များ၌၎င်း ဝတ္တမာနေ စ = ယခု ပစ္စက္ခတဝ၌၎င်း။ ယံ ပုညံ =
အကြင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု အထူးထူးကို၊ ပကတံ = ထင်ထင်
ရှားရှား ပြုလုပ်ထားပြီး ရှိလေပြီ။ တဿ = ထိုသည့် ကုသိုလ်

များ၏၊ ဝိပါကော = ရထိုက်ရခွင့် သင့်တော်သော အကျိုး
သည်၊ ဣဒေဝ ပစ္စက္ခ = ဤသည့် မျက်မှောက် ရောက်ကြိမ်
ဆဲး ယခု ဤအခါ၌ပင်၊ မေ = ငါ့အား၊ ဝိပဇ္ဇတု-ကောင်းကျိုး
ထင်ထင် တွေ့မြင်ခွင့် ကောင်းကျိုး ရစေသတည်း။

ဤဂါထာကို တနေ့ အကြိမ်များစွာ ရွတ်ဆို ထောင့်တ
လေပြီ၊ ၎င်းဖြင့်ပင် အလုံ အလောက် စရိတ် ပြည့်စုံ၍၊
မိလာဝီတိုင် ပင် သွားနိုင်ခဲ့လေပြီ၊ ယင်းသို့ အားဖြင့် တရား
မှန်သော ကုသိုလ်ကံ၏၊ အကျိုးကို ထောင့်တခြင်း သည်
လည်း အခါအခွင့် အလိုက် ထိုက် လျော် ဆည်းပင်
ဖြစ်သတည်း။

ဣဒ္ဓိပပါဒိ ပွားများရေးပြီး၏။

နိဗ္ဗာန်

တကယ် ချမ်းသာလား

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ရေး

နိဗ္ဗာန်သုတ္တသင်္ဂဟကျမ်း

တွင်ကြည့်ပါ။

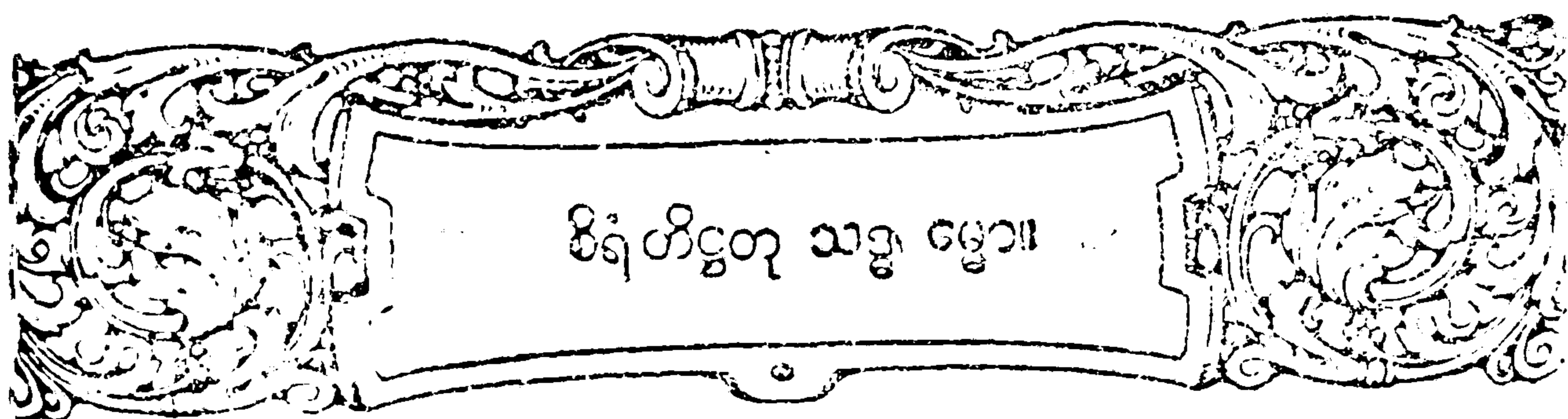
တရား မှန်တော်ကြီး

မာရသမဏိး

အကြွေ နှင့် ဗိုလ် ပွားများရေး

အုဇွဲ နှင့် ဗိုလ် ပွားများရေး

၆၁- အုဇွဲသရုပ် အဓိပ္ပာယ်	၂၂၁-၂၂၃
၆၂- သဒ္ဓါဇွဲ ပွားများနည်း	၂၂၃-၂၂၅
၆၃- ဝိရိယဇွဲ ပွားများနည်း	၂၂၆-၂၂၇
၆၄- သတိဇွဲ ပွားများနည်း	၂၂၈-၂၂၉
၆၅- သမာဓိဇွဲ ပွားများနည်း	၂၃၀-၂၃၀
၆၆- ပညိဇွဲ ပွားများနည်း	၂၃၂-၂၃၃
၆၇- ဗိုလ် ပွားများနည်း	၂၃၄-၂၃၇
၆၈- လောကီယ အုဇွဲနှင့် ဗိုလ်ပွားများနည်း	၂၃၇-၂၄၀

အုဇ္ဈိန္ဒ နှင့် ဗိုလ် ပွားများရေး

၆၁-အုဇ္ဈိန္ဒသရုပ် အဓိပ္ပာယ်။

အုဇ္ဈိ ဆိုသည်ကား ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရသော၊ မိုးရိုး အုပ်ချုပ် ရသော၊ ဗိနိုပ် ကွပ်ကဲ ထားရသော တရားများတည်း။ ၎င်းတရားများဖြင့် စိတ်ကို ထိန်း သိမ်းအုပ်ချုပ် ဗိနိုပ်ကွပ်ကဲပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန် တိုင် သွေးဆောင်ရသော တရားများ ဟုဆိုလို၏။ ၎င်းတို့မှာ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဟု ၅ မျိုးရှိကုန်၏။

၎င်းတို့တွင် သဒ္ဓါ ဆိုသည်ကား ယုံကြည်ရေး တရား တည်း။ ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရမည်ဟု ဆိုလို၏။ ဝီရိယ ဆိုသည်ကား အားစိုက် လုံးပန်း ရှေး တရားတည်း။ အားစိုက် ခြင်းကို အုပ်စိုး ထားရ မည်ဟု ဆိုလို၏။ သတိ ဆိုသည်ကား အစဉ်မပြတ် အောက်မြှောက် ခြင်းတည်း။ စိတ်ကို သတိဖြင့် ဗိနိုပ် ကွပ်ကဲ ထားရမည့် ဟု ဆိုလို၏။ သမာဓိ ဆိုသည်ကား စိတ်ထား တညီတန့် ခြင်း တည်း။ စိတ်ကို တညီတန့် ငြိမ်ဆိပ်စေောင် အုပ်ချုပ် ကွပ်ကဲ ထားရမည့် တရား ဟု ဆိုလို၏။ ပညာ ဆိုသည်ကား နှိုးနှိုး

စိတ်ဖြာ၍ ခပ်မြင်ခြင်းတည်း။ စိတ်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာသော ဉာဏ်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းရမည်။ အုပ်ချုပ်ရမည်။ ဖိနှိပ် ကွပ်ကဲ ရမည် ဟု ဆိုလို၏။ ၎င်းတို့သည် တရားကိုယ်အမြစ်ပင်မ အားဖြင့် လောကုတ္တရာစိတ် ကာမကုသိုလ် စိတ် ၁၆ ခု၌ ရှိသော သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ စေတသိက်တို့ ပင်တည်း။

ကာမ ကုသိုလ်၌ ရှိသော သဒ္ဓါ စသည်ဟု ဆိုစေကာ စင်ကြယ်သော ကာမ ကုသိုလ်ကိုသာ လိုအပ်၏။ ပြည့်စုံခြင်း ဘဝတဏှာ ကင်းခြင်း၊ ကပ်စွဲ ကင်းခြင်း အင်္ဂါ ၃- ပါးရှိ ကုသိုလ်မျိုးကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြေ ပွားများ နည်းသည် လူ နတ် စည်းစိမ်၌ တောင့်တ လိုသားနေသော ကမ္မဝါဒီ သမားများနှင့် လားလားမှ မဆိုင်ကြောင်း သိမှတ် ရမည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့နှင့်ကား မချဆိုင်စပ်၏။ ၎င်းတို့သည် ဣန္ဒြေကို ပွားများခွင့် ရှိရန်၏။ သို့ရာတွင် မြန်မာပြည်တွင် အများနှုတ်ရ ထင်ရှားလှသော ဩကာသ မိုဏ်းဝင် ဗုဒ္ဓဘာ သာ ဝင်တို့ကား ဤဣန္ဒြေ ပွားများရေးနှင့် မဆိုင်ကြကုန်။ အကြောင်းကား အပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ အရပ်ပြစ် ရှစ်ပါး ရန်သူချိုး ငါးပါး၊ ဝိပဿနာတရား လေးပါးတို့မှ အခါ ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ် ငြိမ်းသည် ဖြစ်၍ ဟု ဩကာသ† အဆို အရ လောက ချမ်းသာ လိုလားကြောင်း ထင် ရှား သော ကြောင့် တည်း။

† ဩကာသ အကြောင်းကို ‘ပထမခဏ်း ကံတော့ ပူဇော်နည်း’ ၌ အပြည့် အစုံ ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့လျှင် နတ် မေဒင် သိုက် တဘောင် စနည်း
ဘဝေါ အင်း မန္တန် အိပ်မက် အတိတ် နိမိတ် မင်္ဂလာ
အမင်္ဂလာ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး၌ လိုက်စား၍ အကျိုး
အပြစ် စိစစ် ယုံကြည်နေကြသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ယောင်သုံး
ဆယ် တို့နှင့်ကား အများကြီး မဆိုင်လှသည် သာတည်း။
အုဇ္ဈိ ပွားဝီးလိုလျှင် ထိုသို့သော အယူ အစွဲများ ကင်းရှင်း
ကြပါစေ ဟု ဆိုလို၏။

၆၂- သဒ္ဓါဖြင့် ပွားများနည်း။

သဒ္ဓါ ဟူသည် ဘုရား တရား သံဃာ တို့၌ ဖြစ်စေ
မိမိကံ ကံအကျိုး၌ ဖြစ်စေ၊ သစ္စဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်
ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်ခြင်းတည်း။ အုဇ္ဈိယ
ဆိုသည်ကား ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရမည့်ကို ဆို၏။
ထို့ကြောင့် ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်
ရမည့် တရားကို သဒ္ဓါဖြင့် ဟု ဆို၏။ မည်သို့ ယုံကြည်ခြင်း
ဖြင့် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရမည်နည်း? ဖြေဆိုအံ့။

ဘုရားစသည် ရတနာ ၃ ပါးအပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ မိမိကံ
သစ္စဉာဏ် စသည်တို့၌ ဖြစ်စေ၊ ယုံကြည်ရေး သဒ္ဓါကိုစောင့်
ထိန်းထားရမည်။ ယေ မကြည် မရှိရ ယုံကြည် ဟူသည့်
ယုံကြည်နိုင်ကြောင်း အသိဉာဏ်တို့ စွဲမြဲစေရ အခွင့်ရှိမှ
နိမိတ်ရှိမှ အထောက်အထားရှိမှ ဖြစ်၏။ ဟုတ်လှ၏။

လောကဝိဒ္ဓါ = ကပ္ပေါလောက အစားစားကို သိတော်
မူသည်၊ ကပ္ပေါလောကနေသူ နတ် လူ သတ္တဝါ အစားစား
ကို သိတော်မူသည်၊ ကပ္ပေါလောက အစားစား၌ သတ္တဝါ
အစားစားတို့ ဖြစ်ပွား ရကြောင်း တရား အစားစားကို
သိတော်မူသည်၊ ကပ္ပေါလောက အစားစားမှ လောကသူ
လောကသား အစားစားတို့၏ လွတ်လပ်ရေးတရား အစား
စားကို သိတော်မူသည်၊ ထိုထိုလောကသူကပ္ပိယသား တို့၏
အလို အဇ္ဈာသယ အစားစားကို သိတော်မူသည်၊ ဆိုသော
ဘုရားဂုဏ်တော်ကို ဆင်ခြင်လျှင် ဘုရားအပေါ်၌ ယုံကြည်
ရေး ခိုင်မြဲနိုင်လေသတည်း။

ထို့ပြင် ဘုရား၏ တရားတော်သည် အယံဓမ္မော =
ဤ ငါဘုရား တရားကား၊ သဒ္ဓိဋ္ဌိကော = မျက်မှောက် ဒိဋ္ဌ
ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေ၏၊ ထင်ရှားသော ကောင်းကျိုး၊
ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် ရရောက်သော ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်
စေ၏။- စသော တရားဂုဏ်တော်များကို ဆင်ခြင်လျှင်
တရား အပေါ်၌ ယုံကြည်ရေး ခိုင်မြဲ၏။

ဘဝဂတော = ဘုရားရှင်၏၊ သာဝက သံဃော = တပည့်
သားတော် သံဃာတော်သည်၊ သုပ္ပတိပဇ္ဇော = ကောင်းစွာ
ကျင့်တော်မူ၏၊ ကောင်းကောင်း ကျင့်တော်မူ၏၊ ကောင်း
အောင် ကျင့်တော်မူ၏၊ စသည် သံဃာ့ ဂုဏ်တော်ကို
ဆင်ခြင်လျှင် ဘုရား တရား သံဃာ တို့အပေါ်၌ ယုံကြည်ရေး
ခိုင်မြဲနိုင်၏၊ ယင်းသို့အားဖြင့် သဒ္ဓါ ခိုင်မြဲရန် ဂုဏ်တော်
များကို ကြပ်ကြပ် ပွားများရမည်၊ မှန်ကန်၏။

ယင်းသည့် ဂုဏ်တော်များကို ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် ကင်း၍၊
ဟုတ်မဟုတ်၊ ယုံသင့် မယုံသင့် ထောက်ချင့် နိုင်သောဉာဏ်
မဖြစ်ပေါ်နိုင်၊ ထိုသို့သော ဉာဏ် မရှိက ယုံကြည်ရေး မဖြစ်
နိုင်၊ မယုံကြည်လျှင် လုံ့လ ထုတ်ရန် လုပ်ငန်း မရှိ သော
ကြောင့် မိမိရောက် ဖိုလ်ရ ဖြစ်ရေးကိစ္စ မဖြစ်ပေရာ၊ ထို့
ကြောင့် လောက ဒုက္ခ ငြိမ်းရေး တကဲ့ချမ်းသာရေး မဂ် ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသူသည် ပထမ ဂုဏ်တော်များကို နှုတ်ရ
ဖြစ်ရမည်၊ ဒုတိယ ၎င်းထို့ကို ဆင်ခြင်ပွားများရမည်၊ ဤကား
သဒ္ဓါဇ္ဈိ ပွားများနည်းတည်း။

နိဗ္ဗာန်

တကယ် ချမ်းသာလား

အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ရေး

နိဗ္ဗာန်သုတ္တသင်္ဂဟကျမ်း

တွင်ကြည့်ပါ။

၆၃- ဝိရိယိန္ဒြေ ပွားများနည်း။

ဝိရိယ ဟူသည် လုံ့လ ထုတ်ခြင်းတည်း။ ဣန္ဒြိယ
ဝဟူသည် ကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ်မှု ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်
မှုတည်း။ ထို့ကြောင့် လုံ့လဖြင့် ထိန်းသိမ်း စောင့်
ရှောက် ကွပ်ကဲ အုပ်ချုပ် လုပ်ကိုင် ရမည့် တရားကို
ဝိရိယိန္ဒြေ ဟုဆို၏။ လုံ့လထိတ်ချေးသဘော သမညအားဖြင့်
လောက၌ လုံ့လဝိရိယ နှင့် ကင်း၍ ပြီးနိုင်သော ကိစ္စ မရှိ
ကြောင်း သိမှတ်ရမည်။ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည် တို့၌
လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့ ချမ်းသာ အမျိုးမျိုး စည်းဝင် အမျိုးမျိုး
ကို ရရှိရေးတွင် ယင်းသည် လုံ့လ နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်၊
သုံးသောက လွန်ပြောက်၍ နိဗ္ဗာန်တိုင် ရောက်ပေါက်
ရခြင်းမှာလည်း လုံ့လ၏ တန့်ခိုး စွမ်းပကားပင် ဖြစ်၏။

ထင် တရားကြောင့် ဖြစ်သော လူ နတ် တို့ ချမ်းသာ
ကြီးပွား များရခြင်း၌ လုံ့လ အကျအညီ အတွက် ဖြစ်ရသည်
ကို စင်စစ်ချီးကျူး ပြောပြဖွယ် မရှိ၊ အမှန်မှာ ဥတုဇ အပူ
အေး ခါတ် ၂ ပါးကြောင့် ဖြစ်သော အပ်ပင် ဝါးပင် တို့သည်
ပင် လုံ့လခါတ် အကျအညီကို ရခဲ့လျှင် ကြီးထွား သန်စွမ်း
ခွင့် ရိရှိ သာသည်ကို သိမှတ်အပ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ခေါ်တမ
ထုရား၏ လုံ့လ စွမ်းပကားဖြင့် လောက၌ သယ်အခါမျှ
မဖြစ်ပေါ်ပူး မဖြစ်နိုင်သော သဘော ရှိသည့် အမတခေါ်
နိဗ္ဗာန် ခါတ်ကြီး ပေါ်ပေါက် လာခဲ့စေည်မှာ ထင်ရှားစွာ ဝံပြု
တုမုဗ္ဗဟံ ထင်ရှားသော သင်္ကေတကြီး တခု ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ဤနေရာ၌ကား သာမည လုံ့လ ဓါတ်ကို မမှတ်ယူရ၊ မချ အကောင်းဆုံး အချမ်းသာဆုံး အဖွဲ့ဆုံး အစစ် အမှန်ဆုံးဖြစ်သော ချမ်းသာ ဖွဲ့ခြင်း ကိသေ လိုအပ် သောကြောင့် လောက အမြစ် အညစ် အကြေး မှန်သမျှ ကြေးညှော်ဟု ဆိုရသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကုဒ္ဓ၊ ဝိဝိကိန္ဒာ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆေရ၊ မဒ၊ ပမာဒ၊ ကောဝ၊ ဥပနာဟ၊ ထန္တ၊ သာရန္တ၊ မက္ခ၊ ပလ္လာသ စသည့် တရားယုတ် သဘော အစုတ် အနွတ် တို့မှ ကင်းစင်ရန် စင်စစ် လိုလားအပ်လေသည်။ စင်စစ်ကား မကောင်းဆိုသမျှ အကုသိုလ်မျိုးမှ စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်ရန် လုံ့လထုတ်ဖို့ လုပ်ငန်း ကို လိုအပ်လေသည်။ အကြောင်းကား ဆိုခဲ့ပြီး သဒ္ဓါမှာ လုံ့လ ဓါတ်ကို မရက အလဟဿ ဖြစ်လေရာ သတည်း။

ထို့ကြောင့် သဒ္ဓါ ဟူသော ယုံကြည်ရေး ထက်မျက်ရန် လုံ့လ ဓါတ်ကို ကြပ်ကြပ် လှုံ့ဆော်ခွင့် ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ် နှုတ် စိတ် ၃ မျိုး၌ အပြစ် ကင်းအောင် ယခင်ဖော် ပြခဲ့သည့် အကုသိုလ် အညစ် အကြေးများ မရှိအောင် လုံ့လ ပြုရမည်။ ကိုယ်ပြစ်၊ နှုတ် ပြစ်၊ စိတ်ပြစ် ၃ မျိုး အဆိုးမှ အားလုံး မရှိစေရကင်းလွတ် စေရမည်။ အပြစ် အကုသိုလ် မှန်သမျှ ကိုယ် နှုတ် စိတ် သို့ မဆောက်ရဖို့ အကောင်းဟူသမျှ အားလုံး ကိုယ် နှုတ် စိတ် ၃-မျိုးသို့ ဆိုက်ရောက် ပြည့်ဝဖို့ လုံ့လ စိုက်ရမည်။ ကြောင့်ကြ စိုက်ရမည် ဟု ဆိုလိုပါသည်။

၆၄- သတိဖြင့် ပွားများနည်း။

သတိဖြင့် ကွပ်ကဲး အုပ်ချုပ် ထိန်းသိမ်းခွင့်မှာ ယခု အခါ ရောက်ဆိုက်ခဲ့ပြီ။ အကြောင်းကား ဝီရိယဖြင့် ဖမ်းယူရရှိသော ကောင်းကျင့် ကုသိုလ်စုမှာ အောက်မေ့ခြင်း၊ အစဉ် မပြတ် အမှတ်ပြုခြင်း သတိနှင့် မဖမ်းဆီး မချည့်နှောင်က မေ့ပျောက် ကွယ်ဝှက် သွားတော့ လေမည် ကောက်တည်း။ ထို့ကြောင့် ယင်းသည့် ဝီရိယဖြင့် ဖမ်းယူ လုံးစည်းပြီး ရှိနေသည့် ကုသိုလ်အခဲး အစုများ ပျက်ပြား ပျောက်ကွယ် မရှိလေအောင် သတိဖြင့် ထုံတင် အောက်မေ့ကြဖို့။

ဥပမာ အားဖြင့် အားလုံးသော စည်းစိမ် ဂုဏ်သိရကဲ့ ပေးကတ်သော စကြာရတနာကို စကြာမင်းက မပျောက် ကွယ်ရန် စောင့်ရှောက် စေသည့် အလား ရိရှား ပင်ပန်း စွာသော လုံ့လဖြင့် ရှာဖွေရသောင်းရသော ကုသိုလ်အစုကို သာ စိတ်ထားရောက်၍ နေရာ၏ ထိုထို ပျက်စီး နား နှာခေါင်းလျှာ ကိုယ် နှင့် စိတ် တို့သို့ ရောက်ဆိုက်လာသော အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ နှင့် စိတ်ကူး ယူသော ဧည့်သည်များကို လက်ခံ ခြေကား မပြုမူ၍ ယင်းသည့် ကုသိုလ် အခံရံ၌သာ စိတ်ပုံ၍ စိတ်စွဲ၍ တမ်းတ၍ ခဲးခဲး၍ ဝင်စားရာ၏။ စိတ်ထားစူးစိုက်ရာ၏၊ မပျောက် မပျက်စေရာ၊ ပေါ်လွင် စေရာ၏၊ ထင်ရှား စေရာ၏၊ ထင်းသင်းကြီး ပေါ်လွင် ထင်ရှား စေရာ၏။

ဥပမာ အားဖြင့် မြင့်မား ထွဋ္ဌာသော လင့်စင် ထက်၌ ထည့်နေရ၍ အလွန်အကြူး ဆော့လှ နန့်ထွသော အသွား အလာ လျင်မြန် ဖြတ်လတ်သော သားငယ်ကို ထိန်းကျောင်းသော အမိသည် အခြား လုပ်ဆောင် ပြီးစီးစေရငွယ် ကိစ္စ အများအပြား ရှိစေကာ ကလေး သိမ့်၍ မကျစေရန်သာ အဓိက စိတ်ထား ရောက်သကဲ့သို့၎င်း၊ မြင့်မားသော ကောင်းကင်ပြင်၌ လေယာဉ်ပျံကို မောင်းသော စက်သမားသည် အခြား ကြည့်ရှုဖွယ် တောတောင် ဥယျာဉ် မြို့ရွာစသည်၏ တင့်တယ် ဖွယ်ရာသော အာရုံတို့သို့ စိတ်မသွားပဲ မိမိ၏ စက်သွားဖြောင့်ရန် လမ်းမှန်ရန် မချွတ်ချော် မတိမ်းပါးရန် သာ သတိထား၍ စိတ်ထား ရောက်သကဲ့သို့၎င်း၊ ဤသည့် လင့်စင်မြင့်၌ သားငယ်ကို ထိန်းကျောင်းသော အမိနှင့် လေယာဉ်ပျံမောင်းသမားတို့၏ သတိနှင့် အလားတူစွာပင် မိမိ၏ ဝိရိယဖြင့် အကုသိုလ်မှ စင်စင် စုဆောင်းပြီး ကုသိုလ် ပိုင်သွင်သည်လည်း ထိုသည့် ကုသိုလ် အရ၏။ မပျောက် မပျက်ရန် ပေါ်လွင် ထင်ရှားရန် စိတ်ဝင်စားရန် ကုသိုလ် အာရုံနှင့် စိတ်-၂-မျိုး ၂-စား ကွဲကွာမသွားရန် သတိ သာသောကြိုးဖြင့် မြဲမြံစွာ တုတ်နှောင် ထားရာသတည်း ယင်းသို့ အားဖြင့် ကုသိုလ်၌ စိတ်စွဲခြွေမှု သတိကို ကြိုးစားပြုလုပ် တွင်းကားရာ၏။

၆၅- သမာဓိဇန္တု ပျားများနည်း။

ယခုအခါ ယင်းသည့် သင်္ကေတ၏ ချည်နှောင် ချက်ဖြင့် ပင် ကုသိုလ် အာရုံ၌ စိတ်ထား သက်ရောက် လေရကား ယင်းသည့် ကုသိုလ် အာရုံရှိ စိတ်၌ (၁) ကာမအပေါ်၌ လိုလားခြင်း၊ (၂) ဖြစ်မှားခြင်း၊ (၃) ပျင်းရိ ထိုင်းရှိုင်းခြင်း၊ (၄) စိတ်ထားပျံ့လွင့်၍ အလိုလိုရှိခြင်း၊ (၅) ကုသိုလ်၌ ယုံမှား သံသယဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဈာန်မဂ်၏ အပိတ် အပင် ပညာဉာဏ်အားနီးကြောင်း အညစ် အကြေး တရား ၅ မျိုးမှ ကင်းစင်လေပြီ၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်လေပြီ၊ ကုသိုလ် တရား သည့် စိတ်ထား အပေါ်သို့ ကောင်းကောင်းတိုး တက်မိလေပြီ၊ တည်တန် စူးစိုက်ရေး စခန်းသို့ တန်းတန်း ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ရောက်လေပြီ ဟု ဆိုလို၏။

ထို့ကြောင့် ထိုအခါ ထိုသည့် ကုသိုလ်စိတ် အသွားကို သမာဓိ ဟောင့် အိမ် ၌ ထား၍ စောင့်ထိန်းရန် တာဝန်သာ ဖြစ်လေတော့၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ ယခုအခါ ထိုကုသိုလ် အပေါ်၌- (၁) ကြံစည်ခြင်း၊ (၂) စဉ်းစားခြင်း၊ (၃) နှံ့မြို့ကြံခြင်း၊ (၄) ချမ်းမြေ့ခြင်း၊ (၅) စူးစိုက် တည်ငြိမ်ခြင်း ဟူသော အင်္ဂါ ငါးပါးရှိ ပထမဈာန်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းရေ၏။

၎င်း၌ပင် အခါများစွာ အချိန်များစွာ အဖန်ဖန် ဝင်စား နေထိုင်ရေ၏။ ၎င်း၌ စိတ်ဝင်စားပါ များလျှင် ပထမဈာန် အင်္ဂါ-၂-ပါး အလိုလို ပျောက်ကွယ် သွား၍ ကျန် ဈာန် အင်္ဂါ-၃-ပါးဖြင့်သာ တည် နေသော ဒုတိယ သမာဓိသို့ ရောက်လိမ့် သတည်း။

ယင်းသည့် သမာဓိ၌ပင် အဖန်ဖန် စိတ်ထား ရူးစိုက်ပါ
များလတ်သော် နစ်ဖြိုက်ခြင်း ဟူသော တတိယ ဈာန်အင်္ဂါ
ကွယ်ပျောက်၍ ကျန် ဈာန် အင်္ဂါ ၂-ပါးပိုင်သော တည်နေ
သော တတိယ သမာဓိ ခန်းသို့ ရောက်အံ့ သတည်း။

ယင်းကိုပင် အဖန်ဖန် ဝင်စားခြင်း အာ ဖြင့် ချမ်းသာ
ခြင်းဟူသော စတုတ္ထ ဈာန် အင်္ဂါ ကွယ်ပျောက်လျက် ၎င်းကို
လျစ်လျူရှုခြင်း၊ စိတ်ထား ရူးစိုက် တည်တန့်ခြင်း အင်္ဂါ
၂-ပါးရှိ သမာဓိ၌ စိတ်ထား တည်နေ လိမ့်သတည်း။

ယင်း- သမာဓိ ကိုယ်၌ ဖြိုးမည်ထက် တည်မြဲ ခိုင်ခန့်ရန်၊
စင်ကြယ်သည့်ထက် စင်ကြယ်ရန် အထပ်ထပ် အပြန်ပြန်
အဖန်ဖန် ဝင်စား လေ့လာရမည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်၍ မတုန်
မလှုပ် တည်တန့်သော စိတ်ညွှတ်ခါ မူဖြင့် အောက်ပါ
အတိညာဉ်များကို ဖြစ်စေနိုင်လေသတည်း။

- ၁- ရှေးရှေး ဘဝများစွာကို အောက်မေ့နိုင်၏။
- ၂- နတ်မျက်စိကဲ့သို့ ကြည်လင်သော မျက်စိဖြင့် အဝေး
အနီးရှိ လူ နတ် တို့ကို မြင်နိုင်၏။
- ၃- ၎င်းတို့ ကပ် အစားစားကို သိနိုင်၏။
- ၄- ၎င်းတို့ အတိတ် အနာဂတ်အပျက်နှင့် -
- ၅- အနာဂတ် အဖြစ် အပျက်ကို သိနိုင်၏။
- ၆- နတ် နားကဲ့သို့ ကြည်လင်သော နားဖြင့် အဝေးအနီးရှိ
လူ နတ် တို့ အသံကို ကြားနိုင်၏။
- ၇- သူတပါးတို့ စိတ် အကြံအစည်ကို သိနိုင်၏။
- ၈- မြေလျှိုး မိုးပျံ စသော တန်ခိုး အထွေထွေကို ဖြစ်စေ
နိုင်၏။

၆၆- ပညိန္ဒြေ ပွားများနည်း။

ပညိန္ဒြေ ပွားများဖို့ အခွင့်ကား ဤနေရာပင်ဖြစ်၏။ ယခု အခါ စိတ်ကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် ဖမ်း၍ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိစေရမည့် အခါဖြစ်သည် ဟု ဆိုလို၏။ အကြောင်းကား ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယခု ရောက်ဆိုက် နေသော စိတ် အခြေအနေမှာ ပထမ ယုံကြည်ရေး သဒ္ဓါဖြင့် ကြည်လင်စွာ ယုံကြည်စေခဲ့ပြီး ဒုတိယ စိရိယ လုံ့လဖြင့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်စေ၍ ကုသိုလ်၌ တည်စေခဲ့ပြီ။ တဖန် တတိယမြောက် ကုသိုလ်တွင် ရွှေ့၍ ဣန္ဒြေ ၇၇ တည်နေအောင် သတိဖြင့် ချုပ်ကိန်းခဲ့ပြီ။ နောက် စတုတ္ထမြောက် တည်တန့်ရေး ကောဂ္ဂတာဖြင့် လျစ်လျူ အာရုံ တခု တည်း၌ တည်စေခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ယခု အဆိုက် အခါသည် ပညာဉာဏ်ဖြင့် အမှန်ကို သိစေနိုင်ရန် တည်တန့် နေချက်ဖြစ်၏။

သော ဧဝံ သမဗဟိတေ စိန္တေ အာသဝက္ခယဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္ဒာမေသိ= သူသည် ယင်းသို့ စိတ်တည်ကြည် လတ်သော် အာသဝေါ လေးပါး ကုန်ခန်းရန် စိတ်ကို ညွတ်စေလေသည်' ဟု-ဘုရားဟောတော် မူတိုင်း ရဟန္တာတိုင် ဖြစ်နိုင်ဖို့ အခါအခွင့် ဖြစ်၏ ဟု ဆိုလိုသတည်း။

စိတ်ထား ညွတ်ခါမျှနှင့် ရဟန္တာဖြစ်၏ ဟု ဆိုသော်လည်း စိတ်ထားက အလွဲချော်၍ ညွတ်နေခဲ့လျှင် လိုရာသို့ မရောက်ပေရာ၊ ထို့ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင်ဉာဏ် ၂ ပါးဖြင့် သစ္စဉာဏ်ကို အမှန်အတိုင်းကြည့်ရှုလျက် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားခြင်း၊ သမုဒယ သစ္စာကို ပယ်စွန့်ခြင်း၊

ဒီရောဂါသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်း ဟူသော ကိစ္စ လေးပါးကို တပြိုင်နက် ပြီးစေ၍ မဂ်ဉာဏ်သို့ ဆိုက်စေရန်သာ ကောက်ချက်ချ၏။

သို့ဖြစ်၍ ဤ အဆင့်အတန်း၌ တည်နေသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထုံ့ - ပီးကို ဆင်းရဲအစစ် ချမ်းသာနစ် လုံးလုံး မရှိဟု အထိဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ်ခြားရမည်။ ထင်းသို့ ဝိုင်းခြားသည့် နှင့် ထပြုနိုင်နက်ပင် မဂ္ဂဉာဏ် ပွားစီးမှုပြီး၍ သမုဒယ ဟူသော ဘဝဗျာဓိ ကင်းရှင်းလျက် ဖြစ်သော နိဗ္ဗာဏ ခါတ် အဆင်းသည် ထင်းထင်းကြိုး ပေါ်သော အုသတည်း။

ဤကား မဂ်ကိစ္စတည်း။ ထို့နောက် ၎င်း၏ အကျိုး ဖိုလ် ကိစ္စဖြစ်၍ ငါကား ဤသည့် ဤသည့် ကိစ္စသာ တရားကို ပယ်စွန့်ထားပြီ ဟု ထိနိုင်သော အာဇာနည် - သာဓကီဂါဝိ အနာဂါဝိနှင့် ဘဝဆုံးပြီးနောက် ငါ့ ကိစ္စ အထိုင်ခွင့် မရှိဟု ထိနိုင်သည့် ရဟန္တာ - ဤသည့် အခါမှာ ၎င်းတို့ တဦးဦး ဖြစ်တော့လေသတည်း။

၆၇- ဗိုလ် ပွားများနည်း။

ဗိုလ် ဆို ဆည်းကမ်း အားအပ် ဗလ ကိုဆို၏၊ အားဆင့်
အားထောင်အားကူတရား ဟုဆိုလိုသည်။ ၎င်းတို့ကား
အခြားမဟုတ်။ သတ္တိ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ဓမ္မာဓိ၊ ပညာတို့ပင်
ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်လျှင် ဆိုခဲ့ပြီး ဣန္ဒြေ တရားတို့နှင့်
သာယာအောင်သနည်း။ အတူတူပင်တည်း။ ၎င်းကိုပင် ဗိုလ်
ဟုခေါ်၍ အမည်နှင့် ထပ်ဟောထားခြင်းဖြင့် သာအကျိုးရှိအံ့
နည်း။ ထိုအားရှိစဉ်က ဤအားခွန်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင် အာဘော်
မှန်ကန်သောအဖြေကို ရှိမရှိရှိ၏။ အချမှဆိုတော့ မကော်မှ
လား။ ဗုဒ္ဓမဟာညူ အစောင့်သွေး၊ လူဝင်ခြင်း လုပ်နေတဲ့ အဋ္ဌ
ကထာ ဆရာ အရှင် ဗုဒ္ဓဇောဘဝ ဒုတိယတရားဌာနီလျှောက်
ထားရှိ တာဝန်ရှိအေး၏။ ထိုအခါ ၎င်းက ကျွန်ုပ်တို့ အလို
ပြည့်အောင် ပြည့်စုံအောင် မူခဲ့၊ ဗုဒ္ဓမဟာညူ အစောင့်သော
ခံယူသည်၊ ထိုအား ရှိစေ၊ အရှင် အာရုံစွဲထားသော ဤနေရာ၌
နေရာ ကျနုအောင် တူကျနနုဖြစ်ရန်။

ထိုသို့ အမေးရှိကား ဗိုလ်ထမ်း၏ ဣန္ဒြေမှ ခြားနား
စွာ ဖြစ်ပုံကို ပြဆိုအံ့၊ သဘိပြု၍၊ ဩဠာ နာယူဩပါကုန်။
ဗိုလ် ဆို ဆည်းကမ်း အားအပ် ဗလ ကိုဆို၏၊ အားဆင့် အား
ထေးကံ အားကူ အားပံ့ တရားဟုဆိုလိုသည်ဟူ၍၊ ကျွန်ုပ်
ဆိုခဲ့ပြီ။ ထင်ထင်ရှားရှား အများသိ ဖြစ်စေအံ့။ ဤ ဓမ္မာဓိ
ပက္ခိယ တရား အစဉ် သတိထရတည်း ကိုအား မူတည်ခဲ့၏။
၎င်းကံ တဖန် ဝီရိယဖြင့် ထပ်ဆင့် အားပေးခဲ့၏။ ၎င်းနောက်
သန္တိ၊ ဝိတ္တ၊ ပညာ ၃ မျိုးဖြည့်စွက်၍၊ ဝီရိယဖြင့် ထပ်ဆင့်
ခိုင်မြဲစေခဲ့၏။

တဖန် ၎င်းကို သဒ္ဓါ၊ သမာဓိ တရား-၂-မျိုး ထပ်ဆင့်၍ သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာတို့ကိုပင် ထပ်ဆင့် ပွားစီး နေခဲ့၏။ ၎င်းတို့အနက် ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ သဒ္ဓါ ဤတရား-၃-မျိုးဖြင့် သီလကို ညွှန်၏။ ဝီရိယဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ ပညာ - ၃ မျိုး စုံ ကု ပင် ညွှန်၏။ သတိ၊ သမာဓိဖြင့် သမာဓိခေါ် အဓိစိတ္တကို ဆို၏။ ပညာဖြင့် အဓိပညာကို ဆို၏။

ယင်းသို့ အားဖြင့် သီလ သမာဓိ ပညာ ၃ မျိုး ရံလင် ရကား မင်းရောက် ဖိုလ်ရ ခြံစွန့်မင်းသား လုံးလာက်လေ ပြီ။ ထိုသို့နှင့်မျှ ဤသည့် ဣန္ဒြေ အထိ ပွားများတုံလျက်လည်း မင်္ဂရောက် ဖိုလ်ရ မဖြစ်ခဲ့သော် ၎င်းကိုပင် ထပ်မံ ပွားစီးလေ ဟု ပြဆိုလိုသော လက္ခဏာ အာဘော်ဖြင့် ဣန္ဒြေ တို့နှင့် ခြားနားခြင်း မရှိသော ဗိုလ်တရားတို့ကို ထပ်လောင်း ဟောညွှန်တော် မူလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ် ဟု ဆိုလေ သည်။

ဝိရိ ထင်ရှားစေဦးအံ့။ ယင်းသည့်တရား ၆ မျိုး အနက် သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့် အာဇီဝဓမ္မက သီလကို သိမ်းကြိုး၏။ မှန်လှ၏။ မင်္ဂ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၏ ယုံကြည်ရေး သဒ္ဓါမရှိက သီလကို မစောင့် လေရာ၊ သို့ဖြစ်စေကာ အလို ဆန္ဒ မရှိကလည်း ထိုက်စွဲ မပြည့်စုံပေရာ၊ ထို့ပြင် စိတ်မပါ က မပြီးစီးလေရာ၊ ထိုမှတစ်ပါး အကုသိုလ် ပဿ်ခြင်း၊ ကုသိုလ် ပွားစီးခြင်း၊ ဝီရိယ မရှိကလည်း သီလလုပ်ငန်း မပြည့်ဝလေရာ၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားလေးမျိုးဖြင့် သီလကို

ပထမဆုံး ပြီးစေရမည်။ မှန်ကန်စွာ။ သီလမရှိပဲ ပွားစီးသော သမာဓိသည် အသိ အနှစ် မရှိသော မီးတောက် ဟူ၍ သို့သာဖြစ်၏။ လေထဲ၌ ဆောက်သော တိုက်အိမ်ဆို၏။ သို့သော် ဖြစ်၏။

၎င်းနောက် ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝိရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ တို့ဖြင့် သမာဓိကို သိမ်းကြိုး၏။ ဤ၌လည်း စင်ကြယ်သော သီလကို အောက်မေ့ရေး သတိ လုပ်ငန်းအတွက် ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝိရိယ တရားများ မရှိက မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ၎င်းဖြင့် စတုတ္ထဈာန် ကိုင်ရောက်သော သမာဓိကို စိတ်ထားရောက် ခို တည်နေစေရာ၏ ဟု သိရမည်။ အကြောင်းကား အသ စက္ခုပာဉာဏ်ဖြစ်ရန် သို့သမာဓိသာ ခိုင်လုံသောကြောင့် တည်း။

ယင်းသည့် တရားများတွင် ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝိရိယ ပညာတို့ဖြင့် အဓိပ္ပညာကို သိမ်းကြိုး၏။ ဤ၌လည်း ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝိရိယ နှင့် ကင်း၍ ပညာ ပွားစီးရေး မဖြစ်ပုံကို သိရန် လွယ်ကူလေပြီ။ သို့ ဆိုခဲ့ပြီး သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ၃-ရပ်တွင် သီလဖြင့် သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင် လေးပါး ပြည့်စုံလေသည် ကို သိရမည်။ သမာဓိဖြင့် သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင် ၃ ပါး ပွားများပြည့်စုံသည်ကို သိရမည်။ ၎င်းပြင် ပညာဖြင့် သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာအကင်္ခမ္ပ မဂ္ဂင် ၃ ပါးပွားများပြည့်စုံ သည်ကို သိမှတ်ရမည်။ ယင်းသို့လျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားများပြီး ဖြစ်လေသည်။

ထိုတွင် အဓိသိသဖြင့် ကိုယ် နှုတ် ၂ မျိုးဆိုင်ရာ အကုသိုလ်များကို ပယ်၍၊ ကုသိုလ်များ ပြည့်စုံလေသည်။ အဓိမိတ္တဖြင့်မနောကဏ် အကုသိုလ်များ စင်ကြယ်၍၊ စိတ်သည် ကုသိုလ်အယာဉ်၌ တည်လေသည်။ အဓိပ္ပညာဖြင့် ထင်စွာသော နိဗ္ဗာန်အလင်းခတ်ရောင်ကြီး ပေါ်လာ၍ အဓိဇ္ဇာမှောင်ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ ဟု ဘုရားဟောတော်မူလေပြီ။

ဇဂလောကိယ ဣန္ဒြေနှင့်ဗိုလ်ပွားများနည်း

က သိုလ် အကုသိုလ် ဆိုင်ရာ လောက အညစ်အကြေး ဖို့မှ စင်ကြယ်သော မဂ်ကုသိုလ်သည် ဗိုလ်နှင့် နိဗ္ဗာန် ဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ အကုသိုလ်မှ စင်ကြယ်သော ကာမ ကုသိုလ် သည်လည်း မိမိ ဆိုင်ရာ လောက ကျိုးများကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်ကြောင်း။ ဆီရပမည်။ ထို့ကြောင့် လောကိယ ဣန္ဒြေနှင့် ဗိုလ် ပွားများနည်းကိုလည်း ညွှန်ပြအံ့သတည်း။

လက်မှန် မဆွေစွာ အတိတ်ကဏ်၊ ပစ္စက္ခကဏ်၊ သေခါနီးကဏ်များဆိုင်ရာ ဘုံဘဝ၌ အကျိုး ဝိပါက်ကို ရရှိစေနိုင်ကြောင်း အထူးအားဖြင့် ယခု လက်ငင်း ပြုလုပ်သော ကဏ်သည် ယခု ပစ္စက္ခလက်ငင်းလည်း အကျိုးရစေ၏။ ရှေးကဏ်ဟောင်း များ ကို လည်း ဤဘဝတွင် အကျိုးပေးနိုင်ထောက်ပံ့ ၏။ နောက်နောက်ဘဝများတွင်ခံစားရရန် အကျိုး

ကိုလည်းဖြစ်စေ၏ ဟု သိမှတ်ရမည်။ ဤသို့ သိမှတ်ပြီးမှ
အုဇွန် တရားတို့ကို ဤသို့ ပွားများပါ။

ပထမ သဒ္ဓါနှင့် ပွားများခွင့် ဖြစ်၏ သို့ဖြစ်သော်ဆိုခဲ့သော
ကပ်တို့၏ အကျိုးပေးခွင့်ကို ယုံ မယုံ စိစစ်ရမည်။ ယုံမှ
ကောင်းမှု အတွက် ကောင်းကျိုးကို ခံစားရပေမည်။ ကုသိုလ်
၏ ကောင်းကျိုးကို ယုံကြည်ခဲ့လျှင် ကိုယ်နှုတ် စိတ် ခုမျိုးဖြင့်
စွမ်းနိုင်သမျှ ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ပါ။

သဒ္ဓါ ယုံကြည်စွာ ပြုလုပ်ပြီး ကုသိုလ်၌ မဆွေရ စသော
အညွှန်းအကြွေးများ ကင်းစင်ပါစေ။ ကုသိုလ် မပြုရက်ခြင်း၊
နှုမ္မော စည်းနပ်ခြင်း၊ လာဘ် လိုခြင်း၊ ဂုဏ် ပြုလိုခြင်း၊
တွန့်တိုခြင်း၊ နောင်တ ပူပန်ခြင်း စသော အနှောင့် အယှက်
များကို လုံ့လထုတ်၍ ပယ်ပါ။ လုံးလုံး ကင်းပါစေ။ ထို့ပြင်
မိမိ ကုသိုလ်ကိုသာ ဝမ်းမြောက်နေပါ။ ဤကား စိရိယိန္တေ
လုပ်ငန်းတည်း။ တဖန် ထိုသည့် ကုသိုလ်ကို အောက်မေ့
ပွားများပါ။ အဖန်ဖန် အောက်မေ့ပါ။ အကြိမ် ရာထောင်
သောင်း သိန်း အောက်မေ့ပါ။ ဤကား သတိလုပ်ငန်းတည်း။

ဤသို့ အားဖြင့် သတိန္တေကို ပွားများ နေစဉ်ပင် မိမိ
ကုသိုလ် ၌ စိတ် ထား တည် တန့် နေ သည် ကိုသိနိုင်အံ့
သတည်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား အပိတ်အပင် တရားများ ကင်း
ရှင်း၍ ကုသိုလ်အာရုံသို့သာ ကြံည်ခြင်း၊ တွေးတောခြင်း
နစ်သက်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ဝင် စားခြင်း ဟူသော
ချာန် အင်္ဂါများနှင့် ပြည့်စုံ၍ စတုတ္ထ သမာဓိသို့ ရောက်
နိုင်သောသည့်ဟု ဆိုလို သတည်း။ ဤကား သမာဓိန္တေ
လုပ်ငန်းတည်း။

ဤနေရာ တိုင်ရောက်သော သမာဓိ သွင်၏ လုပ်ငန်း ကား သောတာပတ္တိ စသော မဂ် ဗိုလ် ဉာဏ်များ ပေါ် ပေါက်လာရန် လုပ်ငန်းမဟုတ်။ ၎င်းများကို ဤ သမာဓိသွင် အလိုမရှိ၊ စင်စစ်သော်ကား ကုသိုလ်၏ အကျိုးတက် ရအပ် သော ဝိပါက်ဟူသော ရတနာ ရွှေငွေ ဆန်ရေ စပါး ကွေး နွား ဆင်မြင်း သင်းပင်း ရံရွှေ ဩဇာသရေ ကုန်သိရ တို့ကို သာ ဤ သမာဓိသွင် လိုသား လေသည်။ လို လား တိုင်း ရလည်း ရထိုက် လေသည်။ အကြောင်းကား ဥပ္ပါဒ်နော ဓမ္မော ဟူသော ဓမ္မသင်္ဂဏီ မာတိကာ တိုက်ပုဒ် အရ ပြုလုပ် ရမည့် အကြောင်း ကပ် တစ်၏။ ပြီးစီးပြီး ပြုလုပ် ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ မှန်ကန်၏။

လေးကျွန်း လုံးကို စိုးရပိုင်နင်းတော်မူသော စကြာ မင်းကြီး သည် ယင်းသို့သော စကြာ သက်နှင်း မင်းအဖြစ်ကို ရရှိရန် မင်းကျင့်တရား၌တည်၍ ဥပေါသထက် သီလကို ဆောက် တည်ဖြည့်ကျင့်ခြင်းဖြင့်ပင် ရှေးရှေး အသလ ပုဗ္ဗေကာဘ ပုညမှ မြေ၌ကျသော မျိုးမိသည် ဖြေရ၏။ အခါ ဩဇာ ဓါတ်ကြောင့် လတ်ဆတ်၍ အညော့က်ထူ၏သို့ စကြာ မြတ် ရတနာ ထိုမင်းဌာန လာလေ၍ မြေရေပိုင် အသွင် တုရင်တို့ သက်နှင်း စကြာမင်းကြီးဘဦး ဖြစ်ရလေသည်။

ထို့ပြင် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းအဖြစ်ကို လိုလား၍ အားကြီး သော ဆန္ဒဖြင့် လုံ့လကောင်း စိုက်ထုတ် ကြိုးကုတ် လုံး ပမ်းခဲ့သော မင်းတို့မှာ မင်းသားဌာန ဖုရားရထား ဆိုက်

ရောက်ခဲ့လေပြီ၊ ယင်းသို့ အားဖြင့် ရှေးပုညထူး ပကထူး ကုသိုလ်ဝါတ် ရှိပြီး ကျွန်ုပ်တို့ သမာဓိသျှင်မှာ အာသာဆန္ဒ အတိုင်း ပြည့်ဝ ကုသိုလ်ရမည် ကေနံတည်း၊ မှန်ယူ၏။

ရှေး ကုသိုလ်ကံ ခြံခြင်း၊ ဤကံဝဋ် ကံကြို၊ လုံ့လ ကုံခြင်း၊ အာသာဆန္ဒ မိတ်တက်ကြွခြင်း ဤမျှသော အင်္ဂါ ဖြင့် ထိုသမာဓိသျှင်မှာ အကျိုးခံစားထိုက်ခွင့် သင့်တင့်လေပြီ၊ သို့ဖြစ်လျက်လည်း ယင်းသို့သော ကောင်းကျိုး ဝိပါက်များ ကို မခံစားရ ကေ့ မင ဖြစ်ခဲ့သော် ဣဒ္ဓိပါဒ် ခဏ်းတွင် ဆိုခဲ့ သော နည်းအတိုင်း ကမ်ကု၊ ကမ်ပံ၊ ကမ်သေ့ကံ၊ ကမ်မ၊ ကမ် ရေလှာပြောင်းပေးများ တပ်မံ ပြုလုပ်ရမည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုသမာဓိသျှင်သည် ပဉ္စသီလ်းပါးကို ဆောက်တည် ပါ၊ တပါးပါး၌ (၁) ကိုယ်တိုင် လွန်ကြူးခြင်း၊ (၂) တပါးသူ ကို မခံစားခြင်း (၃) သူတပါးတို့ အလိုလို ပြုကျင့်သည်ကို ဝမ်းမမြောက်ခြင်း၊ ဤ အင်္ဂါများဖြင့် ပြည့်ပြည့် ဖြည့်စွက်ပါ၊ မေတ္တာ သော ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားတို့ကို ပွားများပါ၊ အလိုအတိုင်း ပြည့်စုံပါလိမ့်မည်။

ဤကား လောကီယ ဣန္ဒြေနှင့် ဗိုလ်ပွားများ နည်းတည်း။

ဣန္ဒြေနှင့် ဗိုလ် ပွားများရေး ပြီး၏။

(၁၃၀၃ ခု၊ သီတင်းကျွတ် လဆုတ် ၁၀ ရက်)

တရားမှန်တော်ကြီး

တရသမဏိး

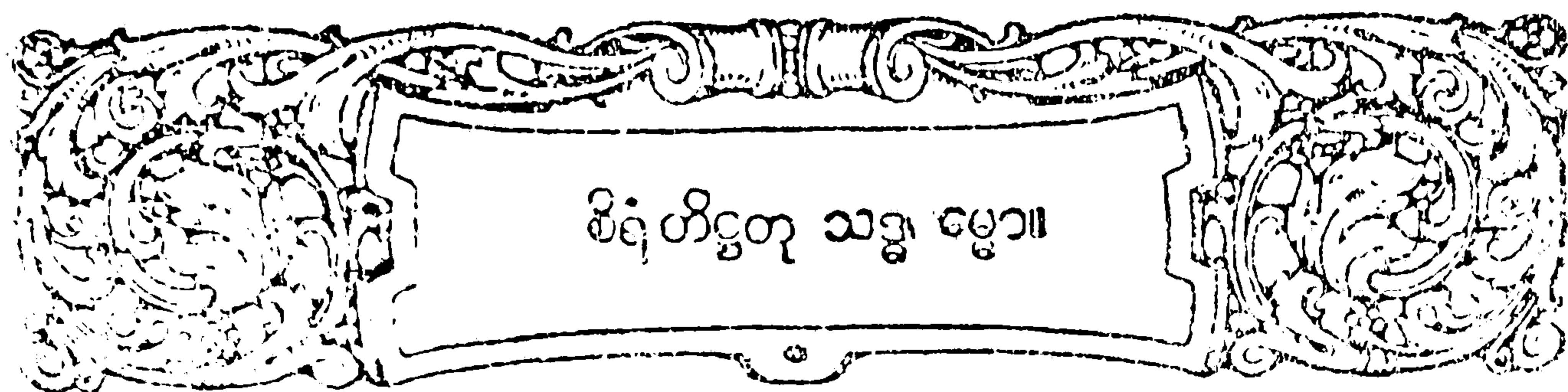
ဗောဇ္ဈင် ပျိုးများရေး။

ဗောဇ္ဈင် ပွားများရေး။

၆၉- ဗောဇ္ဈင်, သရုပ် အဓိပ္ပါယ်	၂၄၃-၂၄၅
၇၀- သတိသဗ္ဗောဇ္ဈင် ပွားများနည်း	၂၄၆-၂၄၉
၇၁- ကျန်ဗောဇ္ဈင် ၆ ပါး ပွားများနည်း	၂၅၀-၂၅၁
၇၂- ရောဂါ နှင့် ဗောဇ္ဈင်	၂၅၂-၂၅၅
၇၃- လောကီယ ဗောဇ္ဈင်ပွားများနည်း	၂၅၆-၂၆၀

သတိ

ဤစာအုပ်ကို- စေ့စေ့စပ်စပ် သေသေချာချာဘတ်ပါ။
ခဏခဏ ထပ်ကာထပ်ကာ နားလည်သည်အထိ ဘတ်ပါ။
နားမလည်မချင်း ဘတ်ပါ။
နားလည်မှ ကိုယ်ကျိုးရ ဖြစ်မည်။

မောဇ္ဈိန် ပွားများရေး

၆၉ - မောဇ္ဈိန် သရုပ်အဓိပ္ပါယ်

မော ဤ ဆိုသည်ကား မောဓိ ဝုဒ္ဓိ အင်္ဂုပ္ပန် ၂ ဝုဒ္ဓိ မင်္ဂလဒဿာ ပါဠိ တာသော ဖြစ်၏။ ၎င်း အဓိပ္ပါယ်မှာ မင်္ဂလိယဉာဏ်၏ အကြောင်းတရား ဟု ဆိုလို ၏။ ဇေယျာဓိ ဖိုလ် ရကြောင်း တရားတော်များ မင်္ဂ ဖိုလ် အဝိပ်တရားများဟုဆိုလိုသည်။ ၎င်းမှာ သရုပ်အားဖြင့် သတိ သမ္မာဓိ၊ ဓမ္မဝိစယ၊ ဝိရိယ၊ ဝီရိယ၊ ပဿန္တိ၊ သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာ သန္တောဓိဟု ၇ မျိုးရှိ၏။ တရား ကိုယ်အားဖြင့် သောကုတ္တရာ စိတ်နှင့် ကာမ ကုသိုလ် ၁၆ ရှိ ၎င်း သတိ စသော စေတသိက်တို့ပင်တည်း။

ထိုတွင် သတိ ဟူသည် အောက်မေ့ ခြင်းတည်း။ ကိုယ်၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်၊ တရား လေးမျိုးတွင် တမျိုးမျိုး၌ စိတ်ထား။ နောက်ရှိ အောက်မေ့ခြင်းတည်း။

ဓမ္မဝိစယ ဟူသည် တရားကို စိစစ်ခြင်း ရွေးချယ်ခြင်း တည်း။ အကောင်း အဆိုး ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့ ကို ရွေးစစ်ခြင်းသဘောတည်း။

စိရိယ ဟူသည် လုံ့လတည်း။ အပြစ် အကုသိုလ်ကို ပယ်၍ ကုသိုလ်တရားကိုသာ ဖြစ်အောင်လုံ့လစိုက်ခြင်းတည်း။

ဝိတိ ဟူသည် နှစ်ခြိုက် ခြင်းတည်း။ ကုသိုလ်တရား၌ စိတ်ထား ကြော့နပ်ရှိခြင်းတည်း။

ပဿန္တိ ဟူသည် ဇေးမြဲခြင်းတည်း။ အကုသိုလ်မှ ကင်းစင်၍ ကုသိုလ် အယောင်၌သာ စိတ်ထား ဇေးမြဲနေခြင်းတည်း။

သမာဓိ ဟူသည် တည်တန့်ခြင်းတည်း။ အပြစ် ကင်းသော အာရုံ၌ စိတ်ထား စူးစိုက်နေခြင်းတည်း။

ဥပေက္ခာ ဟူသည် လျစ်လျူ ရှုခြင်းတည်း။ ချမ်းသာဆင်းရဲ အာရုံ ၂ မျိုး၌ စိတ်ထား မရောက်မူ၍ ၎င်းတို့မှ ကင်းလွတ်သော လျစ်လျူ အာရုံ၌ စိတ်ဝင်စားခြင်းတည်း။

ယင်းသို့ ဆိုခဲ့သော တရား ၇ မျိုး လုံးသည်ပင် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်၏ အစိတ် အပိုင်းများ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ရေး အကြောင်းတရားများ ဖြစ်လေသော်၊ ထို့ကြောင့် လောကရေး စိတ်ထား၍ လူနတ် ပြဿနာ အဖြစ်နှင့် ၎င်းတို့ စည်းစိမ်များကို တောင့်တလိုလား ရှိသူများအတွက် ပောဇ္ဈင် တရား ပွားများ ပို့ အခွင့်မရှိကြောင်း စင်စစ်ကား လူနတ်တို့ ချမ်းသာစည်းစိမ်ကို ရေအိမ် အလား စိတ်ထား နိုင်သူ လောကုပါး၌ မုန်းထားပြီးငွေ သူများအတွက်သာ ပောဇ္ဈင်တရားပွားများ ဖွယ် လုပ်ငန်း ဖြစ်ကြောင်း သိမှတ်ရမည့် မှန်တန်ဖုပေ၏။

ဤသည့် ပောဇ္ဈင် တရားများကို ပွားများ သူများသာ လျှင် လူနတ် စည်းစိမ်ကို တောင့်တဖွယ် လိုလားဖွယ် ဆုတောင်းဖွယ် မရှိသည့် မဟုတ်၊ အဟုတ်မူကား ဗုဒ္ဓသာရဏံ ဂစ္ဆာမိ စသည် ဆိုသော သရဏဂုံ တည် ဗုဒ္ဓ

ဘာသာ အစစ် ဖြစ်ခဲ့သူမှစ၍ ပင် လောကချမ်းသာ တစ်စုံ
 တစ်ရာ ကိုမျှ တောင့်တလိုလားဖွယ် မရှိ ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့
 သော အကြောင်းကို မရိပ်မိ မဖြတ်မိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာ
 ယောင်ဝါးဝါးပျဉ်းတော်ကြီးများ၏ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ရလို၏၊
 လူ နတ် ချမ်းသာကိုလည်း ရလို၏ ဆိုသော ဆုတောင်း
 ရေစက်ချများကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဥပါသကာ တကာ
 တကာမတို့ လမ်းမှား ရောက်ကြကုန်၏။ နားရွက်နှင့်မျက်စိ
 ကဲ့သို့ ကြည့်လေဝေးလေ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သတိရှိကြပါကုန်။

ဤနေရာ၌ ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါး သရုပ်နှင့် မြန်မာဆိုလိုရင်း
 စကားကျကို ဤအတိုင်း သိမှတ်ရာသတည်း။

- ၁- သတိသမ္ပောဇ္ဈင် = အောက်မေ့ခြင်း မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အစိတ်၊
- ၂- ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင် = တရားစိစစ်ခြင်း မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အစိတ်၊
- ၃- ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင် = လုံ့လ စိုက်ခြင်း မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အစိတ်၊
- ၄- ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင် = နှစ်သက်ခြင်း မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အစိတ်၊
- ၅- ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင် = ဇေးမြဲခြင်း မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အစိတ်၊
- ၆- သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင် = စိတ်တည်တန့်ခြင်း မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အစိတ်၊
- ၇- ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင် = လျှစ်လျူရှုခြင်း မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် အစိတ်တရား။

ဤကား မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ရကြောင်းတရား ၇ ပါးတည်း။

၇၀- သတိသမ္ပောဒ္ဓါယောဂ် ပျားများနည်း။

သ တိဟူသော မင်္ဂလိက ဉာဏ်၏ အပိပ်တရားကို ဤသို့ပျားများရာ၏။

- ၁။ ထွက်သက်ကို သိမှတ်၏၊ ဝင်သက်ကို သိမှတ်၏။
- ၂။ ထွက်သက် ရှည်သော် ရှည်သည် ဟု သိမှတ်၏၊ ဝင်သက်ရှည်သော် ရှည်သည် ဟု သိမှတ်၏။
- ၃။ ထွက် သက် တိုသော် တိုသည် ဟု သိမှတ်၏၊ ဝင် သက် တိုသော် တိုသည်ဟု သိမှတ်၏။
- ၄။ ထွက် သက် အားလုံးကို သိ၍ သာ ရှုရှုက်မည် ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် အားလုံးကို သိ၍ သာ ရှုရှုက်မည်ဟု လေ့လာ၏။
- ၅။ ကိုယ်ကို ပြုပြင်သော ထွက်သက်ကို ငြိမ်းစေ၍ ရှုရှုက်ရန် လေ့လာ၏၊ ဝင်သက်ကို ငြိမ်းစေ၍ ရှုရှုက်ရန် လေ့လာ၏။
- ၆။ နှစ်သက်ခြင်း ကို သိ၍ ထွက်သက် ရှုရှုက်မည်ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှုက်မည်ဟု လေ့လာ၏။
- ၇။ ချမ်းသာကို သိ၍ ထွက်သက် ရှုရှုက်မည် ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှုက်မည်ဟု လေ့လာ၏။
- ၈။ စိတ် ပြုပြင်ရေး ဝိတက်ကို သိ၍ ထွက်သက် ရှုရှုက်မည်ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှုက်မည် ဟု လေ့လာ၏။

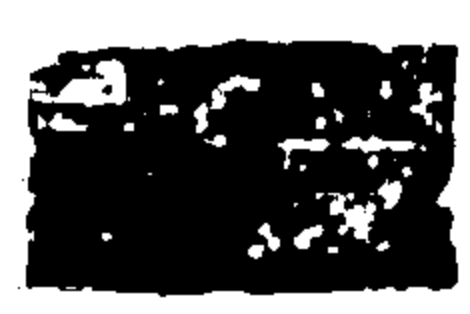
၉။ စိတ် ပြုပြင်ရေး ဝိဘက်ကို ငြိမ်းေးစေ၍၊ ထွက်သက် ရှုရှိုက်မည်ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည်ဟု လေ့လာ၏။

၁၀။ စိတ် ကို သိမှတ်၍၊ ထွက် သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့လာ၏။

၁၁။ စိတ်ကို အလွန် ဂြင်ပူစေ၍၊ ထွက်သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့လာ၏။

စိတ်ကို တည်တံ့ နှင့် စေ၍၊ ထွက်သက် ရှုရှိုက်မည်ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့လာ၏။

၁၂။ စိတ်ကို လွတ်လပ် စေ၍၊ ထွက်သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့လာ၏၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည်ဟု လေ့လာ၏။

 ထွက်သက် ဝင်သက် ၊ မျိုး တို့၏ မမြီးစွဲခြင်း၊ အမြီးမတည်နေခြင်း၊ တည်ရာ မမြီးခြင်းကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍၊ ထွက် သက်ကို ရှုရှိုက်မည်၊ ဝင်သက်ကို ရှုရှိုက်မည်ဟု လေ့လာ၏။

- ၁၅။ ထွက်သက် ဝင်သက်ထို့ အပေါ်၌ တသ်မက်ဖွယ် မရှိ သည်ကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍ ထွက်သက် ရှုရှိုက် မည်၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့လာ၏။
- ၁၆။ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ နောင် တဖန် မဖြစ်မှု၍၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍ ထွက်သက် ရှုရှိုက်မည်၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည်ဟု လေ့လာ ၏။
- ၁၇။ ထွက်သက် ဝင်သက် တို့၏ လွတ်လွတ် လွတ်၍ စွန့်ထွက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ရှုမြင်၍ ထွက်သက် ရှုရှိုက်မည်၊ ဝင်သက် ရှုရှိုက်မည် ဟု လေ့ လာ၏။

ယင်းသို့လျှင် မိမိကိုယ်၌ ဖြစ်စေ၊ သူတပါး ကိုယ်၌ ဖြစ်စေ၊ ၂ မျိုးစုံ၌ ဖြစ်စေ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ဖြစ် ပွားခြင်း ပျက်စီးခြင်းကို အဖန်ဖန် ရှုမြင် နေထိုင်၏။

ဤသို့ ရှုမြင်သော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ခြံ၍ ဖြစ် သော သတိ ၁၇ မျိုးတွင် ပထမ ထွက်သက် ဝင်သက် သိမှတ်ခြင်းမှစ၍ ၅ နံပါတ် ထွက်သက် ဝင်သက် ငြိမ်းငေး စေရေး အထိ ငါးမျိုးသော သတိကား ကာယာနုစသရာနာ မည်၏။ အကြောင်းကား ထိုသည့် ထွက်သက် ဝင်သက် ကို အာရုံထားသော သတိများသည် ကိုယ်တစ်ပါး အပေါ်၌ ရောက်လေသတည်း။

ထိုနောက် နစ်သက် ခြင်းကို သိ၍ ထွက် ဝင် သက် ရှုရှိုက် ခြင်းမှ ဗိတက်ကို ငြိမ်းစေရေး အထိ လေးမျိုး သော ထွက်သက် ဝင်သက် သတိ များကား ဝေဒနာနုပဿနာ မည်၏။ အကြောင်းကား ၎င်းချားမှာ ဝေဒနာ တစ်ပါး ကို ရှုမြင်ခြင်း ဖြစ်လေသတည်း။

၎င်းနောက် စိတ်ကို သိမှတ်ခြင်းမှ စ၍ စိတ်ကို လွတ် လပ်စေ၍ ထွက်သက် ဝင်သက် ရှုရှိုက် ရေးအထိ လေး မျိုးသော သတိများသည် ဗိက္ခာနုပဿနာမည်၏ အကြောင်း ကား ၎င်းတို့သည် စိတ် တစ်ပါး တစ်ခုသ ဖြစ်ကြ ကု သတည်း။

၎င်းနောက် ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ မပြီးစွဲသည် ကို ရှုဆင်ခြင်သော ၁၄ နံပါတ် သတိမှစ၍ အဆုံး ၁၇ နံပါတ် အထိ ထွက် သက် ဝင်သက် သ တိ များသည် ခမ္မာနုပဿနာ မည်၏။ အကြောင်းကား ယင်းသည့် သတိ များသည် တရား တစ်ပါး တစ်ခုသ ဖြစ်ကြ လေသတည်း။ ထိုသို့လျှင် အနုပဿနာ လေးမျိုး၌ အပြည့် အစုံ ရောက် သော သတိကို ခွဲခြား သိမှတ် ရမည်။ ဤကား သတိ သမ္ပောဇ္ဈင် ပွားများနည်းတည်း။

၇၁ - ကျန်ပေမာဇွန် ၆ ပါးပွားများနည်း

ဓမ္မ ဝိစယ သမ္မောဇွန် စသည် ပွားများနည်းကို သိမှတ်ရန် လွယ်ကူသော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လေပြီ။ မှန်တူ၏။ ယင်းသို့ ရှုဆင်ခြင်သော ထွက်သက် ဝင်သက် သတိသည်ပင် တရား အထူးထူးကို စိစစ်ခြင်းဖြစ်၍၊ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇွန် သည်လည်း ပွားများ ပြီးပင် ဖြစ် တော့ လေသည်။ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇွန်လည်း ပါဝင်ပြီးပင်ဟု ဆိုလို၏။

ထို့အတူ စိရိယသမ္မောဇွန် သည်လည်း ပွားများပြီးပင် ဖြစ်လေတော့၏။ အကြောင်းကား ယင်းသို့ရှုမြင်သော သတိမှာ အကုသိုလ်ကို ပပာရန် လုံ့လပြုခြင်း၊ ကုသိုလ်ကို ပွားများရန် လုံ့လပြုခြင်း ဖြစ်လေသတည်း။

ယင်းသို့ အားဖြင့် ကုသိုလ်ကို အောက်မေ့ ပွားစီးသူမှာ ဓမ္မတာသဘောအားဖြင့် နစ်ဖြိုက်ရခြင်းဖြစ်ရကား ဝိတိသမ္မောဇွန်လည်း ပွားများပြီးပင် ဖြစ်လေတော့၏။

ယင်းသို့ နစ်ဖြိုက်ရသည့် ဓမ္မတာအားဖြင့် ကိုယ်စိတ်ဇေးမြချမ်းမြေ့ခြင်းမှာ ဓမ္မတာ ဖြစ်ပြီးပင် ဖြစ်လေရကား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇွန်သည်လည်း ပွားစီးပြီးပင် ဖြစ်တော့လေ၏။

ကိုယ်စိတ် ဇေးမြရသူမှာ ဓမ္မတာအားဖြင့် စိတ်ချမ်းသာ၍ တည်တန့်သောကြောင့် သမာဓိသမ္မောဇွန် သည်လည်း ပွားများပြီးပင် ဖြစ်တော့လေသည်။ ထို့ကြောင့် “သမာဓိဟံ စိတ္တံ အဿသိဿာ ဝိတိ သိက္ခတိ၊ ပဿသိဿာ ဝိတိ သိက္ခတိ” ဟု ဟောတော်မူလေပြီ။

ဤသည့် သမာဓိ နှင့် တပြိုင်နက်ပင် ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင် လည်း ဖြစ်ပွားလေသည်။ အကြောင်းကား ဤ ဗောဇ္ဈင် နည်း နှ့် ဓမ္မဝိစယ ဟူသော ပညာကို ပွားစီးပြီးဖြစ်၍၊ ဝိရိယဖြင့်၊ ပွားစီးအပ်သော ကုသိုလ်တရားများ အပေါ်၌ နှစ်ခြိုက်ခြင်း၊ ဇေးမြဲခြင်းဟူသော အကျိုးသာ ဖြစ်ပေါ် လေသည်။ သုခမဖြစ် နိုင်၊ ထို့ကြောင့် သမာဓိ သမ္ပောဇ္ဈင် မှာ တတိယချာန် အရာ၌သာ တည်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းနှင့် တပြိုင်နက် ပင် ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင် ထင်စွာဖြစ်လေသည်။

၎င်းသည်ပင် စတုတ္ထ သမာဓိ ဖြစ်လေသည်။ ထိုသမာဓိ အခြားမဲ့၌ မဂ်ဖိုလ် ဆိုက် လေ သည်။ အကြောင်းကား ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင် ဟူသော ပညာ၏ ပွားစီးပြီး ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ ဤသည့် ဥပေက္ခာ သမာဓိ ကား ချာန်ကို မဖြစ်စေတတ်၊ မဂ်ဖိုလ်ကိုသာ ထိုးထွင်းထိစေနိုင်လေသည်။ မှန်သွ၏။

သုက္ခဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် ဤသည့် ဗောဇ္ဈင် အာဝ နာ ထမ်းဖြင့် ရ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်လေ သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤသည့် ဥပေက္ခာ သမာဓိ သည် ဂေါတြဘူ အရာ၌ တည်သည်ဟု သိမှတ်ရန်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဤသုက္ခ ဝိပဿက လမ်းမှာ ထိလ စင်ကြယ်ပြီး ရဟန်းတော်များ အတွက် သမာဓိစခန်းမှ စတင် တည်ထောင်သော လုပ်ငန်း သာ ဖြစ်သည်ဟု သိမှတ်ရာ သတည်း။

၇၂- ရောဂါ နှင့် ဗောဇ္ဈင်။

ရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းရေး တွင်လည်း ဤ ဇောဇ္ဈင်
တရား ပွားမှု အသုံးဝင်ကြောင်း ဘုရား
ဟောလျက်ရှိ၏။ ထို့ပြင် ဂိရိမာနန္ဒ သုတ်၌-

- ၁- သင်္ခါရတရားတို့၏ မြီးစွဲခြင်း ဟူသော အနိစ္စသညာ၊
- ၂- အစိုင်အခဲမြီးစွဲစွာမကည်နေခြင်းဟူသော အနတ္တသညာ၊
- ၃- မတင့်တယ်ဟူသော အသုဘ သညာ၊
- ၄- ကျီးစားရာ မရှိ ဆင်းရဲအတိ ဟူသော အာဒိနဝ သညာ။
- ၅- ပယ်စွန့်ရေး ဟူသော ပဟာန သညာ၊
- ၆- တသ်မက် ကင်းရေး ဟူဟော ဝိရာဇ သညာ၊
- ၇- ချုပ်ငြိမ်းပြတ်စဲခြင်း ဟူသော နိရောဓ သညာ၊
- ၈- လောကကြီး၌ ဝေ့လျော်ဖွယ်မရှိ ဟူသော အနုဘိရတိ
သညာ၊
- ၉- ပြုပြင်ရသော လောကတရား၌ အလိုမဲ့ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော
အနိစ္ဆာ သညာ၊
- ၁၀- တွက်သက် ဝင်သက်ကို အောက်မေ့ခြင်း အနုပ္ပါ
နုဿတိ-

ဟူ၍ ရောဂါပျောက်ငြိမ်းရေးဟောညွှန်ချက် သညာ
ဆယ်ပါးတွင်လည်း ဤသည့် သတိသမ္ပောဇ္ဈင် သည်
အတွင်းဝင်လျက် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်ဤဗောဇ္ဈင်ပွား
များမှုလုပ်ငန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါများကိုလည်း

ပျောက်ကင်း ငြိမ်းစေး စေထုတ်သည် ဟု သိမှတ် ရပေမည်။
ရောဂါအဘယ်သို့ ကင်းငြိမ်းသနည်း?။ ရောဂါပျောက်ကင်း
ပုံကို သဘောယုတ္တိနှင့် လုံလောက်စွာ ပြဆိုပါ ဟု မေးခဲ့
သော် ဤ ဆိုလတ္တံ့ အဖြေကို သိမှတ်ရာ၏။

ရောဂါမည်သည် ကပ် စိတ် ဥတု အာဟာရဟူသော အ
ကြောင်း လေးပါးကြောင့်ဖြစ်သည် ဟု အတိုချုပ် မှတ်ရာ၏။
ထိုတွင်လည်း စိတ်နှင့် ကပ်သော ပြဋ္ဌာန်းကြောင်း ချုံး၍
မှတ်ရာ၏။ ကပ်ဟူသော စေတနာ သည်လည်း စင်စစ်
အားဖြင့် စိတ် နောက်သို့သာ လိုက်ပါကြောင်း၊ စိတ် အလို
အတိုင်းသာ ဖြစ်ရကြောင်း အချုပ်သိမှတ်ရာ၏။ စိတ်ကသာ
လောကကြီး ထူးလုံးကို ချယ်ထွယ်နေသည်ဟု အသိရောက်
ပါဟု ဆိုလို၏။

စိတ်သည် အပူဓာတ်၊ သွေးဓာတ်၊ လေဓာတ် ၃ မျိုးစပ်
ဖြစ်ပွားသော ရုပ်ဇီဝိတဓေါ ရုပ်ဆက်မှ ဖြစ်သည်။ ၎င်း
သည် အစာ အာဟာရ နှင့် ဥတုကြောင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ကိုယ်တွင်း၌ ရုပ် ဖောက်ပြန်သမျှမှာ သွေးဖောက်ပြန် ပျက်စီး
မှုကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမည်။ ၎င်းမှာ ဥပါဒါန်
အမျိုးမျိုး ပူပင်သော စိတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်ကြောင်းတထစ်ချ
မှတ်ရမည်။

စိတ်သည် မော်တော်ယာဉ်ကို လယ်စေသော ဝင်ရိုးနှင့်
တူ၏။ ဝင်ရိုးကို ဗေရက်ခေါ် ညှပ်က နှိပ်သကဲ့သို့ သတိသည်
စိတ်ကိုနှိပ်၏။ ဥပါဒါန်ဖြင့် ချောက်ခြားသော စိတ်ကို သတိ
ဟူသော ညှပ်နှင့် ဖမ်း၍ ထိန်းသားလျှင် ဥပါဒါန် ချောက်
ခြားမှုငြိမ်း၍ စိတ် တည်တန့်လိမ့်သတည်း။

ယင်းသို့သော အကြောင်း အကျိုး စပ်ဆက် နေသည်ကို ပတ်ပတ် နပ်နပ် တပ်အပ် ညှဉ်းရှာ အသိ အမြင် ပေါက်ရောက် ထော်မှူးသာ ဂေါတမ နွယ်ဖွား ရှင်တော်-ျားက အမျှားတို့ ကောင်း ကျိုး အတွက် ထွက် သက် ဝင် ဆက် သတ် ကို ရောက်ပါ ပြီးကြောင်း ဆေးနည်းကောင်းဟု ညွှန်ပြထော် မှလေသည်။

အကြောင်းကား ထွက်သက် ဝင်သက်လေသည်။ အင်္ဂ မင်္ဂါ နုသာရီ လေကို ဖြစ်စေ၏။ ထို့ပြင် ပါစက တေဇော ဓါတ်ကိုလည်း ဖြစ်စေ၏။ ထိုသို့ အားဖြင့် ဤကိုယ်ကို ပြုပြင် သော ထွက်သက် ဝင်သက် လေကို အာရုံ ရောက် အောင် သတိက ချုပ်ထိန်း၍ စိတ်ထား တည်တန့် နေခဲ့လျှင် စိတ္တဇ ရုပ်ကောင်း၊ ရုပ်သန့်နှင့် ၎င်းကို မှီသော ကမ္မဇရုပ်ကောင်း၊ ရုပ်သန့်များ ဖြစ်ပွား၍ ရောဂါအား ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြား တော့ လေသည်။

ထို့ကြောင့် ပထမ ထွက်သက်နှင့် ဝင်သက်ကိုမှတ်ခြင်း၊ ဒုတိယ အရှည်ကို မှတ်ခြင်း၊ တတိယ အတိုကို မှတ်ခြင်း၊ စတုတ္ထ ထွက်သက် ဝင်သက် အားလုံးကို မှတ်ခြင်း၊ ပဉ္စမ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို မေးမြဲစေခြင်း ဤ ငါးဆင့် ကို ထိရောက်အောင် သတိထားနိုင်ခဲ့လျှင် စိတ်ထား တည်တန့် လေပြီ။ ဥပါဒါန် ချောက်ခြားမှု ပြီးလေပြီ။

ယင်းသို့ အားဖြင့် စိတ်တည်တန့်၍ ဥပါဒါန် ချောက် ခြားမှုကင်းလျှင် သွေးချောက်ခြားချက် ပြီးလေသည်။ အကြောင်းကား သွေးကို အုပ်စီးသော လေ ဓါတ် ပြိမ်သက် လေ သတည်း။ ထိုအခါ သွေးကား ပြိမ်လေပြီ။ အပူကား

မငြိမ်းသေး၊ ထို့ကြောင့် ရောဂါလည်း မငြိမ်းသေးပေ။
ရောဂါ ငြိမ်းလိုလျှင် ဇ-ဆင့်မြောက် နစ်ဆက်ခြင်းကို ဖြစ်
စေ၍ ထွက်သက် ဝင်သက် ရှူရှိုက်ခြင်းမှ ဆက်လက်၍
ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ဖေးမြစေ၍ ရှူရှိုက်ခြင်း ဟူသော
လတ္တမအဆင့်ကို ထိရောက်စေ။ ထိုအခါ ရောဂါ ရှင်းရှင်း
ကြီး ပျောက်၏။ မယုံလျှင် တကယ်လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်
ပါ။ ဤကား ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဂေါတမဘုရား
ညွှန်ကြားတော် မူချက် ဖြစ်သည်။ ဤ စာရေးသော အရှင်
အာဒိစ္စဝံသ ညွှန်ကြားချက်ဟု-တစ်ဆင့်မျှ မမှတ်ကြကုန်လင့်။

ယင်းသို့အားဖြင့် အရှင် အာဒိစ္စဝံသတို့ ဆရာ ဘုရားရှင်
သည် သတိ၏ အသုံးချနည်းကို သိတော်မူ၍ သတိ သမ္မော
ဇ္ဈင် စသော မောဇ္ဈင် ပွားများရေးကို ရောဂါပျောက်ဆေး
အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ကြားတော် မူလေသည်။

ဤမျှဖြင့် သတိသမ္မောဇ္ဈင်မှ ဆက်သွယ် ဖြစ်ပွားသော
ကျန် မ္မောဇ္ဈင်တို့ အကျိုးသွား၊ ရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းမှု
အင်အားကိုလည်း ဆိုပြီးကဲ့ ထောက်ဆ၍ သိနိုင်ခွင့်
ဆင့်လှလေပြီ။

ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ဝင်တို့၏ လုပ်ငန်း
ဂုဏ်တော် နှင့် သုံးစွဲထုံး

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရေးသည်။

တရုတ်- ၂ ကျပ်

၇၃- လောကီယ ဗောဇ္ဈင် ပွားများနည်း

တရားရှင် ကိုယ်တော် တိုင်ကပင် ရောဂါ ကင်း
ပျောက်ရေး ဗောဇ္ဈင် ပွားနည်းကို ညွှန်ပြခြင်းကို
ထောက်ထားသဖြင့် ယင်းသည့် လောကုတ္တရာ
အစစ် တရားဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင် တရားများကို လောကရေး
ကောင်းကျိုးများဖို့လည်း ပညာရှိတို့ အသုံးချခွင့် ရှိကြောင်း
သိရပေမည်။ သို့ရာတွင် သူတပါး အကျိုးပျက်အောင်
အသုံးချ၍ မဖြစ်ကြောင်း ကိုကား ဘုရား တရားတိုင်း၌
မှတ်ကြပါကုန်။ ထို့ကြောင့် ဘုရား တရားတော်နှင့် လျော်
ကန်သော လောကီယ ဗောဇ္ဈင် ပွားပီးရေးကို ညွှန်ကြား
ပါအံ့။

လောကီယ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားများလိုသော အမျိုးကောင်း
ယောက်ျား မိန်းမသည် မိမိကိုယ်တိုင် ကောင်းဖို့ မိမိ
ဆွေမျိုး မိမိ လူမျိုး ကောင်းဖို့၊ ကမ္ဘာ့ ကမ္ဘာသား အား
လုံး ကောင်းဖို့ မိမိ တာဝန် ရှိကြောင်း။ ထိုတာဝန်ကို မိမိ
ဆောင်ရွက်မည့်အကြောင်း၊ ၎င်းတွင်လည်း သာသနာရေး
အဓိက ဖြစ်ကြောင်း၊ သာသနာရေး ဆိုသော်လည်း လောက
ကောင်းစားရေးကို စင်စစ် အားပေး ချမ်းမြ စေနိုင်သော
အယူ ဘာသာကိုသာ ဆိုလိုကြောင်း သိမှတ်ရမည်။ ယင်း
သို့လျှင် မှန်ကန်သော သာသနာရေးဖြင့် ကမ္ဘာသားကို တရား
မှန်ညွှန်ပြ၍ ချမ်းမြစေရန် မိမိတာဝန် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုတာ
ဝန်ကို ဆောင်ရွက်ပါမည် ဟု ပထမဆုံးအမိဋ္ဌာန်ပြုရမည်။

ထိုနောက်မှ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း ပွားများရမည်။

၁။ မိမိ ပြုကျင့်ခဲ့သော ကောင်းမှုကို ကောင်းမှု ဟု မှတ်ရမည်၊ သတိပြုရမည်။ မကောင်းမှုကို မကောင်းမှုဟု သတိပြု၍ သိမှတ်ရမည်။

၂။ ကောင်းမှု အတွက် ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းမှု အတွက် မကောင်းကျိုး ရစေတတ်သည်ဟု သတိပြု၍ သိမှတ်ရမည်။

၃။ လက်ငင်း ကောင်းမှု ဆိုးမှု ကဲ့သို့ အတိတ်ကာလ တစ်ခု နေ့က ဤဘဝတစ်ခုလုံး ကောင်းမှု ဆိုးမှု တို့ကို သတိပြု၍ သိမှတ်ရမည်။

၄။ ၎င်းတို့၏ ကောင်း ကျိုး ဆိုးဖြစ် ရသည်ကို သတိထား၍ သိမှတ်ရမည်။

၅။ ဤဘဝတွင် ပြုပြုသမျှ ကပ်ကောင်းမှု ဆိုးမှုအတွက် ဤဘဝ လက်ငင်းကျိုး၊ ဒုတိယ ဘဝ ပတ်သနွေကျိုး၊ ထိုထို ဘဝ များစွာ၌ ကောင်း ကျိုး ဆိုး ကျိုးကို ဖြစ်စေကြောင်း သိမှတ်ရမည်။

၆။ ရှေးရှေး အတိတ် ဘဝများက မိမိ၏ ကောင်းမှု ဆိုးမှု များကိုလည်း သိမှတ်ရမည်။

၇။ ၎င်းတို့ အတွက်လည်း ဤဘဝ၌ ကောင်းကျိုးဆိုး ဖြစ် ဖြစ်ရကြောင်း သိမှတ်ရမည်။

၈။ ဤဘဝတွင် လက်ငင်းပြုသော ကောင်းမှု ဆိုးမှု များက ရှေး အတိတ် ကပ်များ၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးဖြစ်ဖြစ်စေရန် ထောက်ပံ့ ကူညီနိုင်သည်ကို သိမှတ်ရမည်။

- ၉။ ဤဘဝ မိမိပြုခဲ့သော ကောင်းမှု ဆိုးမှုများ၌ ကိုယ်
နှုတ် စိတ် ၃ မျိုးနှင့် စိစစ် ခွဲခြမ်းရမည်။
- ၁၀။ ဤဘဝ အတိတ်က ယနေ့အထိ ပြုမှား နေသော
ကိုယ် နှုတ် စိတ် ဆိုးမှုများကို မှားပြီဟု ဝန်ခံ သိ
မှတ်ရမည်။
- ၁၁။ ယင်းသို့သော ကိုယ် နှုတ် စိတ် ဆိုးဝါးမှုများကို
နောင်မပြုလုပ်တော့အံ့ဟု သန္တိဋ္ဌာန် ချရမည်။
- ၁၂။ ယင်းသို့သော ဆိုးမှုများကို တဖန် မပြုမိအောင်
လည်း သတိပြု၍ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။
- ၁၃။ မိမိပြုမိသော ကိုယ် နှုတ် စိတ် ကောင်းမှု များကို
စိစစ်ရှာဖွေ၍ အောက်မေ့ရမည်။ စိတ်ဝင်စားနေ
ရမည်။
- ၁၄။ ပစ္စက္ခဘဝ ကိုယ် နှုတ် စိတ် ကောင်းမှု များ၏
ဤဘဝ လက်ငင်း ကောင်းကျိုးရရန် တောင့်တ
လိုလားရမည်။
- ၁၅။ အတိတ်က ကောင်းမှုများ၏ ဤ ပစ္စက္ခ ဘဝ၌
ကောင်းကျိုးရရန် တောင့်တရမည်။
- ၁၆။ ယင်းသို့အားဖြင့် ငွ်မိ၏ ဤပစ္စက္ခ ကိုယ် နှုတ် စိတ်
ကောင်းမှုများ၌သာ စိတ်ထားရောက်ရှိ ဝင်စား
နေထိုင်ရမည်။
- ၁၇။ ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃာ့ဂုဏ် မိမိသိလ
ဂုဏ်များကို အဖန်ဖန် အထင်ထပ် ပွားများရမည်။
ဤမျှကား သတိ၏ လုပ်ငန်းတည်း။ ယင်းသို့သော ကုသိုလ်
ကောင်းမှု၌ စိတ်ထား ပြုလုပ်နေထိုင်ခြင်းသည်ပင် သတိ၏။

အလုပ်ဖြစ်၏။ ဤသည့် သတိသည်ပင် သဘိသဗ္ဗောဇ္ဈင် ကို ပွားစီး နေထိုင်ခြင်း ဖြစ်သတည်း။

ယင်းသို့သော သတိကို ပွားများ နေခြင်းဖြင့်ပင် ဓမ္မဝိစယ သဗ္ဗောဇ္ဈင် ပွားများမှုလည်း ပြီးစီးလေသည်။ အကြောင်း ကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို စိစစ်ခြင်း ဖြစ်လေသတည်း။ ထို့အတူ စိရိယ သဗ္ဗောဇ္ဈင်လည်း ပွားများပြီးပင် ဖြစ်လေ သည်။ အကြောင်းကား အကုသိုလ် ကို ပယ်စွန့်ခြင်း ကုသိုလ် ကို ပွားများခြင်း လုပ်ငန်း ဖြစ်လေသည်။

၎င်းဖြင့်ပင် ဝိတိသဗ္ဗောဇ္ဈင် လည်း ပွားများပြီး ဖြစ်လေ သည်။ မှန်လှ၏။ ကုသိုလ် ပွားများသူမှာ နှစ်ခြိုက်မှု ဖြစ်ရ သည်မှာ ဓမ္မတာပင်တည်း။ ၎င်းဖြင့်ပင် ပဿဒ္ဓိသဗ္ဗောဇ္ဈင် လည်း ပွားများပြီး ဖြစ်လေသည်။ မှန်လှ၏။ ကုသိုလ်တရား၌ စိတ်ထားနှစ်ခြိုက် သူမှာ ဓမ္မတာ အားဖြင့် ကိုယ် စိတ် ဖေးဖြေ ခြင်း ဖြစ်မြဲတည်း။

၎င်းဖြစ်ပင် သဘောသဗ္ဗောဇ္ဈင်လည်း ပွားများပြီးပင် ဖြစ် လေသည်။ အကြောင်းကား ကုသိုလ်၌ စိတ် ထားတည်၍ နှစ်သက်ခြင်း၊ ကိုယ် စိတ် ဖေးဖြေခြင်း ဖြစ်ရသည်မှာ ကုသိုလ် ၌ စိတ်ပင်စား စိတ်ထား စူးစိုက် တည်နေခြင်း အစွမ်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းဖြင့်ပင် ဥပေက္ခာသဗ္ဗောဇ္ဈင် လည်းပွားများ ပြီး ဖြစ်တော့လေသည်။ အကြောင်းကား ယင်းသည့် သဘော စိတ်မှာ တဏှိယ ဈာန် အရာ၌ တည်စေကာ သုခ ခွံစွန့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် လျော်လျူ။ အာရုံရှိ ဥပေက္ခာလည်း သက်ဝင် ပြီးပင် ဖြစ်လေသတည်း။

ထိုသို့အားဖြင့် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်အထိ ပွားများပြီးသော
ဗောဇ္ဈင်ပိုင်သျှင်မှာ ဥပမာအားဖြင့် လေးကျွန်းသင်္ကန်း
အမင်းမင်းတို့ကို အစိုးရသည့် စကြာမင်း၏ အလောင်းမှာ
မိမိ၏ ကုဋ်ဝတ်ပြည့်စုံသဖြင့် စကြာရတနာ အမျိုးရှိ ရတနာ
၇ ပါးရောက်ဆိုက်သကဲ့သို့ ထို အတူပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဗော
ဇ္ဈင် ရတနာ ၇ ပါး တရားစကြာပိုင်သျှင်မှာလည်း လိုရာ
လိုရာ ဖြစ်သော ဤ ငွေ ကျောက် သံ ပတ္တမြား ကျွေး နွား
ဆင် မြင်း သင်းပင်းရံရွှေ စသော စည်းစိမ် ဥစ္စာများ အတာ။
အဆီး အပိတ် အပင်မရှိ ဆိုက်ရောက်လေသတည်း။

သို့ရာတွင် စက်လေးပါး အလိုက်သာ ပြည့်စုံ နိုင်မည်ကို
သိမှတ်ရပေမည်။ မှန်ငှ၏၊ ပုဗ္ဗေ ကတပုည အရ ကုသိုတ်
၏ အကျိုးပေးမှုမည်သည် ပတ်ဂူပ ဒေသဝါသ၊ သပ္ပာရိ သုပ
နိဿယ၊ အတ္တသမာပဏီဝိ ၃ မျိုး အား အင် အလိုက်သာ
ဖြစ်ကြောင်း သိမှတ်ရပေမည်။

ထိုတွင်ပတ်ဂူပဒေသ ဟူသည် ဆင့်တော် လျောက်ပတ်
သော အရပ်တည်း။ အရပ်ဒေသ ကောင်းဆိုး အလိုက် အကျိုး
ရသည်ဟု ဆိုလို၏။ သပ္ပာရိ သုပနိဿယ ဟူသည် သူစင်
သူမြတ် ပညာရှိ အရှိသဟံးတည်း။ ၎င်း ဥပနိဿယကောင်း
သလောက် အကျိုး ကြီးမား၏ ဟု ဆိုလို၏။ အတ္တသမာ
ပဏီဝိဟူသည် မိမိကိုယ်နှင့် စိတ်ကို ကောင်းမွန်မွန်ကန်စွာ
ထားခြင်းတည်း။ ကိုယ်နေ စိတ်ထား ကောင်းမွန်သည့် အ
လိုက်လည်း အကျိုး နည်းများ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသတည်း။

ဗောဇ္ဈင် ပွားများနည်း ပြီး၏။

(၁၃၀၃ ခု၊ သီတင်းကျွတ် လဆုတ် ၁၂ ရက်)

တရားမှန်တော်ကြီး

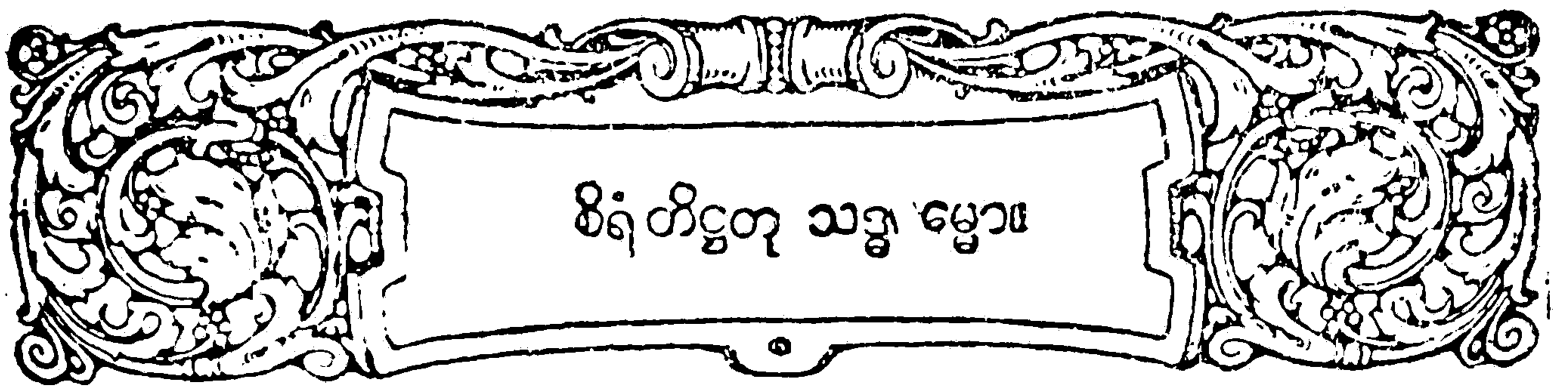
စုဒ္ဓသမဓဏ်း

မဂ္ဂင် ပွါးများရေ

မဂ္ဂင် ပွားများရေး

၇၄- မဂ္ဂင် သရုပ် အဓိပ္ပါယ်	၂၆၃-၂၆၆
၇၅- ဒေသ နာက္ကမ ပွားများနည်း	၂၆၇-၂၇၀
၇၆- မတိမတ္တိက္ကမ ကျင့်နည်း	၂၇၁-၂၇၂
၇၇- သီလလုင်ငန်း	၂၇၃-၂၇၄
၇၈- သမာဓိ လုင်ငန်း	၂၇၅-၂၇၇
၇၉- ဓညာ လုင်ငန်း	၂၇၈-၂၈၀

ကုသိုလ်ပွားစီးရေး နှင့် တရားတော်ဂုဏ်

မဂ္ဂင် ပျားများရေး

၇၄- မဂ္ဂင်သရုပ် အဓိပ္ပါယ်။

မဂ္ဂင်-မဂ္ဂင် ဆိုသည်ကား၊ သောတာပတ္တိ၊ သော မဂ်၏ အင်္ဂါ အဝိတ် အပိုင်း တရားတို့ တည်း။ သောတာပန် စသည် ဖြစ်ကြောင်း တရားများ ဟုသော် ဆိုလို၏။ မဂ္ဂ-အဓိပ္ပါယ်ကား လောဘ အစ ဤသော ကိလေသာကို သတ်ဖြတ်တတ်သော တရားများတည်း။

သဒ္ဓါ၊ ဆရာတို့က ဆိုကြ သည်ကား- ကိလေသေ မာရေန္တော နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိတိ..... မဂ္ဂေါ၊ ကိလေသေ ဝါ မာရေတိတိ.....မော၊ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိတိ..... ဂေါ၊ မောစ သော ဂေါစာတိမဂ္ဂေါ-ဟူ၏။ နိဿိသွားအနက်ကား- ယော= အကြင် မဂ် တရားသည်၊ ကိလေသေ= ကိလိသ် ညစ်ကြေး လောကဓျေး တရားတို့ကို၊ မာရေန္တော= ဆေး ကြော သတ်ပုတ်လျက်၊ နိဗ္ဗာနံ= သံသရာ ဆင်းရဲ ငြိမ်းစဲ ရာသို့၊ ဂစ္ဆတိ= သွားတတ်၏၊ ဣတိ= ထို့ကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ= မဂ် မည်၏၊ (ဝါ) ထနည်း၊ ကိလေသေ= ကိလိသ် ညစ် ကြေး လောကဓျေး တရားတို့ကို၊ မာရေတိ= သတ်ပုတ် ဆေးကြောတတ်၏၊ ဣတိ= ထို့ကြောင့်၊ မော= မ မည်၏၊ နိဗ္ဗာနံ= သံသရာ ဆင်းရဲ ငြိမ်းစဲရာသို့၊ ဂစ္ဆတိ= သွား တတ်၏၊ ဣတိ= ထို့ကြောင့်၊ ဂေါ= ဂ မည်၏၊ မောစ= မ

လည်း ဟုတ္တိ၊ သော = ထို မ ဟူသည်၊ ဂေါစ = ဂ လည်း ဟုတ္တိ၊ ဣတိ = ထိုနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ = မဂ္ဂ မည်၏။ (ဤကား အနက်)

ရှေးဆရာ တို့ကား ဝစနတ္ထ ဝိဂ္ဂဟ အရကောက် များ ကို အကျယ်တဝင့် ဆိုကြကုန်၏။ လိုရင်း မဟုတ်ချေ။

မဂ်၏ အင်္ဂါတို့ကား သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာ ဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာ သတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟု ရှစ်ပါးတို့တည်း။ တရားကိုယ်အား ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း လောကုတ္တရာ စိတ်၊ ကာမ ကုသိုလ် စိတ်၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့၌ ရှိသော ပညာ၊ ဝိတက် သမ္မာ ဝါစာ၊ သမ္မာ ကမ္မန္တ၊ သမ္မာ အာဇီဝ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ကေဂ္ဂတာ စေတသိက် တို့တည်း။

ထိုတွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်ကား သစ္စာလေးပါးကိုရှုမြင် ခြင်းတည်း။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသောဉာဏ်၊ သမုဒယ သစ္စာ ကို ပယ်နိုင်သောဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်သော ဉာဏ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားများသောဉာဏ်ဟု ဆိုလို၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဆိုသည်ကား ကာမမုကို ကြံစည်ခြင်း ပြစ်မှားမှု ဒေါသကို ကြံစည်ခြင်း၊ ညည်းဆဲမှုကို ကြံစည်ခြင်း သုံးမျိုးမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။ ဤနှစ်ပါးကား ပညာ ဆိုင် ရာတည်း။

သမ္မာဝါစာ ဆိုသည်ကား ဝစီဒုစရိတ်လေးပါးမှ ကြဉ် ရှောင်ခြင်း တည်း။ သမ္မာကမ္မန္တ ဆိုသည်ကား ကာယ ဒုစရိတ်သုံးပါးမှ ကြဉ်ရှောင် ခြင်းတည်း။ သမ္မာအာဇီဝ ဆို သည်ကား ယင်း ကာယကံ ဝစီကံတို့ဖြင့် မှားယွင်း

သော အသက်မွေးမှုမှ ကြဉ်ရှောင် ခြင်းတည်း။ ဤသုံးပါး ကား သီလ ဆိုင်ရာတည်း။

သမ္မာဝါယာမ ဆိုသည်ကား မဖြစ်သေးသော မကောင်းမှုကို မဖြစ်ရန် လုံ့လပြုခြင်း၊ ဖြစ်ပြီးသော မကောင်းမှုကို ပယ်စွန့်ရန် လုံ့လပြုခြင်း၊ မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားရန် လုံ့လပြုခြင်း၊ ဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်ကို ပွားများပြည့်စုံရန် လုံ့လပြုခြင်းတည်း။ ၎င်းကား သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးမျိုးဆိုင်ရာတည်း။

သမ္မာသတိ ဆိုသည်ကား ကိုယ်၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်၊ တရားလေးမျိုးကို အဖန်ဖန် ရှုမြင် အောက်မေ့ခြင်းတည်း။ သမ္မာသမာဓိ ဆိုသည်ကား ကြံစည်ခြင်း၊ စဉ်းစားခြင်း၊ နှစ်ဖြိုက်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ တည်တန့်ခြင်း အင်္ဂါ ငါးပါးရှိ ပတမသမာဓိ၊ နှစ်ဖြိုက်ခြင်း ချမ်းသာခြင်း၊ တည်တန့်ခြင်း အင်္ဂါသုံးပါးရှိ ဒုတိယသမာဓိ၊ ချမ်းသာခြင်း၊ တည်တန့်ခြင်း အင်္ဂါ နှစ်ပါးရှိ တတိယသမာဓိ၊ လျော်လျူရှုခြင်း၊ တည်တန့်ခြင်း အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ စတုတ္ထသမာဓိ ဤ ဈာန် လေးပါးကို အလိုရှိတိုင်း မခဲ မယဉ်း မညှို့ မညဉ် ရရှိခံစား နေနိုင်ခြင်းတည်း။ ဤကား သမာဓိလုပ်ငန်းဆိုင်ရာတည်း။ သီလသမာဓိ ပညာ ဟု ကျင့်စဉ် သုံးမျိုး ဖြစ်လေသည်။

ထိုမဂ္ဂင်တို့တွင် သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင် ဆိုင်ရာ လုံ့လလေးမျိုးအနက်၊ တတိယ လုံ့လပြုရေးကို ထောက်ဆ၊ ကိုးကား၍ ဤမဂ္ဂင် ပွားများရေး လုပ်ငန်းသည် လောကုတ္တရာလုပ်ငန်းသက်သက်ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်ရာသတည်း။

ယခု ဤနေရာ၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကျင့်
ဝတ္တရားတို့၏ ပုဒ်နက်မှန် မြန်မာအနက်ကို ဤသို့သိမှတ်
နှုတ်ရ ရှိစေရမည်။

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ	= မှန်ကန်စွာ ရှုမြင်ခြင်း။	} ပညာ
၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ	= မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း။	
၃။ သမ္မာဝါဒ	= မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း။	} သိလ
၄။ သမ္မာကမ္မတ္တိ	= မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း။	
၅။ သမ္မာအာဇီဝ	= မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း။	
၆။ သမ္မာဝါပာမ	= မှန်ကန်စွာ လုံ့လထုတ်ခြင်း။	သိလ
		သမာဓိ၊ ပညာ၊
၇။ သမ္မာသတိ	= မှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း။	} သမာဓိ
၈။ သမ္မာသမာဓိ	= မှန်ကန်စွာ စိတ်တည်တန့်ခြင်း။	

(မှတ်ချက်။) မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း ပြုလုပ်ခြင်း ဆိုသော အချက်စဉ်
မှန်ကန်သော စကားနှင့် အလုပ်အကိုင်များကို ရှာဖွေ ပြော
ဆိုနေရမည် လုပ်ကိုင်နေရမည်ဟု မဆိုလို၊ စင်စစ်ကား မှား
ယွင်းသောစကားနှင့် အလုပ်အကိုင်များမှ ကြဉ်ရှောင် နေ
ထိုင်ကာမျှ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အမှားမှ ကြဉ်ရှောင် ရမည်
ဆိုသဖြင့် ပြောဆိုခွင့် ပြုလုပ်ခွင့် ရောက်ခဲ့လျှင် အမှန်
ပြောဆို ပြုလုပ်ရမည်မှာ ကေန ဖြစ်ကြောင်း သိမှတ် ရာ
သတည်း။

၇၅ - ဒေသနာက္ကမ ပွားများနည်း။

ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့ကို ပကတိ သီလ စင်ကြယ်ပြီး ရှိသူ ရှင်လူတို့သည် ဒေသနာက္ကမ ဗုဒ္ဓ ဟောညွှန်တော် မူတိုင်း ပွားများနိုင်ကုန်၏။ ပွားများ ဟန်ကား- ပထမဆုံး လောကသုံးပါးကို၊ သို့မဟုတ် ခန္ဓာကိုယ် အစု ငါးပါးကို၊ ဒုက္ခအားဖြင့် ဝိုင်းခြားရာ၏။ ဒုက္ခဟု ထင်အောင် ရှုရ၏။ ဤလောကသုံးပါးသည် လူ နတ် ဗြဟ္မာ အဖြစ် အမျိုးမျိုး သို့ ကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုးကြောင့် ရောက် ဆိုက် ရ ၏။ အကုသိုလ်ကံ အမျိုးမျိုးကြောင့် ငရဲ၊ ထိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ ဘုံများ၌ဖြစ်ရ၏။ ဤသို့နှင့် နှင် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ များကြောင့် အပယ်ထေးပါး၌ ဖြစ်ရခြင်း၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်ရခြင်းများဖြင့် ကံ အလျောက် ဖြစ်ပွား နေကြရ၏။ အမြဲမရှိချေ၊ မမြဲ၍ ဆင်းရဲ၏။ မိမိ အလို အတိုင်း မလိုက်၍ အလိုအတိုင်း မတည့် နိုင်၍ လူ နတ် အထည်ကိုယ် ထင်ရှားမရှိ၊ ယောက်ျားမိန်းမ ငါ သူ တပါး ထင်ရှားမရှိ၊ အကယ်၍ နိစ္စ သုခ အတ္တ ရှိသည် ဆိုအံ့၊ ထင်မှတ်စွဲလမ်းခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။ မှန်ကန်သော နိစ္စ သုခ အတ္တ ကား အထည်ကိုယ်အားဖြင့် မရှိချေ။ ဤသို့ လောက သုံးပါးကို ရှုမြင်ရာ၏။ ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင် ရာ၏။

ဤကိုယ်၌ ရုပ်အစု၊ ဝေဒနာအစု၊ သညာအစု၊ သင်္ခါရ အစု၊ ဝိညာဉ်အစုဟု ငါးမျိုးရှိ၏။ ရုပ်အစုသည်ကံ-စိတ် ဥတု အာဟာရလေးပါးကြောင့် ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့ တွင်-ကံနှင့် စိတ်

ပြဋ္ဌာန်း၏။ ကပ်ဟူသောစေတနာသည်လည်း စိတ်ပြဋ္ဌာန်း၏။
စိတ်မရှိက မဖြစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့်ရုပ်အရသည်စိတ် အပေါ်၌
သာ စင်စစ်တည်နေ၏။

ဝေဒနာ အရသည် တွေ့ထိမှုကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ သညာ
အရ သင်္ခါရ အရ တို့ သည်လည်း ယင်းသည့် တွေ့ထိမှုကို
စွဲ၍ ပင်အမှတ်ပြုခြင်း၊ ခိမံ စေ.ဆော်ခြင်း အစွမ်း ဖြင့် ဖြစ်
ကြကုန်၏။ အတွေ့သည်လည်း ဝိညာဉ် ကြောင့် ဖြစ်၏။
ဝိညာဉ် သည်လည်း မျက်စိ နား နှာခေါင်း-လျှာ ကိုယ် စိတ်
အကြည့်များကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ် အဆင်း- အသံ
အနံ့-အရသာ- အထိအတွေ့နှင့် စိတ်ကူး စိတ်သန်း များ
ကြောင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရုပ်ဖောက်ပြန် သလောက် နာမ်
အစုအဝေးပါး ဖောက်ပြန်၏။ နာမ် ဖောက်ပြန် သလောက်
ရုပ်ဖောက်ပြန်၏။ ရုပ်သည် ဒေါသစိတ်-လောဘစိတ် မော
ဟစိတ် ဖြစ် ငေါ်သည့် အလိုက် အမျိုးမျိုး ဖောက်ပြန်၏။ စိတ်
သည် အာရုံ အမျိုးမျိုး အလိုက် တောတာ ဒေါသ မောဟ
စသည် ဖြစ်ပွားဖောက်ပြန်၏။ ထိုသို့ အားဖြင့် မမြီးစွဲခြင်း၊
ဆင်းရဲခြင်း၊ ကိုယ်စိုးကိုယ်ပိုင် မဖြစ်ခြင်း၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တ
သဘော ထင်ရှားလေသည်။ ယင်းသို့ ဒုက္ခ ထင်စေရာ၏။

ယင်းသည့် ဒုက္ခလောက ဒုက္ခကိုယ် အရသည် အဘယ်
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပွားသနည်း? ကုသိုလ် အကုသိုလ်
ကပ် အစူးထူးကြောင့် ဖြစ်၏။ ကပ်အစူးထူး သည့်ကား
ပူပန်မှု၊ လိုလားမှု၊ တောင့်တမှုဟူသော တသ်မက်ခြင်း
ဘဝ တဏှာလျှင် အရင်းခံဖြစ်၏။ ဘဝတဏှာသည်ပင် ဤ

ဒုက္ခလောကကြီးနှင့် ဒုက္ခကိုယ် ကောင်းအမျိုးမျိုးကဲ့ ဖြစ်စေ၏။
 ၎င်းသည်ပင် ဒုက္ခပေး သမားဖြစ်၏။ ယင်းသို့ အဖန်ဖန် အပြန်
 ပြန်စဉ်းစားဆင်ခြင်လျှင် လူ့ နတ်အဖြစ် ဟူသော လောက
 ကြီး အပေါ်၌ ပြီးငွေ့ လိမ့်မည်။ ယင်းသို့ ဆင်းရဲသော လော
 က၌ ပြီးငွေ့ ခြင်းကုန်၌ ဉာဏ်ခေါ်၏။ ၎င်းကား နိဗ္ဗာဏ
 သွားလမ်း မဂ်ပင်တည်း။ ထိုသို့သော ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင်
 ဘဝတဏှာ ပယ် စွန့် ပစ်၍ နိဗ္ဗာဏကို မျက်မှောက်
 ပြုလေသည်။

မှန်လှ၏။ ထိုသို့ပွားများ သူမှာ သုန္ဒာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ကို ပွားစီး
 ပြီးဖြစ်၏။ ၎င်းမှာ သမ္မာသင်္ကပ္ပ စသည်သည်း ပွားစီးပြီးပင်
 ဖြစ်တော့လေ၏။ မှန်လှ၏။ ယင်းသို့ အားဖြင့် သစ္စဉာဏ် ထင်
 နေသု၏။ သန္တာန်၌ ကာမအကြံစသည်လည်း ကင်း၏။ ကိုယ်၊
 နှုတ်နှစ်ပါးလွန်ကြူးပြင်မရှိ။ အသက်မွေးမှု မပျက်၊ တတ်ယ
 သမ္မာဝါသာမအဆင့်၌ တည်နေ၏။ မှားယွင်းသော သတိ
 လည်းကင်း၏။ စိတ်၏ ကောင်းစွာတည်တန့်ရေးသည်းပြီး၏။
 ယင်းသို့ အားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင် ပွားများပြီး ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသည့် မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး ပွားများပြီး အဆင့်အတန်း၌
 တည်နေသူမှာ လောကသုံးပါးကို ဒုက္ခ အစစ်၊ သုခတနှစ်မျှ
 မရှိ ဟု ပိုင်းခြားခြင်း၊ သမုဒယ သစ္စာ ဟူသော ဘဝ တဏှာ
 ကိုပယ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာဏကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂင်ကို ပွား
 များခြင်း ကိစ္စလေးချက်သည့် တပြိုင်နက်တည်း ပြီး၍ ဤ
 မဂ် လေးပါးကို တဆက်တည်း ပေါက်ရောက်လျက်
 ရဟန္တာ အထိသော် ဖြစ်နိုင်၏။ အရိယာဂိုဏ်းဝင် ဟူ၍ ဦး
 သော် ဖြစ်နိုင်၏။ အနည်းဆုံး သော တာပန် ဖြစ်နိုင်၏။

သောတပန် ဖြစ်လျှင် လောက၌၊ ၇- သဘာဝ အလွန်ဆုံး နေ့ခင်းရှိ၍ အပါယ် လေးပါးမှ လွတ်လျက် သုခတိ လား ရောက် ဖြစ်ပွားရေးသာ ရှိလေသည်။

သကဒါဂါမ် ဖြစ်လျှင် ကာမဘုံ၌ တဘဝသာ နေ၍ အထက်ထက် ဘုံများ၌သော် ဖြစ်ခွင့်ရှိ၏၊ ရဟန္တာသော် ဖြစ်ခွင့်ရှိ၏၊ အနာဂါမ် ဖြစ်လျှင် သုဒ္ဓါဝါသ ဖြစ်ပွား ဘုံတွင် သာ ဖြစ်၍ ၎င်းမှ နိဗ္ဗာန် ရောက်၏၊ ရဟန္တာ ဖြစ်လျှင် ကား ဤဘဝ အဆုံးတိုင်ပင် ဘုံဘဝ ဆင်းရဲ ငြိမ်းစဲ၍ တောက်လင်းသော ဆီမီးတိုင် ငြိမ်းစဲသည့်အလားဖြစ်လေ ၏၊ တင်းရှားစေအံ့၊ တောက်ထိန်လျက် ရှိသော ဆီမီးတိုင် ငြိမ်းစဲခဲ့သော်-ဆီနှင့်မီးစာ မရှိ၍ ငြိမ် စဲလေရာကား၊ ထင်ရှားသော မီးတောက်သည် တစုံတရာ၌မျှ ဖြစ်ပွား ပြောင်းအူ၊ ငြိမ်းမရှိ၊ ငြိမ်းလေ စဲလေသည်၊ ရဟန္တာ သည်လည်း ဤနည်းပင် ငြိမ်းစဲလေသည်။

၇၆- ပတ်ပတ္တိက္ကမ ကျင့်နည်း။

က မန်တုံ ပတ်ပတ္တိက္ကမ ကျင့်ရိုး ကျင့်စဉ်အားဖြင့် မဂ္ဂင် ပွားများ နည်းကို ပြဆိုအပ်၏။ ဤနေရာ၌ ရှေးဦးစွာ ဂါထာကို မှတ်အပ်၏။

သီလေ ပတ်ဋ္ဌာယ နရော သပ္ပညော၊
စိတ္တံ ပညံစ ဘာဝယံ၊
အာတာပိ နိပကော ဘိက္ခု၊
သော ဣမံ ပိဓေယေ ဇဋ္ဌံ။

သပ္ပညော=သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်မြင်ရှိ၍၊ အာတာပိ= လုံ့လ ကြိုးကုတ် အားရက် ထုတ်လျက်၊ နိပကော=နိဗ္ဗာန်ရောက် ပွားစီးရေး ဉာဏ်ပညာရှိသော၊ ဘိက္ခု= သံသရာကို ဘေးဟု ရှုမြင်သော၊ ယေ=နရော=အကြင်သူသည်၊ သီလေ= ကိုယ်၊ နှုတ်၊ အကျင့် ထိလ၍၊ ပတ်ဋ္ဌာယ=တည်စေ၍ တည်၍၊ စိတ္တံစ=သမာဓိကိုင်း၊ ပညံစ= သစ္စဉာဏ်ကိုင်း၊ ဘာဝယံ= ပွားများ၏၊ သောနရော= ထိုသို့သော သူသည်၊ ဣမံ ဇဋ္ဌံ= ဤဘဝတဏှာ အကျွန်ုပ် အထွေးကို၊ ပိဓေယေ=ဖြေရှင်းသုမိ သင်နိုင်၏။

ဤဂါထာတွင် နရော၊ သပ္ပညော၊ အာတာပိ၊ နိပကော၊ ဘိက္ခု ဟူသော စကားများသည် လုပ်ဆောင်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ၎င်း၏ ပြည့်စုံ ရမည့်ဂုဏ်များကို ဆိုသောစကားဖြစ်၏။ သီလေ၊ ပတ်ဋ္ဌာယ၊ စိတ္တံ၊ ပညံ၊ ဘာဝယံ ဆိုသော စကားများသည် လုပ်ငန်းနှင့် လုပ်ဆောင်ရေး လုံ့လ ကိုပြ၏။ သော ဣမံ ပိဓေယေ ဇဋ္ဌံဆိုသော စကားသည် အလုပ် ကိစ္စမှ ရအပ်သော အကျိုးကို ဆို၏။

လုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှော့ ဟူသော စကားက ဆို၏။ သူ တစ်ယောက်ယောက် ရှင်မဟု လူ မပြား ပြုလုပ်သူ ဟု ဆိုလို၏။

သပ္ပညော အရ ယင်းသည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်သူ သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်ပညာရှိ ဖြစ်ရမည်ဟု ဆို၏။

အာတာပီ အရ-အကုသိုလ် အညစ် အကြေးကို ထုတ်ပစ် ရန် ကုသိုလ်ကို ပွားစားရန် လုံ့လရှိသူ ဖြစ်ရမည် ဟု ဆို၏။

နိပကော-အရ ရင့်ကျက်သော ဉာဏ်ပညာ ရှိရမည်ကို ဆို၏။ ရင့်ကျက်သော ဉာဏ်ပညာ ဆိုသည်ကား- နိဗ္ဗာန် ရောက် ရဟန္တာဖြစ်လောက်သည့်အထိ လမ်းပမ်း လုပ် ကိုင်နည်းကို သိနိုင်သော ဉာဏ်ပညာကို ဆို၏။ တိက္ခာ- ရဟန်း ဇာတ်ဝင်ဟု ဆိုလို၏။ ရဟန်းပင် မဟုတ်စေကာ သံသရာဘေးကို မြင်တတ်သူကို ဤ၌ လိုအပ်၏။

ဤကား အလုပ်လုပ်ရမည့်သူ၏ ဂုဏ်တည်း။

လုပ်ငန်းကား- သီလ , သမာဓိ, ပညာ သုံးရပ်တည်း။ လုံ့လ စိုက်ရန်ကား သီလ၌ ပထမ တည်ရမည်။ ၎င်းနောက် စိတ် တည်တန့်ရေး, ၎င်းနောက် သစ္စဉာဏ် ရှုမြင်ရေးကို လုံ့လစိုက်ရမည်။ ယင်းသို့ လုပ်သော အကျိုးကား တဏှာ ကြောင့် ဖြစ်သော တဝအယျာဉ်ကို သုတ်သင်နိုင်မည်, တဝ တဏှာ ကင်းပြတ်သော မဂ်ဝင် ဖိုလ်ဆိုက် ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုကားအားလုံးဖြင့် မဂ်ဖိုလ် ရောက် လို သည်။ သီလ, သမာဓိ, ပညာ လုပ်ငန်းများကို လုပ်လေဟု တိုက်တွန်းသတည်း။

၇၇- သီလ လုပ်ငန်း ။

သီလ ပြည့်စုံအောင် ပထမ လုပ်ရမည်၊ ဟူသော
ဘုရားအမိန့်တော်အရ သီလ ပြည့်စုံရေး အချုပ်
ကား- ကာယကံ ဝစီကံ နှစ်ပါးကို ပထမ
လုံခြုံစေရမည်။ ဒုတိယ ထိုကံ နှစ်မျိုးဖြင့် မှားယွင်းသော
အသက်မွေးမြူမှုမှ စင်ကြယ် စေရမည်။ တတိယ ဣန္ဒြိယ
သံဝရသီလ စင်ကြယ်စေရမည်။ စတုတ္ထ ဇာဂရိယာ နှုတ်
နိုးကြားရေးကို အားထုတ်ရမည်။ ပဉ္စမ သတိသမ္ပဇဉ်
အောက်မေ့ရေးနှင့် ဆင်ခြင်ဉာဏ် များကို အားထုတ်ရမည်။

ဤငါးမျိုးတွင် ပထမဆုံး သီလ စင်ကြယ်ရေး အတွက်
အာဇီဝဋ္ဌမက သီလကို လုံခြုံ စေခဲ့လျှင်၊ ဒုတိယ အသက်
မွေးမြူရေးပါ စင်ကြယ် နိုင်၏။ အမှန် အကန် အတိုင်း
အတိုချုပ်မှာ ကိုယ် နှုတ် နှစ်ပါးမှ အကုသိုလ်ကို မဖြစ်
ပွားစေရန် စောင့်စည်းမှုပင်တည်း။

အကျယ်အားဖြင့် ရဟန်းများ အတွက် ပါတိမောက္ခ
သံဝရသီလ လုံခြုံစေလှူများအတွက် ငါးပါးသီလ၊ သို့မ
ဟုတ် ကိုယ် နှုတ် ဒုစရိတ် ၇-မျိုး လုံခြုံစေရမည်။ တတိယ
မြောက် ဣန္ဒြိယ သံဝရ သီလ အတွက် မျက်စိ- နား-
နှာခေါင်း- လျှာ- ကိုယ်- စိတ် ဤတံခါး ခြောက်မျိုးမှ
အကုသိုလ် မဖြစ်အောင် စောင့်စည်း ရမည်။ ထိန်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်ရမည်။ ဤစကားဖြင့် မနောကံအဖြစ် မဖြစ်
ရန် စောင့်စည်းရမည်ဟု ဆိုလို၏။ မှန်လှ၏။

အဆင်း ကိုမြင်ရာ၌ မျက်စိမှတစ်ဆင့်မက်ခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း ဖြစ်တတ်၏။ ထို့အတူ အသံကို နားက ကြားရာ၊ အနံ့ကို နှာခေါင်းက နံရာ၊ အရသာကို လျှာက ခံစားရာ၊ အတွေ့ အထိကို ကိုယ်က တွေ့ထိရာ၊ စိတ်ကူး ရရာ အာရုံကို စိတ်က သိရာ တို့၌ တစ်ဆင့်မက်ခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်း ဟူသော အကုသိုလ်များ ဖြစ်ပွားတတ်လေသည်။ ၎င်းတို့ မဖြစ်ပွားရန် စောင့်ထိန်းရမည်။ ကိုယ်၊ ဝေဒနာ၊ စိတ် တရား ဤလေးပါး ၌သာ သတိကို စွဲမြဲထားရမည်ဟု ဆိုလို၏။

စတုတ္ထ ဇာတိယော နုယောဂ ဟူသည်ကား နေ့အခါ တနေ့လုံး၌၊ ညအခါ ညဉ့်ဦးယာခင်း ညဉ့်နှောင်းယာခင်း ပတ်လုံး၌၊ ထိုင်နေခြင်း၊ စကြိုသွားခြင်း အပိတ် အပင် အချုပ်အချယ် တရားတို့မှ စိတ်ကို သွင်သင်၏။ ရန်ညှိုးဖွဲခြင်း၊ ငြူစူခြင်း စသည်တို့မှ စိတ်ကို လွတ်ကင်းစေ၏။ စင်ကြယ် စေ၏ ဟု ဆိုလိုသတည်း။

သတိနှင့် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိစေရမည် ဟူရာ၌ အောက် မေ့ရေးနှင့် အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ထက်သန်စေရန် ကိုယ်နှုတ် အပြုအမူ အားလုံးကို အသေးစိတ် မှတ်ခြင်း၊ အသိဉာဏ် ယှဉ်ခြင်း အလို၌ လုံ့လ ထုတ်ရမည်ကို ဆိုလိုသတည်း။ ယင်းသို့ အားဖြင့် သီလလုပ်ငန်းကို ပြည့်စုံစေရမည်။

ဤကား သီလ လုပ်ငန်းတည်း။

၇၈- သမာဓိလုပိငနိ ။

သမာဓိလုပ်ငန်းကို အားစိုက်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် တော တောင် သစ်ပင်ရင်း စသည့် ဆိတ် ငြိမ်ရာသို့ ကပ်ရောက်၍ တင်ပတ္တင်ခွေ ထိုင်နေ ပြီးလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ငန်းသို့ စိတ်ကို ရှေးရှု ထားသော သတိကို ဖြစ်စေလျက်၊ စိတ်ကို ကာမအာရုံ၊ ဒေါသအာရုံ၊ ဝိညာဉ်း ပျင်းရိခြင်း၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ အလိုလို ဖြစ်ခြင်း ကုသိုလ်၌ ယုံမှားခြင်း ဟူသော အပိတ်အပင် တရား ပညာဉာဏ်၏ အားနည်းကြောင်း နှိပ်စက် တို့မှ ကင်းစေရမည်။

ဤငါးမျိုးတွင် ကာမအာရုံ ဟူသည် တသ်မက်ရေးဆိုင်ရာ ကာမဂုဏ်ငါးပါး တို့ကို လိုလား မှုတည်း။ ၎င်းအလိုမှ ကင်းစေရမည်။ စိတ်ကို ကာမအာရုံမှ စင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်ရမည်။

ဒေါသအာရုံ ဆိုသည်တား ဖြစ်ပွားခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ ရန်ညှိုးထားခြင်း ဆိုင်ရာ အမျက် ထွက်ခြင်းများမှ ကင်းလွတ် စေရမည်။ ဒေါသစိတ် မထားရ။ ဒေါသမှစိတ်ကို စင်ကြယ် စေရမည်။

ဝိညာဉ်းပျင်းရိခြင်း ဆိုသည်တား၊ ကုသိုလ်အာရုံ၌ စိတ် ထားရောက်ရန် လေးကန့် ထိုင် မှိုင်းတွေဝေ မိန်းမောနေခြင်း တည်း။ ယင်းသို့သော ပျင်းရိ ဝိညာဉ်းခြင်းမှ စိတ် စင်ကြယ် စေရမည်။ ပျင်းရိစိတ်၊ လေးကန့် ထိုင်မှိုင်း စိတ်ကို ငယ် ပျောက်ရမည်။

မျှလွင့်၍ အလိုလိုဖြစ်ခြင်း ဆိုသည်ကား- ကုသိုလ် အာရုံ
၌ စိတ်ထား မတည့်ပြင်ပဲ အာရုံအထွေထွေသို့ စိတ်ထား
မျှလွင့်နေခြင်း နှင့် ပြုခဲ့ပြီး မပြုလိုက်မိသည့် အကုသိုလ်
ကုသိုလ်တရားများ၌ နေဝင်တ၊ ပူပန် နေခြင်းတည်း။

ကုသိုလ်၌ယုံမှားခြင်း၊ ဆိုသည်ကား ဤတရားသည်
ကုသိုလ်ကောင်းမှုပင် ဖြစ်သလော? မကောင်းမှုပင် ဖြစ်သ
လော? ဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်မှီ၍ တယုံ မှားမှား စိတ်ထား
မပြစ်ဆောက် ဖြစ်နေခြင်းတည်း။

ဤတရား ငါးမျိုးတို့ကား၊ ပညာဉာဏ် နည်းကြောင်း
အညစ် အကြေးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤတရား ငါးမျိုးရှိသူသည်
စွာန် မဂ်တရားများ မရထိုက်ချေ၊ ထို့ကြောင့် ယင်းသည့်
အညစ်အကြေး တရား ငါးမျိုး တို့ကို ပထမဆုံး ကင်းစေ
ရလေသည်။

ထိုသို့လျှင် ယင်းသည့် အပိတ် အပင် တရားတို့မှ ကင်း
လွတ်၍ စိတ်စင်ကြယ်သော ယောဂီ သူစင် သူမြတ်သည်
အပြစ်ကင်းသော သီလ ကုသိုလ် အာရုံကို ကြံစည်ခြင်း၊
စဉ်းစားခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ထား
တည်တန့်ခြင်း အင်္ဂါ ငါးမျိုးရှိ ပထမ သမာဓိကို စိတ်ထား
ရရောက် ဝင်စား နေထိုင်လေသည်။

ရင်းစွာန်ကို အလေ့အလေ့ပြုလုပ် ဝင်စားပါ များလတ်
သော်- ကြံစည်ခြင်း၊ စဉ်းစားခြင်း၊ ပထမအင်္ဂါနှစ်ပါး ကွယ်
ပျောက်၍ နှစ်သက်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ထားတည်တန့်
ခြင်း၊ အင်္ဂါသုံးပါးရှိ ဒုတိယ သမာဓိကို ရရောက် ဝင်စား
နေထိုင်လေ၏။

ယင်းသည့် ဒုတိယ ဈာန်ကိုပင် အလေ့အလာ ပြုလုပ်
ဝင်စားပါ များလတ်သော်- နှစ်မြို့တံခြင်းတူသော တတိယ
အင်္ဂါ ကွယ်ပျောက်၍ ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်ထား တည်တန့်
ခြင်း အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ တတိယ သမာဓိကို ရရောက် ဝင်စား
နေထိုင်လေ၏။

ယင်းသည့် တတိယ ဈာန်ကို အဖန်ဖန်လေ့လာဝင်စား
ပါများလတ်သော်-သုခခေါ် ချမ်းသာခြင်း ကွယ်ပျောက်၍
ချမ်းသာဆင်းရဲ နှစ်ပါးကို လျှပ်လျှူရှုခြင်း၊ စိတ်ထားတည်
တန့်ခြင်း အင်္ဂါ နှစ်ပါးရှိ စတုတ္ထ သမာဓိကို ရရောက် ဝင်
စား နေထိုင်လေ၏။

၎င်းနောက် ယင်းသည့် စတုတ္ထ သမာဓိပိုင်၍ ယောဂီ
သူစင် သူမြတ်သည် ၎င်း စတုတ္ထ ဈာန်ကိုပင် အဖန်ဖန် လေ့
လာ ဝင်စား၍ မတုန်မလှုပ် တည်တန့် စင်ကြယ်တော်သော်
စိတ်ထား ညွတ်ကစ၍ နောက်ပါ အထိညာဉ်ခေါ်
ထူးခြားသော အသိဉာဏ်များကို ပြီးစေနိုင်လေသည်။

၁။ မြေလျှိုး ခိုးယူ စသည် ပြုလုပ်နိုင်၏။

၂။ ရှေး၊ နေပြီးကစ ရာ၊ တောင်၊ ထိန်း၊ သန်းကို
အောက်မေ့နိုင်၏။

၃။ နတ်တို့ အမြင်နှင့် တူသော မိစ္ဆစက္ခု ဉာဏ်ဖြင့်
အဝေး အနီး ဖြစ်သော လူနတ်တို့ကို မြင်နိုင်၏။

၄။ ထို့အတူ ဒိဗ္ဗသဘာဝဖြင့် ၎င်းတို့ကား ကံကြားနိုင်၏။

၅။ သူတပါး၏ စိတ် အကြံ အစည်ကို ဤသို့ ဖြစ်သည်
သည်-ဤသို့ စိတ်ကူးသည်- ဤသို့ တွေးတောသည်
ဟု သိနိုင်လေ၏။ (ဤကား သမာဓိ လုပ်ငန်းတည်း။)

၇၆- ပညာ လုပ်ငန်း။

ပညာဟူသည် မင်္ဂလိယဆိုင်ရာ ဉာဏ်ကို ဆို၏။ ၎င်းမင်္ဂလိယ ဉာဏ် များသည် ယင်းသည့် သမာဓိသျှင်မှာ စိတ်ထား၊ ဣန္ဒြိယကာယ ဖြင့်ပင် ဖြစ်ပေါ် နိုင်လေ သည်။ အကြောင်းကား ဤ သမာဓိပိုင်သျှင် ယောဂီ သူစင် သူမြတ် သည် ပထမဦးစွာ သီလကျင့်ဝတ်၌တည်၍ ကိုယ် နှုတ် နှစ်ပါးကို စင်ကြယ်စေခဲ့လေပြီ။ ထို့နောက် ခြောက်ခွဲရ၌ ဖြစ်သော အဆင်း အသံစသော အာရုံများ အပေါ် တွင်လည်း စိတ်ထား ဖြူစင်ခဲ့ လေပြီ။ လောဘစသော အညစ် အကြေး ဖြေးယွက်မှုရှိ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ ယင်းသည့် ကိုယ် နှုတ် စိတ် ဆိုင်ရာ သီလများမှာလည်း လူ နတ် အဖြစ်နှင့် ၎င်းတို့ စည်းစိမ်ကို ရည်စူးခြင်းမှ ကင်းစင်ခဲ့လေပြီ။ ၎င်းနောက် ယင်းသို့ သော အပိတ်အပင် အကွယ် အကာ တရားတို့မှ စင်စင် ကြယ်ကြယ်နိုးကြားခဲ့လေပြီ။ ယင်းမှတစ်ဖန် ၎င်းများကို သတိ ထင်ထင် ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် စင်ကြယ် ခဲ့လေပြီ။ ယင်းသို့သော သီလခဏ်း ဆိုင်ရာအတွက် ကိုယ် နှုတ် စိတ် တို့ကို စင်ကြယ် ပြုစွဲစေလျက် အရောင်တွက်သည်အထိ သုခိသင် ခဲ့လေပြီ။ ၎င်းဖြင့် ပရိကမ်နှင့် ဥပစာရီ ဟူသော လက်ဦး လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြူစင်ရေး ကိစ္စကို ပြီးစီး စေလေ သည်။

ယင်းမှတစ်ဖန် နိဝရဏပယ်ခြင်း၊ လေးဆင့်မြောက် ဈာန် ကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့် အနုလောမ ဉာဏ်နှင့် ဂေါတြဘူ

ဉာဏ်များသို့တိုင် ရောက်စေခြင်း ဖြစ်လေရာကားမဂ်ဖိုသ်
တိုင် ရောက်ဖွယ်သာ လိုအပ်သလေသည်။

ထို့ကြောင့် “သော အာသဝက္ခယ ဉာဏာယ ဖိတ္တံ
အဘိ နိဗ္ဗာနမထိ” ၎င်းသည် အာသဝေါ ကုန်ခန်းသော
ဉာဏ် အလို၌ ညွတ်စေလေပြီ ဟု ဆိုလေပြီ။ မည်ကဲ့သို့
ညွတ်စေသနည်း ? သစ္စဉာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြင့် စိတ်
ထား ညွတ်စေလေသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား သစ္စာလေးပါးကို
ဆင်ခြင်လေပြီ ဟု ဆိုလိုသတည်း။

မည်သို့ဆင်ခြင်သနည်း ? ယင်းသည့် အဘိညာဉ်ပိုင်
သျှင်သည် လောကကြီး သုံးပါးလုံးကို ဆင်းရဲတုံး အစစ်
တည်း ချမ်းသာတနှစ်မျှ မယောထွက် ဟု ပိုင်းခြား၏။
၎င်း၏စိတ်၌ လောကကြီးတခုလုံးသည် မီးကျည်းတုံး ဖြစ်
လေ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ထိုဆင်းရဲဖြစ်သနည်း ဟု ဆင်ခြင်
၏။ ယင်းသည့် ဆင်းရဲတုံး လောကကို လိုချင်သော ဘဝ၊
တဏှာကြောင့် ပင်တည်း ဟု မြင်၍ ၎င်းကို ပယ်လေ၏။
ဘဝတဏှာ ငြိမ်းစဲလေ၏။ ဘဝတဏှာငြိမ်းသည့်ဟု ရှုမြင်
လိုက်ခြင်းဖြင့် နိရောဓခေါ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မြင် ဖြစ်လေ၏။
အကြောင်းကား မဂ်က ကိလိသ် အားလုံးကို ဖြတ်တောက်
မှု ထင်ရှားသောကြောင့်တည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား သမုဒယသစ္စာ ဟူသော ဘဝတဏှာကို
ဖြတ်ပယ်သည်မှာ မဂ်ပင်တည်း။ ယင်းသို့လျှင် ဒုက္ခသစ္စာကို
ပိုင်းခြားခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်စွန့်ခြင်း၊ နိရောဓသစ္စာ
ခေါ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများ

ခြင်း ဟူသော ကိစ္စ လေးပါးကို ထပြိုင်နက်တည်း ပြီးစေ
လျက်၊ မဂ်လေး ဖိုထ်လေးသို့ ရောက်နိုင်လေသည်။

သို့ရာတွင် ဉာဏ်ပညာ အင်အား အလိုက်သာ ဖြစ်ရ၏။
ထို့ကြောင့် အချို့ကား သောတာပန် မျှသာဖြစ်၏။ အချို့
သကဒါဂါမ်အထိ၊ အချို့ အနာဂါမ်အထိ၊ အချို့ ရဟန္တာ
အထိဖြစ်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်ရာ၌ သောတာပန်သည် ဒိဋ္ဌိ ဝိစိ
ကိန္နာ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ သံယောဇဉ် သုံးပါးကို ပယ်
၏။ သကဒါဂါမ်သည် ၎င်းမှ ကျန်ကြွင်းသော လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟ များကို ခေါင်းပါးစေ၏။ အနာဂါမ်သည်
ကာမရာဂ သံယောဇဉ်နှင့် ဒေါသကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်၏။
ရဟန္တာကား ရူပ အရူပ ရာဂ နှင့် မာန ဥဒ္ဓိဇ္ဈ အဝိဇ္ဇာ
သံယောဇဉ် တို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်၏။ သောတာပန်
သည် အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်လပ်၏။ အနာဂါမ်သည်
ကာမဘုံ အားလုံးမှ လွတ်လပ်၏။ ရဟန္တာသည် ဘုံသုံးပါး
မှ လွတ်လပ်၏။ အကြောင်းကား လေးကိစ္စ ဖြစ်ရကြောင်း
တရားအားလုံးကို ပယ်စွန့်ပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

ဤကား ပညာ လုပ်ငန်း တည်း။

ဇနင် ဗွါးများနည်း ပြီး၏။

တရားမှန်တော်ကြီး

ပစ္စရိသမ

ချာနီ-အဘိညာဏ်

ဈာန်သမာပတ်နှင့်အဘိညာဏ်

၈၀- ဈာန်အခြေခံ တရားစု

၂၈၃-၂၈၅

- (က) ကသိုဏ်း ၁၀- ပါး
- (ခ) အသုဘ ၁၀- ပါး
- (ဂ) အနုဿတိ ၁၀ - ပါး
- (ဃ) မြဟ္မဝိဟာရ ၄ - ပါး
- (င) သညာ ၂ - ပါး
- (စ) အရပ္ပ ၄ - ပါး

၈၁- ဈာန်အခြေခံ ပွားများနည်း

၂၈၆-၂၉၄

- (က) ကသိုဏ်းပွားနည်း
- (ခ) အသုဘပွားနည်း
- (ဂ) အနုဿတိပွားနည်း
- (ဃ) မြဟ္မဝိဟာရ ၄ ပါး ပွားနည်း
- (င) သညာ ၂ ပါး
- (စ) အာရပ္ပ ၄ ပါး ပွားနည်း

၈၂- ဈာန်လုပ်ငန်း

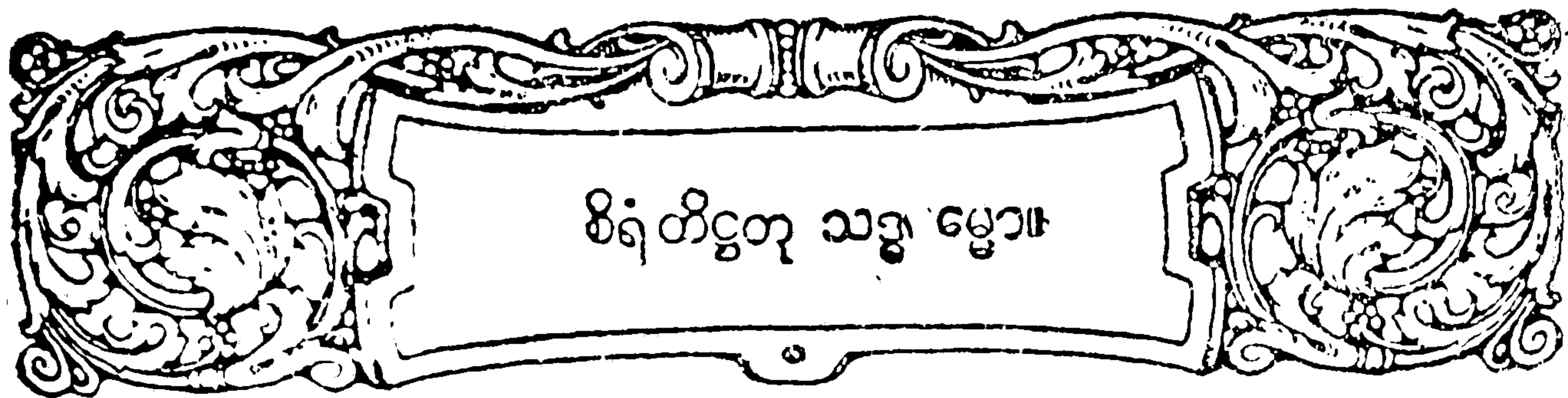
၂၉၅-၂၉၈

၈၃- အဘိညာဏ်

၂၉၉-၃၀၀

သတိ

ဤစာအုပ်ကို- စေ့စေ့စပ်စပ် သေသေချာချာတတ်ပါ။
ခဏခဏ ထပ်ကာထပ်ကာ နားလည်သည့်အထိ တတ်ပါ။
နားမလည်မချင်း တတ်ပါ။
နားလည်မှ ကိုယ်ကျိုးရ ဖြစ်မည်။

ဈာန် အ နိဗ္ဗာန်

၈၀ - ဈာန်အခြေခံ တရားစု။

ဈာန်ကို ရရောက်ရေးအခြေခံတရားမျိုး လေးဆယ်
ရှိ၏။ ၎င်းတို့ကား.....

(က) ကသိုဏ်းဆယ်ပါး။

- ၁- ခြေသည့်ပင် အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၂- ရေသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၃- မီးသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၄- လေသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၅- ညိုသော အဆင်းသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၆- ဝါသောအဆင်းသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၇- နီသောအဆင်းသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၈- ပြိုသောအဆင်းသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၉- ကောင်းကင်သည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။
- ၁၀- အရောင်အလင်းသည့်ပင်- အဆုံးမရှိ ပျံ့နှံ့ခြင်း။

(ခ) အသုဘဆယ်ပါး။

- ၁၁- ဖူးဖူးရောင်သော အပုပ်ကောင်
- ၁၂- ညိုမည်းသော အပုပ်ကောင်
- ၁၃- သွေးပြည့်ယိုစီးသော အပုပ်ကောင်
- ၁၄- ၂-ပိုင်း ၃-ပိုင်း ဖြတ်သော အပုပ်ကောင်
- ၁၅- အထူးထူးသော ခွေး စသည် ခဲးသောအပုပ်ကောင်
- ၁၆- ထိုထိုအရပ်၌ ပြန့်ကြားနေသော အပုပ်ကောင်
- ၁၇- ဓါးဖြင့် ခုတ်ပိုင်း ဖြစ်လွှင့်ထားသော အပုပ်ကောင်
- ၁၈- သွေးအတိ ပြီးသော အပုပ်ကောင်။
- ၁၉- ပိုးလေသက် အတိပြီးသော အပုပ်ကောင်
- ၂၀- အရိုးစုသော ဖြစ်သော အပုပ်ကောင်။

(ဂ) အနုဿတိဆယ်ပါး။

- ၂၁- တရားဂုဏ်ကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၂- တရားဂုဏ်ကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၃- သံဃာ့ဂုဏ်ကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၄- မိမိ သီလကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၅- မိမိ ပေးကမ်းစွန့်ကြားမည့်ကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၆- ထိုထို နှိန့် စသည်ကိုပြု၍ နှုတ်ပြည့်၌ ဖြစ်သော နှုတ်တို့ကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၇- ကိလိသ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၈- မိမိသေလွန်ရမည်ကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂၉- ကိုယ်အစုအပေါင်းကို အောက်မေ့ခြင်း။
- ၃၀- ထွက်သက် ဝင်သက်ကို အောက်မေ့ခြင်း။

(ဃ) ဗြဟ္မဝိဟာရလေးပါး။

- ၃၁- သတ္တဝါအားလုံးကို ချစ်ခင်ခြင်း။
- ၃၂- ဆင်းရဲဒေသ သတ္တဝါကို သနားခြင်း။
- ၃၃- စည်းစိမ် စိုးရ အဆင်းလှသူကို ဝမ်းမြေ့ခက်ခြင်း။
- ၃၄- ယင်းသည့် သုံးမျိုး မရကောင်းရာ၌ ကိုယ်လုပ် သလို ကိုယ်ကျိုးရသည့် ဟု လျစ်လျူရှုခြင်း။

(င) သညာနှစ်ပါး။

- ၃၅- အစာ၌ စက်ဆုတ်ဖွယ် အမှတ်သညာ တပါး။
- ၃၆- ဓာတ်လေးပါးကို ပိုင်းခြားခြင်း ဓါတုဝတ္ထာနုတပါး။

(စ) အရူပ္ပလေးပါး။

- ၃၇- အပိုင်းအခြားမဲ့ ကောင်းကင်ကိုသာ အာရုံပြုခြင်း။
- ၃၈- ကောင်းကင် အာရုံရှိ အပိုင်း အခြားမဲ့ ဝိညာဉ်ကို အာရုံပြုခြင်း။
- ၃၉- ယင်းသည့် ဝိညာဉ်ခရှိခြင်းကို အာရုံ ပြုခြင်း။
- ၄၀- ဝိညာဉ် ရှိ မဲ့ ကင်း အာရုံကိုပြုခြင်း။

ဤကား ဈာန်အခြေခံ တရားလေးဆယ် တည်း။

၈၁- ဈာန်အခြေခံ ပွားများနည်း။

(က) ကသိုဏ်းပွားနည်း။

ယင်းသည့် ထုပ်ငန်း လေးသတ်အနက် ဖြေကို ပွားများ လိုသော် အသေးဆုံး သပိတ်ဖုံးခန့် အကြီးဆုံး ကောက်နယ် တလင်းခန့် အဝန်း အဝိုင်း ပိုင်းခြား၍ ပကတိ စင်ကြယ် သော ဖြေကို သို့မဟုတ် ဖြေလိမ်းကျထားသော ကသိုဏ်း ဝန်းကို မျက်စိဖြင့် စေ့စေ့ကြည့်ရှု၍ မြေ-မြေ-မြေ-မြေ ဟု အကြိမ်များစွာ သတ်ထား၍ ပွားများရာ၏။ မြေကြီးအသွင် ထင်အောင်ရှုရာ၏။ ဤနည်းအတူပင် သတ်မှတ် ပိုင်းခြား ထားသော ရေပြင်ကို ရေ-ရေ-ရေ-ရေ- ဟု ကြည့်ရှုပွားများ ရာ၏။ မီးကို ကြည့်ရှု၍ မီး- မီး- မီး- မီး- ဟု ပွားများရာ၏။ လေတိုက်ခိုက်ရာကို သတ်မှတ်ကြည့်ရှု၍ လေ- လေ- လေ- လေ-ဟု ထင်အောင် ပွားများရာ၏။ ထို့အတူပင် ညိုသော အဆင်း၊ ဝါသော အဆင်း၊ နီသော အဆင်း၊ ဖြူသော အရောင် အဆင်းကို အညို-အညို-အညို-အညို၊ အဝါ-အဝါ-အဝါ အဝါ၊ အနီ-အနီ-အနီ-အနီ၊ အဖြူ-အဖြူ-အဖြူ-အဖြူ ဟု ကြည့်ရှုပွားများရာ၏။ အာရုံ ယူနိုင်လောက်သော ကောင်း ကံကို ကောင်းကံ-ကောင်းကံဟု ကြည့်ရှုပွားများရာ၏။ ထို့ပြင် ထိုထို ဖြူတင်းပေါက် ဂူလိုက်ပေါက် စသည်မှ ဖြစ်သော အလင်းကို ကြည့်မှီ၍ အလင်းရောင်- အလင်း ရောင်- ဟု ပွားများရာ၏။

(ခ) အသုဘပွားနည်း။

ဖူးဖူးရောင်သော သူကောင်ပုပ် စသည်ကို မျက်စိဖြင့် ကြည့်၍ ဤသို့သော အသွင် အပြင်ရှိသည်၊ စသည် သတ်မှတ်လျက် ထင်အောင် ကြည့်ရှု ပွားများရာ၏။ သတိပဋ္ဌာန် ပွားများရေး နဝမခဏ်း အသေကောင်နှင့် အရိုးစု ဆင်ခြင် ပွားများနည်းတွင် ပြဆိုခဲ့ပြီး ရှိပြီ။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ကား အလောင်းကောင်ပုံ ထင်အောင်ရှု၏။

(ဂ) အနုဿတိပွားနည်း။

အနုဿတိများတွင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ပွားများနည်းကို နဝမခဏ်း၌ ဓမ္မာနုဿတိပွားနည်းကို ဒဿမခဏ်း၌ သံဃာနုဿတိ ပွားနည်းကို ကောဒဿမခဏ်း၌ ဆိုခဲ့ပြီ။ မိမိသိလကို အောက်မေ့ခြင်း၌ ပွားများပုံကား- ငါသည်ငါးပါးသိလ ကိုနိစ္စ ဆက်တည်း၏။ ငါသည် သူ့အသက် သတ်မှု၊ သူ့ဥစ္စာ ခိုးမှု၊ သူ့ဒိမ်ယာပြစ်မှားမှု၊ မဟုတ် မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုမှု၊ သေအရက် ဖိန်းကဇော် ထွက်စာ ဆေးခြောက် စသည့် အသက်စားမှု တို့ကို ငါကိုယ်တိုင် မလွန်ကြူး၊ သူတပါးကိုလည်း မတိုက်တွန်း၊ သူ့အသက် မသတ်ခြင်း စသည်တို့ကိုလည်း ချီးကြူး၏။ ယင်းသို့အားဖြင့် အင်္ဂါ-၁၅ ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါသည် ဤသိလကို ပြည့်စုံခြင်း၊ ဘော် လွန်ခြင်း၊ ကပ်စွဲကပ်ခြင်း ဟူသော အင်္ဂါ ၃- ပါးနှင့် အပြည့် အစုံတည်း၏။ ယင်းသို့အားဖြင့် ၄၅-ပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာ

ကျင့်သုံး၏။ ဤသီလဖြင့် ဘဝတဏှာ ပြတ်သောကြောင့် မဂ်အ ခွဲတည်၏။ ဤသို့ စသည်အောက်မေ့ဆင်ခြင်ရာ၏။

မိမိပြုလုပ် ပေးကမ်းသော စွန့်ကြီးမှုကို ဆင်ခြင်ပွားများပုံကား ငါသဗ္ဗ ဤသို့ အကျင့်ရှိ သံဃာတော် များအား ဆွမ်း ဆက်နိုး ကျောင်း ဆေးဝါး ပစ္စည်းလေးပါးကို ဖြူဒါန်း၏။ ၎င်းသည် ဝန်တိုစေးနိုးခြင်း စသည် အညစ်အကြေးကင်း၍ စေတနာ ယက်သန်စွာ ဖြူ၍ အထပ်ထပ် အောက်မေ့ ဝမ်းမြောက် ဆဖြင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ သောက လူ နတ်အဖြစ်ကို တော်လှန်ခြင်း၊ ရှေးကမ်းများအပေါ်၌ လောကကျိုး ရရှိရန် အစွဲမထားခြင်း ဤအင်္ဂါ သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘဝတဏှာ ပြတ်သောကြောင့် မဂ်အရာ၌ တည်၏။ စသည် ဆင်ခြင် အောက်မေ့ရာ၏။

မိမိကုသိုလ်အတွက် နတ်တို့ကို သဏ်သေထား၍ အောက် မေ့ပွားများပုံကား- ငါသည် ဤသို့ ဤသို့သော ဒါနကို သီလ ကို ဘာဝနာကို ပြုလုပ် ဆောက်တည် ပွားများ၏။ ငါသည် ကမ် ကမ်၏အကျိုးကို ဆစ္စဉာဏ်ကို ယုံကြည်သော သဒ္ဓါ ရှိ၏။ ကိုယ် နှုတ် နှစ်ပါး စောင့်စည်းခြင်း သီလရှိ၏။ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းအထိ ဒါန သီလ ဘာဝနာဆိုင်ရာ၌ အကြား အမြင်ရှိ၏။ စွမ်းနိုင်သမျှ စွန့်ကြီး ပေးကမ်း၏။ နိဗ္ဗာန် ရရောက်ရေး ကျင့်ဝတ် ပတ်ပတ် ဉာဏ်ပညာရှိ၏။ ငါ၏ ဤသည့် သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာပညာမျိုးနှင့် ပြည့်စုံကုန် ၍ ထိုသို့ နတ်အပေါင်းတို့သည် စာတုမဟာရာဇ် စသော နတ်.၆-တို့ ပြဟွာပါရိသဇ္ဇာ စသော ပြဟွာတုံ ၂၀. တို့၌

ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဘုရား အရိယာ သူစင် သူမြတ်တို့ ဖြစ်ကုန်၍၊ သောတာပန် စသည်ဖြစ်၍၊ ဘုံဘဝ ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်၏။ ငါ၏ ဒါန သီလ ဘာဝနာ များ သည် ကား အရဟတ္တဖိုလ်အထိ ရောက်နိုင်သော လုပ်ငန်းများသာ ဖြစ်ကြ၏။ စသည် ဆင်ခြင် အောက်မေ့ရာ၏။

ဥပသမာ နုဿတိ အရ ဆင်းရဲအားလုံး ငြိမ်းစေရာ နိဗ္ဗာန်ကို အောက်မေ့ပွားများဖို့ကား- ငါတို့ ရည်ညွှန်း တောင့်တသော ငါတို့ဆိုက်ရောက်ရမည့် နိဗ္ဗာန်ကား တသ်မက်မြင်းရာဂ၊ ဖြစ်မှားခြင်း-ဒေါသ၊ တွေဝေခြင်း မောဟ၊ ပတိသန္ဓေနေ၍၊ ထိုထို လူ နတ် ဖြစ်ရခြင်း၊ ဇာတိ- အိုမင်းရခြင်း၊ ဇရာ၊ သေဆုံးရခြင်း-မရဏ၊ စိုးရိမ်ရခြင်း-သောက၊ ပိုကြွေးမြည်တမ်းရခြင်း-ပရိဒေဝ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း- ဒုက္ခ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း-ဒေါသနုဿ၊ ဖြင်းစွာပင်ပန်းရခြင်း-ဥပါယာသ၊ ဤသည့် လောကဗိုလ်လူ သူအားလုံး၌ တဟုန်းဟုန်းလောင်ကျွမ်းလျက် ရှိသော မီးပုံကြီး တဆယ်. တပါးမှ ကင်းလွတ်စေခြင်း။ ဤသို့ စသည် ဆင်ခြင်အောက်မေ့ရာ၏။

မိမိ သေလွန်ရမည်ကို အောက်မေ့ဖို့ကား- ငါသည် ပတိသန္ဓေ တည်နေရသူတို့ ထုံးတန်း မမ္မတာအတိုင်း ဘဝဆုံးခန်းတိုင်ရမည်၊ သေရမည် ဧကန်တည်း။ လောကနေသူ ဗိုလ်လူမှန်သမျှ သလိပ်ကြောင့်လည်း ရောဂါဖြစ်၏၊ သည်းခြေကြောင့်လည်း- လေကြောင့်လည်း- ရောဂါဖြစ်၏။ ယင်းသုံးမျိုးစုံ ရောစပ်အည့် သန္နိပါတ်ကြောင့်လည်း ရောဂါဖြစ်၏။ အစာကြောင့်.....အချမ်း အပူ ဟူသော ဥတုကြောင့်လည်း၊ ရောဂါဖြစ်၏။ လှံ၊ လပယောဂ ကြောင့်လည်း ရောဂါ

ဖြစ်၏။ ရှေးကမ်ကြောင့်လည်း ရောဂါဖြစ်၏။ ယင်းသည် တုရားရှင် ဟောညွှန်ချက် ရောဂါ ဖြစ်ကြောင်း ရှစ်မျိုးတို့ အနက် တမျိုးမျိုးသော ရောဂါ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် သေနိုင် ၏။ စသည် ဆင်ခြင် အောက်မေ့ရာ၏။

ကုသိကအစုနှင့်စပ်၍ အောက်မေ့ ပွားများနည်းကို နဝမ ခဏ်း ကာယာနုပဿနာမှာ ဆိုခဲ့ပြီ။ ထွတ်သက် ဝင်သက် ဆိုင်ရာကိုလည်း နဝမခဏ်း အဿာသပ္ပဿာသ ပွားနည်း ခွင့်၊ တေရသမခဏ်း ဗောဇ္ဈင်ဆိုင်ရာ အာနာပါနုဿတိ ခဏ်းတွင် ခွင့် ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဗြဟ္မဝိဟာရလေးပါးတို့တွင် မေတ္တာ ပွားများပုံကား-ပထမ ဆုံး အရှေ့အရပ် မျက်နှာ တခုကို ပိုင်းခြား၍ အားလုံး သတ္တဝါများအပေါ်၌ ရန်ကင်း ဒေါသကင်းစိတ်၊ သတ္တဝါ အားလုံး ချမ်းသာစေလို စိတ်၊ ဘေးကင်းစေလို စိတ်ကို ပွားများ နေထိုင်ရာ၏။ အရပ်မျက်နှာ တခုလုံး ပျံ့နှံ့စေရာ၏။ အဆုံးအပိုင်းအခြား မထားမှု၍ အနန္တ လောကဓာတ်ကိုပင် နှံ့စေရာ၏။

ထို့အတူ အရှေ့တောင်၊ တောင်၊ အနောက်တောင်၊ အနောက်၊ အနောက်မြောက်၊ မြောက်၊ အထက်၊ အောက်၊ အရပ်တို့၌လည်း အပိုင်းအခြားမဲ့ မေတ္တးစိတ်ကို ပွားများ ရာ၏။ ထိုနည်းတူပင် ဆင်းရဲသူ သတ္တဝါ အားလုံးအပေါ်၌ သနားခြင်း- ကရုဏာစိတ်ကို၎င်း၊ စည်းစိမ်းစိုးရ အဆင်းထူ သူတို့အပေါ်၌ ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာ စိတ်ကို၎င်း၊ ယင်း သည် မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ မရကောင်း သူများအပေါ် ၌ မိမိ ကမ်အတိုင်းပင် ကောင်းရာပြုက ကောင်းကျိုးရမည်

မကောင်းပြုက မကောင်းရမည်၊ မိမိပြုသလို မိမိဖြစ်ရမိုး
တည်း။ ဟု လျှစ်လျူရှုသောစိတ်ကို ပွားများနေထိုင်၏။ ဤ
ဥပေက္ခာကား တွေဝေမိန်းမောလျက် အသိဉာဏ်မဲ့ လျှစ်လျူ
ရှုနည်းမဟုတ်။ မေတ္တာစသော ဗြဟ္မဝိဟာရ မရကောင်းရာ၌
စိတ်ယားဒေးမြဲရန် ကမ္မသကတာဉာဏ်ကို ဆင်ခြင် နေထိုင်
ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ရမည်။

အစာ၌စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်အမှတ် ပွားများပုံကား- သဗ္ဗေ
သက္ကာ အဟာရဗြိတိကာ ဟု ဘုရားဟောညွှန် အပ်သည့်
အတိုင်း သတ္တဝါမှန်သမျှ အစားအစာလျှင် တည်ရာ ရှိကုန်
၏။ အစာကြောင့် သတ္တဝါတို့ အသက် ရှင်နေ ကြကုန်၏။
အစာအတွက် ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးသို့ ရောက်ရ၏။ အသက်
ရှည်ရန်အတွက် အထူးစားသောက်ရခြင်း ဖြစ်ရကား အစာ
ရှာဖွေရေးအတွက် ဆင်းရဲ အထူးထူးဖြစ်၏။ မဆင့်မတင့်
အစာရှာဖွေခြင်းကြောင့် အပါယ် လေးပါးသို့ ရောက်ရ၏။
စားသောက်သောအခါ လက် နှုတ်ခမ်း သွားတို့ကို လူးလဲ
ပေကျံစေ၏။ ခံတွင်း၌ကပ်ငြိ၍ အညစ်အကြေး ဖြစ်သဖြင့်
စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိ၏။ ဈာနစားသောက်၍ လေချဉ်တက်သော
အခါ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း၏။ အစာကိုလွန်စွာစားသော်
သေသည်အထိဖြစ်၏။ အစာအိမ်၌ တည်နေသောအခါ ခွေး
အန်ပတ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိ၏။ ၎င်းမှကြွေညက် သိုးပုပ်
၍ သွေးချဉ်ဖြစ်၏။ ၎င်းမှ သွေးကြည် ဖြစ်၏။ ဤသွေးမှပင်
ကိုယ်ကာယအားလုံးသို့ သေဓာတ် အပူဓာတ်ဖြင့် ရောက်
သွား၍ အသား အရိုး အရေ အမွှေး ဆံပင် စသည် ဖြစ်
ရကား ဤကိုယ် အလုံးပင် စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်း၏။ ဤသွေး

ဖြစ်သည်မှ ကြွင်းသောအစာသည် ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ဖြစ်၍
၍၎င်း သလိင်ဖြစ်၍၎င်း ဦးထွောက် နှင့် နှပ် မျက်ရည်
နားပါးချေးဖြစ်၍၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်း၏ စသည်ဆင်ခြင်
အောက်မေ့ရာ၏။

ခါတ်လေပါး သတ်မှတ်ပုံကား- သတ္တဝါ မှန်သမျှသည်
“စာတုမဟာဘုတိကော အယံ ကာယော” ဟု ဘုရား ဟော
ညွှန်ထော် မူချက်အတိုင်း မဟာဘုတ် လေးပါးလျှင် အရင်း
ခံရှိ၏။ ၎င်းတို့ကား- ၁- ခက်မေးခြင်းကြွင်းထင်းခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ ပထဝီ ဖြေခေတ်၊ ၂- ယိုဝ်းခြင်း ဖွဲ့စည်းခြင်း ပေါင်းစု
ခြင်း လက္ခဏာရှိ- အာပေါ ရေခါတ်၊ ၃- ပူလောင်ခြင်း
မေးမြဲခြင်း လက္ခဏာရှိ တေဇော- မီးခါတ်၊ ၄- တောင့်တင်း
ခြင်း ထိုးကန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ ဝါယော- လေခါတ် ဤလေး
ပါးတို့ထည်း။ ဤကိုယ်အရပ် သတ်မှတ် ခွဲခြားသော ဆံ
အမွှေး ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေထူ- အရေပါး
အသား အကြော အရိုး ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ အညှို့၊ နှလုံးအသည်း
အမြေး အပျဉ်း အဆုတ် အူ အူဝပ် အစာစိမ့် အစာကျက်
ဦးထွေးကံ ဤကား ဖြေခေတ်တို့တည်း။

သည်းခြေ သလိပ် ပြည့် သွေး ချွေး အဆီပြင် မျက်ရည်
ဆီကြည် ပံ့ထွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ်- ဤကား ရေခေတ်
တို့တည်း။

ဤကိုယ်၌ ငြင်းစွာ ပူလောင်ခြင်း ရက်ခြားပူလောင်ခြင်း
ရင့်ကျက် သွေးမြေ ငြင်း ကြေညက်ခြင်း ချင်းမေးခြင်း
သဘောသည် မီး ခေတ် တို့တည်း။

အထက်သို့ ဆန်ဘက်သောလေ၊ အောက်သို့ရန်ဆင်းသောလေ၊ ဝမ်းတွင်း၌တည်သောလေ၊ အူ အတွင်း၌ တည်သောလေ၊ ကိုယ်အင်္ဂါသို့ လျှောက်သောလေ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်လေ၊ ဤခြောက်မျိုးတို့ကား လေဓာတ်တို့ တည်း။ စသည်သတ်မှတ်ရာ၏။

အာရပ္ပလေးပါး ပွားများဟန်ကား- ပထမိ ကသိုဏ်းကို ပွားများ၍ ပထမ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန်အထိ ရရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပထမိကသိုဏ်းကို ခွါ၍ ရသော ကောင်းကင်ကို ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိ ဟု အကြိမ်များစွာ ပွားများနေထိုင်၏။ ဒုတိယမြောက် ထိုကောင်းကင်ကို အာရုံပြုသော ဝိညာဉ်စိတ်အပေါ်၌ဝိညာဉ်စိတ် အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိ ဟု အကြိမ်ကြိမ် ပွားများ နေထိုင်၏။ တတိယမြောက် ထိုသည့် စိတ်ဝိညာဉ်၌ ကြောင့်ကြကင်း၍ ဝိညာဉ်စိတ်မရှိ ဟု ဝိညာဉ်၏မရှိခြင်းကို ပွားများနေထိုင်၏။ စတုတ္ထမြောက် ယင်းသည့် ဝိညာဉ်ရှိ မရှိမှ လွတ်ကင်းသော ဝိညာဉ်ရှိမဲ့ကင်း အာရုံကို ပွားများ နေထိုင်၏။

ယင်းသည့် ဈာန်အခြေခံ လေးဆယ်သို့တွင် ဘုရားဂုဏ်ကို အောက်မေ့ခြင်း စသော အနုသတိရှစ်မျိုးနှင့် အစာ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ် , ဓာတ်လေးပါး ပိုင်းခြားခြင်း ဤသည့် ဆယ်မျိုးတို့ကား ပရိကမ်-ဥပစာရ ၂-ပါးကိုသာ ဖြစ်စေ၏။ အပ္ပနာ ဟူသော ဈာန်ကို မဖြစ်စေတတ်ကုန်၊ အသုဘဆယ်ပါး၊ ကိုယ်အရည်ရောက်ကုန်သောသတိ ဤ၁၁- ပါးတို့ကား ပထမ ဈာန်ကိုသာ ရရောက်စေကုန်၏။ ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ ထွက်သက် ဝင်သက်သတိ ဖြာဟ္မဝိဟာရ လေးပါး တို့ကား

ပထမ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန်အထိ ရရောက်စေတတ်ကုန်၏။

ဆရာ့ ဆရာတို့ကား-ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရကို စတုတ္ထဈာန်သာ ရစေတတ်၏။ လျှစ်လျူ။ အာရုံဖြစ်သောကြောင့် ဟု ဆိုကုန်၏။ မေတ္တာ စသည်ကဲ့သို့ အာရုံသည်လည်း အာရုံတရပ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ပထမ အစရှိသော ဈာန် ဖြစ်ကောင်း သည်ပင်တည်း။ အကြောင်းကား-ဥပေက္ခာဆိုသော်လည်း ဤဗြဟ္မဝိဟာရဥပေက္ခာသည် အာရုံမိမ့်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အာကာသာနန္တ စသည်၌လည်း ပထမဈာန် စသည် ဖြစ်ကောင်းသည်ပင်တည်း။ သို့ရာတွင် ပထဝီကိုပယ်သော အနန္တသကာသလောက် လျှင်မြန်ဖွယ် မရှိချေ။ ယင်းသို့လျှင် ဈာန်အခြေခံ လုပ်ငန်း လေးဆယ်ရှိရာ ပထမဆုံး လုပ်ငန်း အာရုံတဆယ်တို့သည် ဈာန်ကို မရစေတတ်ကုန်။ ဈာန်၏ ဥပစာရှိမျှကို ရောက်စေကုန်၏။ ဒုတိယ ၁၁-ပါးသော အာရုံတို့သည် ပထမဈာန်မျှကို ရရောက်စေကုန်၏။ ကျန် ၁၅-ပါးတို့ကား ပထမ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန်တိုင်ရရောက်စေနိုင်ကုန်၏။ အရှေ့ အာရုံလေးပါးတို့ကား အရှေ့ဈာန်ကိုသာ ဖြစ်စေကုန်၏။

၃- ဈာန်လုပ်ငန်း။

ဈာန် သမာပတ်လုပ်ငန်းအတွက်နိမိတ်သုံးပါးကို ရှေးဦးစွာ သိမှတ်ရမည်။ ၎င်းကား- ၁-ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ၂-ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ၃-ပတိဘာဂနိမိတ် ဟု ၃မျိုးတို့တည်း။ ၎င်းတို့တွင် မည်သည့်လုပ်ငန်း၌ မဆို ပထမပွားများသော အာရုံသည် ပရိကမ္မနိမိတ် မည်၏။ ကောင်းစွာပိုင်းခြားမှတ်သားမိသော အာရုံသည် ဥဂ္ဂဟနိမိတ် မည်၏။ မျက်စိ၌ ထင်သကဲ့သို့ စိတ်၌ ထင်နေသော အာရုံသည် ပတိဘာဂနိမိတ် မည်၏။ ထို့ကြောင့် ပရိကမ်သည် ဥဂ္ဂဟ၏အကြောင်း၊ ၎င်းသည် ပတိဘာဂနိမိတ်၏ အကြောင်း၊ ၎င်းသည် ဈာန်၏အကြောင်း၊ ရူပဈာန်သည် အရူပဈာန်၏ အကြောင်း၊ အရူပအောက် အောက်ဈာန်သည် အထက် အထက်ဈာန်၏ အကြောင်း၊ ၎င်း နေဝသညာ နာသညာ ယထာန ဈာန်သည် နိရောဓ သမာပတ်၏ အကြောင်း ဟု သိမှတ်ရာ၏။

ထင်ရှားစေဦးအံ့- ရှေးဦးစွာ သမထ ရိက္ခန်းဝင်ဖြစ်၍ လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်လိုသူသည် ပထမဦးစွာ သီလကို စင်ကြယ်စေရာ၏။ ထို့နောက်ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်ရောက်၍ ပထဝီ-ပထဝီ-မြေ-မြေ ဟု ကသိုဏ်းဝန်း ကြည့်၍ နှလုံးသွင်းရာ၏။ ၎င်းကို ပရိကမ်ခေါ် အခြံအရံ လုပ်ကိုင်မှုဟု ဆိုလို၏။ ဤသို့ အဖန်ဖန် စိတ်ထား ဝှူးစိုက်ပါများသော် မြေနိမိတ်သည် စိတ်၌ စွဲဝင်လေ၏။ မှတ်သားမိလေ၏။ စိတ်တွင်းက မြင်ရသကဲ့သို့ ထင်လေ၏။ ၎င်းကို ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ဟု ခေါ်၏။ ကောင်းစွာ ယူပြီး အာရုံဟု ဆိုလို၏။ ယင်းသို့ထင်သော ဥဂ္ဂဟနိမိတ်

ကိုပင် ရှေးပွားများပြီးအတိုင်း ပရိကမ္မ သမာဓိ ပြင့် အဖန်
ဖန် အထပ်ထပ် မပြတ်မလတ်ပွားများရာ၏။ စိတ်ရောက်ရာ၏။
စိတ်ကု ရူးစိုက်ရာ၏။ ထိုမြေခိုမိတ်၌စိတ်ကို တည်စေရာ၏။
ယင်းမြေ၌ အာရုံ တည်ထား ပွားများသော် မြေမှ အလွတ်
ဖြစ်သော အထပ်ထပ် ပွားများ မှကြောင့် ထင်ရှားသောမြေ
အာရုံခိုမိတ်သည့် စိတ်၌ သက်ဝင် တည်နေလေ၏။ ၎င်းကို
ပတိဘာဂနိမိတ် ဟုခေါ်၏။ မြေနှင့် အလားတူ မြေတု အာရုံ
မြေရိပ် မြေရောင်ကို ဥပစာရ်သမာဓိ ဟုလည်း ခေါ်၏။

ယင်းသည့်နောက်ယင်းသည့် ပတိဘာဂနိမိတ် ခေါ် စိတ်
တွင်ထင်၍ မျက်စိဖြင့် ပကတိ မြင်သည့် စင်ကြယ်ထွစွာ
သော ထိုမြေကိုပင် အဖန်ဖန် ပွားများ၍ စိတ်ဝင်စားပါ များ
လတ်သော် ထိုအာရုံကိုသာ ကြံစည်ခြင်း ဆင်ခြင်ခြင်း နှစ်
ဖြုတ်ခြင်း ချမ်းသာခြင်း စွဲမြဲတည်တန့်ခြင်းဟု အင်္ဂါငါးပါး
ရှိ ပထမချာန်သို့ စိတ်ထားရောက်လေ၏။ ၎င်းကို အပ္ပနာ ဟု
ဆို၏။ အလုပ်၏ ပြီးဆုံးခြင်းဟူလို၊ ထို့နောက် ထိုပထမချာန်
ကိုပင်လျှင် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ဝင်စားနေခြင်း အဝိဇ္ဇာန်ခြင်း၊
ချာန်မှထခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း ဟူသော ဝသိဘော ငါးပါးဖြင့်
မြဲမြံ ခိုင်ခန့်ရန် အထပ်ထပ် ပြုဆုပ်ပွားများရာ၏။

ယင်းသို့ ပြုလုပ် ပွားများလတ်သော် ပထမ၊ ဒုတိယ၊
ချာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးသည့် သဘောအားဖြင့် ကွယ်ပျောက်၍၊
နှစ်ဖြုတ်ခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ စွဲမြဲတည်တန့်ခြင်းဟု အင်္ဂါသုံး
းရှိ ဒုတိယချာန်သို့ ရောက်လေ၏။ ၎င်းကိုလည်း ဝသိဘော
းပါးဖြင့် ပွားထုံပါများခြင်း အားဖြင့် တတိယ ချာန် (ပိတိ)
င်္ဂါကွယ်၍ စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်း စွဲမြဲတည်တန့်ခြင်း ဟု

အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ တတ်ယဉ်စွာသို့ စိတ်ထား ရောက်ဆိုက်လေ၏။ ၎င်းကိုလည်း ဝသီဘော် ငါးပါးဖြင့် ပွားထုံရာ၏။

ယင်းသို့ အဖန်ဖန် ပြုလုပ်ပွားထုံခြင်းအားဖြင့်ပင် ချမ်းသာခြင်း ဟူသော စတုတ္ထအင်္ဂါ ကွယ်ပျောက်၍ ၎င်းကို လျစ်လျူရှုခြင်း စိတ်ထား စွဲမြဲ တည်တံ့ခြင်း အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်ဆိုက်လေ၏။ ၎င်းတပင် ဝသီဘော် ငါးပါးဖြင့် ပွားထုံရာ၏။ ယင်းသို့ ပွားထုံ၍ စိတ်အာရုံခိုင်မြဲ တည်တံ့လှသော် အဘိညာဏ်ခေါ် ဉာဏ်အဖြစ် အထူးများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်လေသည်။

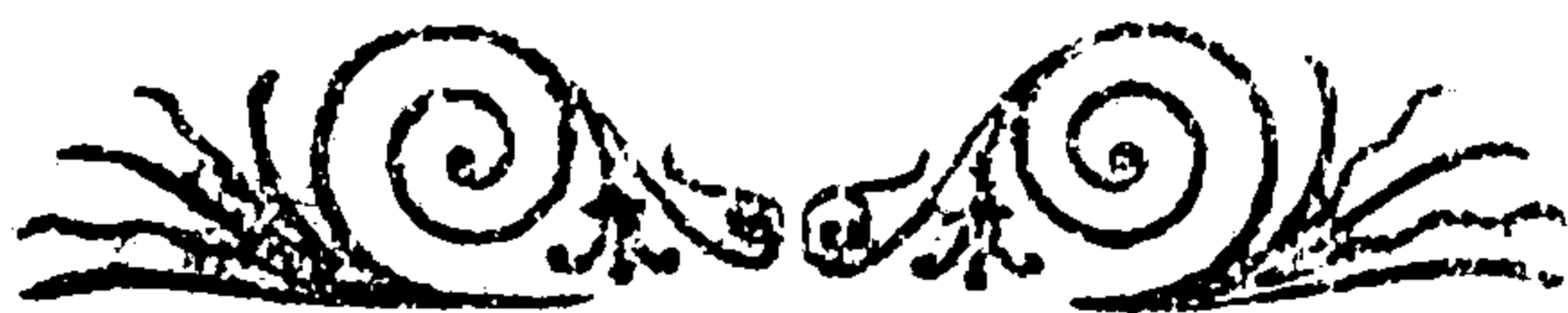
ယင်း စတုတ္ထဈာန်၌ တည်နေသော ယောဂီ မုတ္တိုလ်သည် ပထဝီ မြေခိုမိတ်ကို ခွါ၍ ရသော ကောင်းကင်ကို စိတ်ထား ရောက်ရှိ ပွားများနေထိုင်လေ၏။ ၎င်းအဆုံးမဲ့ ကောင်းကင်၌ပင် စိတ်ထားရောက်ဆိုက် တည်ထောင်ပွားထုံပါများလတ်သော် အပိုင်းအခြားမဲ့ ကောင်းကင် အာရုံ ကွယ်ပျောက်၍ ၎င်းကို အာရုံပြုသော အပိုင်းအခြားမဲ့ ဗညာဉ်စိတ်၌သာ စိတ်ရောက် နေထိုင်လေ၏။

ယင်းမှနောက် ယင်းအာရုံကိုပင် အထပ်ထပ် ပွားများလတ်သော် ဝိညာဉ်စိတ် ကွယ်ပျောက်၍ ၎င်းမရှိ ထူသော ဗညာဉ်သို့ စိတ်ထား ရောက်ဆိုက် တည်နေလေ၏။ ၎င်းကိုပင် အာရုံပြုပါ များလတ်သော် ဝိညာဉ်ရှိ မဲ့ကင်း အာရုံ၌ စိတ်ထားတည်နေလေ၏။

ယင်းသည့် သမာဓိ နှစ်မျိုးတွင် လက်ဦးဆုံး သမာဓိလေးမျိုးကို ရူပဈာန် ဟု ဆို၏။ နောက်ဆုံး သမာဓိလေးပါးကို အရူပဈာန် ဟု ဆို၏။

သာသနာတော်၌ကား ပထမ သမာဓိ လေးမျိုးကို မျက်မှောက်ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ရေး ဟု ၎င်း၊ နောက်လေးပါးကို ဇေးမြဲချမ်းမြေ့စွာနေထိုင်ရေးဟု၎င်း ခေါ်ဝေါ်၏။ ယင်းသည့်သမာဓိ ရှစ်မျိုးကို အစဉ်အတိုင်း ဝင်စား နေထိုင်ခြင်းကို သမာပတ် ဝင်စားနေသည်ဟု ဆို၏။ စိတ်ထားတည်တန့် နေထိုင်ခြင်း သို့ ဆိုက်ရောက် နေသည်ဟု ဆိုလို၏။ အရိယာတို့ကား ဤသည့် သမာဓိများသို့၎င်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် စသည်သို့၎င်း၊ အနာဂါဝိနှင့် ရဟန္တာတို့သည့် နိရောဓ သမာပတ်တိုင်၎င်း၊ ဝင်စားနေထိုင်ကုန်၏။

သမာပတ် ဝင်စားဟန်ကား- လက်ဦးစွာ ပထမ ဈာန်ကို ဝင်စား၏။ ၎င်း၌ နေလိုတိုင်းကား သမာပတ်လုံး နေထိုင်၍၊ ၎င်းမှ ထပြီးလျှင် ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စား နေထိုင်၏။ ထို့နောက် နည်းတူပင် ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန်၊ ၎င်းမှထ၍ အစဉ်အတိုင်း အရူပဈာန်များကို ဝင်စား နေထိုင်၏။ အသီးသီးကို ဝင်စား၍ အသီးသီးမှ ထ၍ အဆင့်ဆင့် ဝင်စားသည်ကို သိမှတ်ရမည်။

၄- အဘိညာဏ်

ယင်းသို့လျှင် ပထဝီစသော ကသိုဏ်း နိမိတ်ကို အာရုံထား၍ စတုတ္ထဈာန်အထိ စိတ်ထား ရောက်ဆိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၎င်းကို အမန်ဖန် ဝင်စား လေ့လာခြင်းအားဖြင့် သမာဓိရိုင်းခန့် မြဲမြံလွယ်လတ်သော စိတ်တွင် ညွတ်ကပ်မှုဖြင့်ပင် အထူးထူးသော တန်ခိုးအုဒ္ဓိများကို ဖြစ်စေနိုင်လေ၏။

၁- တယောကံထည်းဖြစ်လျက် တရာ တထောင် စသည် ထင်စေနိုင်၏။ တရာ တထောင် ဖြစ်လျက် တယောကံထည်း ထင်စေနိုင်၏။ နံရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်သို့ ထင်ရှား၍ ဖြစ်စေ ကွယ်ပျောက်၍ ဖြစ်စေကွင်းပြင်၌ကဲ့သို့ အတားအဆီးမရှိ အပတ်အမင်မရှိ သွားလာနိုင်၏။ မြေပြင် မှာကဲ့သို့ ရေတွင်လည်း မကျ မနစ် သွားလာနိုင်၏။ ကောင်းကင် ပြင်၌လည်း အတောင်ရှိသော ဌာနကဲ့သို့ သွားနိုင်၏။ လောကကြီးတခုလုံးကိုလည်း မိမိအလိုရှိတိုင်း လုပ်နိုင်၏။

၂- ရှေးရှေးနေခဲ့ဖူးသော ဘဝများစွာကို အောက်မေ့ သိစွမ်းနိုင်၏။ ၎င်းပစ္စက္ခဘဝ အဖြစ်အပျက် ကဲ့သို့ပင် သိရှိအောက်မေ့နိုင်၏။

၃- နတ်၏ နားကဲ့သို့ အဝေး အနီးရှိ လူတို့ နတ်တို့၏ အသံ ပြောသံ ဆိုသံ ကိုလည်း ကြားနိုင်၏။

၄- နတ်တို့၏ မျက်စိ အမြင်ကဲ့သို့ အဝေး အနီး ဖြစ်သော လူ နတ် တို့ အသွင် အပြင်ကို မြင်နိုင်၏။

၅- သူတပါးတို့ စိတ်ကြံစည်သည်ကို မည်သို့ ကြံစည်သည့် မည်သို့ စိတ်ကူးသည် မည်သို့ တွေးတောသည် ဟု သိနိုင်၏။ ထိုမှတစ်ပါး အတိတ်က အဖြစ် အပျက်ကို သိခြင်း အနာဂတ် အဖြစ် အပျက်ကိုသိခြင်း ကမ် အထူးကို သိမြင်ခြင်း စသည်ကိုလည်း သိမြင်နိုင်လေသည်။ ဤမျှ မကသေးရေကိုထောပတ် ပျား တင်လဲး ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၊ အဝေးကို အနီး ဖြစ်စေ နိုင်ခြင်း၊ အကြီးကို အငယ်၊ အငယ်ကိုအကြီး ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း၊ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ စသည်သို့ သွားရောက်နိုင်ခြင်း၊ အမြည်ပြည် အနယ်နယ်သို့ တမဟုတ်ခြင်း သွား၍ အယူယူ ထံသို့လည်း သွားရောက်တွေ့ဆုံနိုင်၏။ အထူးထူးသော အသွင် အပြင်တို့လည်း ပြုလုပ် ဖန်ဆင်းပြုနိုင်၏။ ဤသို့အားဖြင့် သမာဓိချုပ်မှာ တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းစေကာ ဉာဏ်ဝဉာဏ် မရှိလျှင် မဖြစ်မြောက်ချေ။ စိတ်ကူး ဉာဏ် မရှိသောကြောင့်လည်း။

ဈာန်သဘာဝ၏ နှင့် အဘိညာဉ် ငြီး၏။

တရားမှန်တော်ကြီး

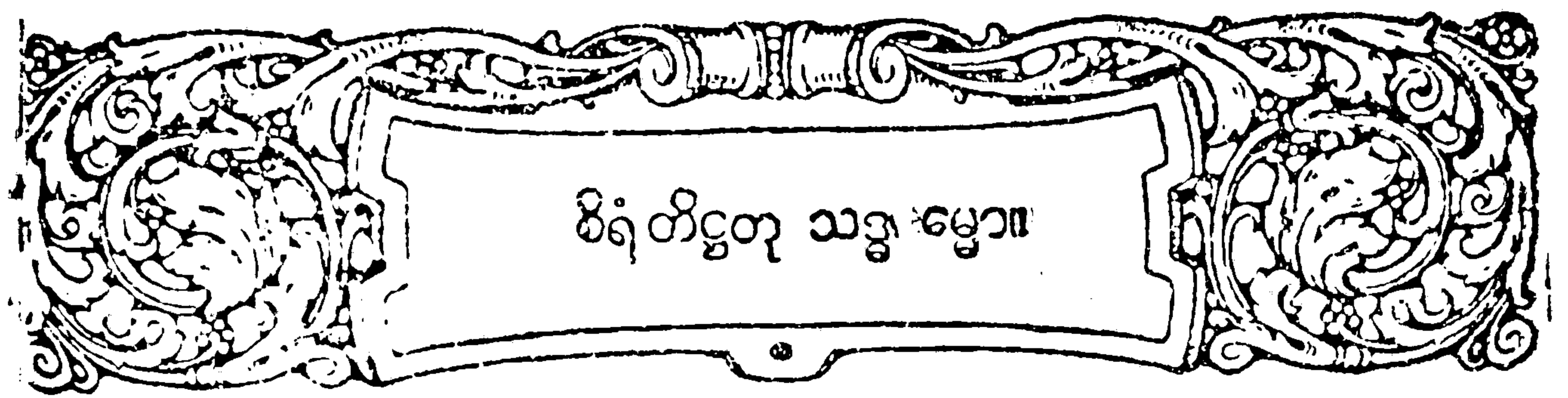
သောဠသမဓဏ်း

လောကဆုံး နိဗ္ဗာန်

လောကဆုံး နိဗ္ဗာန်

၈၄- အချိုးနိဒါန်း	၃၀၃-၃၀၆
၈၅- သုဒ္ဓဿသုတ်	၃၀၇
၈၆- ဒုက္ခနိရောဓသုတ်	၃၀၈-၃၀၉
၈၇- လောကဿန္တသုတ်	၃၀၉-၃၁၀
၈၈- ပဒီပေါဗမသုတ်	၃၁၁
၈၉- အယောဃနသုတ်	၃၁၂-၃၁၃
၉၀- အနိဿိတ သုတ်	၃၁၄-၃၁၅
၉၁- ဝိညာဏနိရောဓသုတ်	၃၁၆-၃၁၈
၉၂- ဗောဓိယသုတ်	၃၁၈-၃၂၃

လောကဆုံး နိဗ္ဗာန်

၈၄- အချိုးနိဒါန်း။

ဥဉ္ဇာဏ် တရား ဟူသော ဗုဒ္ဓဘာသာ တရား၌ အမွန်မြတ်
နိဗ္ဗာန် ဆုံး တရားကို ရောဂ တဏှာ ဟူသော လောကကို တသိ
မက်ခြင်း၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော မောဟ မှောင်တိုက်ကြီး ဖုံး
လွှမ်းခြင်း၊ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ သစ္စဉာဏ်မျက်စိ ကင်းပဲ့ သူတို့
ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်
တိုင်ပင်-

ကိစ္ဆေန မေ အမိဂတံ၊
ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ၊
ရာဂ ဒေါသ ပရေတေ ဟိ၊
နာ'ဟံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဒ္ဓော။

ဟု ဆင်ခြင်တော် မူလေသည်။ မေ- ငါသည်၊ ကိစ္ဆေန-ခဲး
ယဉ်း ပြုပြင်သဖြင့်၊ အမိဂတံ- ဤ တရားကို အားပါးစိုက်၍
ရအပ်၏၊ ဒါနိ-ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ ရာဂ ဒေါသ ပရေတေ-
တသိမက်ခြင်း အပြစ် ဒေါသ တို့ဖြင့် နှိပ်စက် အပ်သော
ဤကပ္ပါယားတို့ အတွင်း၌ (၈၅ တတိယပါဒမှ ပြန်၍ လိုက်)
ပကာသိတုံ-သိနိုင်ရန် ဟောကြား မော် ပြု ခြင်းငှါ ဟလံ-

မသင့်တော်ခဲ့ချေ။ ဟိ-အကြောင်းကား၊ ရာဂဒေါသ ပရေ
တေ-လူ နတ်စသီးစွာ အပေါ်၌ တတ်မက်ခြင်း အပြစ် ဒေါ
သတို့ဖြင့် ဖိစီးနှိပ်စက်သော ဤ လူ နတ်တို့ အတွင်း၌၊ အယံ
ဓမ္မော- ဤငါ့တရားသည်၊ သုသမ္မု၊ ဓော-သိလွယ်၊ ထင်လွယ်၊
မြင်လွယ်၊ လိုက်နာလွယ်သည်၊ န-မဖြစ်နိုင်ပေရာ သတည်း။

ဤ စကားသည် နိဗ္ဗာန်ကို ပုထုဇဉ်တို့ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်
အပ်၊ မျက်မှောက် မပြုအပ်၊ ပြောနိုင်ဟု ဘုရား အာဘော်
အားဖြင့် ဆိုလိုသည် မဟုတ်ချေ။ ရှေး ထိဟိုဉ် တို့ကသာ
အရိယာတို့ ဉာဏ်အရသာ ဖြစ်သည်၊ ပုထုဇဉ်တို့ကား အနု
မာနဉာဏ်ဖြင့်သာ ရှုမြင်နိုင်သည်ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသို့ဟုတ်
ချေ။ ရာဂနှင့် အဝိဇ္ဇာ ထူပြော၍ သံသရာကို လောကကို
တတ်မက်နေလျက် ဉာဏ်မျက်စိ ကာနီးသော သံသရာကို
ငြီးငွေ့ နိုင်ခြင်းရှိသော သူများအတွက်သာ အသိအမြင် သဲ
ခက်သည်။ သဒ္ဓါဉာဏ် ထင်မြင် နိုင်သော ပုထုဇဉ်တို့ ဉာဏ်
ဖြင့်ကား ထင်ရှားစွာ မြင်နိုင်သည် ထင်နိုင်သည် ပင်တည်း။
အမှန်ကား နိဗ္ဗာန်အမြင်ခက်၊ အခက်ကား သံသရာကို
ငြီးငွေ့ဖို့ဖြစ်၏။ သံသရာကို ငြီးငွေ့သူ၊ လောကကြီးကို
ဆင်းရဲ၊ ထင်နိုင်သူများ အတွက်ကား နိဗ္ဗာန်မြင်ရန် အင်
မတန် လွယ်ကူသေးသည်။

ယတော ယတော ဝိပဿတိ၊

ခန္ဓာနံ ဓဒယဗ္ဗယံ၊

လတတော ဝိတိ-ပါမောဇ္ဇံ၊

အမတံ တံ ဝိဇာနတံ။

ဤ ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်ကား အထက်ပါ စကား၏ ခိုင်လုံသော သာဓကဖြစ်၏။ ယတော-အကြင်သို့သော သစ္စဉာဏ် မြင်အားဖြင့်၊ ပါ.ဝိပဿန-ဉာဏ်ဖြင့်၊ ခန္ဓာနံ-ကိုယ်အစုငါးမျိုးတို့၏၊ ဥဒယဗ္ဗယံ-ဖြစ်ပေါ်ပုံပျက်စီးပုံကို၊ ယတော ဝိပဿတိ-ထူးထူးချွန်ချွန် ရှုကြည့်သောကြောင့်၊ ပိတိပါမေ-စွံ-နစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ လဘတေ-၏၊ တံ-ထိုသည့် နစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကား၊ ဝိဇာနတံ-သစ္စဉာဏ်ဖြင့် ထင်စွဲသိတတ်သော ပုထုဇ္ဈင်တို့၏၊ အမတံ-မသေရာမှန် ပြည်နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။

ထုရား ကိုယ်တော်တိုင် အပြည့်အစုံ ဖော်ပြချက်ကား “အဓိဂတော ခေါ် ဗျဿံ ဓမ္မော ဂန္တိရော ဒုဒ္ဓသော ဒုရနုပောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတ ဝေဒနီယော၊ အာလယ ရာမာ ခေါပနာ’ယံ ပဇာအာလယ ရတာ အာလယ သမုဒိတာ၊ အာလယ ရာမာယ ခေါပန ပဇာယ အာလယ ရတာယ အာလယ သမုဒိတာယ ဒုဒ္ဓသ ‘ဗိဒံ ဌာနံယဒိဒ ဝိဒပ္ပန္နယတာ ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒေါ၊ ဣဒံပိခေါ ဌာနံ သုဒုဒ္ဓသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရ သမထော သဗ္ဗပ ဝိပ္ပတိ နိဿဋ္ဌေ၊ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာဏံ”..... ငါ့အပ်သော ဤ တရားသည် အလွန်နက်နဲ၏၊ မြင်နိုင်ခဲ့၏၊ သိနိုင်ခဲ့၏၊ လိမ့်မဲ့၏၊ မြှန်မြတ်၏၊ အကြံမျှဖြင့် မရရောက်အပ်၊ နူးညံ့၏၊ ပညာရှိတို့သာသိအပ်၏၊ စင်စစ်ကား ဤသတ္တဝါ အပေါင်းကား တဏှာ၌ ပျော်ပိုက်၏၊ တဏှာ၌ မွေ့လျော်၏၊ တစ်မက်ခြင်းကံဖြစ်စေ၏၊ ထိုသို့အားဖြင့် တဏှာ ၌ ပျော် ပိုက် မွေ့လျော်၍ တဏှာကို

ဖြစ်စေသော အတ္တဝါ များသည် ဤသည့် ကြောင်းကျိုး
 ဆက်စပ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်သမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို သိနိုင် မြင်
 နိုင်ရန် ခဲးယဉ်း လှ၏။ ပြုပြင်ရေး အားလုံး ကုန်ဆုံးရာ၊
 ခန္ဓာအားလုံး ပျက်ပြိုနီးရာ၊ လွတ်ရာ၊ တဏှာ ကုန်ရာ၊
 တသ်နက် ကင်းရာ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ကောင်း
 ကောင်း သိမြင်ရန်ခဲးယဉ်းစွာ လှ၏-ဟု မိန့်တော် မူလေသည်။
 ယင်းသို့ ဖြစ်စေကာ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကြောင့် အမြင်အသိ
 ခက်သော နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကြီးကို ထိုတဏှာအစရှိသော
 တသ်မက်ခြင်းတရားယုတ်များကို ပယ်ခွါစွန့်ထား၍ အား
 ရှိသမျှ ဉာဏ်ဖြင့် တင်အောင် မြင်အောင် ကြည့်ရှုကြကုန်စို့။"

၈၅-သုဒ္ဓန္ဓသသုတ်

ဤ နိဝါဒါ ဌာနံ သုဒ္ဓန္ဓသံ ယဒိဓံ သဗ္ဗသင်္ခါရ သမထော၊
သဗ္ဗုပဓိပ္ပတိ နိဿဂ္ဂါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ
နိရောဓော နိဗ္ဗာဏံ၊ ပြုပြင်ရေးအားလုံး ငြိမ်းစဲရာ၊ ကိုယ်အစု
အားလုံးကို စွန့်ပယ်ရာ၊ တသ်မက်ခြင်းကုန်ခန်းရာ၊ တသ်မက်
ကင်းရာ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာဏ် မည်သည် ရှိ၏၊ ဤနိဗ္ဗာဏ်
အရေးကိုလည်း အလွန်မြင်နိုင် ခဲ့၏။

ဤ ဘုရားစကား တော်တွင်- သဗ္ဗသင်္ခါရ သမထော၊
သဗ္ဗုပဓိပ္ပတိ နိဿဂ္ဂါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော
နိဗ္ဗာဏံ ဟူသော စကားဖြင့် နိဗ္ဗာဏ်၏ သဘောကို ပြ၏၊
နိဗ္ဗာဏံ-ဆိုသောစကားဖြင့် နိဗ္ဗာဏ်ထင်ရှားရှိသည်ဟုဆို၏၊
၎င်း၏သဘောကို အခြားစကားများဖြင့် ပြ၏၊ ၎င်းတို့တွင်- သဗ္ဗ
သင်္ခါရသမထောဆိုသော စကားဖြင့်- ပြုပြင်ရေးအားလုံးငြိမ်း
စဲရာ ဟု ဆို၏၊ လူနတ် ဖြစ်ရေး လုပ်ငန်းမှ ငြိမ်းရာကုသိုလ်
အကုသိုလ် ကင်းရာ ဟု ဆိုလို၏၊ သဗ္ဗုပဓိပ္ပတိ နိဿဂ္ဂါ ဆို
သော စကားဖြင့် လူ နတ်တို့ ကိုယ်အစု၊ လူနတ် စည်းစိမ်
အားလုံး စွန့်ပယ်ရာ ဖြစ်ကြောင်း ဆို၏၊ တဏှာက္ခယော ဝိရာ
ဂေါ ဆိုသော စကားများဖြင့် တသ်ခြင်းကုန်၍ တသ်ခြင်း
ကင်းကြောင်း ဆို၏၊ နိရောဓော ဖြင့် လောက လူ နတ် အ
ဖြစ် လူ နတ် စည်းစိမ်နှင့် လူ နတ် ကိုယ်အစု ၎င်း၌ တသ်
မက်ရေး အားလုံး ချုပ်ရာသည် နိဗ္ဗာဏ် ဖြစ်ကြောင်း ဆို၏။

၈၆ ဒုက္ခနိရောဓသုတ်

ယင်းစကားမျှနှင့် မကြေနပ်သေးလျှင် ငမန်ကြည့်ရှု ပါအုံး။ ဣဒံ ခေါပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ အဂိယ သစ္စံ ယောတဿာယေဝ တဏှာယ အသေသ ဝိရာဂ နိရောဓော စာဓကိ ပတိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။

ရဟန်းတို့၊ ဤဆိုအံ့သည်ကား ဆင်းရဲချုပ် ငြိမ်းရာ အဂိယ သူစင်တို့ အမှန်တရားသည်၊ ယင်းဆည့် ကာဘုံ ရူပဘုံ အရူပဘုံ၌ တတ်မက်သော တဏှာ၏ အကြွင်းမဲ့တည်ခြင်းကင်း၍ ချုပ်ခြင်း စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ အဖန်ဖန် စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်း၊ အစွဲကင်းခြင်းပင်တည်း။

ဤကောင်းတော်၏ အချုပ် ဆိုလိုရင်းမှာ- အဂိယ သူစင် သူကောင်းတို့ အမှန်တရားဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ ဘုံသုံးပါး၌ တတ်မက်စွဲလမ်းခြင်း၏ အကြွင်းမဲ့ တတ်စွဲမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ပင်တည်းဟု ဆိုလို၏။

ယင်းစကားတွင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်း- ဆိုသည်မှာ လောက အပေါ်၌ ငမယ်စွဲခြင်းကို စွန့်လွှတ်ခြင်း အကြိမ်ကြိမ် စွန့်လွှတ်ခြင်းပင်တည်း။ စွန့်ခြင်း-ဆိုသော်လည်း တတ်မက်ခြင်း က လောကမှ စွန့်ထွက် သွားသည် မဟုတ်၊ ဝိမိဟူသော စွန့်တတ်သူက လွတ်ထွက်ခြင်း လွတ်လိုက်ခြင်း၊ အစွဲကင်းခြင်း ပင်တည်း ဟု တပ်မံ ထင်ရှား စေပြန်လေသည်။

ဟောသတိပဋ္ဌာန သုတ်တော်၌လည်း ဤ ဓမ္မစက္က ပဓာန သုတ်တော် အတိုင်းပင် ဟောတော်မူ၍၊ ၎င်း တတ်မက်ခြင်း ဆည့် စွန့်ပယ်သော် ဘယ်၌ စွန့်ပယ်သနည်း ?၊ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့သော် ဆယ်မှာ ချုပ်ငြိမ်းသနည်း ? ဟု မေးပြီးလျှင် မျက်စိ

နား နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် ဝိတ် ဟူသော ချစ်နစ်သက်ဖွယ်
အာရုံဘို့၌ပင် ပယ်စွန့် ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း ဟောတော်မူသ
သည့်၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန် ဟူသည့် လောကကြီး အပေါ်၌
တည်စွဲ ကင်းရာပင် ဟု သိနိုင်၏။

၈၇- လောကဿန္တသုတ်

ဝ စကားသည် များစွာမှန်တူ၏။ နိဗ္ဗာန် ဆိုသည်မှာ
ထ ကပ္ပိကြီးတခု အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ကပ္ပိသူ တစုံတဦး
အဖြစ်ဖြင့်၎င်း တစုံတခု၌ တည်နေသည့် မဟုတ်
ချေ။ အထည်ဖြစ်ခရှိ အရပ်မျက်နှာ တည်နေရာ
ညွှန်ကြား ရှုမြင်ဖွယ် ခရှိချေ။ ဤ အဓိပ္ပါယ် ထင်ရှားရန်
တဖန် ဤ လောကဿန္တသုတ်ကို ကြည့်ရှုပါကုန်။

ယတ္ထ ခေါ် အာရသော နဇာယာဘိ နဇိယုတိ နဗိယုတိ
နစတိ နဥပပဇ္ဇတိ နာ'ဟံ တံဂမနေန လောကဿန္တံ ဤ
ဘေဿု' မိန္ဒေယျံ ပဒတ္တယျန္တိ ဝဒါမိ၊ နစာဟာ 'မာရသော၊
အာတော လောကဿန္တံ ဂု ဣဿန္တကရိယံ ဝဒါမိ၊ အပိစ
ခါဟာ 'မာရသော၊ ဣမသ္မိ'ယေဝ ဗျာမ ဒတ္တေ ကန္ဓဝရေ
သသညိဒ္ဓိ သမနကေ လောကံစ ပညာပေမိ လောကဿ
ပယံစ လောကနိနရာဇံစ လောကနိရောဂေါပိနိ' စပတိပဒန္တိ။

အို တကာ လောဟိတဿ နတ်သား၊ မဖြစ်ပွားရရာ မအို
ရာ မသေရာ မစူးတရရာ မဖြစ်ရရာ လောက အဆုံးကို
သွားရောက်ခြင်းဖြင့် သိအပ် မြင်အပ် ရောက်အပ်သည် ဟု
ငါတို့ကားမဟော၊ အိုတကာ လောဟိတဿ နတ်သား၊ လော
ကအဆုံးကို မရောက်ပဲလည်း ဆင်းရဲဆုံးသည်ဟု ငါတို့ကား

မဟောချေ။ ဒုတိယကော လောဟိတဿနုတ်သား၊ စစ်စစ်မှု
ကား အမှတ်သညာနှင့် စိတ်နှင့်တကွ တလံမျှရှိသော ဤ
ကိုယ်ကောင်း၌ပင် လောကဟု၎င်း လောက ဖြစ်ကြောင်းဟု၎င်း
လောက ချုပ်ငြိမ်းရာဟု၎င်း၊ လောကချုပ်ရာသို့ ရောက်
ကြောင်းကျင့်ဝတ်ဟု၎င်း ဟောညွှန်၏။

ဤသည့် ဘုရားစကားတော်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် အရပ်သီး
ခြား တည်နေရာ မရှိကြောင်း ထင်ရှားထွလေ၏။ အကြောင်း
ကား- လောက ဟူ သည်လည်း ဤကိုယ်ပင်၊ လောက အ
ဆုံး ဟူသည်လည်း ဤကိုယ်ပင်တည်း။ ထိုစကား၌ လောက
ဟူသည်ကား ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း ဒုက္ခထင်ရှားသော ဤကိုယ်
ကိုပင်ဆို၏။ အပြင်လောကလည်း အကြီး ပင်လေသည်။
လောက ဖြစ်ကြောင်း ဟူသည်ကား ဤကိုယ်ကိုပင် တစ်
မက် စွဲလမ်းနေ၏။ ထိုကြောင့်ပင် ဤကိုယ်ဖြစ်ပွားနေ၏။ ထို့
ကြောင့် တစ်မက် နေခြင်းကို လောက ဖြစ်ကြောင်းဟု ဆို၏။
လောက ချုပ်ငြိမ်းရာ ဟူသည်လည်း ဤကိုယ်ကိုပင် ဆို၏။
အကြောင်းကား ဤကိုယ်၌ပင် တစ်မက်ခြင်း ကင်းရာ ဖြစ်
လေသည်။

ဤကိုယ်ကိုပင် ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း အကျင့် ဆိုသည်ကား
ဤကိုယ်၌ပင် သီလ သမာဓိ ပညာဟူသော ကျင့်ဝတ်များ
တည်နေ၍ ၎င်း၌ တစ်မက်စွဲလမ်း ကင်းရလေသည်။ ထို့
ကြောင့် ဤကိုယ်သည်ပင် ဆင်းရဲကောင်း၊ ဤကိုယ်သည်ပင်
ဆင်းရဲကြောင်း တစ်မက်မှုတည်းရာ၊ ဤကိုယ်သည်ပင်
တစ်မက် ကင်းလွတ် ချုပ်ငြိမ်းရာ၊ ဤကိုယ်သည်ပင် တစ်
မက်ချုပ်ငြိမ်းရေး ကျင့်ဝတ်တည်းရာ ဟု သိမှတ်ရမည်။

၈၈-ပဒိပေါပမသုတ်

အကြောင်းကို သာလွန် ရှင်းလင်းစေဘိန် ဤဆိုလတ္တံ့၊
ပဒိပေါပမသုတ်ကို သိမှတ်အပ်၏။

ဝိဿံ ပုရာဏံ နဝ'နတ္ထိ သန္တဝံ၊
ဝိရတ္တ ဝိတ္တာယတိကော ဘဝသ္မိ၊
တေ ဝိဿ ဝိဇာ အဝိရုဋ္ဌိ ဆန္ဒာ၊
နိဗ္ဗန္တိ ဝိရာ ယထာယံ ပဒိပေါ။

ဤသည့် ပဒိပေါပမသုတ် အနက်သွားကား။ ပုရာဏံ-အ
ဟောင်းဖြစ်သော၊ သန္တဝံ-ဘဝဖြင့်ရေးသည်၊ ဝိဿံ- ကုန်ပြီ၊
နဝ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ သန္တဝံ-ဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သည့်
ကံသစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ-မရှိ၊ အာ ယတိကော ဘဝသ္မိ-
လာလတ္တံ့၊ အနာဂတ်ဘဝ၌၊ ဝိရတ္တ ဝိတ္တာ- တသ်မက်ခြင်း
ကင်းကုန်၏။ တေဝိရာ-ထိုသည် မင်္ဂလိယ ပညာရှိတို့သည်၊
ဝိဿဝိဇာ-ဘဝမျိုးစေ့ ကုန်ဆုံးကုန်ပြီ၊ အဝိရုဋ္ဌိဆန္ဒာ- ဘဝ
စည်ပင် ပြန့်ပွားရန်အလိုသည်း မရှိကုန်မူ၍၊ အယံ ပဒိပေါ
ယထာ-ဤသည့် ဆီနှင့် မီးစာကုန်၍ ငြိမ်းသော ဆီမီးကဲ့သို့၊
နိဗ္ဗန္တိ-ငြိမ်းအေးကုန်၏။

အ.မိပ္ပါယ်ကား- ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဘဝဟောင်းက
ကိုယ်ကောင်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံလည်းကုန်ပြီ၊ အ
သစ်ပြုသော ဘဝလားကြောင်း ကံလည်းမရှိ၊ နောင် ဘဝ
သစ်ဖြစ်ခွယ် တသ်မက်ခြင်းလည်း ကင်းလွတ်၍ ဘဝမျိုး
စေ့ ကုန်လေပြီ၊ ဘဝ၌ ဖြစ်ရန်ဆန္ဒလည်းမရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့်
ရှင်းတို့သည် ဆီနှင့် မီးစာကုန်၍ ငြိမ်းသောင်းတိုင်ကဲ့သို့ ဖြစ်
ကုန်၏၊ တစုံတခုသော ဆုံဘဝ၌မျှ ဖြစ်ပွားသမျှ ဟု ဆိုစရာ
မရှိ၊ ဤတွင်ပင် ချုပ်ငြိမ်းလေသည် ဟု ဆိုလို၏။

၈၉- အယောဃာနသုတ်

ဤ ဆိုလတ္တံ့ အယောဃာန သုတ်ဖြင့် အထက်ပါ အ
ဗိပ္ပါယ်မှာ သာလွန် ထင်ရှား စေရာသတည်း။

(က) အယောဃာန ဟတဿေဝ၊
ဇလတော ဇာတ ဝေဒသော၊
အနု ပုဗ္ဗု'ပ-သန္တဿ၊
ယထာ န ဉာယတေ ဂတိ။

(ခ) ဧဝံ သမ္မာ ဝိမုတ္တာနံ၊
ကာမဗန္ဓောဃ တာရိနံ၊
ပညာပေတုံ ဂတိ နတ္ထိ၊
ပတ္တာနံ မစလံ သုခံ။

အယောဃာန ဟတဿေဝ = ကျောက်တုံးကို သံဘူဖြင့်
ရိုက်ခတ်စဉ်ပင်လျှင်၊ ဇလတော = ကောက်လင်း၍ လာသော၊
ဇာတ ဝေဒသော = မီးပွီး၏။ အနုပုဗ္ဗု ပ-သန္တဿ = အစဉ်အ
တိုင်း ပြင်းချုပ်စဉ်၊ ၀ = အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပြင်းသော၊ ဇာတ
ဝေဒသော = မီးပွီး၏၊ ဂတိ = လားရောက်ရာကို၊ နာယတေ
ယထာ = သိအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ = ဤနည်းအတိုင်း၊ ကာမဗန္ဓော
ဃတာရိနံ = ကာမအနှောင် အဖွဲ့ဟူသောဝဲးဩဇာမှ ကူးမြော်
ကုန်ပြီး၍၊ သမ္မာဝိမုတ္တာနံ = မှန်ကန်စွာ တယ်မက်ရေးဝဲးမှ
လွတ်မြောက်ကုန်လျက်၊ အစလံ = အတုန်အလှုပ် အချောက်
အချား ကင်းသော၊ သုခံ = နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့၊ ပတ္တာနံ = ဆိုက်
ရောက်ကြကုန်သော ရဟန္တာတို့၏၊ ပညာပေတုံ = ထင်ရှား
ဖော်ပြနိုင်ရန်၊ ဂတိ = လားရောက်ရာသည်၊ နတ္ထိ = မရှိချေ။

မီးခတ်ကျောက် သံထုံးဖြင့် တတိ တတိ ခတ်၍၊ မီးများ ပွင့်ထွက် ချုပ်ငြိမ်းလေရာ၊ ၎င်း မီးများသည် မည်သည့် နေရာသို့ ရောက်ဆိုက် တည်နေသည်ဟု ထင်ရှား မပေါ်ပြီ ရန် မရှိချေ။ အကြောင်းကား ၎င်း မီးပွင့်များသည် ကျောက် နှင့် သံကို ဖြို၍၊ ပွင့်ထွက်ပြီးလျှင် ကျောက်ကုန်သဖြင့် မီးပွင့် ငြိမ်းစဲသွားလေသည်။ ဤအတူပင် ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃ၊ ဟူသော ဩဃ လေးပါးကို လွန် မြောက်၍၊ ဘုံဘဝ ဆင်းရဲမှ ငြိမ်းစဲ လွတ်လပ်လျက် မရွေ့ မရှားသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဆိုက်ရောက်သော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့၏ လားရောက်ရာ ဂတိကို မပေါ်ပြနိုင်ချေ။

အကြောင်းကား- ဂတိသို့ ဆိုက်ရောက်ရေး တသိမက် ခြင်း အားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်ထားလေသတည်း။

ဤကာမဗန္ဓောဃ တာရိန်အရ၊ ကာမောဃ ကို ဆိုလို၏။ ဥပ လက္ခဏ နည်းသာ ဖြစ်၍၊ ဘဝေါဃ စသော ဩဃ လေးပါးလုံးကိုပင် ယူရသည်။

ထိုတွင် ကာမောဃ ဟူသည် (ကာမတဆယ် တခုတည်း)ဘဝေါ ဃ် ဟူသည်ရှု၊ အရှု၊ ဘုံနှစ်ဆယ်တည်း၊ ဒိဋ္ဌောဃ ဟူသည် ထိုထို အယူ အစွဲတည်း၊ အဝိဇ္ဇောဃ ဟူသည် သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်း မောဟ တည်း။

၉၀ - အနိဿိတသုတ်

အ တက်ပါ သုတ်လာ စကားများ သာလွန် ထင်ရှား ရန်၊ အောက်ပါ အနိဿိတသုတ်ကို ဆိုအပ်၏။

နိဿိတဿ ဇလိတံ၊ အနိဿိတဿ ဇလိတံ နတ္ထိ၊ စလိ တေ အသတိ ပဿန္တိ၊ ပဿန္တိယာ အသတိ နတိ နဟောတိ၊ နတိယာ အသတိ အာဂတိ ဂတိ နဟောတိ၊ အာဂတိ-ဂတိ ယာ အသတိ စုတုပပါတော နဟောတိ၊ စုတုပပါတေ အ သတိ နေ'ဝ'ဓ၊ နဟုရံ၊ န-ဥဘယောသ 'မန္တိနေရ၊ ဒေသ' ဝ'န္တော ဒုက္ခဿ။

တသ်မက် စွဲလမ်းခြင်း၌ ခြိယာသုခအား လှုပ်ရှား၏၊ မဒြိ ထားသုခအား မရွေ့ရှား၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော် အေးမြငြိမ်း ချမ်း၏၊ အေးမြငြိမ်းချမ်းသော် ညွတ်ကုင်းခြင်း မဖြစ်၊ ညွတ် ကုင်းခြင်း မရှိသော် လာခြင်း ရောက်ခြင်းမရှိ၊ လာခြင်း ရောက်ခြင်းမရှိသော် စုတေ့ရခြင်း ဖြစ်ပွားရခြင်းမဖြစ်တော့၊ စုတေ့ခြင်း ဖြစ်ပွားခြင်း မဖြစ်ခဲ့သော် ဤလောက၌လည်း မဖြစ်၊ ထိုလောက တပါး၌လည်း မဖြစ်၊ ၎င်းတို့ အကြား၌ သည်း မဖြစ်၊ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန် ဝင်တည်း။

ဤစကားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဘယ်မှာနည်း? ဘယ်နေရာမှာနည်း? ဟူ သော အမေး အတွက်ဖြေရန် တာဝန်လွယ်ကူလေ၏၊ နိဗ္ဗာန် ဘယ်လို ဝါနည်း? ဟူသောမေးခွန်း၏ ဖြေဆိုလွယ်ကူရန်လည်း ဖြစ်လေ၏။

ထိုသည့် ဘုရားစကားတော်၌ ခြိယာသု ဆိုသည်ကား- ဘဏ္ဍာ ဒိဋ္ဌိ မာန ခြိယာ သူတည်း၊ မဒြိသူ ဟူသည်ကား- နှင်းသုံးပါးသော အဒြိအစွဲ မထားသူတည်း၊ တုန်လှုပ်ခြင်း

ဟူသည်ကား လာဘာ အလာဘာ ယသ အယသ နိန္ဒာ ပသံ သ သုခ ဒုက္ခ-ဟူသော လောကဓမ္မ ရှစ်ပါးအတွက် တသ် မက်ဖွယ်၌ တသ်မက်ခြင်း၊ ဆင်းရဲဖွယ်၌ ဆင်းရဲခြင်း တည်း။

အေးမြ ငြိမ်းချမ်းခြင်း ဟူသည်ကား ယင်းသည့် လောကဓမ္မအတွက် မချောက်ချားခြင်းတည်း။ ညွတ်ကိုင်ခြင်း ဟူသည်ကား လူ နတ် အဖြစ်၊ လူနတ်စည်းစိမ်၌ မတတ်မက်ခြင်းကို ဆို၏။ လူ ခင်း နတ်မင်း၏ အဖြစ်ကို မတောင့်တတော့ဟု ဆိုလို၏။

သာခြင်း ရောက်ခြင်း ဆိုသည်ကား-ထိုဘုံ ထိုဘဝမှ ဤဘုံ ဤဘဝသို့ လာရခြင်း၊ ဤဘုံ ဤဘဝမှ ထိုဘုံ ထိုဘဝသို့ သွားရောက်ရခြင်းတည်း။ စုတေခြင်းဟူသည်ကား ဤဘဝ၌ ဆေလွန်ခြင်းတည်း။ ဖြစ်ပွားရခြင်း ဟူသည် ထိုထို ဘုံဘဝ၌ ဘဝသစ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သစ် ဖြစ်ရခြင်းတည်း။

ဤလောက ဆိုသည့်ကား-ဤပစ္စက္ခ လောကကိုပင် ဆို၏။ ဤပစ္စက္ခနှင့် အစားတူသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဟူသော သုံးလောကကိုပင် ဆိုလို၏။

တပါးသော လောက ဆိုသည်ကား-ဤလောကမှ တပါး အခြားသော လောက သီးခြား သုံသီးခြား ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်ကြရသော လောကတပါးကို ဆို၏။

နိဗ္ဗာန်တည်ရာ တပါးရှိသည်ဟု ထင်မှတ်သူတို့ အတွက် မရှိကြောင်းဆို၏။ ၎င်းတို့အတွင်း အကြားတွင် ဖြစ်သည်ဟုလည်း ထင်မှတ်ဖွယ် မရှိချေ။ ဆင်းရဲဆုံးရာ ဟူသည် နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။

၉၁ - ဝိညာဏနိရောဓသုတ်

ယ ခုနစ်ခါ နိဂုဏ်းသတ် အဖြစ်ဖြင့် ဤသည့် ဝိညာဏ
နိရောဓ သုတ်တော်ကို ညွှန်ပြအံ့ကြိုးစား၍ နိဗ္ဗာန်
အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြပါကုန်။

(က) ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ၊ အနန္တံ သဗ္ဗတော ပတံ။
ဧတ္ထ အာပေါစ ပထဝီ၊ တေဇော ဝါယော နဂါဓတိ။
ဧတ္ထ ဒီဃံစ ရဿံစ၊ အဏုံ ထူလံ သုဘာသုဘံ။

(ခ) ဧန္တ နာမံစ ရူပံစ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ။

ဝိညာဏဿ နိရောဓေန၊ ဧတ္ထံ တံ ဥပရုဇ္ဈတိ။

အဘယ်နေရာဌာန၌ ပထဝီ တေဇော အာပေါ ဝါယော ဟူသော
ဓာတ်လေးပါး အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ပါသနည်း? ဟူသော အမေးမှ အဖြေထွက်
သော ဂါယာဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ သိပြီးမှ နိဿျသွား အနက်ကို ဤသို့
မှတ်ကြပါကုန်။

အနိဒဿနံ - မမြင်အပ်သော၊ ဝါ = မမြင်ရ၍ မညွှန်ပြအပ်
သော၊ သဗ္ဗတောပတံ = သို့ရာတွင် အရပ်အလုံးစုံ အရာဌာန
အလုံးစုံ၌ ထိန်လင်းသော၊ အနန္တံ = အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိ
သော၊ ဝိညာဏံ ဝိညာဏဉ္စာယတန ဖျာန်အာရုံ ဖြစ်သော
ဝိညာဉ်သည် ထင်စွာရှိ၏။

† ဧတ္ထ = ဤဝိညာဏဉ္စာယတနဖျာန် ဝိညာဉ်၌၊ အာပေါစ =
ရေခါတ်သည်င်း၊ ပထဝီစ = မြေခါတ်သည်င်း၊ တေဇော = မီး
ခါတ်သည်င်း၊ ဝါယော = လေခါတ်သည်င်း၊ နဂါဓတိ = ထေဉ်

† ရှေး သီဟိုဠ်တို့ကား ‘ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ၊ အနန္တံ သဗ္ဗတော
ပတံ’ ဟူသော နှစ်ပါဒ၌ နိဗ္ဗာန်ရအောင် ယောဇနာကြကုန်၏။

ရာ တည်ရာ မရ၊ ဧတ္ထ = ဤသည့် ဝိညာဏဉာဏယတနံ ဈာန်၊
ဝိညာဉ်၌၊ ဒိဃံစ = ရှည်သောရပ်သည်င်း၊ ရဿံစ = တိုသော
ရပ်သည်င်း၊ အဏံ = သေးငယ်သော ရပ်သည်င်း၊ ထူလံ =
ကြီးမားသော ရပ်သည်င်း၊ သုဘာသုဘံ = တင့်တယ် မတင့်
တယ်သော ရပ်သည်င်း၊ နဂါခတိ-ထောက်ရာ တည်ရာမရ။
(ဤကား ရပ်တည်ရာ မရသော အာရုံကို ပြဆိုချက်တည်း။)

အဝိပ္ပါယ်ကား = ဝိညာဏဉာဏယတနံ ဈာန်၏ အာရုံ ဖြစ်
သော ဝိညာဉ်၌ ဓါတ်ကြီးလေးပါးနှင့် ရုပ်အားလုံး တည်ရာ
မရ၊ မထောက်မိနိုင် ဟူလို၊ ဤကား ရုပ်ဆုံးရာ ဌာနတည်း၊
ရုပ် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၍ မရသည်ကို သတ်ပြရမည်၊ ဧတ္ထ =
ဤဆိုလတ္တံ့၊ ဝိညာဉ်ချုပ်ရာ၌၊ နဿံစ = နဝဒနာ သညာ စေတ
နာ နမ်သည်င်း၊ ရူပံစ = ဝိညာဉ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရပ်သည်င်း၊
အသေသံ = အကြွင်းမဲ့၊ ဥပရုဇ္ဈာဘိ = ချုပ်ငြိမ်း၏။

(ဤသို့ ချုပ်ငြိမ်းသော နာမ်ရပ်သည့် ဝိညာဏဉာဏယတနံ ဝိညာဉ်၌
ချုပ်ငြိမ်းပါလော့? ဟု မေးရန်ရှိ၍ နောက် နှစ်ပါဒကို မိန့်တော်မူ၏-)

ဝိညာဏဿ = ဝိညာဉ်၏၊ နိရောဓေန = ချုပ်သောကြောင့်၊
ဧတ္ထ = ဤသည့် ဝိညာဉ်ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌၊ ဇေတံ = ဤသည့် နာမ်
ရုပ် နှစ်ပါးသည်၊ ဥပရုဇ္ဈာဘိ = အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။

ဤသည့် နောက်ဆုံး ပါဒပါ ဇေတံ ပုဒ်၏ နာမ် ရုပ် နှစ်ပါး
စုံကို စွဲရသည်ကို ထောက်၍ ဤကံထာအစ ဧတ္ထ နာမံစ
ရူပံစ ဆိုသော ပါဒရှိ ဧတ္ထကို ဝိညာဏနိရောဓဌာနကို စွဲရ
သည်ဟု သိရန် လွယ်ကူ၏။

ဤ၌ အချုပ် ဆိုလိုရင်းကား - ဝိညာဏနိရောဓါ နာမရူပ
နိရောဓေါ ပတိသန္တိ ဝိညာဉ် ချုပ်ငြိမ်းကြောင့်၊ နာမ် ရုပ် ချုပ်

သည်ဟူသော ပတ်စွသမုပ္ပဒ်အရ ဖြေဆိုချက်ဖြစ်၍ ရှင်း
သွ၏။

ဝိညာဉ်ချုပ်ရန်လုပ်ငန်းကို ပြပါ? - ဝိညာဉ် ချုပ်လိုလျှင်
ကမ္မဘဝ လောကကို တောင့်တ၍ ကပ် ပြုလုပ် ရေးကို
ကြဉ်ရှောင်ရမည်။ ဤ ကပ်ကုန်ရေးအတွက် ဥပါဒါန် ကင်း
စေရမည်။ ဥပါဒါန် ကင်းလိုလျှင် လောက၌ တသ်မက်သော
ဘဝတဏှာကို ပယ်ရမည်။

၉၂- ဗာဟိယသုတ်

ဤ ထည့်နေရာတွင် နိဂုံးအုပ်မည်အရှိ သိလိုသောဘဝည့်
တဦးက ဗာဟိယ ကျွတ်တန်း နိဗ္ဗာန်လမ်း- ပါဠိ
တော်က နိဗ္ဗာန်ကို နောက်ဆက် ထည့်တော်မူပါအုံး ဟု
တောင်းပန်နေပြန်သောကြောင့် သူတပါး အလိုပြည့်စေောင်
ဖြည့်နိုင်ရလို၏ ဟု ရည်ဆန်ချက် တင်းနေသော ကျွန်ုပ်မှာ
မရှောင်သာဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤထည့် နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ
ဗာဟိယ သုတ္တန်ကို ထုတ်ပြန်ထည့်သွင်းလိုက်ရ ပါသော်။

တသ္မာ တိဟ တေ၊ ဗာဟိယ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌ
မတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊
မုတေ မုတ မတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ
ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံဟိ တေ၊ ဗာဟိယ၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ယတောခေါ
တေ၊ ဗာဟိယ၊ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ သုတေ သုတမတ္တံ
ဘဝိဿတိ၊ မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဝိညာတေ ဝိညာ
တမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ တတော တံ၊ ဗာဟိယ နု စေန၊

ယတော တုံ၊ ဗာဟိယ န တေန၊ တတော တုံ၊ ဗာဟိယ န တတ္ထ၊ ယတော တုံ၊ ဗာဟိယ န တတ္ထ၊ တတောတုံ၊ ဗာဟိယ၊ နေဝိဓေ၊ န ဟုရံ၊ န ဥဘယေ သမန္တိရေန၊ ဒေသဝန္တော ဒုက္ခဿ။

ထိုသို့ တရားကို နာလိုထွဲ့ပြီး ထကား- အိုဗာဟိယ၊ ဤလောက၌ သင် ဤသို့ကျင့်ဆောင်လေ - မျက်စိဖြင့် မြင် ရရာ၌ မြင်ရကားမျှ ဖြစ်လေစေ နားဖြင့် ကြားရရာ၌ ကြားရ ကာမျှ ဖြစ်လေစေ၊ နှာခေါင်းဖြင့် နံရရာ၊ လျှာဖြင့် အရသာကို သာယာရရာ၊ ကိုယ်ဖြင့် အထိအထိ တွေ့ထိ ရရာ များ၌ နံလိုက် ရကားမျှ၊ သာယာရကာမျှ၊ တွေ့ထိ ရကားမျှ၊ ဖြစ် လေစေ၊ စိတ်ဖြင့် ထိုထို အာရုံကို စိတ်ကူး သိရှိ ရရာ၌ သိလိုက်ကာမျှ ဖြစ်လေစေ၊ အို ဗာဟိယ သင်သည် ဤသို့ဖြစ်ခဲ့ပါမူကား သင်သည် ထိုသည့် အာရုံများနှင့် တစ် တရာ စပ်ဆက် ဖက်ထွေး မဖြစ်တော့ချေ။

အို ဗာဟိယ၊ သင်သည် ထိုသည့် အာရုံ များနှင့် စပ် ဆက် ဖက်တွဲခြင်း မဖြစ်ခဲ့သော်- အို ဗာဟိယ၊ သင်သည် ထိုအာရုံသည်ရာ ဘုံဌာန၌ မတည်နေတော့ချေ။

အို ဗာဟိယ၊ သင်သည် ထိုအာရုံ ဘုံဌာန၌ မတည်နေခဲ့ လျှင် အို ဗာဟိယ သင်သည် ဤ၌လည်း မဖြစ်၊ ထို၌လည်း မဖြစ်၊ ဤနှင့် ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အတွင်းအကြား၌လည်း မဖြစ် တော့၊ ဤသည်လျှင် ဆင်းရဲ၊ ချုပ်ဆုံးရာတည်း။

ဤ ထရား အဆုံး ဤ နေရာတွင်ပင်၊ ဗာဟိယ ပရိဒိဏ သည် ရဟန္တာ ဖြစ်လေသော်၊ အလွန်ဉာဏ်အမြင်ထက် သန်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပေ။

ယခု ဤသုတ်ကို ဖတ်နာသူများတွင် မည်သူများ မည်မျှ ကျွတ်တန်း ဝင်ကြပါသနည်း?၊ နားမှ လယ်ကြပါ၏လော?၊ နားမှ မလယ်လျှင်လည်း မင်ရောက်ဖိုထိရ မဖြစ်ပေရာ၊ ထို့ကြောင့် ဤသုတ်ကလေးကို လိုရင်းမျှဖြင့်ပြရှင်းလင်းစေဦးအံ့။

အချုပ်လိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကား- ထိုထို အာရုံကို မြင်ရာ ကြားရာ နံ့ရာ စားရာ တွေထိ စိတ်ကူး သိရှိရာတို့၌ မြင်ကာမျှ ကြားကာမျှ နံ့ကာမျှ စားရကာမျှ တွေထိကာမျှ ထိရကာမျှ ဖြစ်စေ၊ မတတ်မက် စေလင့်၊ မပြင်မှား စေလင့်၊ ယင်းသို့ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုသည့် အာရုံများနှင့် ဆင် မစပ်ဆက်တော့၊ ထိုအာရုံ ရှိသော သုံးလောက၌လည်း ဆင် မဖြစ်ရတော့၊ ထိုလောကတစ်ပါး၌လည်း မဖြစ်ရ၊ အကြား၌လည်း မဖြစ်ရ၊ ဒုက္ခဆုံး၏ ဟု ဆိုလို၏။

ထိုထိုအာရုံရှိသော အရပ်တို့ကား.....လောကပင်တည်း။ ဤလောက သုံးပါး၌ ဤအာရုံများ ဟည်နေရာ ဖြစ်၏။ ထိုသည့် အာရုံများ ဆိုသည်ကား..... ၁- အဆင်း၊ ၂-အသံ၊ ၃- အနံ့၊ ၄-အရသာ၊ ၅- အတွေ့၊ ၆- စိတ်ကူးရရာ အာရုံတို့တည်း။

ဤ အာရုံ ခြောက်ပါး၌ တတ်မက်နေ၍ သာ ဤလောကကြီး အတွင်း၌ ဖြစ်ပွား နေကြရကုန်၏။ ၎င်းတို့၌ မတတ်မက်လျှင် သောတာပန်အတွင်း၌ ဖြစ်ပွေ့ပတ် မရှိကုန်။

ဤသို့လည်း မဖြစ်တော့ ဟူသည်ကား- ဤကာမတုံ၌ ဤလောကသုံးပါး၌ မဖြစ်တော့ဟူလို၏။ ထိုသို့ဟူသည်ကား- ထိုရှုပ် အရှုပ် တုံတို့၌ ထိုလောကမှတစ်ပါး အခြားနေရာ တစ်ခုတစ်ခုသော် ဟူလို၏။ ဤနှင့် ထိုအတွင်း အကြား ဟူသည်ကား

ဤကာလလောကနှင့် ထိုရူပ အရူပ လောက နှစ်မျိုးထို့ အတွင်း အကြား တစုံတရာသော အခြားဌာန၌လည်း မဖြစ်ရ။

ထနည်း- ဤ လောကသုံးပါးမှ အပြင် တစုံတရာသော ဌာန၌မှ မဖြစ်ရတော့ ဟု ဆို၏။ ဤနေရာသည် ဘယ်နေရာ ဘယ်ဌာနပါနည်း? ဟု ဆိုသော်ဤကား-ဆင်းရဲ၏ ဆုံး ရာဟု ဆိုလေသည်။ ဆင်းရဲ ဆုံးရာ ဆိုသည်ကား နိဗ္ဗာန် ပင်သည်။

ဤစကားများဖြင့် နိဗ္ဗာန်မှာ ရှင်ဘုရား နာမ်ထူးနှင့် အမြီး နိစ္စတည်နေရဟန် ကြိုည့်ကြသော ယောင်ဝါးဝါး နိဗ္ဗာန် သမားတို့ ကြံဆချက် မမှန်ပူးဟု သိနိုင်ရန် ဖြစ်၏။

ဤနေရာ၌ သံဝါယနာဆင် မထေရ်တို့ကား ဤသို့ဂါထာ ဖွဲ့ဆို ထားကုန်၏။

(က) ယတ္ထ အာပေါစ ပထဝီ၊
တေဇော ဝါယော န ဝါတေ၊
န တတ္ထ သုက္ကာ ဇောတေန္တိ၊
အာဒိစ္စော န ပကာသထိ၊
န တတ္ထ စန္ဒိမာ ဘာတိ၊
တမော တတ္ထ န ဝိဇ္ဇတိ။

(ခ) ယဒါစ အတ္တနာဝေဒိ၊
မုနိ မောနေန ပြာဟ္မဏော၊
အထ ရူပါ အရူပါစ၊
သုခ ဒုက္ခာ ပမုက္ခတိ။

(ဥဒါန်းပါဠိတော်)

ပတ္တ=အကြင် ဒုက္ခဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်၌၊ အာပေါစ=ယိုဝါးခြင်း သဘောရှိ ရေခတ်သည်၊ ပထဝီ=ခက်မာခြင်း သဘောရှိမြေခတ်သည်၊ တေဇောစ=လောင်မြှိုက်ခြင်း သဘောရှိ ဖိခတ်သည်၊ ဝါယာစ=ထောက်ကန်ခြင်း သဘောရှိ လေခတ်သည်၊ နဂါတိ=မထောက်တည်နိုင်၊ (ထောက်တည်ရာမရ၊ ဤ ခတ်လေးပါးသည် နိဗ္ဗာန်၌ မရှိ၊ ဟုလို) တတ္ထ=ထိုဒုက္ခဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်၌၊ သုတ္တ=သောကြာနှင့် အလား တူသော ကြီးလှသော ထိုသည်လည်း၊ နဇောဇောန္တိ=မထွန်လင်းကျ၊ (ရှိပင် ရှိ ဟု ဆိုလို၏) အသဒိစ္စာ=ခေင်းသည် နပကာသတိ=အရိပ် ရောင်မျှ မထွန်းပချေ၊ တတ္ထ=ထို ဒုက္ခဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်၌၊ မန္တိဇာ=လင်းသည် နဘာတိ=အရိပ်မထွက် မထိန်လက်ချေ၊ တတ္ထ=ထိုဒုက္ခဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်၌၊ တမော=မှောင်မိုက်သည်၊ န-ဝိဇ္ဇတိ=မရှိ၊ (အလင်းသော အမှောင်သော ဘေးမျှ နိဗ္ဗာန်၌ မရှိ၊ ဟုလို) စ=အစစ် အမှန် သိဖွယ်ကား၊ ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ ဗြဟ္မဏာ=မကောင်းမှု ကင်းစင်သော၊ မုနိ=ဉာဏ်ပညာ ရှင်ရဟန်းသည်၊ မောနန=မဝိဉာဏ်ဖြင့်၊ အတ္တနာ=မိမိကယ်တိုင်၊ အဝေဇိ ထိုးထွင်း သိမြင်လေပြီ၊ အာထ=ထိုအခါ၌ ရူပါစ=ရုပ် နှင့် ဝေဠုးဆိုင်သော၊ အရူပါစ=နာမ်နှင့်လည်းဆိုင်သော၊ စ=နာမ်ရုပ် နှစ်ပါးနှင့်လည်း ဆိုင်သော၊ သုခဒုက္ခာ=ချမ်းသာဆင်းရဲ နှစ်မျိုးစုံမျှ၊ (လျှင် လျှင်ပေကွေးလည်း ဤ၌ ပင်ပင်၏)၊ မုစ္စတိ=လွတ်ကင်းလေ၏။

ပထမ ၈၀.၀၀၀ ကံစကားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ယူန့်ထင် ကြောင်ထင်
 စိုးဝါးရှိအောင် သံမုဉ္ဇပဟေဉ် မျိုးနှင့်ရေးသားလိုက်၏။ ယင်းသို့ ရေး
 သား စိုးဝါးပြုလုပ်ရခြင်းမှာလည်း လောက၌ ဇေယျတ ခံစားဖွယ် သုခ
 ကိုသာ စိတ်ကူး ဖတ်သန်း ပြုလုပ် နေကြသော ယောင်ဝါးဝါး ထင်မှတ်
 နေသော ရုပ်ထူး နာမ်ထူးနှင့် ဟု စွဲယူနေသော ဆရာများအတွက် ရှင်း
 လင်းရန် ရည်ရွယ်လေသည်။ နောက် ယဒါစ အတ္တနာ ဝေဒီ စသော
 ဂါထာဖြင့်ကား—ဒုက္ခဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်အတိုင်း ဖော်ပြလေသည်။
 ဤဂါထာအတွက် ရှင်းလင်း ပြခွင့် ရှိသော်လည်း၊ ရှေး ဗောဓိပက္ခိယ
 အခန်းများ၌ မြွင်းမချန် ဆိုခဲ့ပြီးများ ရှိ၍၊ သိနိုင်လောက်သောကြောင့်
 ဆီ၊ငုတ် ထွန်မရှောင် လုပ်ခွင့်မရှိ ဖြစ်သတည်း။

ကလေးတွေရဲ့ စိတ်ကို ပြောပြပါ။

ယင်းသည့် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန် ရှစ်သုတ်တို့ဖြင့် တင်းတိမ် ရေငုံရဲမရှိကြ
သေးပါ။ မုဒ္ဒဟော နိကာယ် ငါးရပ်၌ နှိမ့်သော နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ သုတ္တန်
အားလုံးကို ထုတ်နှုတ်၍ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရေးသားသည့် နိဗ္ဗာန် သုတ္တ
သင်္ဂဟ ပါဠိနိဿယ ကျမ်းကို ကြည့်ရှုကြပါကုန်။

နိဂုံး ကမ္မတ်။

ဤ မျှကား ပိုင်းခြား ကန့်လျက် သာ၊
ကျမ်းဦးစီး အချိုး စာပျိုး သာ၊
ကံတော့ပူဇော် ဂုဏ်တော်နှင့် သာ၊
သီလဝိတ် ဒုစ္စရိတ် ကပ်သာ။

၂။ ကုသိုလ် ဆယ်ဖြာ ခန္ဓာ စသည်၊
ပတိစ္စတုံ ဘုံ ပုဂ္ဂိုလ် မည်၊
သတိပ္ပဋ္ဌာန် ပွားရန် ညွှန်သည်၊
သဒ္ဓပ္ပဓာန် ပွားရန် တမည်။

၃။ ဣဒ္ဓိပါဒ် သတ်မှတ် ပွားပုံမည်။
ဣန္ဒြေကို ဗိုလ်နှင့် ပွားနည်းမည်၊
ဗောဇ္ဈင်နှင့် မဂ် ပွားကွက် ၂ မည်၊
ဈာန်လုပ်ထုံး ဘုံဆုံးနိဗ္ဗာန် မည်။

၄။ ဆဲ.ခုနစ် ကျမ်းမြစ် စာသား တည်၊
နိဂုံးထဲ တဆဲ.ရှစ်ခဏ်း သည်၊
ကပ္ပါသား ကောင်းစားရေး မူတည်၊
ထရားမှန်တော်ကြီး ပြီးဆုံးသည်။

၅။ အာဒိစ္စဝံသ ငါထေရ်တုံ၊
မြန်တိုင်းဖွား မျိုးကား မြန်မာတုံ၊
နေန္တယ်ဖွား သားကြီးတယောက်တုံ၊
မြန်ထေရ်ကရု ကြက်သရေဆောင်တုံ။

၆။ ရန်ကုန်မြို့ မြန်တို့ တိုင်းချက်တုံ၊
အာဒိစ္စ ဝံသ ကျောင်တိုက်တုံ၊
ဗြာဟ္မဏား ဧရဗျား ဦးဆောင်တုံ၊
ကျမ်းစာချ နေ့ညမစဲးတုံ။

- ၇။ ဘာသာခြားငြမ်း ကျမ်းအဖုံဖုံ၊
သင်ပို့ချ နေ့ည အမြီးတုံ၊
စာသင်တည့် တပည့် အဖုံဖုံ၊
ကောင်းကျိုးဆောင် ကောင်းအောင် နေ့ညတုံ။
- ၈။ ဘာသာပြောက်ခြား တတ်အား စုံစွာ၊
အယူစားစား ဉာဏ်သွား ကြည်သာ၊
အေးသခြားခြား ဖွည့်ငြား စုံစွာ၊
ကြားမြင်တတ် ဖွတ်မှတ် သားသား သာ။
- ၉။ သာသနာ့ရန် ထွန်းလွန်တတ်စွာ၊
ကျမ်းနည်းညွှန် ပွန်ပွန်မြတ်မြတ်သာ၊
နိဗ္ဗာဏ်ရောက်ငြမ်း နည်းလမ်းညွှန်စွာ၊
မဂ်ဖိုလ်ဆိုက် စည်းကိုက် မျဉ်းကိုက်သာ။
- ၁၀။ ဤသို့ကား တို့များ ကိုယ်စားလှည်၊
ကပ္ပါသား များများ ကောင်းစိမ့်ရည်၊
ဤကျမ်းပြု ငါ့နောက် ကိုယ်စားလှည်၊
တရားမှန် ကြည့်ရန် ခိုလှုံရည်။
- ၁၁။ တရားမှန်များ စဉ်းစားခဲးစွာ၊
မှား အမှန် ဝေဖန် သိခဲးစွာ၊
မှား အမှန် ဝေဖန် ပြောခဲးစွာ၊
အမှားထွန် အမှန် ကျင့်ခဲးစွာ။
- ၁၂။ ယင်းသို့ ခြေမြစ် မှားမှန်စစ်ကာ၊
ဖိုလ်သူများ တရားကျင့်စရာ၊
တရားမှန်ကြီး ထောင်ပြီးတည်ကာ၊
တရားမှန်စစ် စိမ်းစို ကျော်စော။

- ၁၃။ တရားမှန်ပီ ရှိခဲ့စေကာ၊
မှားမှန်ညှိ သိမှ တတ်မှ သာ။
မှားမှန်ထောက်ညှိ သိပြန်စေကာ၊
အမှားထွန် အမှန်ကျင့်မှသာ။
- ၁၄။ ကိုယ့်ကျိုး သူ့ကျိုး ကောင်းကျိုး ၂ ဖြာ၊
လောကကျိုး ဓမ္မ ကျိုး ၂ ဖြာ၊
မျက်မှောက်ညွှန် တမလွန် ၂ ဖြာ၊
ကျင့်သူကား ကျိုးများ အခြာဖြာ။
- ၁၅။ သူ့အကျိုးထက် ကိုယ့်ကျိုးမွန်စွာ၊
ကိုယ်ကောင်းကျိုး အားကြီးကျင့်တော်စွာ၊
ကိုယ်ဖွံ့ဖြိုး သူ့ကျိုးဆောင်နိုင်စွာ၊
ကျိုးအားလုံး ပြီးဆုံးစေနိုင်စွာ။
- ၁၆။ အမှားတော်နှင့် အမှန်တည်ကာ၊
ကိုယ်သူ့ကျိုး ဖွံ့ဖြိုးစေလျက်သာ၊
လောက ဓမ္မ ကျိုးရတည်ကာ၊
မျက်မှောက်မွန် တမလွန်ကျိုးသာ။
- ၁၇။ ကျိုးအားလုံး ပြီးဆုံးတိုင်စေကာ၊
မြန်မာ့အား စီးပွားဆောင်လျက်သာ၊
ကပ္ပိသား အမှားကောင်းစေကာ၊
ကျိုးမြောက်မြား အားကြီးဆောင်၍ သာ။
- ၁၈။ ခင်ဆိုင် ဖိုလ်သင့် ကျင့်ဆောင်ကြကာ၊
အကျင့်လွယ် သိလွယ်နည်းနှင့်သာ၊
စိတ်လွတ်လပ် လွတ်လပ်ဉာဏ်မြင်ကာ၊
ဖိုလ်အားလုံး တုံ့ဆုံ တိုင်စေသာ။

ဤ မျှဆိုပြီး စကားစကား ပိုင်းခြားကန့်သတ်၍ ပြဆို
ခဲ့သော်(၁)ကျမ်းဦးအစ အချိုးစကားမျိုး၊ ၎င်းနောက်
ကျမ်းသားအားဖြင့် (၂) ပထမခဏ်း- ကံတော
ပူဇော်နည်း၊ (၃) ဒုတိယခဏ်း- ဂုဏ်ထောင်နှင့် သရဏဂုံ
ပစ္စသိ၊ (၄) တတိယခဏ်း- ရှစ်-ကိုး - ဆယ်ပါး သီလ နှင့်
ဥပုသ်စောင့်ဆုံးနည်း၊ (၅) စတုတ္ထခဏ်း- ဒုစ္စရိတ်-သုရိတ်
နှင့် ကမ်၊ (၆) ပဉ္စမခဏ်း- ပုညကြိယာ ဒါန-သီလ-ဘာဝနာ
ဆိုင်ရာ၊ (၇) ဆဋ္ဌမခဏ်း- ခန္ဓာ-အာယတန ဓါတ်သစ္စာ- ဝေ
ဖန်ချက်၊ (၈) သတ္တမခဏ်း- ပတိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဝေဖန်ချက်၊
(၉) အဋ္ဌမခဏ်း- ဆုံ ဂေါလ် ဝိတ်နှင့် ချမ်းသာဆင်းရဲ ဝေ
ဖန်ချက်၊ (၁၀) နဝမခဏ်း- သတိပဋ္ဌာန် ပွားများရေး၊ (၁၁)
ဒသမခဏ်း- သမုပ္ပါဒ်ပွားများရေး၊ (၁၂) ကော ဒသမခဏ်း
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားများရေး၊ (၁၃) ဗာရသမခဏ်း- ဣန္ဒြိယ နှင့် ဗိုလ်
ပွားများရေး၊ (၁၄) တေရသမခဏ်း- ဗောဇ္ဈင် ပွားများရေး၊
(၁၅) ဗုဒ္ဓသမခဏ်း- မဂ္ဂင်ပွားများရေး၊ (၁၆) ပန္နရသမ
ခဏ်း- ဈာန်သမာပတ်နှင့် အတိညာဉ်၊ (၁၇) သောဠသမ
ခဏ်း- လောကဆုံး နိဗ္ဗာန်၊ (၁၈) နိဂုံးကမ္မတ်- ဤသို့အား
ဖြင့် ကျမ်းစာချိုး ကျမ်းစာမျိုးအခဏ်း ၁၊ ကျမ်းသား ၁၆
ခဏ်း ပေါင်း ၁၇၊ နိဂုံးကမ္မတ်နှင့်တကွ- ၁၈ ခဏ်းတို့ကို
ပိုင်းခြား သတ်မှတ်၍ ကပ္ပိယ ကပ္ပိယသား အားလုံးတို့
ကောင်းစားစေလိုချေးကို မူတည် ထားလျက် ရေးသားခဲ့
သော ဤတရားမှန်တော်ကြီး မည်သော ကျမ်းသည် အပြီး
အဆုံးတိုင်ရောက်ခဲ့လေသည်။

ဤသည့်ကျမ်းကို မည်သူရေးသနည်း? ကျမ်းရေးသူ မည်သူနည်း? မည်သို့သော သူနည်း? ရာဇာဓိ ရာဇာဂုရု ဆွဲမည်ခံသော? သို့မဟုတ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆွဲမည် ရလော? သို့မဟုတ် အသင်းဓမ္မာစရိယ ဆွဲမည်ရလော? သို့မဟုတ် ပထမကျော် ဆွဲမည်ရလော? မည်သို့ ဂုဏ်သိရ ရှိသူနည်း? မေးရန်ရှိ၍ ငါးနာမ်ပါတ်အဖွဲ့ စသည်ကိုဆို၏။

အာဒိစ္စဝံသ မည်သော ငါသည် အဝါတ်လေးသယ်ရှိ မထေရ်ဘည်းအမျိုးအားဖြင့်မြန်မာပြည်တွင်မြန်မာမျိုးတည်း ဇာတ်အားဖြင့် နေမျိုး နေန္ဒယံဖြစ်သော ဘုရားရှင်၏ သား ဘော်ကြီး တဦး တယောက်တည်း။ ၎င်းသည် မြန်မာပြည်က မျေးမျေးကျမ်းတတ်ဂန်တတ်မထေရ်ကြီးများ၊ ယခုလက်ထက် ကျမ်းတတ်-ဂန်တတ် မထေရ်ကြီးများ ‘နောင် ဖြစ်လတ္တံ့ ကျမ်းတတ် ဂန်တတ် မထေရ်များ၏ ကြက်သရေဆောင် တဦးတည်း။ (၎င်းစကားများတွင် ‘အာဒိစ္စ ဝံသ ငါထေရ်ထံ ဆိုသည်ကား ငါသည် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရာဇာဓိရာဇာဂုရု ဓမ္မာစရိယ၊ ပထမကျော်စသည့် ဆွဲတံဆိပ်ဂုဏ် တစ်စုံတရာမျှ မရှိ၊ စင်စစ်ကား ဆရာကမူလပကတိ မှည့်ကားရင်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသထေရ် အမည်ရှိသူပင် ဖြစ်သည်ဟုဆိုသကည်း။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသကို မော်လမြိုင်သား အောက်တလိုင်း ဟု ဆိုကြ၏။ အချို့က အညှာ ယင်းတော်ကလား ဟုလည်း ဆိုကြ၏။ အချို့က ပသိကလားအစစ် အမျိုးကြီး မအမာက ထောက်ပံ့၍ အင်္ဂလန်မှာ ဆယ်နှစ်တောင် နေခဲ့သည် ဆို ကြ၏။ ၎င်းအတိုင်း ဟုတ်ပါသလော? ဘယ်အမျိုးပါနည်းဟု မေးရန်ရှိ၍ ‘မြန်တိုင်းဖွားမျိုးကားမြန်မာတုံ’ဟု ဆိုလေသည်။

‘မြန်ထေရ်ထေရ် ကြက်သရေဆောင်တုံ’ ဆိုသည်နှင့် အဘယ်သို့ကြက်သရေဆောင်ဖြစ်နိုင်သနည်း? ဆွဲတံဆိပ်တစ်စုံတရာမရပဲ ကြက်သရေဆောင်မည်သို့ဖြစ်နိုင်သနည်း? အလဲ၊ တော်တော်ထိတဲ့အမေပဲ၊ ဖြေဆိုရအံ့၊ အရှင် အာဒိဇ္ဇဝံသသည် ဆွဲတံဆိပ်မရမှန်၏၊ သို့ဖြစ်စေကာ လျှောက်လွှာ တင်ပြရသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆွဲဖြစ်၍ အလိုမရှိဖြစ်ခဲ့လေသည်။ လိုပေတဲ့ ရအုံးမကုံး ဟု လောလဝဖြစ်၏၊ အရှင်အာဒိဇ္ဇဝံသ ၁၄ ဝါသ်ရအခါ မိလိန္ဒပုညာ ပါဠိတော်ကို နိဿရေးသားခြင်းအားဖြင့် ထိုစဉ်အခါ ထင်းရှား၍ အစိုးရအဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတထောက်ပံ့တည်ရာ ဌာန တခုလည်းဖြစ်သော ပါဠိဆရာ ဖြေကြီးက၊ အရှင်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရား၏ မိလိန္ဒပုညာ ပါဠိတော် နိဿရုဏ်ဖြင့် တပည့်တော်က လေးမြတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရှင်ဘုရားနှင့် ထိုက်တန်သော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆွဲတံဆိပ် အတွက် တင်သွင်းပရစေဟု အခွင့်ဆို ဟောလျှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆွဲတံဆိပ်က ကျင်ကဲ့လို့ ထက်ပျက်ဆီးလိမ့်မည်၊ ယုံလျက်လျှင် ပညာ ဉာဏ်ပျက်၏၊ ပညာပျက်လျှင် လူပျက်၏၊ လူပျက်ရန် - ပညာကုစောင့်ရှောက်ရန် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆွဲတံဆိပ်ကို ပယ်လွန်သင့်ကြောင်းပြန်ကြားရာ၊ များစွာအားရကြေပ်လေပြီ၊ ဤကား အရှင်အာဒိဇ္ဇဝံသ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆွဲတံဆိပ်မရကြောင်း ပထမဆုံး မှတ်ဖို့ အကြောင်းတည်း။

ဒုတိယ အကြောင်းကား ၁၂၉၄ ခုနှစ် မြန်မာပြည်၌ သရာဇ် သူပုန် ဂဏိုဏ်းစဉ်အခါ ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်

သင်္ဂုဏ်ထူးကြောင့်၎င်း၊ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ရေးသားသည့် အသောက ကျောက်စာတော် မြန်မာပြန် ကျမ်းအတွက် ဝေလဆ် အိမ်၌ မင်းသား၏ စာရေးကောင်း ဆုတော်ငွေ တထောင်ကိုအစိုးရအရင်းခံသော ယူနီဗာရှဆေတ္တ^၁ဆိနုတ် အဖွဲ့က လှူဒါန်းခဲ့သောကြောင့်၎င်း၊ နောက်အခါ အစိုးရက မိမိ ဝတ်တရားဖြစ်သည့် အတိုင်း အရှင် အာဒိစ္စဝံသ အား အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ် ခြီးမြှောက်ရန် ဒုတိယပုလိပ် မင်းကြီး ဦးဘရီနှင့် အရေးပိုင် ဦးဘကြားတို့ကို စုံစမ်းခိုင်း ထေသည့်၊ ထိုတကာ ၂ ဦးကား အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ ညီ အစ်ကို အရင်းများကဲ့သို့ လေးစားသော ပစ္စယဒါယကာတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အလယ်တောရ ဆရာတော်ကြီးကလည်း ၎င်းတို့ စုံစမ်းချက်အရ အဟုတ်အဟာ ထိုက်တန်ကြောင်းထောက်ခံ သောဟူ၏။ သို့ရာတွင် အလယ်တောရ ဆရာတော်ဌာနမှ ကြားရသဖြင့် ကြားရသော အရှင်အာဒိစ္စဝံသက အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်ကိုမယူလိုပူး* ဟုအရေးပိုင်ဦးဘကြားဌာန အကြောင်းကြားလိုက်လေပြီ။ ဤကားအရှင်အာဒိစ္စဝံသ-အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်မရကြောင်းဒုတိယမှတ်ဖွယ်တည်း။

(ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မရ၍ မြန်မာ့ထေရ်ထေရ် တို့ ကြက်သရေကို မဆောင်နိုင် ဟု မမှတ်သင့်ကြောင်း ဆိုလို၏။)

* အဘွဲ့ငွေ မယူလိုသနည်း? ကျေးဇူးဈေးဆပ်လို၍ ပေးသော ဘွဲ့တံဆိပ် ဖြစ်ခြင်း၊ အစိုးရဖက်သားဖြစ်သွားခြင်း၊ သုဒ္ဓမက္ခ ပညာရှိအဖြစ်မှ ပညာ ရှိမဲ့ မိဿက ဖြစ်သွားခြင်း-ဤအင်္ဂါသုံးပါးသို့ ရောက်သဖြင့် ယူရန်မလုံ လောက်၍ မယူလို ဟုမှတ်။

ယင်းသည် အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည်ကား မြန်မာတိုင်း ပြည်၏ အချက်အခြာ ဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့တော် အရှင် အာဒိစ္စဝံသ ကျောင်းတိုက်တွင် သီတင်းသုံး နေထိုင်၍ ၎င်းကျောင်းတိုက်၏ ပထမတည်ထောင်သူ ဦးဆောင် သံဃာ ပရိဏာယကဖြစ်၍ နိကာယဝါဒ၊ ပိဋကတော်ကို နေ့ည မစား ချလိုသော ဂထဝါစက တဦးဖြစ်လေသည်။ ၎င်းသည် မိမိ၏ ပိဋကထော်မှတစ်ပါး ဟိန္ဒူ၊ အင်္ဂလိပ်၊ သက္ကတ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ရိတ် စသော ဘာသာခြား ကျမ်းများကိုလည်း နေ့ညမစား အမြဲပင် ခိုချလေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းသည် ယင်းသို့အားဖြင့် စာသင်တပည့်အပေါင်းတို့၏ ကောင်းမွန်အောင် ကောင်းကျိုးဆောင်ရွက်သူ တဦးဖြစ်လေသည်။

အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် မိမိ မြန်မာဘာသာ ပါဠိ ပိဋက ဘာသာများမှတစ်ပါး ဟိန္ဒူ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ဦးရေ၊ မဟာရဋ္ဌ၊ ဗင်္ဂလီ၊ သက္ကတ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ရိတ် စသော ဘာသာခြားများစွာကို တတ်ကြွမ်းလေသည်။ ထို့ပြင်ဟိန္ဒူ၊ အယူ၊ သို့မဟုတ် ဗြာဟ္မဏ အယူ၊ ဇေနိယ (ဂျိုင်း) အယူ၊ ဂျူးအယူ၊ ထို့မဟုတ် ဟိဗရူး အယူ၊ ခရစ္စယာန်အယူ၊ မြောက်ပိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာအယူ၊ မဟာဓမ္မဒင်္ဂအယူဝါဒများ၌လည်း ကောင်းစွာ ကျွမ်းကျင်လေသည်။ ထိုထိုဗုဒ္ဓနိယ ဟိဗရိုဋ္ဌ ဥရောပဒေသတို့၌ ရောက်ပေါက် နေထိုင်ခဲ့ဖူး၍ ဒေသစာရိတ္တ၌လည်း ကျွမ်းကျင်လေသည်။ ထိုထိုဒေသန္တရ ဗဟုသုတ များကို မှတ်မှတ် သားသား ပြုတတ်သူတဦး ဖြစ်လေသည်။

အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ထေရ်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ သေးရန်ကိုလည်း တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်သူ တဦး ဖြစ်လေသည်။

၎င်းသည် ပိဋကကျမ်းဂန် ချပို့ ရေးနည်းကိုလည်း ကောင်း
 မှန်မြန်မြတ်စွာ ညွှန်ကြားသူ တဦးဖြစ်လေသည်။ မှန်လှ၏၊
 ၎င်းသည် နိကာယ် ငါးရပ်လုံး ပါဠိတော်များကို ၆ လမျှ
 ကာလအတွင်း ပြီးဆုံးအောင် စာချက်ကတိစာ တယောက်
 လည်း ဖြစ်မြောက်အောင် ပို့ချခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင်နိဗ္ဗာန်
 ရဟေ့ကံရေးလမ်းစခန်း မက်ဆိုက် ဖိုလ်ရောက်ခန်းကိုလည်း
 စည်းကမ်းတကျ ညွှန်ပြနိုင်လေသည်။ ယင်းသို့လျှင် ဆိုခဲ့ပြီး
 ဂုဏ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် စုံလင်စွာတည်ရှိသော အရှင်အာဒိစ္စဝံသ
 မထေရ်သည် ဘုရားမြတ်ကြီး၏ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ဖြင့်
 ကပ္ပါသား အများကောင်းစာကြံစေရန် ရည်သန်၍ ဤ
 သည့် တရားမှန်တော်ကြီးမည့်သော ကျမ်းကို ဖိုလ်လှ အ
 များတို့၏ မိမိတို့ကိုယ်ကျင့်တရားကို တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုကြ
 စေရန်အလို့ငှါ မိမိကိုယ်စားလှယ် ပြုလုပ်၍ တရားမှန်ကို
 ဟောကြားစေရန် ရေးညွှန်ထားလေသတည်း။ မှန်လှ၏၊ ဤ
 လောက၌ တရားတော်နှင့် မိမိကိုယ်ကျင့်ကိုက်-မကိုက် မှန်-
 မမှန်- အမှား- အမှန် ပြန်လှန် စစ်ဆေးရန် သတိရသူပင်
 ရှားပါလေ၏။

အကယ်၍ အမှား အမှန်ကိုပင် ဝေဖန် စိစစ်စဉ်း
 ဤကား အမှား ဤကား အမှန်ဟု ခွဲခြား သိမြင်နိုင်သူကား
 စင်စစ်ရှားပါးလှလေသည်။ အကယ်၍ အမှား နှင့် အမှန်ကို
 ဉာဏ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌသိနိုင်စေတော့မူသည်း အမှားကို အမှား အမှန်
 ကို အမှန်ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပြောဆိုနိုင်သူ၊ ပြောဆိုမည့်
 သူ၊ ပြောဆိုစံသူကား လွန်စွာ ခဲးယဉ်းလှ၏။ ယင်းသို့ပင်
 မှားလျှင် မှားတိုင်း မှန်လျှင် မှန်တိုင်း ဆစ်ပိုင်း ထွန်ထွာ

ပြောနိုင်စေ၊ ပြောဝံ့စေကာမူလည်း အမှားကို ပယ်လွန်စွန့်ပစ်၍ အမှန်အတိုင်း ကျင့်နိုင်သူကား များစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လေသည်။ မှန်ကန်လှ၏၊ မိမိတို့၏ ဘာသာရေး လုပ်ရိုး လုပ်စဉ် အလေ့အကျင့်များ၌ မှန်သလား ? မှားသလား ? ဟု ပြန်လှန် စိစစ် စဉ်းစား သူကား သိန်းတထောင်လျှင် တယောက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ ထိုသို့သောသူ ပေါ်ပေါက်နိုင်စေဦး ဤကားအမှား၊ ဤကားအမှန်ဟု ယုတ်မှန်တိုင်း သိနိုင် မြင်နိုင်သူကား သိန်းတရာတွင် တယောက် တွန်းပေါက် ခဲ့၏။ ထိုသို့သောသူ ပေါ်ပေါက်နိုင်စေကာမူလည်း အမှားကို အမှား အမှန်ကို အမှန်ဟု ခွဲခြားပြောနိုင်သူကား ရှားလှ၍ ဆယ်သိန်းတွင် တယောက်မျှလောက် ပေါ်ပေါက်ပေရာ၏။ ထိုသို့သူ ပေါ်ပေါက် နိုင်စေကာမူလည်း အမှားကို ပယ်လွန်၍ အမှန်အတိုင်း ကျင့်နိုင်သူကား တသိန်းတွင် တယောက်တလေမျှ* တွန်းပေါက်လေရာ၏။

ယင်းသို့လျှင် တရားဆိုင်ရာ၌ အမှားအမှန် ဝေဖန်ရန် ခဲယဉ်းလှကြောင်းကို ကျမ်းဆရာကိုယ်တိုင် ခြေခြေ မြစ်မြစ် မှား-မှန်စစ်၍ ဗိုလ်လူအပေါင်း သူကောင်း မျိုးမှန်တို့ ဤသည့်ကားအမှားတည်း၊ ဤကား အမှန်တည်းဟု မှားမှန် စိစစ်ကြည့်ရှုကြစရာ အလို့ငှါ အမှားပယ်လွန်၍ အမှန်အတိုင်းကျင့်ဆောင်ကြစေရန် အလို့ငှါ ဤသည့် တရားမှန်တော်ကြီးကို ရေးသား စိုက်ထူ ထားပါ သတည်း။ အကြောင်းကား ယင်းသို့ တရားမှားမှန် စစ်ဆေး၍ အမှန်အတိုင်း ညွှန်ပြတည်ရှိနေစေကာ အမှား-အမှန်ကို သိတတ်

* ဤသို့သောသူသာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အစစ် ဖြစ်ကောင်းလေသည်။

မှသာ အကယ်၍ အမှားကို အမှားဟု အမှန်ကို အမှန်ဟု
ချိန်ဆထောက်ညှိ ဆီနိုင်ပြန်စေကာ အမှားကို ပယ်လွန်၍
အမှန်အဟိုင်း ကျင့်ဆောင် လိုက်နာမှသာ ကိုယ်ကျိုး သူ
ကျိုး ကောင်းကျိုး ၂ ပြာကိုင်း၊ လောကကျိုး မေ့ကျိုး ၂ မျိုး
ကိုင်း၊ မျက်မှောက်ကျိုး တမလွန်ကျိုး ၂ တန်ကိုင်း၊ ယင်း
သို့သော ကောင်းကျိုးများကို ရနိုင်ပေရာသတည်း။ ၎င်းများ
တွင်လည်း သူတပါး အကျိုးထက် ကိုယ်ကျိုး ဆည့်သာ
စင်စစ်ပွန်မြတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပထမဆုံး ကိုယ်ကျိုးကိုပြီးစေ၊
ကိုယ်ကျိုးဖွဲ့ထွားက သူတပါး၏ ကောင်းကျိုး စသည်
အားလုံး ကောင်းကျိုးကို ပြီးစီးစေနိုင်၏။

ယင်းသို့အားဖြင့် ညွှန်ပြခဲ့တိုင်း အမှားကို တော်ထွန်
အမှန်ကို ကျင့်ဆောင်ကြ၍ ကိုယ်ကျိုး သူကျိုး ၂ ပါးကို
ဖွဲ့ထွား သန်စွမ်းစေလျက် လောကကျိုး မေ့ကျိုး ၂ မျိုးစုံ၌
တည်ကာ၊ မျက်မှောက် တမလွန် ကျိုး ၂ တန်ကိုပြီးစီးစေလျက်
သာ၊ ယင်းသို့သော အကျိုးများကို တိုးပွားစွာ ရရှိစေပြီးမှ
† မြန်မာလူမျိုးတို့ အကျိုးကို ပထမဆုံး ဆောင်နိုင်ကြ ပါစေ
ကုန်၊ ၎င်းနောက် မြန်မာတို့ ကောင်းကျိုးကို မှီငြမ်း ပြု၍
ကပ္ပါသု ကပ္ပါသားတို့ ကောင်းကျိုးကို ပြီးစီး စေပါကုန်။
ယင်းသို့လျှင် ကပ္ပါသု ကောင်းကျိုး ပြောက်များစွာကို သည်
ပိုးဆောင်ရွက်ကုန်လျက်သာ မဂ်နှင့် ဖိုလ်နှင့် တော်ဆင့်သော
အကျင့်ကို ကျင့်ဆောင် လိုက်နာကြကာ၊ အကျင့် လွယ်ကူ
အသိလွယ်ကူသော နည်းမျိုးဖြင့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို
ရရှိပေါက်ရောက်ကုန်လျက် စိတ်၏ လွတ်လပ်ခြင်း အသိ

† မည်သူမဆို မိမိကိုယ်ကျိုး ပထမ၊ ကိုယ် အမျိုး၏ အကျိုးကို ဒုတိယ၊
ကပ္ပါသုလုံး အကျိုးကို တတိယ ဆောင်ရွက်ရန် ဆိုလို၏။

ဉာဏ်၏ လွတ်လပ်ခြင်း ၊ မျိုးရှိ အရဟတ္တဖိုလ် ဉာဏ်ကို
ရရှိကုန်၍၊ ဤလောကကြီး ဤလူနတ်ဘဝကြီး ကုန်ဆုံးရာ
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရောက်မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြစေသော်။

ဤနေရာ၌ ကျွန်ုပ်သည် ဤသည့် တရားမှန်တော်ကြီး
စာကို ညွှန်ပြထားသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ် လိုလားသော ရည်သန်
ချက် ဆုတောင်းကိုလည်း ပြုလုပ်ပါသည်။

ကျမ်းဆရာဆုတောင်း။

ယင်းသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ အစိုး အ
ပွားကို ဖြစ်စေ နိုင် စွမ်း သော ဤသည့် တရား
မှန်တော်ကြီးကျမ်းကို ရေးသားရသည့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု
ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ဘဝတဏှာ ကုန်ခန်း ရကြောင်း
ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော အများဖိုလ်လူတို့ ကောင်းစားရေး
ကောင်းကျိုးရကောင်းမှုကိုသာ ပြုလုပ်ရလို၏၊ ဘဝတဏှာ
အကင်းအပြတ် ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်သေး၍၊ လောကတို့
ဘဝ၌ ဖြစ်ပွားနေရသော် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ကပ်ကပ်၏၊
အကျိုးကို ယုံကြည်သည့် ကမ္မဝါဒီတို့ထက် မွန်မြတ်၍၊
ဘုံဘဝဆုံးရာ နိဗ္ဗာန် ရရောက်ရေးကို ဖြည့်ကုန်သည့်
ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်ကိုသာ ယုံကြည် သက်ဝင်ရလို၏၊
သို့မဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်ညွှန်ပြတိုင်း ဘုံဘဝ
ကုန်ဆုံးရာ ဒုက္ခငြိမ်းစဲရာ နိဗ္ဗာန်ရရောက်ရေးလုပ်ငန်းကို
သာ လုပ်ကိုင်ရလို၏၊ ပြုပြုသမျှ ဒါနမှု သီလမှု ဘဒ္ဒနာမှု

မျှားကို သံသရာတွင် ကျင်လည် ဖြစ်ပွား ရကြောင်း ဆုတောင်းရည်စူး၍၊ သို့မဟုတ် လူ နတ် ဖြဟွာတို့စည်းစိမ် ကို ချမ်းသာကို တောင့်တ ရိုးကိုး၍၊ သို့မဟုတ် သေဋ္ဌေး သူကြွယ် လူမင်း နတ်မင်း ဖြဟွာတို့ စည်းစိမ် ချမ်းသာကို ရည်စူးမြော်မှန်း တမ်းတ ရိုးကိုး၍ မပြုလုပ်ရလို၊ အမျှားထို့ ကောင်းစားရေး စီးပွားရေး ကြီးပွားရေးအတွက်သက်သက် ကိုသာ ပြုလုပ်ရလို၏။

ကျွန်ုပ်သည် ဘုံဘဝ၌ တသ်မင်္ဂရခြင်း မြင့်မောက် ရခြင်း မြီးစွဲသော ကိုယ်ပိတ်သ နှာန်ဟု စွဲဆိုရခြင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဘဝကုန်ဆုံးရေး မဂ်ဖိုလ်၌ ယုံမှားရခြင်း ပိပိကိစ္ဆာ၊ ကိုယ် ကျင့် ထိလန့် ဝတ်နိပဒ်၌ တသ်မင်္ဂရခြင်း မြီးစွဲ သည်ဟု ဉာဏ်မြင်ခြင်း မြင့်မောက်တက်ကြွခြင်း-အားဖြင့် အမှားစွဲယူ ခြင်း သိလဗ္ဗတပရာမာသ ဆေးတို့မှ ကင်းဝေးရလျက် အမျိုး မျိုးသော မိစ္ဆာအယူမျိုးတို့မှလည်း ကင်းလွတ်ရလို၏။

ယခု ပစ္စက္ခဘဝတွင် ပိဋကတော်ဝါဒ၌ မလိမ်မသေးစို့ နတ်ကို ကိုးစား ထင်မှတ်ယုံကြည် ခဲ့မိခြင်း၊ ဝေဒကျမ်းအရ ပေဒင်ဝါဒကို ယူစွဲ၍ ၎င်းကညွှန်ပြချက်ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ် ကို ယုံကြည်ခဲ့မိခြင်း၊ ထိုနှင့်အလားတူ နတ်-လပ် စက်နေ၊ မိတ်-ရန်- ငါတ်ပက်-မြေခံ- နဂါးလွှဲ- ပြဿနာ- ရက်ရာစာ စသည်၊ ညွှန်ပြချက်ကောင်းဆိုးကို ယုံကြည်ခဲ့မိခြင်း၊ ကောင်း ကင် နက္ခတ် လကြွပ် နေကြွပ် ဂြိုဟ်စီး ဒဿ အခါကောင်း ဆိုးကို ယုံကြည်ခဲ့မိခြင်း၊ သိုက်တဘောင်-စံနည်း ဘဝေါ ရှေ့ပေလွှာ မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာ ထိတ် နိမိတ် အိပ်မက် ကောင်းဆိုးကို ယုံကြည်ခဲ့မိခြင်း၊ အင်း အိုင် လက်ဖွဲ့ မန္တန်

မကြွေး ခါးပြီးတုတ်ပြီး ကာယသိဒ္ဓိ နေသိဒ္ဓိ ဣတ္ထိသျှ၊
 နေသျှ၊တို့ကို ယုံကြည်ခဲ့မိခြင်း၊ ဌာန်မြည်ဌာန်နား ပျားစွဲ
 တောင်ပို့ပေါက် တောင်းဆိုးကို ယုံကြည်ခဲ့ မိခြင်း ဤသို့
 သော မိစ္ဆာအယူမျိုးတို့သို့ မှားယွင်း သက်ရောက်ခဲ့ရ သကဲ့
 သို့၊ ဤနည်းအတူ မှားယွင်းဖျင်းသုဉ် ယုတ်ညံ့သော မိစ္ဆာ
 အယူမျိုးကို အဘယ်အခါမျှ မသက်ရောက် မယုံကြည်ရလို၊

ထိုသို့သော မိစ္ဆာအယူရှိ လူဖျင်း လူညံ့ တို့နှင့်အခွင့်အ
 ခါ အလိုက် ကြိမ်ကြိုက်ဆက်ဆံရစေကာ ငင်းတို့၏ ထိုသို့
 ညံ့ဖျင်း သေးသိမ်သော အယူအစွဲမှားတို့ကို မယုံကြည်
 မသက်ဝင်ရလို၊ ထိုသို့သော အယူညံ့ အယူပျက် တို့ကို
 အရင်း အမြစ်နှင့်တကွ နှုတ်ပယ် ချိုးဖဲ့ နိုင်ရလို၏၊ ထို့ပြင်
 လူ့ဘဝ လူ့အဖြစ်ကို သုဉ်ဖျင်းနိမ့်ကျစေတတ်သော မဖြစ်
 နိုင် ဖွမ်းနိုင် မတတ်နိုင် မလုပ်နိုင် မကိုင်နိုင် စသောစကား
 မျိုး၊ ကြောက်သည် ရှုံ့သည် ထိတ်သည် လန့်သည်စသော
 စကားမျိုး၊ ပျင်းသည် ရိသည် ပြီးငွေသည်၊ မပျော်ပိုက်
 စသော စကားမျိုး ဤသို့သော စကား ၃ ခွန်းကို ပါးစပ်
 တွင်းသို့ တရံထင်စား မထည့်သွင်းရလို၊ အလွန်ချို့တဲ့ဆင်းရဲ
 ခွဲစေရစေကာ သူတပါးအောက်သို့ တရားပျက်ကွက်၍
 မနှိပ်ချရလို၊ စကြာစည်းမိမိအတွက်ပင်လည်း မတရား သ
 ဖြင့် သူ့အောက်သို့ မနှိပ်ချရလို၊ ထိုမှတစ်ပါး လူမိုက်စည်းမဲ့
 သူတို့ အလိုသို့ မလိုက်ရလို၊ မိန်းမတို့အလိုသို့လည်းမလိုက်
 ရလို၊ မိမိကိုယ်ကို ယုတ်ညံ့ စေတတ်သော အပျင်း အပျင်း
 အကြောက် အမှား- ဤတရားငေးမျိုးကို အမြစ် စင်စင်

ကျွန်ုပ်သည် များစွာသော လူယုတ် လူညံ့ တို့၌ ဖြစ်ပွား
 တတ်သော သူ့ စည်းစိမ်၌ ငြူရခြင်း မိမိစည်းစိမ်၌ ဝန်တို
 ခြင်း၊ အမျက်ကြီးခြင်း၊ ခန့်ညှိုးဖွဲခြင်း၊ သူ့ ကျေးဇူး ရုဏ်
 ကို ချေဖျက်ခြင်း၊ သူနှင့်ပြိုင်တွဲတတ်ခြင်း၊ စဉ်းလဲကောက်
 ကျစ်ခြင်း၊ တွည့်စားခြင်း၊ မာန်တက်မြင့်မောက်ခြင်း၊ တောင့်
 ခိုင်ခြင်း၊ ချုပ်ချယ်ခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို မြင့်မြှောက်ခြင်း၊
 သူတပါးကို ရှုတ်ချခြင်း၊ အယူအစွဲကို စွန့်လွှတ် နိုင်ခဲ့ခြင်း
 စသော အတွင်းစိတ်ယုတ်မာတို့ကို ရံခါမျှမှထားသိုရလို၊ မိမိ
 အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ဆောင်သူ၊ အပေါ်၌ကဲ့သို့ မိမိအကျိုး
 စီးပွားမဲ့ကို ပြုလုပ်သူတို့ အပေါ်၌ အစီးအပွားကို ဆောင်
 ရွက်ရလို၏။ မိမိပြုလုပ်သင့်သော ဝတ်တရားကို အပြည့်အစုံ
 ပြုလုပ်လို၏။ မိမိပြုသင့်ရာ၌ ပြုလုပ်ရာတွင် အဖျက် အဆီးမျိုး
 အသိန်းအသန်းတွေ့ရစေကာ၊ မတွန့်မဆုတ် ရဲဝံ့စွာ ပြုလုပ်
 လို၏။ ရှိသေ့နှိမ်ချထိုက်သူတို့အား အမြဲ ရှိသေ နှိပ်ချလို၏။
 ကျေးဇူးရှိပြီးသူကို မပြစ်မှားရလို၊ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းကို မပြစ်
 မှားရလို၊ အောက်ယုတ် နိမ့်ကျသူတို့ကို အန္တိပြိုင်ဖက်ခြင်း
 မှ အမြဲ ကင်းလွတ်ရလို၏။

ယင်းသို့လျှင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်
 မှစ၍ ဤသည့် တရားမှန်တော်ကြီးကို တကတစ အားလပ်
 ခွင့်ရတိုင်း အမှတ်ရတိုင်း တခဏ်းစိတခဏ်းစီရေးသားခဲ့ရာ
 ယခု ၁၃၀၃ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ရှစ်ရက်နေ့တွင်
 ပြီးဆုံးတိုင်ရောက်၏။ ဤသည့် နိဂုံးကဗျတ်ကျမ်းနားသတ်ကို
 ၎င်းလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ ရေးသားပြီးဆုံး စေခဲ့လေသည်။
 ယင်းသို့အားဖြင့် တရားမှန်တော်ကြီး၀ဉ်းလော ဤကျမ်းကား

မိမိသူတပါးအယူ ၂ ပါး၌၎င်း၊ နေသ ၂ ပါး၌၎င်း၊ ဘာသာအများ
 ၌၎င်း၊ ဝါဒအများ၌၎င်း ကျွမ်းကျင်လိမ့်မာ၍၊ ကာယျာ ပါရဂူ
 မြောက် ဗျာကာရိုဏ်းစာဖတ်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်လျက်
 မြားမြောက်သောပညာသင်တပည့်အပေါင်းတို့၏နစ်တောင်း
 လေးမြတ်စွာ ခြံချိကိုးစားရာဖြစ်သဖြင့် စင်စစ် သန့်ရှင်းသော
 မြန်မာ့ဩဇာသရေဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဩဇာသရေဆောင်
 သခင်၊ မထေရ်ရှင်တို့၏ အနွယ်ကို ထွန်းပြ သင့်မျှ လျှောက်
 ပတ်သည်ကို သင့်၏ဟု လွတ်လွတ် ဆိုစွမ်းသော ဂုဏ်ထူး
 ဖြင့် ချီးကျူးအပ်၍၊ ‘အာဒိစ္စဝံသ’ ဟု ဆရာတို့မှည့်ခေါ်အပ်
 သော ငယ်မည်ရှိ၊ ကြီး၍၊ ယခုအခါသ် ၄၀ အထိလည်း
 ထိုအနည်မှတစ်ပါး အခြားသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံ
 ဆိပ် စသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲချောက်ခြားမဲ့သော မထေရ်တို့
 ရေးသားချက်ဖြင့် ၁၃၀၃ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း
 ဆယ်ချက်နေ့ အပြီးအဆုံး နိဂုံးတိုင်လောက် ဆိုက်ရောက်
 သတည်း။

ထောင်နေဝန်း လေးကျွန်းသွယ်ငြား သွားခဲ့ထင်စွာ
 လောကသား အများကောင်းကျိုး သည်ပိုးထင်စွာ
 ထိုလောက်မျှ ကပ္ပါကောင်းကျိုး တိုးလျက်ထင်စွာ၊
 ဤတရား ပြတ်သားမြိုက်မွန် ညွှန်စေထင်စွာ၊

သာသနာ-၂၄၀၅-၁၃၀၃-မြန်မာ။

